

ליקוטי מזהר"ן

תורה ס"א

חרי רבי שמשון

וחונים עליה ליקוטי הלכות הלכות פקדון ה'
ועוד הוספות חשובות

מהדורה מיוחדת
באותיות גדולות מאירות עיניים
ללומדי התורה הזמנית בעיון

אז נדברו ידאי ה' איש אל רעהו ויקאב ה' וישמע ויכתב ספר זכרון לפניו לידאי ה' ולחאבי שמו

לטייל
בתורתו

לעידוד העמקה והתבוננות
בליקוטי מזהר"ן

התורות

שֶׁלֹּה הֵם כְּמוֹ מִי
שֶׁנִּכְנָס לְפֶלֶטִין

שֵׁישׁ בּוֹ רֵיכְלוֹת וְחֲדָרִים וְאַבְסֻדְרָאוֹת
וּפְשָׁפְשִׁין נָאִים נִפְלְאִים וְנוֹרָאִים נָאִים
מְאֹד, וְעֲלִיּוֹת עַל גְּבִי עֲלִיּוֹת שׁוֹנוֹת בְּדַרְבֵּי
חֲדוּשִׁים נוֹרָאִים, וְתִכְף כְּשֶׁנִּכְנָסִין בְּחֶדֶר
אֶחָד וּמִתְחִילִין לְהִסְתַּכֵּל בּוֹ וּלְהִתְפַּלֵּא
עַל נִפְלְאוֹת הַחֲדוּשִׁים אֲשֶׁר בּוֹ, בְּתוֹךְ
כִּף רוֹאִין שֶׁנִּפְתַּח לוֹ פֶּתַח נִפְלֵא
לְחֶדֶר אַחֵר, וְכֵן מִחֶדֶר זֶה לְחֶדֶר עוֹד
וְכֵן מִחֶדֶר לְחֶדֶר וּמִחֶדֶר לְעֲלִיָּה וְכֵן מִכֵּלָם
פְּתוּחִים מְזוּרֵי לָזָה פְּתָחִים וְחֲלוֹנוֹת
וּמִקְשָׁרִים וּמִשְׁלָבִים זֶה בְּזֶה בְּסֻדֵּר
נִפְלֵא וּבְחֻכְמָה עֲמֻקָּה וּבִתְכֵלִית הִיפִי
וְהֵנוּי וְכוּ'. וְכֵל זֶה אִי אֶפְשָׁר לְבָאֵר בְּכֵתָב
כִּי אִם לְמִי שֶׁנִּכְנָס קֶצֶת בְּהִבְנַת עֵמֶק דִּבְרֵי
רַבֵּנוּ זְכוּרֵנוּ לְבָרָכָה. אֲשֶׁרִי הַזִּזְכָּה לְטַעַם
נַעַם מְתִיקָת עֲמֻקּוֹת תּוֹרָתוֹ אֲשֶׁר אִין

דִּגְמָתָהּ





וצדקתו עומדת לעד

ככתר עלי ראש גיליון תורה זו, יונצח לשם
ולתפארת הוד, האי תלמיד חכם גאון מופלא
ומופלג, ירא ושולם, דבוק בתורת הצדיק בכל לבו
ונפשו, באהבתה שגה תמיד וכל חפציו לא שוו
בה, זכה וזיכה רבים

הרב החסיד

רבי שלמה אהרן
ב"ר מרדכי הלוי גוטליב ז"ל

אשר עסק כל ימיו בלימוד תורת הצדיק
בעמקות ובהתבוננות

זכות לימוד תורת הצדיק
תעמוד לעילוי נשמתו,
לזכרון עולם ולמזכרת נצח

ת.ג.צ.ב.ה.



קו לסלסל בתורתו

04-627-73-13

lb046277313@gmail.com

'לטייל בתורתו' ע"ר 580769313

תוכן עניינים מורחב

והסבר על מבנה החוברת עם כל ההוספות לתועלת הלומדים

תורה ס"א באותיות גדולות עם סימונים והפניות ז

כל התורה באותיות גדולות ומאירות עיניים, כתוספת שוליים רחבים לכתיבת הערות, ביאורים, שאלות וחידושים. זהו חידוש של מערכת 'לטייל בתורתו' שרכים וטובים אהבו והעידו שהדבר שינה אצלם את כל הלימוד.

בכדי להקל על הלומד לעבור במהירות מהלימוד במהדורה זו ללימוד בצורת הדף וכן להיפך, שורטטו סימונים מיוחדים במהדורת צורת הדף, עם אותיות בצידו העמוד, שם רשום בכל קטע מספר העמוד שבו מופיע קטע זה במהדורת האותיות הגדולות.

תורה ס"א בצורת הדף עם סימון מיוחד לה

התורות מוגשת גם בצורת הדף המקורית המודפסת ברוב הדפוסים המצויים, לתועלת אלו שאוהבים ללמוד מתוך המוכר והרגיל. הוספנו סימון מיוחד עם הפניה למהדורה הגדולה ומאירת העיניים (ראה לעיל).

תורה ס"א מליקוטי מוהר"ן מהדורת 'פסוק לי פסוקך' מא

מהדורה ייחודית בהוצאת 'פסוק לי פסוקך' המקלה על הלומד ללמוד במהירות ובבהירות, תוך שימת לב לפיסוק קיטוע וחלוקה מיוחדת של התורה, מועיל מאוד לשינון וזיכרון!

קיצור ליקוטי מוהר"ן נא

לתועלת סיכום התורה והבנתה בדרך פשוט הוספנו בחוברת זו את התורה מתוך הספר 'קיצור ליקוטי מוהר"ן' שהדפיס מוהרנ"ת בציוויו של רביה"ק

לעשות מתורות תפילות נג

כפי שהורה רבינו לעשות מתורות תפילות, הובאה תפילה ס"א מתוך 'ליקוטי תפילות', באותיות גדולות ומאירות עיניים.

ליקוטי הלכות עא

הלכה ה' מהלכות פקדון, המיוסדת על תורה זו

השתלשלות התורה קד

סדר השתלשלות והתגלות המאמר "חדי רבי שמעון"

דפי כתיבה קי

בסוף החוברת ישנם עמודים בסגנון דפי מחברת לכתיבת חידושים ביאורים ומהלכים.



הַקָּשֶׁר וְהַחֲבוּר שֶׁל הַתּוֹרוֹת שֶׁלוֹ הוּא כַּעֵין בְּנִין וְאַרְיֵה מִמֶּשׁ, שֶׁבְּתַחֲלָה מְקַשֵּׁר
וּמְחַבֵּר אֵלּוֹ שְׁנֵי דְּבָרִים יָחִיד. וְאַחֵר כֵּךְ קוֹשֵׁר וּמְחַבֵּר דְּבַר שְׁלִישִׁי לְהַשְׁנִי בְּכַמָּה
קוֹשְׁרִים חֲזָקִים וְכֵן מְשַׁלְּשִׁי לְרַבִּיעִי וְכֵן לְחֵלֶן וְכוּ'. אֵךְ עַל פִּי רַב חוֹזֵר בְּכָל פֶּעַם
לְחֹזֵר וּלְקוֹשֵׁר אֵלּוֹ הָאַרְבָּעָה דְּבָרִים יָחִיד:

כִּי מִתַּחֲלָה אֵין הַקָּשֶׁר שֶׁלָּהֶם יָחִיד, רַק מִזֶּה לָזֶה דִּהְיֵנוּ מִהֲרָאשׁוֹן לְשְׁנֵי וּמִהֲשְׁנֵי
לְשִׁישִׁי וּמִהֲשִׁישִׁי לְרַבִּיעִי, אֲבָל עַדִּין אֵין קָשֶׁר לְהַרְבִּיעִי בְּהֲרָאשׁוֹן, אֲבָל אַחֵר
כֵּךְ מֵבִיא פְּסוּק אוֹ מֵאִמֵּר רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוֹם לְבָרָכָה אוֹ שְׁאֵר רְאִיָּה אַחֶרֶת שֶׁעַל יָדֵי
זֶה מְקַשֵּׁר יָחִיד עַד שֶׁמְחַבֵּר בְּקָשֶׁר הַדֶּק הֵיטֵב כָּל אֵלּוֹ הָאַרְבָּעָה דְּבָרִים יָחִיד.
וְאַחֵר כֵּךְ חוֹזֵר וּמְקַשֵּׁר עוֹד כַּמָּה דְּבָרִים זֶה לָזֶה. וְיָחִיד כָּלָם הוּא מְקַשֵּׁר לְהַחֲבוּר
וְהַקָּשֶׁר הֲרָאשׁוֹן:

וּבְתַחֲלָה אֵין קָשֶׁר לְשְׁנֵי הַחֲבִילוֹת הַקְּדוּשׁוֹת הָאֵלּוֹ, כִּי אִם עַל יָדֵי אֵיזֶה קָשֶׁר
שִׁישִׁי בֵּין דְּבַר אֶחָד מִהַחֲבִילָה הַשְּׁנִיָּה לְדְּבַר אֶחָד מִהַחֲבִילָה הֲרָאשׁוֹנָה. אֲבָל
אַחֵר כֵּךְ הוּא חוֹזֵר לְקַשֵּׁר בְּרָאיוֹת וּדְרָכִים נִפְלְאִים שֶׁמִּמְשִׁיד קוֹרוֹת לְקָשֶׁר
הַבְּנִין מְשַׁלְּשִׁי שֶׁבְּרָאשׁוֹן לְרַבִּיעִי שְׁבַשְׁשִׁי, וּמִשָּׁם לְשְׁנֵי שְׁבַשְׁלִישִׁי. וְאַחֵר כֵּךְ
מִחֲבִילָה שְׁנִיָּה לְשִׁישִׁית גַּם כֵּן כֵּךְ, וְכֵן לְחֵלֶן, וְאַחֵר כֵּךְ מְקַשֵּׁר כָּלָם יָחִיד בְּדֶרֶךְ
נִפְלְאָה. וְכָל זֶה הָעֵנִין שֶׁמֵּעֲתִי וְהַבְּנִיתִי מִפּוֹ הַקְּדוּשׁ לְמַחֲרַת יוֹם הַכַּפּוּרִים תַּקַּע"א
שֶׁקֶדֶם הַסֵּתֶלְקוֹתוֹ, וְעַדִּין צְרִיכִין לְהַרְחִיב הַדְּבוּר בָּזֶה וּלְהַבִּיא לָזֶה דְּגִמָּא מִכַּמָּה
תּוֹרוֹת כִּדִּי שֶׁתִּבְּנִין עֵנִין זֶה הֵיטֵב וְתִבְּנִין מַעֲט דְּרָכֵי הַסֵּפֶר הַקְּדוּשׁ הַזֶּה:
(ח"י מוהר"ן שפ"ט)

צוואה לדורות!

בשבת קודש ראש השנה תקס"ח פתח רבינו הקדוש וגילה את התורה הנוראה 'חדי רבי שמעון'. מילים אלו הם המילים המתארות את גודל שמחתו של רשב"י הקדוש בעת גילוי סודות נסתרים במעמד האדרא רבא קדישא.

בקיץ שקודם לכן חלה רבינו הקדוש את חוליו האחרון, ממנו הסתלק לשמי רום. עם התגלות המחלה בגופו, התחיל רבינו הקדוש לדבר מעניין הסתלקותו והשארתו לדורות, שכן הסתלקותו של רבינו הקדוש איננה סיום של פעולותיו הרוחניות לתיקון העולם, אלא התחלה של פרק חדש בהמתקת כל הדינים והצמצומים עד תיקונם והמתקתם בשלמות.



בכמה וכמה תורות רימז רבינו בדרכו הנפלאה על המשך תיקוניו הנוראים שלאחר הסתלקותו. אך ביותר הפליא לעשות בגילוייה הנפלאים של תורה זו שהיא כעין צוואה לכל החוסים בצילו הקדוש, לגלות כיצד ינהגו בכל הנושאים המרכזיים לאחר עלייתו לשמי רום.

הרב מטשעהרין מאריך מאוד בספרו 'פרפראות לחכמה', בטוב טעם ודעת לבאר את עניינה של תורה זו שהיא כעין צוואה לדורות, אך אלו הם תמצית דבריו הלוחטים:

"לעניות דעתי נראה, שהמאמר של חדי ר' שמעון הנ"ל היה כעין צוואה ממנו ז"ל, לרמז לאנ"ש על ענין ההתנהגות של אחר פטירתו ז"ל"

וכך באריכות דברים מופלאה, מתאר ומסביר בטוב טעם ודעת את כל השתלשלות המעשה של התגלות התורה, מה שקדם לה ומה שהתרחש אחריה, כיצד הכל הוא סיפור אחד גדול שמתאר עלילה נוראה, הטומנת בתוכה את כל הדברים הגדולים שחוקקים את הישאות דעתו הקדושה לדורות הבאים.



כידוע, בתורות אותם גילה רבינו הקדוש, לא סופרו דברים ועתידות בלבד, אלא אף בגילוי התורה גופא התרחשו אותם דברים שנכתבו באותה תורה.

בתורה ס"א רבינו לא רק גילה על כך שהצדיקים סומכים את תלמידיהם ונותנים להם ידי כתיבה, לכתוב ולחדש בתורה לגלות ספרים אין קץ. אלא בגילוי התורה רבינו פעל זאת ממש, לסמוך את תלמידו מוהרנ"ת לממשיך דרכו, ובפרט על ידי כוח הכתיבה שנטע בדיו, כוח מופלא ואדיר לכתוב ולהפיץ, להדפיס ולחזור ולכתוב עוד ועוד, בבחינת עשות ספרים אין קץ.

בתורה זו רבינו לא רק גילה את סוד הנסיעה על ראש השנה, אלא אף מיסד וקבע את הנסיעה על ציונו הקדוש אף לאחר הסתלקותו כנרמז היטב בתוך התורה.



בתורה זו רבינו לא רק דיבר על הדפסת ספרי חידושים אלא אף פעל שמיד לאחר כן בהמשך השנה הודפסו תורותיו בפעם הראשונה בספר מכורך שמאז ועד היום חזר הספר ונדפס במיליוני עותקים.

גם עתה, גם בדור החשוד ביותר, רבינו לא הפסיק לפעול על ידי תורתו. כל מי שיגע ויתחבר ללימוד הספר הקדוש הזה, יכול לפעול את הכתוב בכל תורה על ידי ההליכה עם אותה תורה בלימוד וקיום בפועל.

ההליכה עם תורה זו בחודשי הקיץ עד סמוך ונראה לראש השנה הקדוש, היא גם ההכנה הטובה ביותר לנסיעה וההתקבצות המופלאה בימי ראש השנה הקדושים סמוך ונראה לציונו הקדוש.

ההליכה עם תורה זו יש בכוחה גם לפעול עוד יותר את מה שהתחלנו לעשות בתורה ב' תניינא, לחדש ולכתוב את כל החידושים שעלו מתוך הלימוד. הווי אומר שרבינו הקדוש העניק לנו את המתנה הגדולה בתורה זו לחדש בתורתו, לכתוב אותם עלי ספר, להתחזק להאמין בכל חידוש ובכל דיבור שנכתב, להדפיס אותם ולהחיות בהם נפשות רבות.

בתורה זו זה הזמן המיוחד לכולנו להיכנס ולהתחזק בעבודה הנפלאה של הכתיבה שהיא שווה בדיוק לכל עניין ההפצה. על ידי הכתיבה נמתקים כל הדינים והצמצומים ועל ידה זורח אורו של הרבי בכל העולמות.



בחוברת זו ליקטנו בשבילכם את כל האוצרות היקרים ביותר!

רבינו הקדוש שח ואמר "אני אוצר של יראת שמים שכל מי שרוצה יכול לקבל ממני" "אילו היינו רואים אוצר היינו רצים בוודאי אליו והיינו חופרים ומלכלכים עצמנו ברפש וטיט בשביל לחתור אחריו ולקבלו, ומדוע לא יהיו להוטים ורצים אחריו לקבלו?"

ור' נתן עומד ומזכיר לנו שהאוצר הזה עדיין קיים גם לאחר הסתלקותו:

"וגם עכשיו עדיין יראתו הגדולה גנוזה בספריו הקדושים, וכל מי שעוסק בהם באמת ובתמימות בא עליו יראה גדולה ומתעורר מאוד להשם יתברך כי כל דבריו כנחלי אש".

"ושאלו אותו איך אפשר לקבל? והשיב: עם הפה והלב צריכין לחתור ולבקש, בפיד ובלבבך לעשותו".

יש לנו קיץ שלם לחתור באוצרות הקדושים, תורה ס"א חדי רבי שמעון, ליקוטי תפילות עם לב וגעגועים להשי"ת, ליקוטי הלכות מבהילים.

"חדלו עוד מלהיות עניים! שובו אל האוצרות שלכם והיו משתמשים באוצרות שלכם!"

ביקרא דאורייתא

מערכת "לטייל בתורתו"



ליקוטי מזהר-י"ן

תורה סא
חדי ר' שמעון

באותיות גדולות ומאירות עיניים
בפיסוקו המיוחד של מוהרנ"ת במהדורת תקפ"א
עם שוליים רחבים לשאלות הערות וחידושים

לטייל
בתורתו

הָיָה מְדַבֵּר עִם אֶחָד. בְּתוֹךְ כֵּךְ שָׁמַע אֶחָד שֶׁהָיָה
מִתְפַּלֵּל תְּפִלַּת עֲרֵבִית וְאָמַר: "וְתִקְנֵנוּ בְּעֵצָה טוֹבָה
מִלְּפָנֶיךָ", וְאָמַר אוֹתוֹ הָאִישׁ בְּמַהֲיָרוֹת אֵלּוּ הַתְּבוּת
"וְתִקְנֵנוּ בְּעֵצָה" וכו'.

וְעָנָה רַבֵּנוּ ז"ל וְאָמַר לָזֶה שֶׁעָמַד אֶצְלוֹ: "הֲרֵאִיתָ שָׁזָה
חוּטֵף בְּמַהֲיָרוֹת אֵלּוּ הַתְּבוּת 'וְתִקְנֵנוּ בְּעֵצָה טוֹבָה'
וְכוּ', הֲלֹא אֵלּוּ הַתְּבוּת צָרִיכִין לְהַתְפַּלֵּל בְּהַתְעוּרָרוֹת
גָּדוֹל וּבְכּוֹנֶה גָּדוֹל מֵעֲמָקָא דְּלָבָא מְאֹד, כִּי זֹאת הִיא
תְּפִלָּה יְקָרָה מְאֹד מְאֹד, כִּי מְאֹד צָרִיכִין לְבַקֵּשׁ רַחֲמִים
מִהֵשֶׁם יִתְבָּרֵךְ שֶׁנִּזְכָּה שִׁיתֵּן לָנוּ הֵשֶׁם יִתְבָּרֵךְ עֵצָה
טוֹבָה, שֶׁנִּזְכָּה לִידַע אֵיךְ לְהַתְנַהֵּג" וכו'.

וְדַבֵּר זֶה מוֹבֵן מְאֹד לְכֹל מִי שֶׁרוֹצֶה לְכַנֵּס בְּעִבּוּדַת
הֵשֶׁם, שֶׁצָּרִיכִין לְבַקֵּשׁ מְאֹד מִהֵשֶׁם יִתְבָּרֵךְ עַל זֶה,
שֶׁנִּזְכָּה לְעֵצָה טוֹבָה מִלְּפָנָיו יִתְבָּרֵךְ.

(שיחות הר"ן רל"ח)

תורה ס"א

חֲדֵי ר' שְׂמַעוֹן וְאִמֵּר ה' שְׁמַעְתִּי
שְׁמַעְךָ יִרְאֵתִי אִמֵּר הָתָם
יָאוֹת הָיִי לְמַדְחַל וְכו' (שם באידרא נשא דף קכח) :



עַל יְדֵי אֱמוּנַת חֲכָמִים יְכוּלִין
לְהוֹצִיא מִשְׁפָּטֵינוּ

לְאוֹר . כִּי מִשְׁפָּט הוּא עֲמוּדָא דְאַמְצַעִיתָא .
הֵינֵנוּ בְּחַי' דְּרַךְ הַמְּמוּצָע . שְׂאִינוּ נוֹטֶה לְיָמִין
וְלִשְׂמָאל . וְזֶה זֹכִין עַל יְדֵי אֱמוּנַת חֲכָמִים .
נִשְׁהוּא בְּחַי' (דְּבָרִים י"ז) לֹא תִסּוּר מִן הַדָּבָר אֲשֶׁר
יִגִּידוּ לָךְ יָמִין וּשְׂמָאל . וְעַל כֵּן עַל יְדֵי זֶה יוֹצֵא
הַמִּשְׁפָּט בְּרוּר כִּנ"ל . בְּבְחַי' מִשְׁפָּטֵי אֱמֶת .

היינו כי כל הלימודים שהאדם לומד . צריך
שיקבל ויוציא מהם משפטי אמת . שלא יהיה
בבחי' משפט מעוקל . דהיינו שיקבל וילמוד
מכל הלימודים שלומד . משפטי הנהגות .
שידע איך להתנהג . הן לעצמו . הן לאחרים
שמתנהגים לפי דעתו . כל אחד ואחד כפי
בחינתו . כפי הממשלה והרכנות שיש לו .
הן לרב או למעט . וכ"ז זוכין על ידי אמונת
חכמים . שהוא בחי' לא תסור וכו' . ואז יוכל
להוציא משפטי הנהגות ישרות . בבחי' משפטי
אמת . שאינו נוטה לימין ושמאל כנ"ל .

אבל כשפוגם באמונת חכמים . אזי נידון
ביגיעת בשר . היינו במוותרות . כמ"ש רז"ל
(עירובין כא) הלועג על דברי חכמים נידון בצואה
רותחת . כמ"ש ולהג הרבה יגיעת בשר . והוא
מדה כנגד מדה . כי הוא אינו מאמין בדבריהם
ומלעיג עליהם . ודבריהם הם אך למותר
אצלו . ע"כ נידון במוותרות .



וְכָל הַמְשַׁפְּטִים הֵן מִן הַמוֹחַ . בְּבַחִי' (מלכים א
 ג) וַיֵּרְאוּ מִפְּנֵי הַמֶּלֶךְ כִּי רָאוּ כִּי חֲכַמַת אֱלֹקִים
 בְּקִרְבּוֹ לַעֲשׂוֹת מִשְׁפָּט . וְהַמוֹחַ הוּא לְפִי
 הַמְּזוֹן . וּכְשֶׁהֲגִיף נָקִי . אֲזִי הַמוֹחַ בָּרוּר . וְאֲזִי
 יָכוֹל לְהוֹצִיא מִשְׁפָּטִי אֶמֶת . הַנְּהָגוֹת יִשְׁרוֹת .
 אֲבָל כְּשֶׁנִּידוֹן בְּמוֹתָרוֹת עַל יְדֵי פָגֶם אֲמוּנַת
 חֲכָמִים כִּנ"ל . אֲזִי עוֹלִים עֲשָׂנִים סְרוּחִים אֶל
 הַמוֹחַ . וּמַעֲרֻבִּים וּמְבַלְבְּלִין דַּעְתּוֹ . וְאֲזִי
 אֵינוֹ יָכוֹל לְהוֹצִיא מִשְׁפָּטִי אֶמֶת . וְאֲזִי יוֹצֵא
 מִשְׁפָּט מְעוֹקֵל . בְּבַחִי' (חבקוק א) כִּי רָשָׁע מִכְתִּיר
 אֶת הַצַּדִּיק עַל כֵּן יֵצֵא מִשְׁפָּט מְעוֹקֵל . הֵיֵינוּ
 עַל יְדֵי שֶׁהָעֲשָׂנִים סְרוּחִים מְסַבְּבִין וּמְקִיפִין
 הַמוֹחַ וּמְבַלְבְּלִין אוֹתוֹ . עַל יְדֵי זֶה יוֹצֵא מִשְׁפָּט
 מְעוֹקֵל . בְּבַחִי' מִשְׁפָּטִים בֶּל יִדְעוּם (תהלים קמז)
 הֵיֵינוּ בְּלִבּוֹל הַמוֹחִין:

וְדוֹאֵג ע"י שְׁלִימוֹדוֹ הָיָה מְבַחִי' אֵלָיו
 הַמוֹתָרוֹת . בְּבַחִי' הַנֶּאֱמָר בְּדוֹאֵג (שמואל א כא) וְשֵׁם

אִישׁ מֵעַבְדֵי שְׂאוֹל נֶעְצָר לִפְנֵי ה' וְשִׁמוֹ דּוֹאֵג
 וְכו'. וּפִרְשׁ"י עוֹצֵר עֲצָמוֹ וְכו' לַעֲסוֹק בַּתּוֹרָה.
 כִּי לִימוּדוֹ הָיָה מִבְּחִי' עֲצִירוֹת. בְּחִי' מוֹתָרוֹת.
 עַל יְדֵי זֶה לֹא הָיָה מוֹצִיא מִלִּימוּדוֹ מִשְׁפָּטִי
 אֶמֶת. רַק מִשְׁפָּט מְעוֹקֵל. וְע"כ הָיָה דָּן שְׂאִין
 דְּדוֹד רָאוּי לָבוֹא בְּקָהֶל. וְזֶה הָיָה ע"י שְׁלִימוּדוֹ
 הָיָה מִמּוֹתָרוֹת כַּנִּלְ"ל:



וַיֵּשׁ מִנְהִיגִים שְׁנִקְרָאִים בְּשֵׁם רַבִּי שְׁלִימוּדָם
 מֵאֵלּוּ הַמּוֹתָרוֹת. וְלֹא דִי שְׂאִינָם יְכוּלִים
 אֲפִי' לְהִנְהִיג אֶת עֲצָמָן כַּנִּלְ"ל. וּמִכ"ש שְׂאִינָם
 יְכוּלִים לְהִנְהִיג אֶת אֲחֵרִים. וְהֵם נוֹטְלִים גְּדוּלָּה
 לְעֲצָמָן לְהִנְהִיג הָעוֹלָם.

צָרִיךְ לִרְאוֹת שֶׁלֹּא לְהִסְמִיךְ אוֹתָם. שֶׁלֹּא
 לִיתֵּן לָהֶם תּוֹקֶף וְעוֹז. שֶׁלֹּא יִהְיוּ מְכוֹנִים בְּשֵׁם

רבי . כי הם עצמן אינם חייבים כ"כ . כי יש להם יצה"ר גדול להנהיג העולם . אך צריך לשמור מאוד שלא ליתן להם תוקף ועוז . כי אלו הנותנים להם תוקף ועוז ונסמכים על ידם שיהיו נקראים בשם רבי . הם עתידין ליתן דין וחשבון .

וע"י שמסמיכין רבי שאינו הגון . עי"ז נחלש כתב ידינו . ואין לו שום תוקף ונותנין כח בכתב ידם . ועי"ז הם גוזרין שלא יהיה תוקף לכתבים שלנו כ"א לכתבים שלהם . וישראל יהיו מוכרחים ללמוד כתב שלהם . ועי"ז גוזרין ג"כ לגרש בני ישראל ממקום הישוב שנתיישבו שם ישראל כבר . אל מקומות שלא היו שם ישראל מעולם .

כי הסמיכה שסומכין את הרב . והכתב . הם מבחינה אחת . כי הסמיכה בידיהם . כמ"ש (דברים לד) ויהושע בן נון מלא רוח חכמה כי סמך

מִשֶּׁה אֶת יָדָיו עָלָיו . וְהוּא בְּחִי' הַכָּתָב . בְּחִי' יָד כּוֹתֶבֶת . כִּי הַכָּתָב הוּא ג"כ מְבַחֵי' חֲכָמָה . כִּי אוֹתִיּוֹת הַכָּתָב . בָּהֶם נִבְרָאוּ כָּל הָעוֹלָמוֹת . כַּמ"ש (תהלים לג) בְּדִבְרֵי ה' שָׁמַיִם נִעֲשׂוּ וְכו' . וְכַתִּיב (שם קד) כּוֹלֵם בְּחֲכָמָה עָשִׂיתָ . כִּי יֵשׁ בְּכָל אוֹת וְאוֹת חֲכָמָה . שְׁחִיבָה חֲכָמָתוֹ יִתְבַּרֵּךְ שֶׁהָאוֹת הַזֶּה יִהְיֶה בְּתֻמוּנָה זֹו . וְעַל יָדוֹ יִהְיֶה נִבְרָא זֶה הָעוֹלָם בְּזֹאת הַתֻּמוּנָה . וְלִהְיוֹתָנָהּ בְּאוֹתוֹ הַהִנְהָגָה שֶׁיֵּשׁ בְּאוֹתוֹ הָעוֹלָם . וְכֵן שָׁאֵר הָעוֹלָמוֹת בְּתֻמוּנָה וְהַנְהָגָה אַחֶרֶת . ע"י תֻּמוּנַת אוֹת אַחֵר . כִּי כֵן גִּזִּירַת חֲכָמָתוֹ ית' .

וְכִשְׁהַחֲכָם הָרָאוּי לְסִמְיָכָה . נִסְמָךְ בְּשֵׁם רַבִּי . שֶׁהִנְהָגָתוֹ בְּבַחֵי' מִשְׁפָּטִי אִמָּת כַּנ"ל . אֲזִי ע"י הַסִּמְיָכָה . שְׁאֲזִי מְקַבֵּל חֲכָמָתוֹ מְבַחֵי' יָד ה' . בְּבַחֵי' וִיהוֹשֻׁעַ בֶּן נֹון מִלֵּא רוּחַ חֲכָמָה וְכו' כַּנ"ל . אֲזִי מִבִּיא הָאָרֶה וְכֵחַ בְּכַתָּב יְדִינוּ . שֶׁהוּא ג"כ מְבַחֵי' חֲכָמָה כַּנ"ל . בְּבַחֵי' (ד"ה א' כח) הַכָּל בְּכַתָּב מִיַּד ה' עָלֵי הַשְּׂכִיל . שֶׁע"י הַשְּׂכִיל שֶׁמְקַבֵּל מִיַּד

ה' . שְׁזָה בְּחִי' סְמִיכָה . עַל יְדֵי זֶה מְבִיא הָאָרָה
וְכֹחַ בְּכָתֵב כַּנ"ל .

וְזֶה בְּחִי' (במדבר יא) וַתֵּנַח עֲלֵיהֶם הָרוּחַ וְהִמָּה
בְּכַתּוּבִים . שְׁע"י שְׁנִסְמְכוּ אָז . וְקָבְלוּ הָרוּחַ
חֲכָמָה . עי"ז הִבִּיאוּ הָאָרָה בְּכַתּוּבִים הֵינּוּ
בְּכָתֵב יְדִינוּ כַּנ"ל .

וְאִזִּי לֹא דִי שְׁאִין כָּתֵב יְדִינוּ נִכְנַע לְמִשְׁפָּטָם .
אֵלֹא אֲפִי' (*) שְׁכָל מִשְׁפָּטֵי הַנְּהָגוֹת שְׁלָהֶם .
כּוֹלָם ע"י כָּתֵב יְדִינוּ . בְּבְחִי' (תהלים קמט) לַעֲשׂוֹת
בָּהֶם מִשְׁפָּט כְּתוּב .

אֲבָל כְּשֶׁמִּסְמִיכִין רַבִּי שְׁאִינוּ הַגּוֹן . עי"ז נִחְלָשׁ
כָּתֵב יְדִינוּ . וְנוֹתֵנִין תּוֹקֶף לְכָתֵב שְׁלָהֶם . וְכָל
הַמִּשְׁפָּטִים צְרִיכִים לְהִיּוֹת עַל יְדֵי כְּתָבִים שְׁלָהֶם
דְּוֹקָא . שֶׁהוּא בְּחִי' מִשְׁפָּטִים בֹּל יִדְעוּם בְּחִי'
מִשְׁפָּט מְעוֹקֵל כַּנ"ל :



* או: אֵלֹא אֲפִי' שְׁכָל מִשְׁפָּטֵי הַנְּהָגוֹת שְׁלָהֶם

ועי"ז גוזרין לגרש ישראל ממקום שנתישבו
 בכר . כי במקום שישארל יושבין שם מכבר
 אפילו בחוץ לארץ . הוא בחי' קדושת א"י .
 בחי' מקדש מעט (יחזקאל יא) . כי על ידי שישארל
 יושבין שם . נתקדש האויר בבחי' אורא
 דארץ ישראל .

כי על ידי כתב ידינו נתקדש האויר בבחי' אורא
 דארץ ישראל מחכים . כי הכתב הוא בחי'
 אותיות מחכימות . ועל ידי תנועות הקולמם
 באויר בשעת כתיבה . נחקקים בחי' האותיות
 מחכימות בתוך האויר . ועל ידו נתקדש האויר
 בבחי' אורא דא"י מחכים .

ועל ידי שפוגמין בכתב ידינו על ידי הסמיכה
 שמסמיכין רבי שאינו הגון כנ"ל . על ידי זה
 מגרשין ישראל מן הישוב ממקום שישבו שם
 מכבר שהוא בחי' אורא דא"י כנ"ל . ומגרשין
 אותם משם אל מקום מדבר שממה שאין

שם שום קדושה . כי לא יִשְׁבוּ שם יִשְׂרָאֵל
מֵעוֹלָם בְּנִ"ל:



וְעַל יְדֵי זֶה נִלְקַח מִמֶּנּוּ חֲכָמַת תְּהֵלוּכֵי
גִלְגָּלִי הֶרְקִיעַ . לִידַע כָּל
הַהִשְׁתַּנּוּת וְעֵתִידוֹת הַבָּאִין עַל יְדֵי גִלְגָּלִי
הֶרְקִיעַ . וְנִמְסָר לָהֶם .

כי מִתְחִילָה זֹאת הַחֲכָמָה נִמְסְרָה רַק לָנוּ .
כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (דברים ד') כי הוּא חֲכָמְתְּכֶם וּבִינְתְּכֶם
לְעֵינֵי הָעַמִּים וְדָרְשׁוּ רַז"ל (שבת עה) אִיזוֹ חֲכָמָה
וּבִינָה שֶׁהִיא לְעֵינֵי הָעַמִּים הֵיוּ אוֹמְרֵי זֶה חִישׁוֹב
תְּקוּפּוֹת וּמִזְלוֹת . כִּי יֵשׁ בָּזֶה שֶׁכָּל שְׁיִשְׂאֵר הַסּוּד
אֶצְלֵינוּ . אַף עַל פִּי שֶׁמּוֹדִיעִין לָהֶם הַחֲכָמָה . כִּי
בְּוודָאִי צָרִיךְ לְהוֹדִיעַ לָהֶם הַחֲכָמָה . כִּדִּי שֶׁיִּדְעוּ

מִחֲכֻמָּתָנוּ שְׁאָנוּ יוֹדְעִין חֲכָמָה זֹה . כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב
כִּי הִיא חֲכֻמָּתְכֶם וְכו' . וְאִם כֵּן מֵאַחַר שְׁמוּדִיעִין
לָהֶם אֵינוֹ סוֹד . כִּי הֵלֵא גַם הֵם יוֹדְעִין . אֲךָ יֵשׁ
בְּזֶה שֶׁכָּל . שְׂיִכּוּלִין לְהוֹדִיעַ לָהֶם הַחֲכָמָה . וְאִם
עַל פִּי כֵן יִשְׁאַר הַסוֹד אֶצְלֵינוּ .

וְזֶה בְּחִינַת כִּי הִיא חֲכֻמָּתְכֶם וּבִינָתְכֶם לְעֵינֵי
הָעַמִּים . לְעֵינֵי הָעַמִּים דִּיּוֹקָא . דְּהֵיּינוּ שְׁהִיא רַק
לְעֵינֵי הָעַמִּים בְּשַׁעָה שְׁמוּדִיעִין לָהֶם . וְתִיכָף
אַחֵר כָּךְ אֵינָן יוֹדְעִין כָּלֵל . רַק יוֹדְעִים שֶׁהַסוֹד
אֶצְלָנוּ . כִּי אֵין אָנוּ מוֹדִיעִין לָהֶם זֹאת הַחֲכָמָה
בְּעֶצֶם שְׁהִיא סוֹד הָעִיבוֹר . רַק שִׁישׁ בְּזֶה שֶׁכָּל
שְׂיִכּוּלִין לְהִרְאוֹת זֹאת הַחֲכָמָה לְעֵינֵיהֶם לְבַד
לְמַעַן יֵדְעוּ שֶׁזֹּאת הַחֲכָמָה הִיא אֶצְלֵנוּ . אֲבָל
עֶצֶם סוֹד הַחֲכָמָה נִשְׁאַר אֶצְלֵנוּ .

וְזֶהוּ בְּחִי' סוֹד הָעִיבוֹר שְׁאֵינוּ נִמְסֵר רַק לְגִדּוּלֵי
הַדּוֹר . שִׁישׁ לָהֶם נִשְׁמוֹת גְּדוּלוֹת . כִּי תִהְיוּכוֹת
הַגְּלָגְלִים הוּא ע"י שְׂכָלִיִּים . שֶׁהֵם הַמְּלָאכִים .

וְכָל גִּלְגָּל וְגִלְגָּל יֵשׁ לוֹ שֹׁכֵל מְיוֹחָד . דְּהֵיינו
מֵלֶאךָ . שְׂמִתְנֵהָג עַל יָדוֹ . וְעִי"ז הוּא הַשְׁתַּנּוּת
הַיְלֹוֹךְ הַגִּלְגָּלִים . שְׁזֵה הַגִּלְגָּל מְהִלָּךְ בְּחוּדָשׁ .
וּבְזֵה הַסֵּדֶר . וְזֵה הַגִּלְגָּל מְהִלָּךְ בְּשָׁנָה אִו יוֹתֵר .
וְיֵשׁ גִּלְגָּל שְׁצָרִיךְ זְמַן רַב כַּמָּה אֲלָפִים שָׁנִים
עַד שְׁמִסְבִּב . וְהַכֹּל לְפִי הַשְׁתַּנּוּת הַשְּׂכָלִיִּים .
נִשְׁהִם מִשְׁתַּנִּים לְפִי רִיחּוּקָם מִהָעִילָה . וְכִמּוֹ כֵּן
מִתְנַהֲגִים הַגִּלְגָּלִים .

וְכָל אֵלֹו הַשְּׂכָלִיִּים . כּוֹלָם מְקַבְּלִים מִהַמְנַהֵיג
הַכּוֹלֵל . שֶׁהוּא שֹׁכֵל הַכּוֹלֵל . שֶׁהִיא הַנְּשָׁמָה .
שְׂכוֹלָם מִתְנַהֲגִים עַל יָדָהּ . בְּבַחֲיוֹ (אִיּוֹב לֵב)
וְנִשְׁמַת שְׂדֵי תְבִינָם . שֶׁהַנְּשָׁמָה שׁוֹפֵעַ הַשְּׂכָל
בָּהֶם . וְעַל כֵּן הַנְּשָׁמָה נִקְרָאת שָׁמַיִם שֶׁהוּא
כָּלִלִיּוֹת הַגִּלְגָּלִים . כִּמְ"שׁ יִקְרָא אֶל הַשָּׁמַיִם
מֵעַל זֹו הַנְּשָׁמָה (סִנְהֶדְרִין צֹא ע"ב) . כִּי הַנְּשָׁמָה הוּא
מְנַהֵיג הַכּוֹלֵל שֶׁל כָּל הַגִּלְגָּלִים כַּנֵּ"ל . וְעַל כֵּן
הַנְּשָׁמָה נִקְרָאת גִּלְגָּלָתָא . עַל שֵׁם גִּלְגָּלִי הָרְקִיעַ

שְׁמִתְנֵהֲגִים עַל יָדָהּ . וְעַל כֵּן אֵלֹהֵי הַנִּשְׁמוֹת
הַגְּדוֹלוֹת בְּקִיּאִין בְּסוּד הָעִיבוֹר . כִּי מִי יוֹדֵעַ
הַנְּהַגָתָם כְּמוֹ הַמְנַהֵיג .

וְאֵלֹהֵי הַנִּשְׁמוֹת הַגְּדוֹלוֹת צָרִיכִין שְׂיִהְיֶה לָהֶם גּוֹף
בְּבַחֲיִנוֹת פְּרִי הָאָרֶץ (ישעיה ד') . בְּחִינֹת אֲוִירָא
דְּאָרֶץ יִשְׂרָאֵל . כִּי כְּשֶׁהָאֲוִיר מִתְקַדֵּשׁ בְּבַחֲיִנוֹת
אֲוִירָא דְּאָרֶץ יִשְׂרָאֵל . אֲזִי כָל הַפִּירוֹת וְהַתְּבוּאָה
הַגָּדֹל שֶׁם שְׂמֵהֶם נִיזוֹן הָאָדָם . וּמִשָּׁם בָּא
הַטִּיפָה זֵרְעִיּוֹת . הַכֹּל הוּא בְּבַחֲיִנוֹת אָרֶץ
יִשְׂרָאֵל . וּמִשָּׁם נִרְקָם הַגּוֹף בְּבַחֲיִנוֹת (תהלים קלט)
רוֹקְמָתִי בְּתַחֲתִיּוֹת אָרֶץ . בְּחִי' א"י . וְאֲזִי הַגּוֹף
בְּבְחִי' פְּרִי הָאָרֶץ . וְאֲזִי רָאוּי לְקַבֵּל נִשְׁמָה
גְּדוֹלָה . בְּבְחִי' יִקְרָא אֶל הַשָּׁמַיִם מֵעַל זֶה
הַנִּשְׁמָה וְאֶל הָאָרֶץ זֶה הַגּוֹף (שם בסנהדרין) . כִּי
הַנִּשְׁמָה לְפִי הַגּוֹף . כְּשֶׁהַגּוֹף זָךְ וְנָקִי . יְכוּל לְקַבֵּל
נִשְׁמָה גְּדוֹלָה . וְכֵן לְהִיפֹךְ .

וְע"כ יֵשׁ מְדִינֹת שְׂשׂוּכָלָם עָב וּמְגוּשָׁם . וְכֵן יֵשׁ

מדינות ששכלם זך וצלול . והכל לפי המדינה .
לפי המזון היוצא ממנה .

וע"כ ע"י שנתגרשין מבחי' אורא דא"י . ע"י
בחי' הנ"ל . אזי אין יכולין להתרקם גופים
זכים . ואין יכולין לקבל נשמה גדולה . ועי"ז
נלקח סוד העיבור מאתנו:



וזה שאמרו חז"ל (כתובות קיב) והיתה ידי אל
הנביאים החוזים שוא וגו' בסוד עמי לא יהיו
זה סוד עיבור ובכתב בית ישראל לא יכתבו
זה סמיכה וא"ל אדמת בני ישראל לא יבואו
במשמעו . היינו כנ"ל . בכתב ישראל לא
יכתבו זה סמיכה . היינו ע"י סמיכה שמסמיכין
בשם רבי . את שאינם הגונים . עי"ז מחלישין
כתב ישראל כנ"ל . וזהו וא"ל אדמת ישראל
לא יבואו . היינו שנתגרשין מבחי' אורא דא"י

כַּנ"ל . וְזֶהוּ בְּסוּד עֲמִי לֹא יִהְיוּ זֶה סוּד הָעִיבוֹר .
נְשֵׁי"ז נִלְקַח מֵאַתְּנוּ סוּד הָעִיבוֹר כַּנ"ל: וְכָל זֶה
ע"י הַמוֹתְרוֹת הַנ"ל:



וְעִי"ז אֵין לוֹ עֲצָה נְשִׁימָה לְעוֹלָם . וְתָמִיד
אֵינוֹ יָכוֹל לָתֵת עֲצָה לְעַצְמוֹ . וְהוּא
תָּמִיד מְסוּפָק . כִּי כָּל עֲצוֹתָיו בְּבַחֲיוֹ עֲצוֹת
נִבְעָרוֹת . עֲצַת נָשִׁים . כִּי הַטְּנוּפֶת שֶׁל הַמוֹתְרוֹת
עוֹלָה אֶל הַלֵּב . בְּבַחֲיוֹ (יחזקאל יד) הָעָלוּ גִילּוּלֵיהֶם
עַל לִבָּם . וְנַעֲשֶׂה לָבוֹ מְטוֹנָף כְּמוֹ בֵּית הַכֶּסֶּא .
נִשְׁהוּא מְקוֹם עֲצַת הַנָּשִׁים . כְּמֵאמַר רַב עִילָשׁ
(גמין מדה) נָשִׁי כָּל מִילֵי מְסֻדָּרִין בְּבֵית הַכֶּסֶּא .
נִשְׁשֵׁם כָּל עֲצָתָם:



אך מי שֶׁכָּבַר נִשְׁקַע בְּאֵלוֹ הַמּוֹתְרוֹת . יֵשׁ מִיָּם
נֶשְׁהוּא מִטֵּהָר מִזֹּאת הַטִּינוּפֹת . בְּבַחִי' (יחזקאל
לו) וְזִרְקָתִי עָלֵיכֶם מִיָּם טְהוֹרִים וְטְהֻרָתָם מְכַל
טוֹמְאוֹתֵיכֶם וּמְכַל גִּילּוּלֵיכֶם אֶטְהֵר אֶתְכֶם . וְאַזִּי
בָּא לְעֵצָה שְׁלִימָה . בְּבַחִי' (שם לו) וְלֹא יִחָצוּ לְנִשְׁתִּי
מִמְלָכוֹת עוֹד וְלֹא יִטְמְאוּ עוֹד בְּגִילּוּלֵיהֶם . שְׁעִי
שְׁנִמְטָה־רִין מִהַגְלוּלִים וְהַטְנוּפֹת הַנִּ"ל . עִי"ז וְלֹא
יִחָצוּ לְנִשְׁתִּי מִמְלָכוֹת . בְּבַחִי' עֵצוֹת . כָּמ"ש (דניאל ד)
מִלְכִּי יִשְׁפֹּר עָלָךְ . הֵיִינוּ נִשְׁזוּכָה לְעֵצָה שְׁלִימָה .
כִּי ע"י הַמִּים הַנִּ"ל נַעֲשִׂים אֲצִלוֹ עֵצוֹת שְׁלִימוֹת .
בְּבַחִי' (משלי כ) מִיָּם עֲמוּקִים עֵצָה בְּלֵב אִישׁ:



וְאֵלֹהֵי הַמִּים הֵם בְּבַחִי' מַחְלוּקֹת . בְּבַחִי' מִי
מְרִיבָה (במדבר כ) וְעַל כֵּן מַחְלוּקֹת נִקְרָא פְּלוּגָתָא .

בְּחִי' (תהלים סה) פֶּלַג אֱלֻקִּים מֵלֹא מִים . כִּי מִכָּל
מַחְלֻקֶת נַעֲשֶׂה סֵפֶר . בְּחִי' שְׁאֵלוֹת תְּשׁוּבוֹת .
כִּי הַמַּחְלֻקֶת הִיא שְׁאֵלָה וְקוּשִׁיא . שְׁמִקְשִׁין
וְשׁוֹאֲלִין עָלָיו . וְהוּא שָׁב בְּתִשׁוּבָה . וְעִי"ז הוּא
מִשִּׁיב וּמִתְרַץ הַשְׁאֵלָה . וְנַעֲשֶׂה מִזֶּה בְּחִי' סֵפֶר
שׁו"ת . כִּי ע"י הַתְּשׁוּבָה עִי"ז נִתְחַדָּשִׁים אֲצֵלוֹ
כַּמָּה סְפָרִים .

כִּי יֵשׁ כַּמָּה סְפָרִים עֲכָשָׁיו . וְגַם עֲתִידִים לְהִיּוֹת
עוֹד כַּמָּה סְפָרִים . וְכוּלָם צָרִיכִים לְהַעֲוֹלָם .
וּבִתְחִילָה כְּשֶׁלֹא הָיָה לוֹ אֲמוּנַת חֲכָמִים . אֲזִי
הָיוּ כָּל הַסְפָּרִים אֲצֵלוֹ כֵּלָא . כִּי הָיָה מַלְעִיג
עֲלֵיהֶם . כַּמ"ש (קהלת יב) עֲשׂוֹת סְפָרִים הֲרִבָּה
אֵין קֶץ וְלַהֲגַ הֲרִבָּה וְכו' . דִּהְיִינוּ שְׁמַלְעִיג עַל
רִיבּוֹי סְפָרֵיהֶם . וְאֲזִי כּוּלָם כֵּלָא אֲצֵלוֹ . וְכִשְׁשָׁב
בְּתִשׁוּבָה ע"ז . אֲזִי נִתְחַדָּשׁ אֲצֵלוֹ בְּכָל פַּעַם
סֵפֶר . כִּי חוֹזְרִים וְנִחְשָׁבִים אֲצֵלוֹ כָּל הַסְפָּרִים
שֶׁבִּתְחִילָה הָיוּ בְּעֵינָיו כֵּלָא .

וְהַכֹּל לְפִי הַמַּחְלֻקָּת . כִּי הוּא מְסַתֵּכֵל
וּמַתְּבוּנֵן בְּהַמַּחְלֻקָּת . מִפְּנֵי מָה הֵם חוֹלְקִים
כָּךְ . בְּאֵלּוֹ הַדִּיּוּבִירִים . וְלֹא בְּאוֹפֵן אַחֵר . וְעִי"ז
מַתְּבוּנֵן אֵיךְ לָשׁוּב בְּתִשׁוּבָה . וּלְתֵקֵן הָאֲמוּנָת
חֲכָמִים . כִּי מִשָּׁם נִמְשָׁךְ הַמַּחְלֻקָּת . ע"י שְׁפָגָם
בְּאֲמוּנַת חֲכָמִים .

וּלְפִי הַתִּשְׁוּבָה . לְפִי הַמַּחְלֻקָּת . כֵּן הוּא חוֹזֵר
וְשׁוֹב אֶל אֲמוּנַת חֲכָמִים . וְכֵמוֹ כֵּן נִתְּחַדֵּשׁ אֶצְלוֹ
סֵפֶר . כִּי חוֹזֵר וְנִחְשָׁב בְּעֵינָיו מַה שֶּׁהָיָה בְּתַחֲלִילָה
בְּעֵינָיו כָּלָא . וְכֵן בְּכָל פַּעַם לְפִי הַמַּחְלֻקָּת כֵּן
הַתִּשְׁוּבָה . שֶׁשׁוֹב וְחוֹזֵר אֶל הָאֲמוּנַת חֲכָמִים .
וְכֵמוֹ כֵּן נִתְּחַדֵּשׁ אֶצְלוֹ סֵפֶר אַחֵר . כִּי חוֹזֵר
וְנִחְשָׁב בְּעֵינָיו עוֹד אֵיזָה סֵפֶר אַחֵר שֶׁבְּתַחֲלִילָה
הָיָה מְלַעֵיג עָלָיו וְהָיָה בְּעֵינָיו כָּלָא כַּנִּל . וְע"כ
ע"י הַמַּחְלֻקָּת נַעֲשֶׂה סֵפֶר . וְזֶה בְּחִי' (אִיּוֹב לֹא)
וּסֵפֶר כָּתַב אִישׁ רִיבִי . שֶׁע"י רִיב וּמַחְלֻקָּת
נַעֲשֶׂה סֵפֶר :

וַיֵּשׁ צַדִּיקֵי הַדּוֹר שְׂאֵמוֹנָתָם שְׁלִימָה בְּוֹדָאֵי .
 וְאֵעָפ"כּ יֵשׁ עֲלֵיהֶם מַחְלֻקָּת . הוּא בְּבַחֲוִי' (ישעיה נג)
 וְהוּא חֲטָא רַבִּים נָשָׂא וְכו' . וְעֲוֹנוֹתָם הוּא יִסְבּוֹל
 (שם) . הֵינּוּ שְׂיֵשׁ לוֹ מַחְלֻקָּת בְּשִׁבִּיל הָעוֹלָם .
 וְע"י הַמַּחְלֻקָּת שְׂיֵשׁ עָלָיו . עַל יְדֵי זֶה מִתְקַן
 הַשְׂאֵמוֹנָת חֲכָמִים אֲצֵל הַהֶמוֹן עִם:

וַיֵּשׁ שְׂיֵשׁ עֲלֵיהֶם מַחְלֻקָּת . מַחְמַת שְׂאִין לָהֶם
 אֲמוֹנָה בְּעֶצְמָן . וְאִינָם מֵאֲמִינִים בְּהַחֲדוּשֵׁי
 תוֹרָה שְׁלָהֶם שֶׁהֵם מַחֲדָשִׁים . וְאִינָם מֵאֲמִינִים
 שְׂיֵשׁ לַהֲשִׁי"ת שְׂיַעֲשׂוּעִים גְּדוֹלִים מִחֲדוּשֵׁי
 שְׁלָהֶם . וְעִי"ז שְׂאִין לָהֶם אֲמוֹנָה בְּחֲדוּשֵׁי שֶׁל
 עֶצְמָן . עִי"ז הֵם מִתְרַשְׁלִין בְּהַחֲדוּשֵׁי שְׁלָהֶם
 וְעַל כֵּן בָּא עֲלֵיהֶם מַחְלֻקָּת . וְעִי"ז הֵם שָׁבִים
 בְּתִשׁוּבָה . וְחוֹזְרִים וְנִחַשְׁבִּים אֲצֵלָן חֲדוּשֵׁי
 שְׁלָהֶם . וְחוֹזְרִים וּמַחֲדָשִׁים . וְנַעֲשֶׂה מִזֶּה סֵפֶר:

וְלַפְעָמִים נַעֲשֶׂה מִזֶּה סֵפֶר לְמַעְלָה . שְׂעִי"ז
 שְׂזֶה שׂוֹאֵל וּמִקְנֶשֶׁה . וְזֶה שָׁב בְּתִשׁוּבָה . וְעִי"ז

מְשִׁיב וּמְתַרֵּץ . עַל יְדֵי זֶה נַעֲשֶׂה סֵפֶר לְמַעַלְהָ .
בְּבַחֲיוֹ (מלאכי ג) אִזּוּ נִדְבְּרוּ יִרְאֵי ה' אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ
וַיִּקְשַׁב ה' וַיִּשְׁמַע וַיִּכְתֹּב סֵפֶר :



וְעִי"ז נִמְתָּקִים כָּל הַצִּיּוּמִים שֶׁהֵם הַדִּינִים .
וְכָל מָקוֹם שֶׁיֵּשׁ אִיזָהוּ דִין וְצִיּוּמִים .
נִתְמַתֵּק עִי"ז . ע"י תִּיקוּן אֲמוּנַת חֲכָמִים . שְׁעִי"ז
נִתְרַבֵּין הַסְּפָרִים שֶׁל הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה . כִּי כָל
הַמִּתְקוֹת שֶׁל כָּל הַצִּיּוּמִים וְהַדִּינִים . הוּא
ע"י הַשֹּׁכֵל . כִּי כוֹלָם בְּמַחֲשָׁבָה אֵיתְבָּרְרוּ .
שֶׁהַשֹּׁכֵל הוּא שׁוֹרֵשׁ הַדִּינִים . וְשֵׁם נִמְתָּקִים
הַדִּינִים . כִּי אֵין הַדִּין נִמְתָּק אֶלָּא בְּשִׁרְשׁוֹ . וְכָל
דִּין וְצִיּוּמִים צָרִיךְ שִׁיחִיָּה נִמְתָּק בַּשֹּׁכֵל הַשְּׂיִיךְ
לוֹ . שֶׁמִּשָּׁם שִׁרְשׁוֹ . וַיֵּשׁ לְכָל צִיּוּמִים וְצִיּוּמִים
שֹׁכֵל שֶׁעַל יָדוֹ נִמְתָּק .

אך יש חכמה עילאה . שכל החכמות כלולים
 שם . ומקבלין משם . ועל כן שם נמתקים כל
 הדינים . כי בהשכליים פרטנים . אי אפשר
 להמתיק כ"א בזה השכל דייקא השייך לזה
 הצימצום . שהוא שרשו . אבל ע"י בחי' חכמה
 עילאה שכלול מכולם . שם נמתקים כל
 הצימצומים וכל הדינים כולם .

והתורה שהיא יוצאת מחכמה עילאה . כי
 אורייתא מחכמה עילאה נפקת (זוהר בשלח סב) . ואין
 יכולה לקבל מחכמה עילאה כ"א פשיש לה
 שלימות . ושלימות התורה היא ע"י תורה
 שבעל פה . כי תורה שבכתב אין לה שלימות
 כ"א ע"י תורה שבעל פה . וע"כ ע"י הספרים
 הנ"ל שנתחדשים ע"י המחלוקת . בבחי' וספר
 כתב איש ריבי . בחי' עשות ספרים הרבה אין
 קץ . עי"ז נשלם התורה . ואזי התורה בבחי'
 לוחות האבן . שמקבלת הארה מבחי'
 אבן שתיה .

כִּי כָּל דְּבַר שְׁבָעוּלָם יֵשׁ לוֹ צִמְצוּם אַחֵר
 בְּכַמוֹת וְאִיכוֹת . וְכָל הַצִּימְצוּמִּים שְׁבָעוּלָם .
 כּוּלָּם נִרְשָׁמִים בְּאַבֵּן שְׁתִּיָּה . שְׁמֶמְנוּ הַיִּשְׁתֵּת
 הָעוּלָם . וְכוּלָּם מְקַבְּלִים מִמֶּנּוּ . וְשֵׁם הַמִּתְקַת
 כָּל הַדִּינִים . כִּי הוּא בְּחִי' חֲכָמָה עִילָאָה . בְּחִי'
 קֹדֶשִׁי קֳדָשִׁים . כִּי הַשֹּׁכֵל נִקְרָא קוֹדֶשׁ . וְכוּלָּם
 מְקַבְּלִים וְנִכְלָלִים בְּבְחִי' קֹדֶשִׁי קֳדָשִׁים . שֶׁהוּא
 בְּחִי' חֲכָמָה עִילָאָה שְׁכָלוֹל מְכוּלָּם . וּמִשֵּׁם
 הַמִּתְקַת כָּל הַדִּינִים בְּפִרְטוּת וּבְכָלִּיּוֹת . כִּי גַם
 בְּשִׁמְמַתִּיקוֹן הַדִּין בְּפִרְט . בְּאִיזָה שֹׁכֵל שֶׁל אִיזָה
 צִימְצוּם . צָרִיכִין גַּם כֵּן לְהַמְשִׁיךְ כַּח מֵהַשֹּׁכֵל
 הָעֲלִיּוֹן הַנִּלְל . כִּדִּי שִׁיחָיָה כַּח לָזָה הַשֹּׁכֵל
 הַפִּרְטִי לְהַמְתִּיק הַדִּין . וְכֵן בְּכָלִּיּוֹת . לְהַמְתִּיק
 כָּל הַדִּינִים מֵאִיזָה צִימְצוּם שִׁיחָיָה . אִי אֶפְשָׁר
 לְהַמְתִּיק כ"א ע"י בְּחִי' הַשֹּׁכֵל הָעֲלִיּוֹן . בְּחִי'
 קֹדֶשִׁי קֳדָשִׁים . בְּחִי' אֶבֶן שְׁתִּיָּה כַּנִּלְל .

וּבְשִׁתְּוָרָה יֵשׁ לָהּ שְׁלִימוֹת עַל יְדֵי הַסְּפָרִים
 כַּנִּלְל . אִזִּי מְקַבְּלָת מִחֲכָמָה עִילָאָה . בְּבְחִי'

לוֹחוֹת הָאֶבֶן • בְּחִי' אֶבֶן שְׁתִּיָּה • וְאִזִּי מִשְׁפַּעַת
בְּכָל הַחֲכָמוֹת • וְנִמְתָּקִים כָּל הַדִּינִים • בְּבְחִי'
(תהלים ב) יִשְׁלַח עֲזָרָךְ מִקּוֹדֶשׁ • שְׁעִיקָר הָעֶזֶר
וְהִישׁוּעָה שֶׁהוּא בְּחִי' הַמִּתְקַת הַדִּינִים • הוּא
מִקּוֹדֶשׁ • הֵינּוּ ע"י הַשֹּׁכֵל שֶׁנִּקְרָא קוֹדֶשׁ
כִּידוּעַ •

זֶה אוֹתִיּוֹת שְׁתִּיָּה ר"ת הֵן תְּוִי שְׁדִי יַעֲנִי
(לְשׁוֹן הַמִּקְרָא אִיּוֹב לֹא • הֵן תְּוִי שְׁדִי יַעֲנִי
וְסֵפֶר כָּתַב אִישׁ רִיבִי) • הֵן תְּוִי שְׁדִי • הֵינּוּ
בְּחִי' הַרְשִׁימוֹת שֶׁל כָּל הַצִּיּוּמִים • נִמְתָּקִין
ע"י שְׂבָאִים בְּתוֹךְ שְׁתִּיָּה • בְּחִי' אֶבֶן שְׁתִּיָּה
הֵנ"ל • זֶה יַעֲנִי • בְּחִי' הַמִּתְקָה • בְּבְחִי' יִשְׁלַח
עֲזָרָךְ מִקּוֹדֶשׁ כֵּן"ל:

זֶה הֵן תְּוִי שְׁדִי יַעֲנִי וְסֵפֶר כָּתַב אִישׁ רִיבִי •
שְׁע"י וְסֵפֶר כָּתַב כֵּן"ל • הֵינּוּ רִיבּוֹי הַסְּפָרִים
שֶׁנַּעֲשִׂין ע"י הַמַּחֲלֻקָּת כֵּן"ל • שָׂאזִי יֵשׁ לְהַתּוֹרָה
שְׁלִימוֹת • וּמִקְבָּלָת מִשְׁכָּל הַכּוֹלֵל מִחֲכָמָה

עִלָּאָה נֶשְׁהִיָּא בְּחִי' אַבָּן שְׁתִּיָּה כַּנ"ל . עי"ז הֵן
תְּוֵי שְׂדֵי יַעֲנִי . בְּחִי' הַהִמָּתְקָה . ע"י בְּחִי' לִוְחוֹת
הָאֶבֶן . שְׁמַקְבְּלִין מֵאֶבֶן שְׁתִּיָּה כַּנ"ל:



וְזִוְהוּ בְּחִי' מַה שְּׁנוֹסְעִין עַל ר"ה לְצַדִּיקִים . כִּי
ר"ה הוּא יוֹמָא דְּדִינָא שֶׁל כָּל הַשָּׁנָה .
וּכ"א וְא' בָּא עִם קְדוּשָׁתוֹ וְצִמְצוּמֵי אֵל הַצַּדִּיק
הַדוֹר . נֶשְׁהִיָּא בְּחִי' קְדָשִׁי קְדָשִׁים . בְּחִי' אַבָּן
שְׁתִּיָּה . בְּבְּחִי' (שמואל א ב) כִּי לֹה' מְצוּקֵי אֶרֶץ וַיִּנָּשֶׁת
עָלֵיהֶם תֵּבֵל . נֶשְׁהִיָּא הַצַּדִּיקִים שְׁעָלֵיהֶם נִשְׁתַּת
הָעוֹלָם . וְעִי"ז נִמְתָּקִים כָּל הַדִּינִים ע"י בְּחִי'
אַבָּן שְׁתִּיָּה כַּנ"ל .

וְזִוְהוּ בְּחִי' אֲבִי יַעֲקֹב שֶׁנִּכְלְלוּ כּוֹלָם בְּתוֹךְ אַבָּן
שְׁתִּיָּה . כִּי הִנֵּפְשׁוֹת הֵם בְּחִי' אֲבָנִים . כַּמ"ש (איכה
ד) תִּשְׁתַּכְּנָה אֲבִי קוֹדֵשׁ . וְכוֹלָם בָּאִים וְנִכְלָלִים

בתוך הצדיק הדור • שהוא בְּחִי' אֶבֶן שְׁתִּיָּה •
ועל ידי זה נִמְתָּקִים כָּל הַצִּיּוּמוֹת כַּנִּ"ל:



וְעִי"ז שֶׁנִּכְלָלִים יַחַד כָּל הַנִּפְשֹׁת כַּנִּ"ל • עִי"ז
נַעֲשֶׂה שְׂמֵחָה • בְּבִחִי' (משלי יג) אֹר צְדִיקִים יִשְׂמַח •
כִּי הַנֶּפֶשׁ הוּא בְּחִי' נֵר בְּבִחִי' (משלי כ) נֵר ה' נִשְׁמַת
אָדָם • וְכִשְׁנִכְלָלִין יַחַד נַעֲשֶׂה מֵהֶם אֹר • וְעִי"ז
נַעֲשֶׂה שְׂמֵחָה • בְּחִי' אֹר צְדִיקִים יִשְׂמַח:



וְזֶה חֲדֵי ר' שְׂמֵעוֹן וְאָמַר ה' שָׁמַעְתִּי
שְׂמֵעֶךָ יִרְאֵתִי • תִּמְנֵן יְאוֹת תְּהִי
לְמִידָחַל • כִּי חֲבִקוֹק אָמַר נְבוֹאָה זֶה עַל ר'
עֲקִיבָא וְחֲבִירָיו שָׁמְתוּ ע"י שֶׁלֹּא הָיָה בָּהֶם
אַהֲבָה • כְּשֶׁרַז"ל (יבמות סב ע"ב) כִּי הֵם הָיוּ בְּחִי'

גְּבוּרֹת וְצִמְצוּמִים . וְלֹא נִכְלְלוּ יַחַד . וְלֹא
נִמְתְּקוּ . וְר' שִׁמְעוֹן וַחֲבִירָיו שֶׁהָיוּ הִתִּיקוֹן
שָׁלָהֶם . ע"כ אָמַר אֲנִי בַּחֲבִיבוֹתָא תֵּלִיא . הֵיִינוּ
בְּחִי' הָאֵהָבָה וְכִלְלוֹת שֶׁנִּכְלָלִין יַחַד . וְעַל יְדֵי
זֶה הִתְמַתְּקָה וְהִתִּיקוֹן כַּנ"ל . וּמִזֶּה בָּא בְּחִי'
חֲדֵי ר' שִׁמְעוֹן . הֵיִינוּ בְּחִי' הַשְּׂמִיכָה
שֶׁנַּעֲשֶׂה עַל יְדֵי הַכִּלְלוֹת וְהָאֵהָבָה . בְּחִי' אֹר
צְדִיקִים יִשְׁמַח:

פֶּתַח וְאָמַר הוֹלֵךְ רַכִּיל מִגִּלָּה סוֹד . הוֹלֵךְ
רַכִּיל וְכו' דְּלִית רוּחִיה רוּחָא דְקִיּוּמָא . הֵיִינוּ
רוּחַ חֲכָמָה . וְלֹא הָוָה מְהִימָנָא . הֵיִינוּ אֱמוּנַת
חֲכָמִים כַּנ"ל . כִּי ע"י שְׂאִין בּוֹ אֱמוּנַת חֲכָמִים .
אִין בּוֹ רוּחַ חֲכָמָה . כִּי נִידוֹן בְּמוֹתְרוֹת כַּנ"ל .

מִגִּלָּה סוֹד . זֶה בְּחִי' בִּיטוּל כְּתֹב יְדִינוּ . שְׂאִין
מִקְבָּלִין אֹר הַשֶּׁכֶּל מִיַּד הַסְּמִיכָה כַּנ"ל . בְּבְחִי'
(אויב לו) עַל כַּפִּים כִּיסָּה אֹר . כִּי הָאוֹתִיּוֹת צְרִיכוֹת
לְקַבֵּל אֹר הַשֶּׁכֶּל מִיַּד הַסְּמִיכָה כַּנ"ל . וְע"י

פָּגַם אֱמוּנַת חֲכָמִים • שֶׁהוּא בְּחִי' הוֹלֵךְ רָכִיל •
עַל יְדֵי זֶה מְגַלָּה סוּד • שְׁנֵת־גְּלָה וְנִסְתָּלֵק אֹר
הַשֹּׁכֵל כַּנ"ל • וְעִי"ז בְּסוּד עַמִּי לֹא יִהְיוּ כַּנ"ל:

וְנֶאֱמַן רוּחַ מְכַסֶּה דָּבָר • דְּאִית בֵּיה רוּחָא
דְּקִיּוּמָא ע"י בְּחִי' אֱמוּנַת חֲכָמִים • עִי"ז מְכַסֶּה
דָּבָר • בְּחִי' עַל כַּפִּים כִּיסָה אֹר כַּנ"ל:



ליקוטי מזהר-י"ן

תורה סא

חדי ר' שמעון

כצורת הדף

בפיסוקו המיוחד של מוהרנ"ת במהדורת תקפ"א

לטייל
בתורתו

יֵשׁ שֵׁשׁ עָלֵיהֶם מַחְלוּקָת, מַחְמַת
שֶׁאֵין לָהֶם אֲמוּנָה בְּעֶצְמָן, וְאֵינָם
מֵאֱמִינִים בְּהַחֲדוּשֵׁי תוֹרָה שֶׁלָּהֶם
שֶׁהֵם מַחְדֻּשִׁים, וְאֵינָם מֵאֱמִינִים
שֵׁשׁ לַהֲשִׁי"ת שִׁיעָשׂוּעִים גְּדוּלִים
מִחֲדוּשִׁים שֶׁלָּהֶם...

(תורה סא אות ב')

הלימודים שהאדם לומד - צריך שיקבל ויוציא מהם משפטי
אמת - שלא יהיה בבחי' משפט מעוקל - דהיינו שיקבל וילמוד
מכל הלימודים שלומד - משפטי הנהגות - שידע איך להתנהג -
הן לעצמו - הן לאחרים שמתנהגים לפי דעתו - כל אחד ואחד
כפי בחינתו - כפי הממשלה והרפנות שיש לו - הן לרב או
למעט - וכ"ז זוכין על ידי אמונת חכמים - שהוא בחי' לא תסור
וכו' - ואז יוכל להוציא משפטי הנהגות ישרות - בבחי' משפטי
אמת - שאינו נוטה לימין ושמאל כנ"ל - אבל כשפוגם באמונת
חכמים - אזי נידון ביגיעת בשר - היינו במותרות - כמ"ש רז"ל
(עירובין כא) הלועג על דברי חכמים נידון בצואה רותחת - כמ"ש
ולאג הרבה יגיעת בשר - והוא מדה כנגד מדה - כי הוא אינו
מאמין בדבריהם ומלעיג עליהם - ודבריהם הם אף למותר
אצלו - ע"כ נידון במותרות - וכל המשפטים הן מן המוח - בבחי'
(מלכים א ג) ויראו מפני המלך כי ראו כי חכמת אלקים בקרבו
לעשות משפט - והמוח הוא לפי המזון - וכשהגוף נקי - אזי המוח
ברור - ואזי יכול להוציא משפטי אמת - הנהגות ישרות - אבל
כשנידון במותרות על ידי פגם אמונת חכמים כנ"ל - אזי עולים
עשנים סרוחים אל המוח - ומערבבים ומבלבלין דעתו - ואזי
אינו יכול להוציא משפטי אמת - ואזי יוצא משפט מעוקל - בבחי'
(חבקים א) כי רשע מכתיר את הצדיק על בן יצא משפט מעוקל -
היינו על ידי שהעשנים סרוחים מסבבין ומקיפין המוח ומבלבלין
אותו - על ידי זה יוצא משפט מעוקל - בבחי' משפטים כל ידעום
(תהלים קכז) היינו בלבול המוחין: **וידאג** ע"י שלימודו היה
מבחי' אלו המותרות - בבחי' הנאמר בדואג (שמואל א כא) וישם איש
מעבדי שאול נעצר לפני ה' ושמו דואג וכו' - ופרש"י עוצר עצמו
וכו' לעסוק בתורה - כי לימודו היה מבחי' עצירות - בבחי'
מותרות - על ידי זה לא היה מוציא מלימודו משפטי אמת - רק
משפט מעוקל - וע"כ היה דן שאין דוד ראוי לבוא בקהל - וזה
היה ע"י שלימודו היה ממותרות כנ"ל:

ב ויש מנהיגים שנקראים בשם רבי שלימודם מאלו
המותרות - ולא די שאינם יכולים אפי' להנהיג את
עצמן כנ"ל - ומכ"ש שאינם יכולים להנהיג את אחרים - והם
נוטלים גדולה לעצמן להנהיג העולם - צריך לראות שלא
להסמך אותם - שלא ליתן להם תוקף ועוז - שלא יהיו מכוונים
בשם רבי - כי הם עצמן אינם חייבים כ"כ - כי יש להם יצה"ר
גדול להנהיג העולם - אך צריך לשמור מאוד שלא ליתן להם
תוקף ועוז - כי אלו הנותנים להם תוקף ועוז וגסמכים על ידם
שיהיו נקראים בשם רבי - הם עתידין ליתן דין וחשבון -
וע"י שמסמיכין רבי שאינו הגון - ע"ז נחלש כתב
ידינו

בחי' זקן - בחי' תיקוני עתיק כנ"ל - ועל ידי זה נמשך העשירות
לתוך האריכות ימים כנ"ל:

וזה פתח ר' שמעון ואמר עת לעשות לה' וכו' דא תורה
דלעילא דמתבטלא אי לא איתעביד בתקוני דא -
ולעתיק יומין אתמר - היינו תורה דלעילא - שהיא בחינת
התבוננות הנ"ל - שהוא מתבטל ואינו יכול להתקיים - אם אינו
נעשה על ידי בחי' תיקונים הנ"ל שהם בחי' תקוני עתיק בחי'
אריכות ימים הנ"ל: **בתיב אשריך ישראל מי כמוך ובתיב**
מי כמוך באלים ה' - זה בחי' אתערותא דלתתא, שהוא
שבח של ישראל המתעוררים מלמטה - בחי' אשריך ישראל מי
כמוך - ואחר כך הוא אתערותא דלעילא כנ"ל - שזהו בחי' מי
כמוך באלים ה': **קרא לר' אלעזר בריה וכו' ולר' אבא**
ואמר אנן בללא דבולא - היינו בחי' שלימות היראה - שהוא
על ידי בחי' ג' קנין הנ"ל - בחי' מורא שמים - ומורא הרב - ומורא
אב ואם - נמצא שעל ידי רבי שמעון ורבי אלעזר בנו ורבי אבא
תלמידו - נשלם היראה - שעל ידי זה בא אריכות ימים בחי'
תיקוני עתיק כנ"ל: **אישתיקו שמעו קלא -** היינו שאותן
שהיו בבחי' שתיקה - בחינת אלקים - ולא היו יכולים לדבר על
ידי בחינת שינה כנ"ל - שמעו קלא - היינו בחי' התעוררות
השינה - בחי' זכאה מאן דמליל על אודנא דשמע כנ"ל -
וארכבותי דא לדא נקשן - זה בחינת הולדה - בחינת זיווג
הגופני - כי על ידי התעוררות השינה - שהוא בחי' להתיר פה
אלמים - על ידי זה להתיר פה עקרות כנ"ל - שזהו בחי' זיווג
הנשיקין שקודם לזיווג הגופני כנ"ל - **מאי קלא - קלא דבנופייא**
עילאה דמתבטלי היינו בחינת סיפורי מעשיות שמלבישין בהם
את הפנים של תורה כנ"ל - כי ההתלבשות הוא בחי' כנף בחי'
(ישעיה ל) ולא יכנף עוד מוריד - ועל ידי זה ההתלבשות מעוררין
מהשינה ומתחילין לדבר - בבחי' (קהלת י) ובעל כנפים יגיד דבר -
הכל כנ"ל:

סא (שם באורא נשא דף קכח) **חדי ר' שמעון ואמר ה' שמעתי**
שמעך יראתי
אמר ה'תם יאות תוי למדחל וכו':

א על ידי אמונת חכמים יכולין להוציא משפטינו
לאור - כי משפט הוא עמודא
דאמצעיתא - היינו בחי' דרך הממוצע - שאינו נוטה לימין
ולשמאל - וזה זוכין על ידי אמונת חכמים - שהוא בחי' (דברים יז)
לא תסור מן הדבר אשר יגידו לך ימין ושמאל - ועל כן על ידי
זה יוצא המשפט ברור כנ"ל - בבחי' משפטי אמת - היינו כי כל

ידינו. ואין לו שום תוקף ונותנין כח בכתב ידם. ועי"ז הם גוזרין שלא יהיה תוקף לכתבים שלנו כ"א לכתבים שלהם. וישראל יהיו מוכרחים ללמוד כתב שלהם. ועי"ז גוזרין ג"כ לגרש בני ישראל ממקום הישוב שנתישבו שם ישראל כבר. אל מקומות שלא היו שם ישראל מעולם. כי הסמיכה שסומכין את הרב והכתב. הם מבחינה אחת. כי הסמיכה בידים. כמ"ש (דברים לד) ויהושע בן נון מלא רוח חכמה כי סמך משה את ידיו עליו. והוא בחי' הכתב. בחי' יד פותבת. כי הכתב הוא ג"כ מבחי' חכמה. כי אותיות הכתב. בהם נבראו כל העולמות. כמ"ש (תהלים לג) בדבר ה' שמים נעשו וכו'. וכתוב (שם קד) כולם בחכמה עשית. כי יש בכל אות ואות חכמה. שחייבה חכמתו. ותפרד שהאות הזו יהיה בתמונה זו. ועל ידו יהי' נברא זה העולם בזאת התמונה. ולהתנהג באותו ההנהגה שיש באותו העולם. וכן שאר העולמות בתמונה והנהגה אחרת. ע"י תמונת אות אחר. כי בן גזירת חכמתו ית'. וכשהחכם הראוי לסמיכה. נסמך בשם רבי. שהנהגתו בבחי' משפטי אמת כנ"ל. אזי ע"י הסמיכה. שאזי מקבל חכמתו מבחי' יד ה'. בבחי' ויהושע בן נון מלא רוח חכמה וכו' כנ"ל. אזי מביא הארה וכח בכתב ידינו. שהוא ג"כ מבחי' חכמה כנ"ל. בבחי' (ד"ה א' כח) הכל בכתב מיד ה' עלי השביל. שע"י השכל שמקבל מיד ה'. שזה בחי' סמיכה. על ידי זה מביא הארה וכח בכתב כנ"ל. וזה בחי' (במדבר יא) ותנח עליהם הרוח והמה בכתובים. שע"י שנסמכו אז. וקבלו הרוח חכמה. עי"ז הביאו הארה בכתובים היינו בכתב ידינו כנ"ל. ואזי לא די שאין כתב ידינו נכנע למשפטם. אלא אפי' שכל משפטי הנהגות שלהם. כולם ע"י כתב ידינו. בבחי' (תהלים קכט) לעשות בהם משפט פתוב. אבל כשמסמיכין רבי שאינו הגון. עי"ז נחלש כתב ידינו. ונותנין תוקף לכתב שלהם. וכל המשפטים צריכים להיות על ידי כתבים שלהם דווקא. שהוא בחי' משפטים כל ידעום בחי' משפט מעוקל כנ"ל: **ועי"ז** גוזרין לגרש ישראל ממקום שנתישבו כבר. כי במקום שיש ישראל יושבין שם מכבר אפילו בחוץ לארץ. הוא בחי' קדושת א"י. בחי' מקדש מעט (יחזקאל יא). כי על ידי שיש ישראל יושבין שם. נתקדש האויר בבחי' אוירא דארץ ישראל. כי על ידי כתב ידינו נתקדש האויר בבחי' אוירא דארץ ישראל מחכים. כי הכתב הוא בחי' אותיות מחכימות. ועל ידי תנועות הקולות באויר בשעת כתיבה. נחקקים בחי' האותיות מחכימות בתוך האויר. ועל ידו נתקדש האויר בבחי' אוירא דא"י מחכים. ועל ידי שפוגמין בכתב ידינו על ידי הסמיכה שמסמיכין רבי שאינו הגון כנ"ל. על ידי זה מגרשין ישראל מן הישוב ממקום שישבו שם מכבר שהוא בחי' אוירא דא"י כנ"ל. ומגרשין אותם משם אל מקום מדבר שממה שאין שם שום קדושה. כי לא ישבו שם ישראל מעולם כנ"ל:

א: אלא אפי' שכל משפטי הנהגות שלהם



ואל הארץ זה הגוף (שם בסנהדרין) • כי הנשמה לפי הגוף • כשהגוף
 זך ונקי • יכול לקבל נשמה גדולה • וכן להיפך • וע"כ יש מדינות
 ששכלם עב ומגושם • וכן יש מדינות ששכלם זך וצלול • והכל
 לפי המדינה • לפי המזון היוצא ממנה • וע"כ ע"י שנתגרשין
 מבחי' אורא דא"י • ע"י בחי' הנ"ל • אזי אין יכולין להתרדם
 גופים זכים • ואין יכולין לקבל נשמה גדולה • ועי"ז נלקח סוד
 העיבור מאתנו: וזה שאמרו חז"ל (כתובות ק"ב) והיתה ידי אל
 הנביאים החוזים שאו וגו' בסוד עמי לא יהיו זה סוד עיבור
 ובכתב בית ישראל לא יכתבו זה סמיכה ואל אדמת בני ישראל
 לא יבואו כמשמעו • היינו כנ"ל • בכתב ישראל לא יכתבו זה
 סמיכה • היינו ע"י סמיכה שמסמיכין בשם רבי • את שאינם
 הגונים • עי"ז מחלישין כתב ישראל כנ"ל • וזהו ואל אדמת
 ישראל לא יבואו • היינו שנתגרשין מבחי' אורא דא"י כנ"ל •
 וזהו בסוד עמי לא יהיו זה סוד העיבור • שעיי"ז נלקח מאתנו סוד
 העיבור כנ"ל: וכל זה ע"י המותרות הנ"ל:

ד ועי"ז אין לו עצה שלימה לעולם • ותמיד אינו יכול לתת
 עצה לעצמו • והוא תמיד מסופק • כי כל עצותיו בבחי'
 עצות נבערות • עצת נשים • כי הפנופת של המותרת עולה אל
 הלב • בבחי' (יחזקאל ד') העלו גילוליהם על לבם • ונעשה לבו מטונף
 כמו בית הכסא • שהוא מקום עצת הנשים • כמאמר רב עילוי
 (גמין מה) נשי כל מילי מסדרין בבית הכסא • שישם כל עצתם:

ה אד מי שכבר נשקע באלו המותרות • יש מים שהוא מטהר
 מזאת הפינופת • בבחי' (יחזקאל לו) וזרקתי עליכם מים
 טהורים וטהרתם מכל טומאותיכם ומכל גילוליתכם אטהר
 אתכם • ואזי בא לעצה שלימה • בבחי' (שם לו) ולא יחצו לשתי
 ממלכות עוד ולא ימאז עוד בגילוליהם • שע"י שנתהרין
 מהגלולים והפנופת הנ"ל • עי"ז ולא יחצו לשתי ממלכות • בחי'
 עצות • כמ"ש (דניאל ד) מלכי ישר ערך • היינו שזוכה לעצה
 שלימה • כי ע"י המים הנ"ל נעשים אצלו עצות שלימות • בבחי'
 (משלי ב) מים עמוקים עצה בלב איש: ואלו המים הם בחי'
 מחלוקת • בחי' מי מריבה (במדבר כ) ועל בן מחלוקת נקרא פלוגתא •
 בחי' (תהלים סח) פלג אלקים מלא מים • כי מכל מחלוקת נעשה
 ספר • בחי' שאלות תשובות • כי המחלוקת היא שאלה וקושיא •
 שמקשין ושואלין עליו • והוא שב בתשובה • ועי"ז הוא משיב
 ומתרץ השאלה • ונעשה מזה בחי' ספר שו"ת • כי ע"י התשובה
 עי"ז נתחדשים אצלו כמה ספרים • כי יש כמה ספרים עכשיו •
 וגם עתידים להיות עוד כמה ספרים • וכולם צריכים להעולם •
 ובתחילה בשלא היה לו אמונת חכמים • אזי היו כל הספרים
 אצלו בלא • כי היה מלעיג עליהם • כמ"ש (קהלת יב) עשות ספרים
 הרבה אין קץ ולהג הרבה וכו' • דהיינו שמלעיג על ריבוי
 ספריהם • ואזי בולם בלא אצלו • וכששב בתשובה ע"ז • אזי
 נתחדש אצלו בכל פעם ספר • כי חוזרים ונחשבים אצלו כל
 הספרים שבתחילה היו בעיניו בלא • והכל לפי המחלוקת • כי

הוא מסתכל ומתבונן בהמחלוקת • מפני מה הם חולקים כך •
 באלו הדיבורים • ולא באופן אחר • ועי"ז מתבונן איך לשוב
 בתשובה • ולתקן האמונת חכמים • כי משם נמשך המחלוקת •
 ע"י שפגם באמונת חכמים • ולפי התשובה • לפי המחלוקת • בן
 הוא חוזר ושב אל אמונת חכמים • וכמו בן נתחדש אצלו ספר •
 כי חוזר ונחשב בעיניו מה שהיה בתחילה בעיניו בלא • וכן בכל
 פעם לפי המחלוקת בן התשובה • ששב וחזר אל האמונת
 חכמים • וכמו בן נתחדש אצלו ספר אחר • כי חוזר ונחשב בעיניו
 עוד איזה ספר אחר שבתחילה היה מלעיג עליו והיה בעיניו בלא
 כנ"ל • וע"כ ע"י המחלוקת נעשה ספר • וזה בחי' (איוב לא) וספר
 כתב איש ריבי • שע"י ריב ומחלוקת נעשה ספר: ויש צדיקי
 הדור שאמונתם שלימה בודאי • ואעפ"כ יש עליהם מחלוקת •
 הוא בבחי' (ישעיה ג) והוא חטא רבים נשא וכו' • ועונותם הוא
 יסבול (שם) • היינו שיש לו מחלוקת בשביל העולם • וע"י
 המחלוקת שיש עליו • על ידי זה מתקן האמונת חכמים אצל
 ההמון עם: ויש שיש עליהם מחלוקת • מחמת שאין להם
 אמונה בעצמן • ואינם מאמינים בהחידושי תורה שלהם שהם
 מחדשים • ואינם מאמינים שיש להשי"ת שיעשועים גדולים
 מחידושים שלהם • ועי"ז שאין להם אמונה בחידושים של עצמן •
 עי"ז הם מתרשלין בהחידושי שלהם ועל בן בא עליהם
 מחלוקת • ועי"ז הם שבים בתשובה • וחוזרים ונחשבים אצלו
 חידושי שלהם • וחוזרים ומחדשים • ונעשה מזה
 ספר: ולפעמים נעשה מזה ספר למעלה • שעיי"ז שזה שואל
 ומקשה • וזה שב בתשובה • ועי"ז משיב ומתרץ • על ידי זה נעשה
 ספר למעלה • בבחי' (מלאכי ג) אז נדברו יראי ה' איש אל רעהו
 ויקשב ה' וישמע ויכתב ספר:

ו ועי"ז נמתקים כל הצימצומים שהם הדינים • וכל מקום
 שיש איזהו דין וצימצום • נמתק עי"ז • ע"י תיקון
 אמונת חכמים • שעיי"ז נתרבין הספרים של התורה הקדושה •
 כי כל המתקנות של כל הצימצומים והדינים • הוא ע"י השכל •
 כי בולם במחשבה איתבררו • שהשכל הוא שורש הדינים • ויש
 נמתקים הדינים • כי אין הדין נמתק אלא בשרשו • וכל דין
 וצימצום צריך שיהיה נמתק בשכל השייך לו • שמשם שרשו •
 ויש לכל צימצום וצימצום שכל שעל ידו נמתק • אך יש חכמה
 עילאה • שכל החכמות כלולים שם • ומקבלין משם • ועל בן שם
 נמתקים כל הדינים • כי בהשכליים פרטניים • אי אפשר
 להמתיק כ"א בזה השכל דייקא השייך לזה הצימצום • שהוא
 שרשו • אבל ע"י בחי' חכמה עילאה שכלול מכולם • שם
 נמתקים כל הצימצומים וכל הדינים בולם • והתורה שהיא
 יוצאת מחכמה עילאה • כי אורייתא מחכמה עילאה נפקת (וזהו
 בשלח סב) • ואין יכולה לקבל מחכמה עילאה כ"א בשיש
 לה שלימות • ושלימות התורה היא ע"י תורה שבועל פה • כי
 תורה שבכתב אין לה שלימות כ"א ע"י תורה שבועל פה • וע"כ



ע"י הספרים הנ"ל שנתחדשים ע"י המחלוקת. בבחי' וספר כתב איש ריבי. בחי' עשות ספרים הרבה אין קץ. ע"ז נשלם התורה. ואזי התורה בבחי' לוחות האבן. שמקבלת הארה מבחי' אבן שתיה. כי כל דבר שבעולם יש לו צמצום אחר בכמות ואיכות. וכל הצימצומים שבעולם. כולם נרשמים באבן שתיה. שממנו הושגת העולם. וכולם מקבלים ממנו. ושם המתקת כל הדינים. כי הוא בחי' חכמה עילאה. בחי' קדשי קדשים. כי השכל נקרא קודש. וכולם מקבלים ונכללים בבחי' קדשי קדשים. שהוא בחי' חכמה עילאה שכלול מכולם. ומשם המתקת כל הדינים בפרטיות ובכלליות. כי גם בשממתיקין הדין בפרט. באיזה שכל של איזה צימצום. צריכין גם בן להמשיך בן מהשכל העליון הנ"ל. כדי שיהיה בן לזה השכל הפרטי להמתיק הדין. וכן בכלליות. להמתיק כל הדינים מאיזה צימצום שיהיה. אי אפשר להמתיק כ"א ע"י בחי' השכל העליון. בחי' קדשי קדשים. בחי' אבן שתיה הנ"ל. וכשהתורה יש לה שלימות על ידי הספרים הנ"ל. אזי מקבלת מחכמה עילאה. בבחי' לוחות האבן. בחי' אבן שתיה. ואזי משפעת בכל החכמות. ונמתקים כל הדינים. בבחי' (תהלה ב) ישלח עזרך מקודש. שעיקר העזר והישועה שהוא בחי' המתקת הדינים. הוא מקודש. היינו ע"י השכל שנקרא קודש פידוע. וזה אותיות **שְׁתִּיָּה** ר"ת הן תווי שדי יעניי (לשון המקרא איוב לא. הן תווי שדי יעניי וספר כתב איש ריבי). הן תווי שדי. היינו בחי' הרשימות של כל הצימצומים. נמתקין ע"י שבאים בתוך **שְׁתִּיָּה**. בחי' אבן שתיה הנ"ל. וזה יעניי. בחי' ההמתקה בבחי' ישלח עזרך מקודש הנ"ל. וזה הן תווי שדי יעניי וספר כתב איש ריבי. שע"י וספר כתב הנ"ל. היינו ריבוי הספרים שנעשין ע"י המחלוקת הנ"ל. שאז יש להתורה שלימות. ומקבלת משכל הכולל מחכמה עילאה שהיא בחי' אבן שתיה הנ"ל. ע"ז הן תווי שדי יעניי. בחי' ההמתקה. ע"י בחי' לוחות האבן. שמקבלין מאבן שתיה הנ"ל:

ז **וְזֶהוּ** בחי' מה שנוסעין על ר"ה לצדיקים. כי ר"ה הוא יומא דדינא של כל השנה. וכ"א וא' בא עם קדושתו וצמצומו אל הצדיק הדור. שהוא בחי' קדשי קדשים. בחי' אבן שתיה. בבחי' (שמואל א ב) כי לה' מצוקי ארץ וישת עליהם תבל. שהם הצדיקים שעליהם נשתת העולם. וע"ז נמתקים כל הדינים ע"י בחי' אבן שתיה הנ"ל. וזה בחי' אבני יעקב שנקבלו כולם בתוך אבן שתיה. כי הנפשות הם בחי' אבנים. כמ"ש (איכה ד) תשתפכנה אבני קודש. וכולם באים ונכללים בתוך הצדיק הדור. שהוא בחי' אבן שתיה. ועל ידי זה נמתקים כל הצימצומים הנ"ל:

ח **וְעִי"ז** שנקבלים יחד כל הנפשות הנ"ל. ע"ז נעשה שמחה.

בבחי' (משלי יג) אור צדיקים ישמח. כי הנפש הוא בחי' גר בבחי' (משלי ב) גר ה' נשמת אדם. וכשנקבלין יחד נעשה מהם אור. וע"ז נעשה שמחה. בחי' אור צדיקים ישמח:

וְזֶה חַדִּי ר' שְׁמַעוֹן וְאָמַר ה' שְׁמַעֲתִי שְׁמַעֲתָה יְרֵאֲתִי. תַּמָּן יָאוֹת הָיוּ לְמִידַחַל. כי חבוק אמר נבואה זו על ר' עקיבא וחביריו שמתו ע"י שלא היה בהם אהבה. כשר"ל (יבמות סב ע"ב) כי הם היו בחי' גבורות וצימצומים. ולא נכללו יחד. ולא נמתקו. ור' שמעון וחביריו שהיו התיקון שלהם. ע"כ אמר אבן בבחיבותא תליא. היינו בחי' האהבה וכללות שנקבלין יחד. ועל ידי זה ההמתקה והתיקון הנ"ל. ומהו בא בחי' **חַדִּי ר' שְׁמַעוֹן**. היינו בחי' השמחה שנעשה על ידי הכללות והאהבה. בחי' אור צדיקים ישמח. **פֶּתַח וְאָמַר הוֹלֵךְ רָכִיל מְגַלָּה סוֹד.** הולך רכיל וכו' דלית רוחיה רוחא דקיומא. היינו רוח חכמה. ולא הוה מהימנא. היינו אמונת חכמים הנ"ל. כי ע"י שאין בו אמונת חכמים. אין בו רוח חכמה. כי נידון במותרות הנ"ל. מנלה סוד. זה בחי' ביטול כתב ידיו. שאין מקבלין אור השכל מידי הסמיכה הנ"ל. בבחי' (איוב לו) על פנים כיסה אור. כי האותיות צריכות לקבל אור השכל מידי הסמיכה הנ"ל. וע"י פגם אמונת חכמים. שהוא בחי' הולך רכיל. על ידי זה מנלה סוד. שנתגלה ונסתלק אור השכל הנ"ל. וע"ז בסוד עמי לא יהיו הנ"ל: ונאמן רוח מכסה דבר. דאית ביה רוחא דקיומא ע"י בחי' אמונת חכמים. ע"ז מכסה דבר. בחי' על פנים כיסה אור הנ"ל:

(לשון רבינו ז"ל)

כב וַיִּסַּב אֱלֹקִים אֶת הָעָם וְכו': (שמות י"ג)

א **דַּע** שע"י אכילתם של ישראל. נעשה יחוד קוב"ה ושכינתיה אפין באפין. בבחי' (רות ב) ויאמר בועז לרות לעת האכל גשי הלום. לעת האכל דייקא. היינו ע"י האכילה גשי הלום. דא יחוד קוב"ה ושכינתיה. בחי' (בראשית מו) ויגש אליו יהודא. דא תקרובתא מלכא במלכא (וזהו ויגש דף רו) רק האכילה צריך להיות מאכל אחר שנתברר. ואין בו שום תערובות. כי מאכל שיש בו תערובות. על ידי מאכל כזה. יוכל האדם לחטוא:

ב **וְהַבְרֹרֶךְ** של המאכלים הוא ע"י אמונה. כי האמת מה שהגביל הש"י לשכל האנושי שיוכל להבין. הוא מצוה גדולה לחדד השכל להבין הדבר על בוריו. ועל זה נאמר (אבות פ"ב) ודע מה שתשיב לאפיקורם. כי יש חילוק בין הקושיות. כי יש קושיא שיוכל האדם להבין תירוץ על קושיא זו. על זה נאמר ודע מה וכו'. ויש קושיא שאינו באפשרי לשכל האנושי להבין תירוץ על קושיא כזו רק לעתיד לבא יתגלה התירוץ. אסור לאדם לעיין בהם. וכל מי שסומך על שכלו ומעיין בה. על זה נאמר (משלי ב) כל באי לא ישובון. כי על

קושיא





ספר ליקוטי מזהר"ן

מוגה ע"פ מהדורת תקפ"א
ומסודר באופן מיוחד
המקל על הגרסא והעיון
השינון והזכרון



ללמוד ולהבין

כללי הפיסוק

נקודה.

סימן להפסק שלם ומוגמר, ומקומה בסוף משפט.
דוגמא: הן ברוחני הן בגשמי.

נקודותיים:

באות לפני ציטוט הנאמר כלשונו, וכגון לפני פסוק,
מדרש וכדו':

דוגמא: כמו שכתוב: (קהלת ח) "חכמת אדם תאיר פניו".
אמר לי: שהוא עישבא - סמיתרי הרה,

פסיק,

בא לסמן הפסקה קלה בין החלקים השונים שבמשפט.
דוגמא: דלית לה מנרמה כלום, כי אם מה שמקבלת מחכמה;

או לפני פירוט דברים שונים ולפני חילוק כלשהוא.
דוגמא: שנים:

שיש בהם שבחו של מקום,
ושאלת צרכיו;

לפני ואחרי מילות הסבר, או הסגר, הבאים בתוך
משפט.

דוגמא: כי על נס, היינו על דבר חידוש, מתמיהין.
אזי נעשה, כפיככול, בחינת אשה,

בדרך כלל סימון הנקודותיים לא בא בזה אחר זה,
במקרה הצורך בא לראשונה פסיק, ונקודותיים בציטוט
השני.

דוגמא: וזה פירוש, אמר רב אשי: וכו'.

בין מילים מקבילות.

דוגמא: צדיק הדור, שהוא בחינת משה, מאור הגדול,
בחינת אקני"ה, בחינת פתח, בחינת כבוד, כנ"ל;

סימן שאלה?

בא להבעת שאלה תמיהה או קושיא.
דוגמא: ועל ידי מה זוכה לבחינות משפט?

נקודה ופסיק;

מסמנים הפסקה גדולה יותר מפסיק, אך פחותה
מנקודה. בדרך כלל הבאנו אותם בין שני חלקי פסקה
שיש ביניהם הקבלה מסוימת.

סימן קריאה!

בא להבעת התרגשות והתפעלות.
דוגמא: אשרי מי שזוכה להשיגם!

דוגמא: כי עכשיו בעונותינו הרבים,

הן וחשיבות האמתי של ישראל נפל,

כי עכשיו עיקר החשיבות והחן הוא אצלם;

אבל על ידי התורה,

נתעלה החן והחשיבות של ישראל וכו',

סימן תמיהה?!

בא להבעת תמיהה יתירה והשתוממות מרובה.
דוגמא: בהאיד אנפין ייעול קדם מלכא?!

מרכאות "

בין מרכאות בא פסוק.

דוגמא: וזה נקרא: "ה' אחד, ושמו אחד".

קו מפריד -

בא לסמן הפרדה כלשהיא, פחותה מפסיק.

דוגמא: כי הלכנה - אין לה אור מעצמה.

גרש '

בין שני גרשים בא ציטוט מדברי חז"ל.
דוגמא: וזהו בחינת 'צוציתא דגורא חנורא'.

מורה על השמטת מילה מובנת באותו המשפט.

דוגמא: וכשירדע כל זאת -

נקרא ידיעה שלימה.

סוגריים הפוכות)

בא כשרביה"ק חיסר והשמיט מילים בעת העתקת
התורה (עי' סוף תורה נו)

מפריד בין שני חלקי המשפט, כשהשני בא להסביר
את הראשון.

דוגמא: "אילת אהבים ויעלת חן" - שמעלה חן על לומדיה.



סא

חדי ר' שמעון

'חדי רבי שמעון,

ואמר: "ה' שְׁמַעְתִּי שְׁמִיעָךְ יִרְאֵתִי",

אמר: הָתָם יָאוֹת הָיוּ לְמַדְחַל וְכו'. (שם באידרא נשא דף קכח)

⊙

א. על ידי אמונת חכמים –

יכולין להוציא משפטינו לאור,

כי משפט הוא 'עמודא דאמצעיתא',

היינו בחינת דרך הממוצע,

שאינו נוטה לימין ולשמאל;

וזה זוכין על ידי אמונת חכמים,

שהוא בחינת (דברים ח) "לֹא תִסּוּר מִן הַדָּבָר אֲשֶׁר יִגִּדּוּ

לְךָ יָמִין וּשְׂמָאל";

ועל כן, על ידי זה יוצא המשפט ברור, כנ"ל,

בבחינת משפטי אמת.

היינו, כי כל הלימודים שהאדם לומד –

צריך שיקבל ויוציא מהם משפטי אמת,

שלא יהיה בבחינת "משפט מעוקל";

דהיינו, שיקבל וילמוד מכל הלימודים שלומד, משפטי

הנהגות, שידע איך להתנהג,

הן לעצמו, הן לאחרים שמתנהגים לפי דעתו,

כל אחד ואחד כפי בחינתו,

כפי הממשלה והרפנות שיש לו,

הן לרב או למעט;

וכל זה זוכין על ידי אמונת חכמים,

שהוא בחינת "לֹא תִסּוּר וְכו'",

ואז יוכל להוציא משפטי הנהגות ישרות,

בבחינת משפטי אמת,

שאינו נוטה לימין ושמאל, כנ"ל.

אבל כשפוגם באמונת חכמים –

אזי נידון ביגיעת בשר, היינו במותרות,

כמו שאמרו רבותינו ז"ל: (עירובין כא)

'הלועג על דברי חכמים – נידון בצואה רותחת,

כמו שכתוב: "וְלֹהֵג הָרִבָּה יִגְיעַת בָּשָׂר";

והוא מדה כנגד מדה,

כי הוא אינו מאמין בדבריהם, ומלעיג עליהם,

ודבריהם הם אך למותר אצלו –

על כן נידון במותרות.

וכל המשפטים הן מן המוח,

בבחינת (מלכים א ג) "וַיֵּרְאוּ מִפְּנֵי הַמֶּלֶךְ,

כִּי רָאוּ כִּי זִכְמַת אֱלֹקִים בְּקִרְבוֹ לַעֲשׂוֹת

מִשְׁפָּט";

והמוח, הוא לפי המזון;

וכשהגוף נקי –

אזי המוח ברור,

ואזי יכול להוציא משפטי אמת, הנהגות ישרות;

אבל כשנידון במותרות על ידי פגם אמונת חכמים, כנ"ל –

אזי עולים עשנים סרוחים אל המוח,

ומערבבים ומבלבלין דעתו,

ואזי אינו יכול להוציא משפטי אמת,

ואזי יוצא "משפט מעוקל";

בבחינת (חבקוק א) "כִּי רָשָׁע מִכְתִּיר אֶת הַצְדִּיק,

עַל כֵּן יֵצֵא מִשְׁפָּט מְעֻקָּל";

היינו, על ידי שהעשנים סרוחים מסבבין ומקיפין המוח,

ומבלבלין אותו –

על ידי זה יוצא "משפט מעוקל",

בבחינת (תהלים קמו) "מִשְׁפָּטִים בָּל יָדְעוּם",

היינו בלבול המוחין.

וְדוֹאֵג, עַל יְדֵי שְׁלִימוֹדוֹ הָיָה מִבְּחִינַת אֱלֹהֵי הַמּוֹתָרוֹת,

בְּבַחֲבִינַת הַנֶּאֱמָר בְּדוֹאֵג: (שְׁמוּאֵל א כ"א)

"וְשֵׁם אִישׁ מֵעַבְדֵי שְׂאוֹל גָּעַצַר לִפְנֵי ה',
וַיִּשְׁמוּ דוֹאֵג וְכוּ",

וּפִירֵשׁ רַש"י: 'עוֹצֵר עֲצָמוֹ וְכוּ', לְעִסּוֹק בַּתּוֹרָה,

כִּי לִימוּדוֹ הָיָה מִבְּחִינַת עֲצִירוֹת,

בְּחִינַת מוֹתָרוֹת –

עַל יְדֵי זֶה, לֹא הָיָה מוֹצִיא מִלִּימוּדוֹ מִשְׁפָּטֵי אֱמֶת,

רַק "מִשְׁפָּט מֵעוֹקֵל",

וְעַל כֵּן הָיָה דֵּן שְׂאִין דָּוִד רֵאשִׁי לְבֹא בְּקָהֶל,

וְזֶה הָיָה, עַל יְדֵי שְׁלִימוֹדוֹ הָיָה מִמּוֹתָרוֹת, כִּנ"ל.



ב. וַיֵּשׁ מְנַהֲיָנִים שְׁנֵקֵרָאִים בְּשֵׁם רַבִּי,

שְׁלִימוֹדֵם מֵאֱלֹהֵי הַמּוֹתָרוֹת;

וְלֹא דִי שְׂאִינֵם יוֹכֵלִים אֲפִילוֹ לְהַנְהִיג אֶת עֲצָמָן, כִּנ"ל,

וּמִכָּל שֶׁכֵּן שְׂאִינֵם יוֹכֵלִים לְהַנְהִיג אֶת אַחֲרֵיהֶם –

וְהֵם נוֹטְלִים גְּדוּלָּה לְעֲצָמָן לְהַנְהִיג הָעוֹלָם.

צָרִיד לִרְאוֹת שֶׁלֹּא לְהִסְמִיךְ אוֹתָם,

שֶׁלֹּא לִיתֵּן לָהֶם תּוֹקֵף וְעוֹז,

שֶׁלֹּא יִהְיוּ מְכֻנָּהִים בְּשֵׁם רַבִּי,

כִּי הֵם עֲצָמָן אֵינֵם חַיִּיבִים כָּל כָּךְ,

כִּי יֵשׁ לָהֶם יֵצֵר הָרַע גְּדוֹל לְהַנְהִיג הָעוֹלָם;

אֲךָ צָרִיד לְשַׁמּוֹר מְאֹד, שֶׁלֹּא לִיתֵּן לָהֶם תּוֹקֵף וְעוֹז,

כִּי אֱלֹהֵי הַנּוֹתָנִים לָהֶם תּוֹקֵף וְעוֹז,

וְנִסְמָכִים עַל יָדָם שִׁיחִיו נִקְרָאִים בְּשֵׁם רַבִּי –

הֵם עֲתִידִין לִיתֵּן דִּין וְחֶשְׁבוֹן.

וְעַל יְדֵי שְׁמִסְמִיכִין רַבִּי שְׂאִינוֹ הִגּוֹן –

עַל יְדֵי זֶה נִחְלָשׁ כְּתָב > יְדִינוֹ, וְאֵין לוֹ שׁוֹם תּוֹקֵף,

וְנוֹתָנִין כֹּחַ בְּכָתֵב יָדָם,

וְעַל יְדֵי זֶה הֵם גּוֹזְרִין שֶׁלֹּא יִהְיֶה תּוֹקֵף לְכָתְבִים שְׁלָנוּ,

כִּי אִם לְכָתְבִים שְׁלָהֶם,

וְיִשְׂרָאֵל יִהְיוּ מוֹכְרָחִים לְלִמּוּד כְּתָב שְׁלָהֶם;

וְעַל יְדֵי זֶה גּוֹזְרִין גַּם כֵּן לְגֵרֵשׁ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל

מִמָּקוֹם הַיָּשׁוּב שְׁנִתְיִישְׁבוּ שֵׁם יִשְׂרָאֵל כָּבֵד,
אֶל מְקוֹמוֹת שֶׁלֹּא הָיוּ שֵׁם יִשְׂרָאֵל מֵעוֹלָם.

כִּי הִסְמִיכָה שְׁפּוֹמְכִין אֶת הָרֵב, וְהִפְתָּב –

הֵם מִבְּחִינָה אַחַת;

כִּי הִסְמִיכָה בְּיָדִים,

כִּמּוֹ שְׁפָתוֹב: (דְּבָרִים ל"ד) "וַיְהִי־וַיִּשַׁע בֶּן נֹחַ מֶלֶךְ רוּחוֹ זִזְכָּמָה,

כִּי סִמַּךְ מִיָּדָה אֶת יָדָיו עָלָיו";

וְהוּא בְּחִינַת הִפְתָּב,

בְּחִינַת יָד כּוֹתֶכֶת,

כִּי הִפְתָּב הוּא גַם כֵּן מִבְּחִינַת חֲכָמָה,

כִּי אוֹתִיוֹת הִפְתָּב –

בָּהֶם נִבְרָאוּ כָּל הָעוֹלָמוֹת,

כִּמּוֹ שְׁפָתוֹב: (תְּהִלִּים ל"ג) "בְּדָבָר ה' שָׁמַיִם זָעֲשׂוּ וְכוּ",

וּכְתִיב: (שִׁם קד) "כֹּלָם בְּזִזְכָּמָה עָשִׂיתָ";

כִּי יֵשׁ בְּכָל אוֹת וְאוֹת חֲכָמָה,

שְׁחִיבָה חֲכָמָתוֹ יִתְבָּרַךְ שֶׁהָאוֹת הַזֶּה יִהְיֶה בְּתִמּוּנָה זוֹ,

וְעַל יְדֵי יִהְיֶה נִבְרָא זֶה הָעוֹלָם בְּזֹאת הַתִּמּוּנָה,

וְלִהְיוֹתֵהוּ בְּאוֹתוֹ הַהִנְהָגָה שֶׁיֵּשׁ בְּאוֹתוֹ הָעוֹלָם;

וְכֵן שְׂאֵר הָעוֹלָמוֹת בְּתִמּוּנָה וְהִנְהָגָה אַחֲרֵת,

עַל יְדֵי תִמּוּנַת אוֹת אַחֵר,

כִּי כֵּן גִּזְרֵת חֲכָמָתוֹ יִתְבָּרַךְ.

וּכְשֶׁהֲחִכֵּם הָרֵאשִׁי לְסְמִיכָה, נִסְמָךְ בְּשֵׁם רַבִּי,

שֶׁהִנְהָגָתוֹ בְּבַחֲבִינַת מִשְׁפָּטֵי אֱמֶת, כִּנ"ל,

אֲזִי, עַל יְדֵי הִסְמִיכָה,

שְׂאִי מִקְבַּל חֲכָמָתוֹ מִבְּחִינַת "יָד ה'",

בְּבַחֲבִינַת "וַיְהִי־וַיִּשַׁע בֶּן נֹחַ מֶלֶךְ רוּחוֹ זִזְכָּמָה וְכוּ", כִּנ"ל –

אֲזִי מִכִּיָּא הָאָרֶה וְכַח בְּכָתֵב יְדִינוֹ,

שֶׁהוּא גַם כֵּן מִבְּחִינַת חֲכָמָה, כִּנ"ל;

בְּבַחֲבִינַת (ד"ה א כח) "הַכֹּל בְּכָתֵב מִיָּד ה' עָלָי הַשְּׂכִיכִל",

שֶׁעַל יְדֵי הַשְּׂכִיכִל שְׁמִקְבַּל מִיָּד ה'",

שְׁזֶה בְּחִינַת סְמִיכָה –

עַל יְדֵי זֶה מִכִּיָּא הָאָרֶה וְכַח בְּכָתֵב, כִּנ"ל.

וְזֶה בְּחִינַת (בְּמִדְבָר א') "וַתִּתְּנוּ עָלֵיהֶם הָרוּחוֹ וְהִמָּה בְּכָתוּבִים",

שֶׁעַל יְדֵי שְׁנִסְמָכוֹ אֲזִי, וְקִבְּלוּ הָרוּחַ חֲכָמָה –

על ידי זה הביאו הארה "בכתובים",
היינו בכתב ידינו, כנ"ל.

ואז, לא די שאין כתב ידינו נכנע למשפטים,
אלא אפילו שכל משפטי הנהגות שלהם –
כולם על ידי כתב ידינו,
בבחינת (תהלים קמט) "לעשות בהם משפט כתוב".

אבל, כשמסמיכין רבי שאינו הגון –
על ידי זה נחלש כתב ידינו,
ונותנין תוקף לכתב שלהם,
וכל המשפטים צריכים להיות על ידי כתבים שלהם דווקא,
שהוא בבחינת "משפטים כל ידעום",
בחינת "משפט מעוקל", כנ"ל.

6

ועל ידי זה גוזרין לגרש ישראל ממקום שנתישבו בבר,
כי במקום שישארל יושבין שם מכבר,
אפילו בחוץ לארץ –
הוא בבחינת קדושת ארץ ישראל,
בחינת (יחזקאל יא) "מקדש מעט";
כי על ידי שישארל יושבין שם –
נתקדש האויר בבחינת אוירא דארץ ישראל.

כי על ידי כתב ידינו –

נתקדש האויר בבחינת 'אוירא דארץ ישראל מחכים';
כי הכתב הוא בבחינת אותיות מחכימות,
ועל ידי תנועות הקולמם באויר בשעת כתיבה –
נחקקים בבחינת האותיות מחכימות בתוך האויר,
ועל ידו נתקדש האויר בבחינת 'אוירא דארץ ישראל
מחכים'.

ועל ידי שפוגמין בכתב ידינו,

על ידי הסמיכה שמסמיכין רבי שאינו הגון, כנ"ל –
על ידי זה מגרשין ישראל מן הישוב,
ממקום שישבו שם מכבר,
שהוא בבחינת אוירא דארץ ישראל, כנ"ל;

ומגרשין אותם משם אל מקום מדבר שממה,
שאין שם שום קדושה,
כי לא ישבו שם ישראל מעולם, כנ"ל.



ג. ועל ידי זה, נלקח ממנו חכמת תהלוכי גלגלי הרקיע,
לידע כל ההשתנות ועתידות הבאין על ידי גלגלי הרקיע,
ונמסר להם.

כי מתחילה, זאת החכמה נמסרה רק לנו,

כמו שכתוב: (דברים ד)

"כי הוא זכמתכם ובינתכם לעיני העמים",
ודרשו רבותינו ז"ל: (שבת עה)

'איזו חכמה ובינה שהיא "לעיני העמים"?

הוי אומר: זה חישוב תקופות ומזלות;

פי יש בזה שכל, שישאר הסוד אצלנו,

אף על פי שמודיעין להם החכמה,

פי בוודאי צריך להודיע להם החכמה,

כדי שידעו מחכמתנו, שאנו יודעין חכמה זו,

כמו שכתוב: "כי היא זכמתכם וכו'";

ואם כן, מאחר שמודיעין להם – אינו סוד,

כי הלא גם הם יודעין?!

אף יש בזה שכל, שיכולין להודיע להם החכמה,

ואף על פי כן ישאר הסוד אצלנו.

וזה בבחינת "כי היא זכמתכם ובינתכם לעיני העמים",
"לעיני העמים" דייקא,

דהיינו, שהיא רק "לעיני העמים" בשעה שמודיעין להם,

ותיכף אחר כך – אינן יודעין כלל,

רק יודעים שהסוד אצלנו,

כי אין אנו מודיעין להם זאת החכמה בעצם,

שהיא סוד העיבור;

רק שיש בזה שכל,

שיכולין להראות זאת החכמה לעיניהם לבר,

למען ידעו שזאת החכמה היא אצלנו,

אבל עצם סוד החכמה – נשאר אצלנו.

וזהו בחינת סוד העיבור,

שאינו נמסר רק לגדולי הדור,

שיש להם נשמות גדולות;

כי תהלוכות הגלגלים הוא על ידי שכליים, שהם המלאכים,

וכל גלגל וגלגל יש לו שכל מיוחד, דהיינו מלאך,

שמתנהג על ידו;

ועל ידי זה הוא השתנות הילוך הגלגלים,

שזה הגלגל מהלך בחודש, ובה הסדר,

וזה הגלגל מהלך בשנה או יותר,

ויש גלגל שצריך זמן רב, כמה אלפים שנים, עד שמסבב;

והכל לפי השתנות השכליים,

שהם משתנים לפי ריחוקם מהעילה,

וכמו כן מתנהגים הגלגלים.

עה.

וכל אלו השכליים –

בולם מקבלים מהמנהיג הכולל,

שהוא שכל הכולל,

שהיא הנשמה,

שכולם מתנהגים על ידה,

בבחינת (א"י לב) "וְנִשְׁמַת שְׂדֵי תַבְיָנִים",

שהנשמה שופע השכל בהם;

ועל כן הנשמה נקראת: שמים, שהוא כלליות הגלגלים,

כמו שאמרו: "יְהִי אֵל הַשָּׁמַיִם מַעַל" –

זו הנשמה, (סנהדרין צא);

כי הנשמה הוא מנהיג הכולל של כל הגלגלים, כנ"ל;

ועל כן הנשמה נקראת: 'גלגלתא',

על שם גלגלי הרקיע שמתנהגים על ידה;

ועל כן, אלו הנשמות הגדולות –

בקיאות בסוד העיבור,

כי מי יודע הנהגתם כמו המנהיג?!

ואלו הנשמות הגדולות צריכין שיהיה להם גוף,

בבחינות (ישעיה ד) "פְּרִי הָאָרֶץ",

בחינות 'אורא דארץ ישראל',

כי כשהאור מתקדש בבחינות 'אורא דארץ ישראל' –

אזי כל הפירות והתבואה הגדל שם, שמהם ניזון האדם,

ומשם בא הטיפה זרעיות –

הכל הוא בבחינות ארץ ישראל,

ומשם נרקם הגוף,

בבחינות (תהלים קל"ט) "רוֹקְמֹתַי בְּתַזְזֻתַיִת אֶרֶץ",

בחינת ארץ ישראל,

ואזי הגוף בבחינת "פְּרִי הָאָרֶץ".

ואזי ראוי לקבל נשמה גדולה,

בבחינת "יְהִי אֵל הַשָּׁמַיִם מַעַל" – זה הנשמה,

◊ "וְאֵל הָאָרֶץ" – זה הגוף; (שם בסנהדרין)

כי הנשמה – לפי הגוף,

כשהגוף זך ונקי –

יכול לקבל נשמה גדולה,

וכן להיפך.

ועל כן, יש מדינות ששכלם עב ומגושם,

וכן יש מדינות ששכלם זך וצלול,

והכל לפי המדינה,

לפי המזון היוצא ממנה.

ועל כן, על ידי שנתגרשין מבחינת 'אורא דארץ ישראל',

על ידי בחינת הנ"ל –

אזי אין יכולין להתרקם גופים זכים,

ואין יכולין לקבל נשמה גדולה,

ועל ידי זה נלקח סוד העיבור מאתנו.



וזה שאמרו חכמינו ז"ל: (כתובות ק"ב)

"וְהִיתָה יְדֵי אֵל הַגְּבִיּאִים הַזּוֹזִיִּים שָׂוִי וְגו',

בסוד עמי לא יהיו" –

זה סוד עיבור;

"וּבְכֶתֶב בֵּית יִשְׂרָאֵל לֹא יִכְתְּבוּ" –

זה סמיכה;

"וְאֵל אֲדַמַּת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֹא יִבְאוּ" –

כמשמעו'.

היינו כנ"ל: "בְּכֶתֶב יִשְׂרָאֵל לֹא יִכְתְּבוּ" – זה סמיכה' –

היינו, על ידי 'סמיכה',

שמסמיכין בשם רבי, את שאינם הגונים –

על ידי זה מחלישין "כתב ישראל", כנ"ל;
וזהו: "ואל אדמת ישראל לא יבואו",
היינו, שנתגרשין מבחינת 'אורא דארץ ישראל', כנ"ל;
וזהו "בסוד עמי לא יהיו" – זה סוד העיבור –
שעל ידי זה נלקח מאתנו סוד העיבור, כנ"ל;
וכל זה, על ידי המותרות הנ"ל.



ד. ועל ידי זה אין לו עצה שלימה לעולם,
ותמיד אינו יכול לתת עצה לעצמו,
והוא תמיד מסופק,
כי כל עצותיו בבחינת עצות נכערות, עצת נשים;
כי הטנופת של המותרת עולה אל הלב,
בבחינת (וחקאל יד) "העלו גילוייהם על לבם",
ונעשה לבו מטונף, כמו בית הכסא,
שהוא מקום עצת הנשים,
כמאמר רב עילש: (גמין מה)
'נשי, כל מילי מסדרין בבית הכסא',
נשים כל עצתם.



ה. אך מי שכבר נשקע באלו המותרות –
יש מים שהוא מטהר מזאת הטינופת,
בבחינת (וחקאל לו) "וירקתי עליכם מים טהורים,
וטהרתם מכל טומאותיכם,
ומכל גילוייכם אטהר אתכם",
ואזי בא לעצה שלימה,
בבחינת (שם לד) "ולא יוצאו לשתי ממלכות עוד",
ולא יטמאו עוד בגילוייהם;
שעל ידי שנתהרין מהגלולים והטנופת הנ"ל –
על ידי זה, "ולא יוצאו לשתי ממלכות", בחינת עצות,
כמו שכתוב: (דניאל ד) "מלכי ישפר ערך",
היינו, שזוכה לעצה שלימה;
כי על ידי המים הנ"ל –
נעשים אצלו עצות שלימות,
בבחינת (משלי ב) "מים עמוקים עצה בלב איש".



ואלו המים, הם בחינת מחלוקת,
בחינת "מי מריבה", (במדבר כ)
ועל כן מחלוקת נקרא: פלוגתא,
בחינת (תהלים סה) "פלג אלקים מלא מים";
כי מכל מחלוקת נעשה ספר,
בחינת שאלות תשובות;
כי המחלוקת היא שאלה וקושיא,
שמקשין ושואלין עליו,
והוא שב בתשובה,
ועל ידי זה הוא משיב ומתרץ השאלה,
ונעשה מזה בחינת ספר שו"ת;
כי על ידי התשובה,
על ידי זה נתחדשים אצלו כמה ספרים.

כי יש כמה ספרים עכשיו,
וגם עתידים להיות עוד כמה ספרים,
וכולם צריכים להעולם;
ובתחילה, בשלא היה לו יאמונת חכמים –
אזי היו כל הספרים אצלו בלא,
כי היה מלעיג עליהם,

כמו שכתוב: (קהלת יב) "עשיות ספרים הרבה אין קץ",
ולמה הרבה וכו',
דהיינו, שמלעיג על ריבוי ספריהם,
ואזי, בולם בלא אצלו;
וכששב בתשובה על זה –
אזי נתחדש אצלו בכל פעם ספר,
כי חוזרים ונחשבים אצלו כל הספרים שבתחילה היו
בעיניו בלא.

והכל לפי המחלוקת,
כי הוא מסתכל ומתבונן בהמחלוקת,
מפני מה הם חולקים כן, באלו הדיבורים,
ולא באופן אחר?
ועל ידי זה מתבונן איך לשוב בתשובה,
ולתקן האמונת חכמים;
כי משם נמשך המחלוקת,
על ידי שפגם באמונת חכמים.

ולפי התשובה, לפי המחלוקת –

כן הוא חוזר ושוב אל אמונת חכמים,

וכמו כן נתחדש אצלו ספר,

כי חוזר ונחשב בעיניו מה שהיה בתחילה בעיניו בלא;

וכן בכל פעם, לפי המחלוקת בן התשובה,

ששוב וחוזר אל האמונת חכמים,

וכמו כן נתחדש אצלו ספר אחר,

כי חוזר ונחשב בעיניו עוד איזה ספר אחר שבתחילה

היה מלעיג עליו, והיה בעיניו בלא, כנ"ל,

ועל כן, על ידי המחלוקת נעשה ספר;

וזה בחינת (איוב לא) "וספר כתב איש ריבי",

שעל ידי ריב ומחלוקת נעשה ספר.



ויש צדיקי הדור, שאמונתם שלימה בוודאי,

ואף על פי כן יש עליהם מחלוקת?

הוא בחינת (ישעיה נג) "והוא זוטא רבים נשא וכו'",

"ועונותם הוא יסבול", (שם)

הינו, שיש לו מחלוקת בשביל העולם,

ועל ידי המחלוקת שיש עליו,

על ידי זה מתקן האמונת חכמים אצל ההמון עם.



ויש שיש עליהם מחלוקת, מחמת שאין להם אמונה בעצמן,

ואינם מאמינים בהחידושי תורה שלהם שהם מחדשים,

ואינם מאמינים שיש להשם יתברך שיעשועים גדולים

מחידושים שלהם;

ועל ידי זה שאין להם אמונה בחידושים של עצמן –

על ידי זה הם מתרשלין בהחידושיין שלהם,

ועל כן, בא עליהם מחלוקת,

ועל ידי זה הם שבים בתשובה,

וחוזרים ונחשבים אצלן חידושיין שלהם,

וחוזרים ומחדשים,

ונעשה מזה ספר.



ולפעמים נעשה מזה ספר למעלה,

שעל ידי זה נעשה שואל ומקשה,

וזה שב בתשובה,

ועל ידי זה משיב ומתרץ –

על ידי זה נעשה ספר למעלה,

בבחינת (מלאכי ג) "אז נדברו יראי ה' איש אל רעהו,

ויקשיב ה' וישמע, ויכתב ספר".



ו. ועל ידי זה נמתקים כל הצימצומים, שהם הדינים,

וכל מקום שיש איזהו דין וצימצום –

נמתק על ידי זה,

על ידי תיקון אמונת חכמים,

שעל ידי זה נתרבין הספרים של התורה הקדושה;

כי כל המתקנות של כל הצימצומים והדינים –

הוא על ידי השכל,

כי 'כולם במחשבה איתבררו',

שהשכל הוא שורש הדינים,

ושם נמתקים הדינים,

כי 'אין הדין נמתק אלא בשרשו',

וכל דין וצימצום,

צריך שיהיה נמתק בשכל השייך לו,

שממש שרשו,

ויש לכל צימצום וצימצום, שכל שעל ידו נמתק.

אך יש חכמה עילאה,

שכל החכמות כלולים שם, ומקבלין משם,

ועל כן, שם נמתקים כל הדינים;

כי בהשכליים פרטיים, אי אפשר להמתיק,

כי אם בזה השכל דייקא השייך לזה הצימצום,

שהוא שרשו;

אבל על ידי בחינת חכמה עילאה, שכלול מכולם –

שם נמתקים כל הצימצומים וכל הדינים כולם.

והתורה שהיא יוצאת מחכמה עילאה,

כי 'אורייתא מחכמה עילאה נפקת', (וזה בשלח סב)

ואין יכולה לקבל מחכמה עילאה כי אם בשיש לה שלימות;

ושלימות התורה –

היא על ידי תורה שבעל פה,

כי תורה שבכתב, אין לה שלימות כי אם על ידי תורה שבעל פה;

ועל כן, > על ידי הספרים הנ"ל,

שנתחדשים על ידי המחלוקת,

בבחינת "וספר כתב איש ריבי",

בחינת "עשות ספרים הרבה אין קץ" –

על ידי זה נשלם התורה;

ואזי התורה בבחינת (שמות כד) "לזוות האבן",

שמקבלת הארה מבחינת 'אבן שתיה'.

כי כל דבר שבעולם –

יש לו צמצום אחר, בכמות ואיכות,

וכל הצמצומים שבעולם –

כולם נרשמים ב'אבן שתיה',

שממנו הושגת העולם,

וכולם מקבלים ממנו,

ושם המתקת כל הדינים,

כי הוא בחינת 'חכמה עילאה',

בחינת 'קדשי קדשים';

כי השכל נקרא: קודש,

וכולם מקבלים ונכללים בבחינת 'קדשי קדשים',

שהוא בחינת 'חכמה עילאה', שכלול מכולם,

ומשם המתקת כל הדינים, בפרטיות ובכלליות;

כי גם כשממתיקין הדין בפרט,

באיזה שכל של איזה צמצום,

צריכין גם כן להמשיך בזה מהשכל העליון הנ"ל,

כדי שיהיה בזה השכל הפרטי להמתיק הדין;

וכן בכלליות, להמתיק כל הדינים מאיזה צמצום שיהיה –

אי אפשר להמתיק כי אם על ידי בחינת השכל העליון,

בחינת 'קדשי קדשים',

בחינת 'אבן שתיה', כנ"ל.

וכשהתורה יש לה שלימות על ידי הספרים, כנ"ל –

אזי מקבלת מ'חכמה עילאה',

בבחינת "לזוות האבן",

בחינת 'אבן שתיה',

ואזי משפעת בכל החכמות,

ונמתקים כל הדינים;

בבחינת (תהלים ב) "ישלחו עזרך מקודש",

שעיקר העזר והישועה, שהוא בחינת המתקת הדינים –

הוא "מקודש",

היינו, על ידי השכל, שנקרא קודש כידוע.

וזה אותיות: 'שתיה',

ראשי תיבות: "ה' ת'וי ש'די י'ענני".

(לשון המקרא איוב לא:

"ה' ת'וי ש'די יענני, וספר כתב איש ריבי",)

"ה' ת'וי ש'די" – היינו, בחינת הרשימות של כל

הצמצומים – נמתקין על ידי שבאים בתוך 'שתיה',

בחינת 'אבן שתיה' הנ"ל;

וזה "יענני", בחינת ההמתקה,

בבחינת "ישלחו עזרך מקודש", כנ"ל.

וזה "ה' ת'וי ש'די יענני, וספר כתב איש ריבי",

שעל ידי "וספר כתב", כנ"ל,

היינו ריבוי הספרים,

שנעשין על ידי המחלוקת, כנ"ל,

שאז יש להתורה שלימות,

ומקבלת משכל הכולל, מ'חכמה עילאה',

שהיא בחינת 'אבן שתיה', כנ"ל –

על ידי זה "ה' ת'וי ש'די יענני",

בחינת ההמתקה, על ידי בחינת "לזוות האבן",

שמקבלין מ'אבן שתיה', כנ"ל.



ז. וזהו בחינת מה שנוסעין על ראש השנה לצדיקים.

כי ראש השנה הוא יומא דדינא של כל השנה,

וכל אחד ואחד בא עם קדושתו וצמצומו אל הצדיק הדור,

שהוא בחינת 'קדשי קדשים',

בחינת 'אבן שתיה',

בבחינת (שמואל א ב) "כי לה' מציקי ארץ",

וישגת עליהם תבכל",

שֶׁהֵם הַצַּדִּיקִים, שֶׁעָלֵיהֶם נִשְׁתַּת הָעוֹלָם –
וְעַל יְדֵי זֶה נִמְתָּקִים כָּל הַדִּינִים,
עַל יְדֵי בַחֲנִינֵת 'אָבֶן שְׁתִּיָּה', כֵּן"ל.

וְזֶה בַחֲנִינֵת אֲבִי יַעֲקֹב,

שֶׁנִּכְלָלוּ בּוֹלָם בְּתוֹךְ 'אָבֶן שְׁתִּיָּה'; (חולין צא:)

כִּי הִנֵּפְשׁוֹת הֵם בַּחֲנִינֵת אֲבָנִים,

כִּמּוֹ שֶׁכָּתוּב: (איכה ד) "תִּשְׁתַּכְּכֶנָּה אֲבָנֵי קוֹדֶשׁ",

וְכוֹלָם בָּאִים וְנִכְלָלִים בְּתוֹךְ הַצַּדִּיק הַדּוֹר,

שֶׁהוּא בַחֲנִינֵת 'אָבֶן שְׁתִּיָּה',

וְעַל יְדֵי זֶה נִמְתָּקִים כָּל הַצִּיצִימוּמִים, כֵּן"ל.



ח. וְעַל יְדֵי זֶה שֶׁנִּכְלָלִים יַחַד כָּל הִנֵּפְשׁוֹת, כֵּן"ל –

עַל יְדֵי זֶה נַעֲשֶׂה שְׂמֻחָה,

בַּבַּחֲנִינֵת (משלי יג) "אֹר צַדִּיקִים יִשְׂמְחוּ",

כִּי הִנֵּפֶשׁ הוּא בַּחֲנִינֵת "יָר",

בַּבַּחֲנִינֵת (משלי כ) "יָר ה' נִשְׂבָּחוֹת אֲדָם";

וְכִשְׁנִכְלָלִין יַחַד – נַעֲשֶׂה מֵהֶם "אֹר",

וְעַל יְדֵי זֶה נַעֲשֶׂה שְׂמֻחָה,

בַּחֲנִינֵת "אֹר צַדִּיקִים יִשְׂמְחוּ".



וְזֶה: 'חֲדֵי רַבִּי שְׂמֻעוֹן,

וְאָמַר: "ה' שְׂמַעְתִּי שְׂמַעְתִּי יִרְאָתִי" –

תִּמְנֵן יָאוֹת הָיוּ לְמִידָחַל'.

כִּי חֲבִיקוֹק אָמַר נְבוּאָה זוֹ עַל רַבִּי עֲקִיבָא וְחֲבִירָיו

שֶׁמָּתוּ עַל יְדֵי שְׁלֹא הָיָה בָּהֶם אֲהָבָה,

כִּמּוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל, (יבמות סב:)

כִּי הֵם הָיוּ בַחֲנִינֵת גְּבוּרוֹת וְצִיצִימוּמִים, וְלֹא נִכְלָלוּ יַחַד,

וְלֹא נִמְתָּקוּ;

וְרַבִּי שְׂמֻעוֹן וְחֲבִירָיו, שֶׁהָיוּ הִתִּיקוֹן שְׁלָהֶם –

עַל כֵּן אָמַר: 'אֲנִי בַחֲבִיבוּתָא תִּלְיָא',

הֵייוֹנוּ בַחֲנִינֵת הָאֲהָבָה וְכִלְלוֹת, שֶׁנִּכְלָלִין יַחַד,

וְעַל יְדֵי זֶה הִתְמַתְּקָה וְהִתִּיקוֹן, כֵּן"ל.

וּמִזֶּה בָּא בַחֲנִינֵת 'חֲדֵי רַבִּי שְׂמֻעוֹן',

הֵייוֹנוּ בַחֲנִינֵת הַשְּׂמֻחָה,

שֶׁנַּעֲשֶׂה עַל יְדֵי הַכִּלְלוֹת וְהָאֲהָבָה,

בַּחֲנִינֵת "אֹר צַדִּיקִים יִשְׂמְחוּ".

'פֶּתַח וְאָמַר: "הוֹלֵךְ רָכִיל מִנְּקֵלָה סוֹד",

"הוֹלֵךְ רָכִיל" וְכו' דְּלִית רוּחִיָּה רוּחָא דְקִיּוּמָא' –

הֵייוֹנוּ רוּחַ חֲכָמָה;

'וְלֹא הָיָה מְהִימָנָא' –

הֵייוֹנוּ אֱמוּנַת חֲכָמִים, כֵּן"ל;

כִּי עַל יְדֵי שְׂאִין בּוֹ אֱמוּנַת חֲכָמִים,

אֵין בּוֹ רוּחַ חֲכָמָה,

כִּי נִידוֹן בְּמוֹתָרוֹת, כֵּן"ל.

"מִנְּקֵלָה סוֹד" –

זֶה בַחֲנִינֵת בִּיטוּל כְּתָב יְדִינוּ,

שְׂאִין מִקְבָּלִין אֹר הַשֶּׁכֶּל מִיְדֵי הַסְּמִיכָה, כֵּן"ל,

בַּבַּחֲנִינֵת (איוב לו) "עַל כַּפִּים כִּיסָה אֹר",

כִּי הָאוֹתִיּוֹת צָרִיכוֹת לְקַבֵּל אֹר הַשֶּׁכֶּל מִיְדֵי הַסְּמִיכָה, כֵּן"ל;

וְעַל יְדֵי פָנִים אֱמוּנַת חֲכָמִים,

שֶׁהוּא בַחֲנִינֵת "הוֹלֵךְ רָכִיל" –

עַל יְדֵי זֶה "מִנְּקֵלָה סוֹד",

שֶׁנִּתְגַּלָּה וְנִסְתַּלַּק אֹר הַשֶּׁכֶּל, כֵּן"ל;

וְעַל יְדֵי זֶה "בְּסוֹד עֲבִי לֹא יִהְיֶה", כֵּן"ל.

"וְנִצָּמֵן רוּחוֹ מִכֶּסֶד דְּבָר" – דֵּאִית בֵּיה רוּחָא דְקִיּוּמָא' –

עַל יְדֵי בַחֲנִינֵת אֱמוּנַת חֲכָמִים,

עַל יְדֵי זֶה, "מִכֶּסֶד דְּבָר",

בַּחֲנִינֵת "עַל כַּפִּים כִּיסָה אֹר", כֵּן"ל.



קיצור ליקוטי מוהר"ן

א. כל הלימודים שהאדם לומד בתורה צריך שיקבל ולהוציא מהם משפטי אמת דהיינו הנהגות ישרות, הן לעצמו הן לאחרים שמתנהגים על ידו, כל אחד ואחד כפי בחינתו כפי הממשלה והרבנות שיש לו הן לרב הן למעט, וכל זה זוכין על ידי אמונת חכמים, על ידי זה יכולין לקבל ולהוציא מכל הלימודים שלומד משפטי אמת והנהגות ישרות שידע איך להתנהג בכל דבר הוא והתלויים בו.

ב. מי שפוגם באמונת חכמים חס ושלום נידון ביגיעות בשר, דהיינו במותרות בצואה רותחת, ועל ידי זה נתערב ונתבלבל מוחו ודעתו, ואזי אינו יכול להוציא מלימודו משפטי הנהגות אמתיות, אדרבא הוא מוציא דברים הפוכים מן האמת.

ג. ויש מנהיגים שנקראים בשם רבי שלימודם מאלו המותרות, ולא די שאינם יכולים להנהיג את עצמן ומכל שכן שאינם יכולים להנהיג את אחרים לא די להם בזה, אלא שהם נוטלים גדולה לעצמן להנהיג העולם, על כן צריכין לראות שלא להסמיך אותם שלא ליתן להם תוקף ועוז שלא יהיו מכוונים בשם רבי, כי הם עצמן אינם חייבים כל כך כי יש להם יצר הרע גדול להנהיג העולם, אך צריך לשמור מאד שלא ליתן להם תוקף ועוז, כי אלו הנותנים להם תוקף ועוז ונסמכים על ידם שיהיו נקראים בשם רבי הם עתידין ליתן דין וחשבון.

ד. על ידי שמסמיכין רבי שאינו הגון על ידי זה נחלש כתב ישראל ואין לו שום תוקף ונותנין כח בכתב ידם, ועל ידי זה הם גוזרין שלא יהיה תוקף לכתבים שלנו כי אם לכתבים שלהם, וישראל יהיו מוכרחין ללמוד כתב שלהם, ועל ידי זה גוזרין גם כן לגרש בני ישראל ממקום הישוב שנתישבו שם ישראל כבר, אל מקומות שלא היה שם ישראל מעולם שזהו בחינת גירוש מארץ ישראל, כי במקום שישראל יושבין שם מכבר הוא בחינת ארץ ישראל ומגרשין אותן אל מקום מדבר שממה שאין שם שום קדושה, וכל זה גורמין על ידי שמסמיכין רבי שאינו הגון.

ה. גם על ידי זה נלקח ממנו סוד העיבור ונמסר להם חס ושלום.

ו. על ידי שנתגרשין ישראל ממקום הישוב שישבו שם ישראל מכבר על ידי זה אין יכולין להוליד נשמות גדולות, כי הנשמות הגדולות אין נולדין כי אם במקום שישראל ישבו שם מכבר שהוא בחינת ארץ ישראל כנ"ל.

ז. כשהחכם הראוי לסמיכה נסמך בשם רבי על ידי זה מביא הארה וכח בכתב ידיו, ואזי לא די שאין כתב ידיו נכנע אלא אפילו כל משפטי הנהגות שלהם כולם על ידי כתב ידיו.

ח. על ידי כתב ישראל נתקדש האויר בבחינת אוירא דארץ ישראל.

ט. על ידי פגם אמונת חכמים על ידי זה אין לו עצה שלימה לעולם ותמיד אינו יכול לתת עצה לעצמו, והוא תמיד מסופק ואינו יודע לגמור עצה שלימה בלבו איך להתנהג, כי לבו נעשה מטונף כמו בית הכסא, ועל כן כל עצותיו הם עצות נבערות, וכל זה על ידי פגם אמונת חכמים רחמנא לצלן.

י. על ידי המחלוקת שחולקין ומקשין ושואלין עליו ועל ידי זה מתבונן לשוב בתשובה ולתקן אמונת חכמים כי משם נמשך המחלוקת על ידי שפגם באמונת חכמים על ידי זה נתרבין ספרים, ולפעמים נעשה מזה ספר למעלה, ועל ידי זה זוכין להטהר מהטנופת הנ"ל הבא על ידי פגם אמונת חכמים כנ"ל, ואזי זוכין לעצה שלימה ונתתקן כל הבחינת הנ"ל.

יא. יש כמה ספרים וכולם צריכים להעולם ואסור להלעיג על שום אחד מהם.

יב. יש שיש עליהם מחלוקת מחמת שאין להם אמונה בעצמן ואינם מאמינים בהחידושי תורה של עצמן שהם מחדשים ואינם מאמינים שיש להשם יתברך שיעשועים גדולים מחידושים שלהם, ועל ידי זה שאין להם אמונה בחידושים של עצמן על ידי זה מתרשלין בהחידושיהם שלהם, ועל כן בא עליהם מחלוקת, ועל ידי זה שבים בתשובה וחוזרים ונחשבים אצלם חידושיהם שלהם וחוזרים ומחדשים ונעשה מזה ספר, שעל ידי זה נתתקן פגם אמונת חכמים כנ"ל.

יג. על ידי ריבוי הספרים הקדושים של התורה על ידי שמאמין בהם על ידי זה נמתקין כל הדינים שבעולם, ואיך שיש איזה דין בעולם הכל נמתק על ידי התורה הקדושה, ששלימותה על ידי ריבוי הספרים של תורה שבע"פ.

יד. על ידי שנוסעין על ראש השנה לצדיקים אמתיים על ידי זה נמתקים גם כן כל הדינים שבעולם, וזה צריכין בראש השנה על כן נוסעין על ראש השנה דייקא.

טו. על ידי שבאין כמה נפשות ישראל להצדיק האמת על ראש השנה ונכללין יחד באהבה יתירה על ידי זה בא שמחה.



ליקוטי תפילות

תפילה ס"א

גְּדֹלָה הַעֲצָה וְרַב הָעֲלִילָה, אֲשֶׁר עֵינֶיךָ פְּקָחוֹת עַל כָּל דְּרָכֵי
בְּנֵי אָדָם, וַיּוֹדַע וַיַּכִּין מַחֲשָׁבוֹתָם וְסוּדָם, וּמִיד כָּל
לִוְחָצִיהֶם אֶתְּה גּוֹאֲלָם וּפּוֹדָם, רַחֵם עָלַי לְמַעַן שְׂמֹךְ, וְעֲזָרְנִי
לַעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ, וְהוֹשִׁיעֵנִי מִהֲרָה, וְתִקְנֵנִי בַּעֲצָה טוֹבָה מִלְּפָנֶיךָ,
וְחַנּוּנִי מֵאֶתְךָ יִדְעָה בִּינָה וְהַשְׂכֵּל, שְׂאֻזָּכָה לַדַּעַת לְתֵת עֲצָה
לְנַפְשִׁי עַל כָּל דָּבָר שֶׁבָּעוֹלָם, וְתִזְכְּנִי לַעֲצָה שְׁלֵמָה תָּמִיד,
וְלֹא אֶהְיֶה מְסַפֵּק לְעוֹלָם עַל שׁוּם דָּבָר, וְלֹא תִתְחַלֵּק עֲצָתִי
לְשֵׁתִים חֹם וְשָׁלוֹם, וְתִשְׁפִּיעַ עָלַי רוּחַ חֲכָמָה וּבִינָה, רוּחַ עֲצָה
וְגִבּוֹרָה, רוּחַ דַּעַת וִירְאָת ה'.

וְתַרְחֵם עָלַי וְתוֹשִׁיעֵנִי וְתִזְכְּנִי לְאַמוּנַת חֲכָמִים בְּאַמֶּת
בְּרְצוֹנְךָ הַטּוֹב, וְאַזְכֶּה לְהֶאֱמִין בְּכָל הַחֲכָמִים
הָאֱמִתִּיִּים בְּאַמוּנָה שְׁלֵמָה בְּאַמֶּת וּבִלְב שָׁלֵם, וְלֹא אֶסּוּר
מִדְּבָרֵיהֶם יָמִין וּשְׂמָאל. וְעַל יְדֵי זֶה תִּזְכְּנִי לְמִשְׁפָּט דִּקְדוּשָׁה,
שְׂאֻזָּכָה לְשִׁפְט עֲצָמִי בְּאַמֶּת וְתוֹצִיא מִשְׁפָּטִי לְאוֹר. וְאַזְכֶּה

לְלַמֵּד תּוֹרַתְךָ הַקְדוּשָׁה לְשִׁמְהָ תָּמִיד, לְלַמֵּד וּלְלַמֵּד לְשִׁמּוֹר
וּלְעֲשׂוֹת וּלְקַיֵּם אֶת כָּל דְּבָרֵי תּוֹרַתְךָ בְּאַהֲבָה, וְתֹאִיר עֵינַי
בְּתּוֹרַתְךָ, וְתִתֵּן לִי חֲכָמָה וּבִינָה וְדַעַת דִּקְדוּשָׁה, לְהִבִּין
וּלְהַשְׁכִּיל מְכַל הַלְמוּדִים שְׁאֵזְכָּה לְלַמֵּד בְּכָל סְפָרֵי תּוֹרַתְךָ
הַקְדוּשָׁה, לְהִבִּין וּלְהוֹצִיא מִכָּל מִשְׁפָּטֵי הַנְּהָגוֹת יִשְׁרׁוֹת
בְּאַמֶּת, וְלֹא אִטָּה וְלֹא אֶסּוֹר מִן הָאַמֶּת יָמִין וּשְׂמָאל, רַק אֵזְכָּה
לְכוֹן תָּמִיד רְצוֹנְךָ בְּאַמֶּת, וְלִידַע תָּמִיד אֵיךְ לְהִתְנַהֵג בְּכָל
דְּבָר עַל יְדֵי לְמוּדֵי הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה.

אָנָּה ה', מָלֵא רַחֲמִים, חוֹמַל דָּלִים, שׁוֹמֵעַ אֲנָקַת אֲבִיוֹנִים,
חוֹם וְחֶמֶל עָלֵינוּ לְמַעַן שְׁמֹךְ, לְמַעַן רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים,
לְמַעַן חֲסָדֶיךָ הָעֲצוּמִים, לְמַעַן הַצְדִּיקִים הָאֲמִתִּיִּים, וְעֲזָרְנוּ
וְהוֹשִׁיעֵנוּ, וְזַכֵּנוּ מִהֲרָה לְאַמוּנַת חֲכָמִים בְּשִׁלְמוֹת בְּאַמֶּת.
וְתַעֲזָרְנוּ לְתַקֵּן פָּגַם אֲמוּנַת חֲכָמִים שֶׁפָּגַמְנוּ מִנְּעוּרֵינוּ עַד הַיּוֹם
הַזֶּה, וְתִטְהַרְנוּ מִכָּל הַגְּלוּלִים וּמִכָּל הַטִּנְפֹת הַנִּמְשָׁכִים וְעוֹלִים
אֶל הַמַּח חֵם וְשָׁלוֹם עַל יְדֵי פָגַם אֲמוּנַת חֲכָמִים, כִּי בַּעֲוֹנוֹתֵינוּ
הַרְבִּים נִפְגַּם דַּעֲתָנוּ וְנִתְבַּלְבַּל מְאֹד עַל יְדֵי פָגַם אֲמוּנַת
חֲכָמִים, אֲשֶׁר עַל יְדֵי זֶה עוֹלִים בְּכָל עֵת עֲשָׂנִים סְרוּחִים אֶל
הַמַּח, וּמִסְבִּין אֶת דַּעֲתָנוּ, וּמַעֲקֵמִים וּמְבַלְבְּלִים אֶת דַּעֲתָנוּ
וּלְבָבְנוּ מְאֹד, סְבוּנוּ גַם סְבִינוּ, וַיִּמָּרְרוּ אֶת חַיֵּינוּ מְאֹד

בְּקִשְׁיוֹת וּבִלְבוּלִים וּמַחְשָׁבוֹת זָרוֹת וְשֹׁנְעוֹן וְטֵרוֹף הַדַּעַת
וְעִקְמִימִיּוֹת הַלֵּב הַרְבֵּה מְאֹד, הַבִּיטָה בְּעֵינֵינוּ כִּי רַבּוּ
מִכְאוּבֵינוּ וְצָרוֹת לְבָבֵנוּ.

אָבֵינוּ, מֶלֶךְ אֵל חַי וְקַיִם, רַחֵם עָלֵינוּ בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים, בְּרַחֲמֶיךָ
הָעֲצוּמִים, בְּרַחֲמֶיךָ הַגְּדוֹלִים, בְּרַחֲמֶיךָ הַטּוֹבִים, כִּי לֹא עַל
צְדָקוֹתֵינוּ אֲנִיחָנוּ מִפִּילִים תַּחֲנוּנֵינוּ לְפָנֶיךָ, כִּי עַל רַחֲמֶיךָ
הָרַבִּים, רַחֲמֶיךָ רַבִּים ה' כְּמִשְׁפָּטֶיךָ חִינּוּ, וְטִהַר רַעֲיוֹנֵנוּ וְלִבֵּנוּ
לְעִבּוּדְךָ בְּאַמֶּת, וְתִגְרֹשׁ וְתִרְחַק וְתִבְטֹל מִדַּעְתָּנוּ וּמִלִּבֵּנוּ כָּל
מִינֵי בִלְבוּלִים רָעִים, וְכָל מִינֵי מַחְשָׁבוֹת רָעוֹת שֶׁהִרְגֵּלְנוּ בָּהֶם,
וְנִזְכָּה לְטִהַר וּלְכַבֵּם וְלִרְחֹץ אֶת מַחְנוּ וּמַחְשַׁבְתָּנוּ וּלְכַבֵּנוּ
מִכָּל מִינֵי טִנוּפוֹת וְלִכְלוּכִים, וּמִכָּל הָעֲשָׂנִים סְרוּחִים, וְלֹא
יַעֲלוּ וְלֹא יִבּוֹאוּ עַל לִבֵּנוּ וְדַעְתָּנוּ כָּלֵל, וְנִזְכָּה לְקַדֵּשׁ אֶת מַחְנוּ
וּמַחְשַׁבְתָּנוּ וּלְכַבֵּנוּ מֵעַתָּה בְּקַדְשָׁהּ וּבְטַהֲרָה גְּדוּלָּהּ, וְנִזְכָּה
לְמַחְשָׁבוֹת קְדוּשׁוֹת תָּמִיד בְּלִי שׁוּם בִּלְבוּל הַדַּעַת כָּלֵל.

וְתִרְחַם עָלֵינוּ, וְתוֹשִׁיעֵנוּ, אָבֵינוּ שֶׁבְּשָׁמַיִם אֲדוֹן כָּל,
אֲדוֹן הַשָּׁלוֹם, מֶלֶךְ שֶׁהַשָּׁלוֹם שְׁלוֹ, וְתִמְנִשֵּׁךְ
עָלֵינוּ בְּרָכָה וְחַיִּים וְשָׁלוֹם, וְתִצִּילֵנוּ מִכָּל מִינֵי מְרִיבוֹת
וּמַחְלָקֹת, וְהִגֵּן בְּעֵדְנוּ, וְהִסֵּר מֵעָלֵינוּ אוֹיֵב דָּבָר וְחָרֵב וְרָעַב

וַיִּגְזֹן, וְהָסֵר שְׁטֵן מִלְּפָנֵינוּ וּמֵאַחֲרֵינוּ, הִצִּילֵנוּ נָא מִיָּד אוֹיְבֵנוּ
וְרוֹדְפֵינוּ בְּגַשְׁמִיּוֹת וְרוּחָנִיּוֹת, הִצִּילֵנוּ מִכָּל הַחֹלָקִים
וְהַשּׁוֹנְאִים, וּמִכָּל הַמְּלָשִׁינִים הַדּוֹבְרִים רָע עַל נַפְשֵׁנוּ, וּמִכָּל
הַמְּקַטְרָגִים, וְתִסְכַּר אֶת פִּיהֶם, וְלֹא תַעֲשֶׂנָּה יְדֵיהֶם תַּשְׁיָה,
וְכָל הַקָּמִים עָלֵינוּ לָרָעָה, מִהֲרָה הֲפֹר עֲצָתָם וְקִלְקַל
מַחְשַׁבְתָּם, וַיִּקְּם בָּהֶם מִקְרָא שְׂכָתוֹב: "עֲצוּ עֲצָה וְתִפְּרָה,
דַּבְּרוּ דָּבָר וְלֹא יָקוּם, כִּי עָמְנוּ אֵל", וְנֹאמַר: "ה' הִפִּיר עֲצַת
גּוֹיִם, הֵנִיא מַחְשְׁבוֹת עַמִּים".

וְשִׁמְרָנוּ: וְהִצִּילֵנוּ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים שְׁלֹא יִזִּיק לָנוּ הַמַּחְלָקָת
כָּלֵל, לֹא בְּגַשְׁמִיּוֹת וְלֹא בְּרוּחָנִיּוֹת, רַק נִזְכָּה עַל
יְדֵי הַמַּחְלָקָת לָשׁוּב בְּתַשׁוּבָה שְׁלֵמָה עַל כָּל חַטָּאֵינוּ וְעוֹנוֹתֵינוּ
וּפְשָׁעֵינוּ, וּבִפְרֹט עַל פָּגַם אֲמוּנַת חַכָּמִים אֲשֶׁר פָּגַמְתִּי בְּכָבוֹד
חַכָּמִים אֱמֶתִיִּים וּבִסְפִירָהֶם הַקְדוּשִׁים, וְלֹא הֵאֱמַנְתִּי בָהֶם
בְּשִׁלְמוֹת בְּאַמֶּת, וְהָיוּ דְבָרֵיהֶם אֶצְלִי לְמוֹתָר, וְלֹא הָיוּ יִקְרִים
וְחֹשׁוֹבִים בְּעֵינֵי דְבָרֵיהֶם וּסְפִירָהֶם הַקְדוּשִׁים.

אָנָּה ה' זַכֵּנִי בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים לְתִקּוֹן כָּל זֶה, שְׂאִזְכָּה לְחוּם
עַל נַפְשִׁי, וּלְהַסְתַּכֵּל עַל עֲצָמֵי הַיָּטֵב, וּלְהַבִּין
וּלְהַשְׁכִּיל מִתּוֹךְ הַמַּחְלָקָת שְׁחֹלָקִים עָלַי עַד הַיּוֹכֵן פָּגַמְתִּי

בְּאַמוּנַת חֲכָמִים, וְלָשׁוּב בְּתַשׁוּבָה שְׁלֵמָה עַל זֶה, וּלְתַקֵּן כָּל
מַעֲשֵׂי מַעֲתָה, וְאַזְכָּה לְקִים דְּבָרֵי הַחֲכָמִים הָאֱמִתִּיִּים, וְלִבְלִי
לְסוּר מִדְּבָרֵיהֶם יָמִין וּשְׂמָאל, וְאַזְכָּה שִׁיחֲזֹרוּ וַיִּחְשְׁבוּ בְּעֵינַי
כָּל סִפְרֵיהֶם הַקְדוּשִׁים, וַיְהִיו יְקָרִים בְּעֵינַי מִפּוֹ וּמִפְּנִינִים, וְכָל
חֲפָצִים לֹא יֵשׁוּ אֶצְלִי נֶגֶד כָּל סֵפֶר וְסֵפֶר מִדְּבָרֵי הַחֲכָמִים
הָאֱמִתִּיִּים, וַיִּתְּרֻם מְאֹד הַסִּפְרִים הַקְדוּשִׁים בְּעוֹלָם עַד אֵין
קֵץ. וְנִזְכָּה עַל יְדֵי תַשׁוּבָתָנוּ בְּשִׁלְמוֹת, שִׁיְהִיָּה נַעֲשֶׂה עַל יְדֵי
זֶה סֵפֶר קְדוֹשׁ לְמַעַלָּה בְּעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: "אֲז
נִדְּבָרוּ יִרְאֵי ה' אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וַיִּקְשֹׁב ה' וַיִּשְׁמַע, וַיִּכְתֹּב סֵפֶר
וַיִּכְרוֹן לְפָנָיו לִירְאֵי ה' וּלְחֹשְׁבֵי שְׁמוֹ", וְתִזְכְּנוּ מַעֲתָה לְאַמוּנַת
חֲכָמִים בְּאַמֶּת, בְּשִׁלְמוֹת בְּכָל הַבְּחִינֹת.

וְנִזְכָּה שִׁיתַּחֲבְרוּ סִפְרֵים הַרְבֵּה דְקִדְשָׁה, וַיִּתְּחַדְּשׁוּ בְּכָל
פַּעַם סִפְרֵים הַרְבֵּה בְּתוֹרָתָנוּ הַקְדוּשָׁה, וַיְהִיָּה
לָנוּ אֱמוּנָה שְׁלֵמָה בְּכָל־ם, וְלֹא יִהְיֶה אֶצְלָנוּ לְמוֹתָר שׁוּם סֵפֶר
הַמִּדְּבָר מַעֲנִינֵי תוֹרָתָנוּ הַקְדוּשָׁה, הֵן הַמִּדְּבָרִים בְּפֶשֶׁט רָמִז
דְּרוֹשׁ סוּד, הֵן סִפְרֵי הַמִּפְרָשִׁים וְהַמְבַּאֲרִים, הֵן סִפְרֵי
הַפּוֹסְקִים וְשִׂאלוֹת וְתַשׁוּבוֹת, הֵן סִפְרֵי מוֹסֵר, הֵן סִפְרֵי
תַּפְלוֹת וְתַחֲנוּת וּבִקְשׁוֹת וְוִדּוּיִים וְשִׁירוֹת וְתַשְׁבָּחוֹת לַהֲשֵׁם

יְתַבָּרֶךְ, וְכָל מִינֵי סִפְרִים הַמְדַּבְּרִים בְּעֲנִינֵי תוֹרָתָנוּ הַקְדוּשָׁה,
 כֻּלָּם יִהְיוּ חֲשׁוּבִים וְיִקָּרִים בְּעֵינֵינוּ מְאֹד, כָּל סֵפֶר וְסֵפֶר, הֵן
 אוֹתָן שֶׁנִּתְחַבְּרוּ כְּכֹר, הֵן הָעֲתִידִים לְהִתְחַבֵּר כִּי כֻלָּם מְכַרְחִים
 לְהָעוֹלָם, וְאֵנוּ צָרִיכִים כֻּלָּם, כִּי הֵם חַיֵּינוּ וְאַרְךְ יָמֵינוּ, וְכֻלָּם
 עוֹמְדִים בְּרוֹם עוֹלָם, וּמִשְׁמִיעִים בִּירְאָה יַחַד בְּקוֹל דְּבָרֵי
 אֱלֹהִים חַיִּים וּמֶלֶךְ עוֹלָם, כֻּלָּם אֲהוּבִים כֻּלָּם בְּרוּרִים כֻּלָּם
 קְדוּשִׁים, וְכֻלָּם מְדַבְּרִים מִרְצוֹנָךְ הַטוֹב הַגָּנוּז בְּתוֹרָתְךָ
 הַקְדוּשָׁה וְכֻלָּם מְעוֹרְרִים לְעִבּוּדְךָ וּלְיִרְאָתְךָ, וְכֻלָּם נַחֲמָדִים
 מְזֻהָב וּמְפֹזָר רַב וּמְתוּקִים מְדַבְּשׁ וְנֹפֶת צוּפִים.

רְבוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם הַצִּילָנִי מִכַּת לְצִים, וְתִשְׁמְרֵנִי תָמִיד,
 וְתִצִּילָנִי שְׁלֹא אֶלְעִיג וְלֹא אֶתְלוּצֵן חֵם וְשָׁלוֹם
 מִשּׁוֹם סֵפֶר מִתּוֹרָתְךָ הַקְדוּשָׁה, וְתִצִּילָנִי מִעַנְשׁ הַקָּשָׁה וְהַמֶּר
 הַמְגִיעַ לְהַמְלָעִיג עַל דְּבָרֵי חֲכָמִים, שֶׁהוּא גָדוֹן בְּצוּאָה רוֹתַחַת
 רַחֲמָנָא לְצִלָן, הַצִּילָנִי נָא, שְׁמְרֵנִי נָא, שְׁלֹא אֶכְשֵׁל בְּעוֹן זֶה
 חֵם וְשָׁלוֹם לְעוֹלָם, שְׁמְרֵנִי שְׁלֹא אֶכְּוֶה בְּגַחְלָתָן שֶׁל חֲכָמִים
 אֲמִתִּיִּים דְּקִדְשָׁה, וְאַזְהֵר בְּכְבוֹדָם תָּמִיד, וְלֹא יִהְיֶה עָלַי שׁוֹם
 קַפְדָּא מִשּׁוֹם חֲכָם אֲמִתִּי דְּקִדְשָׁה, עֲזָרֵנִי בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים,
 הוֹשִׁיעֵנִי בַּחֲסָדֶיךָ הָעֲצוּמִים.

וְזִכְנִי בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים שְׂאֵזְכָּה לְהַתְיַגֵּעַ בְּתוֹרַתְךָ הַקְדוּשָׁה
 בִּיגִיעָה גְדוֹלָה וְלַהֲגוֹת בָּהּ יוֹמָם וְלַיְלָה, עַד שְׂאֵזְכָּה
 לְהִבִּין וְלַהֲשַׁכִּיל וּלְחַדֵּשׁ חֲדוּשִׁים אֱמִתִּיִּים בְּתוֹרַתְךָ הַקְדוּשָׁה,
 חֲדוּשִׁים שִׁיְהִיו לְךָ לְנֶחֱת וּלְרָצוֹן לִפְנֵי כֹסֶא כְבוֹדְךָ, וְאֵזְכָּה
 לְהִתְחַזֵּק וּלְהִתְאַמֵּץ וּלְהַזְדַּרֵּז בְּכָל עֵז לְחַדֵּשׁ חֲדוּשִׁין דְּאוֹרֵייתָא
 תָּמִיד, וְתִהְיֶה מִחֲשַׁבְתִּי קְשׁוּרָה וְדְבוּקָה וְאַחוּזָה תָּמִיד
 בְּתוֹרַתְךָ הַקְדוּשָׁה, וְאַתָּה תִּרְחַם עָלַי וְתִשְׁפִּיעַ לִי בְּכָל עֵת
 חֲדוּשִׁין דְּאוֹרֵייתָא אֱמִתִּיִּים, חֲדוּשִׁים שִׁיְהִיו תְּקוּן לְנַפְשִׁי רוּחִי
 וְנִשְׁמָתִי עַל כָּל הַפְּגָמִים שֶׁפָּגַמְתִּי נִגְדֶּךָ מֵעוֹדִי עַד הַיּוֹם הַזֶּה.
 וְתִתְּחַזֵּק אֱמוּנָתִי, שְׂאֵזְכָּה לְהֵאֱמִין בְּעֶצְמִי שֶׁהַחֲדוּשִׁין שְׁלִי
 יִקָּרִים בְּעֵינֶיךָ מְאֹד, וַיֵּשׁ לְךָ שֶׁעֲשׂוּעִים גְּדוֹלִים מְכַל דְּבוּר
 וְדְבוּר שְׂאֵנִי זֹכָה לְחַדֵּשׁ בְּתוֹרָה הַקְדוּשָׁה, וְאַתָּה מִתְּפָאֵר
 וּמִתְכַּבֵּד וּמִתְיָקָר בָּהֶם בְּכָל הָעוֹלָמוֹת, וְתִזְכְּנִי לְכַתֵּב כָּל
 הַחֲדוּשִׁים שְׁלִי עַל סֵפֶר בְּזִרְיוֹת גְּדוֹל בְּרָצוֹנְךָ הַטּוֹב, וְיִתְרַבּוּ
 סְפָרִים הַרְבֵּה בְּעוֹלָם עַל יְדֵי, סְפָרִים אֱמִתִּיִּים וְקְדוּשִׁים.

מֵלֵא רַחֲמִים מֵלֵא מִשְׁאֲלוֹתִי לְטוֹבָה בְּרַחֲמִים, וְזִכְנִי
 מִהֲרָה לְאֱמוּנָת חֲכָמִים בְּשִׁלְמוֹת בְּאַמֶּת בְּכָל
 הַבְּחִינּוֹת, וְתִזְרַק עָלֵינוּ מִים טְהוֹרִים, וְתִטְהַרְנוּ מִכָּל טְמְאוּתֵינוּ

וּמִכָּל גְּלוּלֵינוּ, כָּאֶמֶר: "וְזָרַקְתִּי עֲלֵיכֶם מַיִם טְהוֹרִים וְטָהַרְתֶּם,
מִכָּל טִמְאוֹתֵיכֶם וּמִכָּל גְּלוּלֵיכֶם אֶטְהַר אֶתְכֶם".

וְתִשְׁפִיעַ עָלַי עֵצָה שְׁלֵמָה תָּמִיד, וְיָקִים מִקְרָא שְׁכָתוֹב:
"וְלֹא יִטְמְאוּ עוֹד בְּגְלוּלֵיהֶם, וְלֹא יִחָצוּ לִשְׁתֵּי
מַמְלָכוֹת עוֹד". חוּם וְחֶמֶל עַל נַפְשִׁי הָעֲלוּבָה מְאֹד, וּמִלְטָנִי
מֵעֲצוֹת נִבְעָרוֹת, מֵעֲצַת נָשִׁים, מֵעֲצוֹת חַלוּשׁוֹת, מֵעֵצָה
חַלּוּקָה לִשְׁתֵּים, וְלֹא תַעֲלִים מִמֶּנִּי עֲצָתְךָ הָאֱמֶתִיית, וְלֹא
תִתְחַלֵּק עֲצָתִי לִשְׁתֵּים לְעוֹלָם.

כִּי אַתָּה יוֹדֵעַ, מְרִיחַ דְּעֵלְמָא כֹּלָא, עֵצִים רַבּוּי הַסְּפָקוֹת
וְהַבְּלוּלִים שֵׁישׁ לִי תָּמִיד, וְעֲצָתִי חַלּוּקָה לִשְׁתֵּים, וְאַנִּי
מִסְּפָק בְּכָל עֵת, וְאַנִּי יוֹדֵעַ לָתֵת עֵצָה שְׁלֵמָה לְנַפְשִׁי אֵיךְ
לְהִתְנַהֵג בְּשׁוּם דָּבָר. כִּי בְּכָל פֶּעַם אֲנִי מִתְנַעֵגֵעַ וְחוֹתֵר
בְּמַחְתָּר לְמִצָּא עֵצָה טוֹבָה אֵיךְ לְהִתְקַרֵּב אֵלֶיךָ בְּאֵמֶת,
וְאַיִנוּ עוֹלָה בְּיָדִי, וּמִחֲמַת זֶה עֲצָתִי חַלּוּקָה וּסְפָקוֹתִי רַבִּים
מְאֹד, לְפַעֲמִים עוֹלָה עַל דַּעְתִּי לַעֲשׂוֹת כֵּךְ, וְלְהִתְנַהֵג בְּדַרְךְ
זֶה, וַיֵּשׁ לִי סְבָרוֹת וְהוֹכָחוֹת הַרְבֵּה שֶׁאֲנִי מִכָּרַח לְהִתְנַהֵג כֵּךְ,
וְאַחֵר כֵּךְ כְּשֶׁנִּגְמַר עֲצָתִי לַעֲשׂוֹת כֵּךְ, בְּתוֹךְ כֵּךְ עוֹלָה עַל

מִחֲשַׁבְתִּי סִבְרָא אַחֲרַת וְסוּתֶרֶת כָּל עֲצָתִי הָרְאִישׁוֹנָה וְנִמְשָׁכִים
 לִי סִבְרוֹת וְהוֹכָחוֹת הֶרְבֵּה שְׂאֵנִי צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת בְּהִפּוֹךְ מִמֶּשׁ,
 עַד אֲשֶׁר עֲצָתִי נִחְלָקֶת לְשֵׁתִים מִמֶּשׁ וְתִלּוּיָהּ בְּכַף מֵאֲזֵנִים
 תָּמִיד, וְאֵינִי יוֹדֵעַ לְהִכְרִיעַ לֹא לְכֹאֵן וְלֹא לְכֹאֵן. וְאַפְלוּ אִם
 לְפַעֲמִים נִסְכָּם אֶצְלִי הָעֵצָה לְצַד אֶחָד לַעֲשׂוֹת כֹּךְ, אֵינִי זוֹכֵה
 שְׁתֵּהִיָּה הָעֵצָה חֲזָקָה אֶצְלִי, וְתָמִיד עֲצָתִי חֲלוּשָׁה מְאֹד,
 וְעוֹלָיִם בְּלִבִּי בְּכָל פַּעַם סִפְקוֹת וּבִלְבוּלִים וּמִחְלִישִׁים עֲצָתִי
 וּמִהֲפָכִים אֶת דַּעְתִּי וּלְבָבִי בְּכָל עֵת, שֶׁלֹּא כֹךְ הָיִיתִי צָרִיךְ
 לַעֲשׂוֹת, עַד אֲשֶׁר כָּלוּ בִּיגוֹן חַיִּי וּשְׁנוֹתַי בְּאַנְחָה, כִּי כָלוּ בְּעִשָּׁן
 יָמַי וְעֲצָמוֹתַי כְּמוֹקֵד נִחְרוּ. כִּי הָעֲשָׁנִים סְרוּחִים עוֹלָיִם תָּמִיד
 עַל הַמֶּחֶ, וּמִסִּבָּבִים וּמִבְּלָבָלִים וּמִעֲקָמִים אֶת דַּעְתִּי וּלְבָבִי
 מְאֹד מְאֹד, וּמִהֲפָכִים וּמִגְלָגָלִים אֶת דַּעְתִּי בְּכָל פַּעַם
 מִמִּחְשָׁבָה לְמִחְשָׁבָה וּמִעֵצָה לְעֵצָה, כְּאֶבֶן בְּתוֹךְ כֶּף הַקַּלָּע
 לֹא יִתְנוּנִי הָשֵׁב רוּחִי, וּלְכַמָּה פְּגָמִים וּלְכַמָּה מְכֻשּׁוּלוֹת
 וּלְכַמָּה חֲטָאִים וְעוֹנוֹת וּפְשָׁעִים רַבִּים וְעֲצוּמִים, בָּאתִי עַל
 יְדֵי זֶה, עַל יְדֵי עֲצוֹת נִבְעָרוֹת וְחֲלוּשׁוֹת וְחֲלוּקוֹת הָאֵלוּ.

אָבִי שְׁבִשְׁמִים רַחֵם עָלַי, אָבִי שְׁבִשְׁמִים, אֵינִי יוֹדֵעַ בְּאִיזָה
 לָשׁוֹן שֶׁל רַחֲמִים, בְּאִיזָה לָשׁוֹן שֶׁל צַעֲקָה, בְּאִיזָה

לְשׁוֹן שֶׁל אֲנָחָה וְאֲנָקָה אֲזַעַק אֵלֶיךָ, בְּאִפֶּן שֶׁתַּעֲנֵנִי וְתַעֲמֹד
 בְּעֶזְרָתִי וְתִתֶּנְךָ כָּל זֶה בְּעֶצְמָךְ וּבִכְבוֹדְךָ בִּרְחֻמֶיךָ הָרַבִּים, כִּי
 אֵין לִי כֹחַ לְתַקֵּן כָּל זֶה, וְאֶפְלוּ נִקְדָּה אַחַת מִכָּל אֱלֹה אֵינִי
 יָכוֹל לְתַקֵּן, רַק עָלֶיךָ לְבַד נִשְׁעָנְתִּי, עֲזָרְנִי מִלֹּא רַחֲמִים, עֲזָרְנִי
 מִלֹּא יִשׁוּעוֹת, מִלֹּא הַצָּלוֹת, מִלֹּא עֲצוֹת טוֹבוֹת, תִּקְנֵנִי בְּעֶצֶה
 טוֹבָה מִלִּפְנֶיךָ, וְכִנֵּי לְעֶצֶה שְׁלֵמָה, שְׁאֲזֹכָה לְקִיּוּמָה בְּאִפֶּן
 שְׁאֲזֹכָה לְהַנְצִיל מֵעֶתָה מִכָּל מָה שְׁאֲנִי צָרִיךְ לְהַנְצִיל.

וְאֲזֹכָה מֵעֶתָה עַל יְדֵי עֲצָתְךָ הַשְּׁלֵמָה לְשִׁמְרַת הַבְּרִית
 קֹדֶשׁ בְּאַמֶּת בְּרִצּוֹנְךָ הַטּוֹב, וְלֹא אֶפְגֵּם עוֹד
 כָּלֹל, לֹא בְּמַחֲשָׁבָה וְלֹא בְּדַבּוּר וְלֹא בְּמַעֲשֶׂה, וְלֹא בְּשׁוּם חוּשׁ
 מַחֲמִשָּׁה חוּשִׁים, וְלֹא אֶתּוֹר אַחֵר לְבָבִי וְאַחֵר עֵינַי, וְלֹא
 אֲבַלְבֵּל אֶת דַּעְתִּי עוֹד כָּלֹל.

עֲזָרְנִי עֲזָרְנִי, חֲזַנֵּי חֲזַנֵּי, לְמַעַנְךָ לְמַעַנְךָ וְלֹא לְמַעַנִּי,
 לְמַעַנְךָ עֲשֵׂה וְלֹא לָנוּ, רְאֵה עֲמִידָתְנוּ וְדָלִים
 וְרָקִים רְאֵה ה' כִּי צָר לִי, מַעֲי חֲמַרְמָרוּ, נִהַפֵּךְ לְבִי בְּקֶרְבִי כִּי
 מָרוּ מְרִיתִי, רְאֵה ה' וְהִבִּיטָה, לְמִי עוֹלָלָתָ כֹּה, רְאֵה ה'
 וְהִבִּיטָה, כִּי הֵייתִי זוֹלָלָה, זָכַר ה' מָה הָיָה לָנוּ, הִבִּיטָה וְרְאֵה
 אֶת חֲרָפָתְנוּ, הִבִּיטָה בְּעֵינֵינוּ כִּי רַבּוּ מַכְאוּבֵינוּ וְצָרוֹת לְבַבֵּנוּ,

אֶל הַטָּשָׁנִי וְאֶל תַּעֲזֹבִנִי אֱלֹהֵי יִשְׁעִי, אֶל תַּעֲזֹבִנִי ה' אֱלֹהֵי,
אֶל תִּרְחַק מִמֶּנִּי, חוֹשָׁה לְעֶזְרָתִי ה' תְּשׁוּעָתִי, הֲצִילֵנִי מִטֵּיט
וְאֶל אֶטְבָּעָה, אֲנַצֶּלֶה מִשׁוֹנָאִי וּמִמַּעַמְקֵי מַיִם, הֶרֶב כִּבְסֵנִי
מִעֲוֹנִי וּמִחַטָּאתַי טַהֲרֵנִי, תַּחֲטִּאֵנִי בְּאֵזוֹב וְאַטְהָר, תִּכְבֹּסֵנִי
וּמִשָּׁלֵג אֶלְבִּין, כִּי עֹמֶד עֵצָה וְתוֹשִׁיָה, עֲצָתְךָ אֱמוּנָה,
פַּעֲלָתְךָ אֱמֶת.

צַדִּיק וַיֵּשֶׁר, קָרוֹב לְקוֹרְאָיו בְּאֱמֶת, רַחֵם עָלַי לְמַעַנְךָ,
וְחוּם וַחֲמַל עָלַי וְעַל נַפְשִׁי, וְעַל עוֹלָלִי וְטַפִּי, וְעַל
כָּל הַתְּלוּיִים בִּי, וְתֵן לִי עֵצָה שְׁלֵמָה אֱמֶתִיית וְנִכּוֹנָה שְׂאֻזָּה
לְקִיּוֹמָה, בְּאִפֶּן שְׂאוּכַל לְמַלֵּט נַפְשִׁי מִנִּי שְׁחַת, בַּעֲצָתְךָ תִּנְחֵנִי
וְאַחֵר כְּבוֹד תִּקְחֵנִי, וְאַזְכֶּה לֵילֶךְ תָּמִיד בְּדֶרֶךְ הָאֱמֶת בְּלִי שׁוּם
בְּלִבּוֹל הִדְעַת כָּלֵל, וְלַעֲבֹד אוֹתְךָ תָּמִיד עֲבוּדָה תָּמָה בְּאֱמֶת
כָּל יְמֵי חַיִּי, אֲנִי וְזֶרְעִי וְזֶרַע זֶרְעִי מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם, הוֹרְנִי ה'
דֶּרֶךְךָ וְנִחֵנִי בְּאַרְחַ מִישׁוֹר לְמַעַן שׁוֹרְרִי, אֶל תִּתְּנֵנִי בְּנַפֶּשׁ צָרִי
כִּי קָמוּ בִי עֲדֵי שֶׁקֶר וַיִּפַּח חָמָם, הִדְרִיכֵנִי בְּנִתִּיב מִצּוֹתֶיךָ כִּי
בּוֹ חָפַצְתִּי, הִדְרִיכֵנִי בְּאֱמֶתְךָ וּלְמִדְּנִי כִּי אַתָּה אֱלֹהֵי יִשְׁעִי
אוֹתְךָ קִוִּיתִי כָּל הַיּוֹם, חוּם וַחֲמַל עָלַי אָבִי אָב הַרְחָמֵן, עֲשֵׂה
עִמִּי פְּלָאוֹת נִוְרָאוֹת בְּצֶדֶק תַּעֲנֵנִי אֱלֹהֵי יִשְׁעֵנוּ, מִבְּטָח כָּל
קִצּוֹי אֶרֶץ וַיִּם רְחוּקִים.



וְשִׁמְרָנוּ: וְהַצִּילָנוּ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים מִמְּנֵהֵיגִים שֶׁל שָׁקָר,
וְתִשְׁמְרָנוּ שְׁלֹא נִתְקָרֵב אֲלֵיהֶם, וְלֹא נִתֵּן לָהֶם
תִּקְוָה, וְלֹא נִסְמֶיךָ אוֹתָם בְּשֵׁם רַבִּי, וְנִתְרַחֵק מֵהֶם בְּכָל מִינֵי
הַתְּרַחֲקוֹת, וְלֹא יִזְיְקוּ לָנוּ בְּשׁוּם דָּבָר, לֹא בְּגִשְׁמִיּוֹת וְלֹא
בְּרוּחַנִיּוֹת, כִּי אַתָּה יוֹדֵעַ אֶת עֵצֶם הַפְּגָמִים וְהַקְּלָקוּלִים
שֶׁגִּזְרָמִים בְּעוֹלָם חַס וְשָׁלוֹם אֱלוֹ הַמַּפְרָסִמִּים וְהַמְּנַהִיגִים שֶׁל
שָׁקָר הַנִּקְרָאִים בְּשֵׁם רַבִּי, וְנִסְמְכוֹ שְׁלֹא כַּדִּין, כִּי הֵם בְּעֶצְמָן
אֵינָם יְכוּלִּים לָתֵת עֵצָה לְנַפְשָׁם, וְהַעֲשָׂנִים סְרוּחִים
מִבְּלָבָלִים מֵחֶם, וּמִסַּבָּבִים דַּעְתָּם, וְאֵינָם יוֹדְעִים לְהוֹצִיא
מִשְׁפָּטִי אֱמֶת וְהַנְּהֻגוֹת יִשְׁרוֹת לָהֶם בְּעֶצְמָן, וְאִיךְ יוּכְלוּ
לְהַנְהִיג אַחֲרֵיהֶם.

רַבּוֹנוּ: שֶׁל עוֹלָם זַכְנוּ לְתִקּוֹן כָּל זֶה, וְתֵן לָנוּ דַּעַת שָׁלֵם
שֶׁנִּזְכָּה לֵידַע מִי הֵם הַשִּׁקְרָנִים וְהַמְּנַהִיגִים שֶׁל
שָׁקָר, וּלְהִתְרַחֵק מֵהֶם, וּמִי הֵם הַצַּדִּיקִים וְהַחֲכָמִים הָאֱמֵתִיִּים
שֶׁצָּרִיכִין לְהֶאֱמִין בָּהֶם, וּלְהִתְקָרֵב אֲלֵיהֶם.

וְנִזְכָּה: שִׁיְהִיו נִסְמָכִים בְּעוֹלָם מְנַהִיגִים וְרַבָּנִים הַגּוֹנִים
הָרְאוּיִם לְסַמְכָם, וְעַל יְדֵי זֶה יִתְחַזַּק כְּתָב יְדִינוּ,

וְלֹא יִצְטָרְכוּ עִמָּךְ יִשְׂרָאֵל לְלַמֵּד כְּתָב וְלָשׁוֹן אַחֵר, כִּי אִם
 כְּתָב יִשְׂרָאֵל לְבָד, כְּתָב הַקְדוּשׁ וְהַנּוֹרָא, אוֹתִיּוֹת קְדוֹשׁוֹת,
 אוֹתִיּוֹת מַחְכִּימוֹת הַמְשַׁרְשִׁים בְּתַמוּנוֹת אוֹתִיּוֹת תּוֹרָתְךָ
 הַקְדוּשָׁה, אֲשֶׁר בָּהֶם בָּרָאתָ כָּל הָעוֹלָמוֹת כְּלָם בְּרִצּוֹנְךָ הַטּוֹב,
 בְּחִכְמָתְךָ הַגְּדוֹלָה. וּבָנוּ בִּרְחֻמֶּיךָ, וְעֲזָרְנוּ שְׂנוּכָה לְהַמְשִׁיךְ
 הָאֶרֶץ הַשְּׂכָל בְּהִידוּם, וַיִּקְבְּלוּ יְדֵי הַכְּתִיבָה הָאֶרֶץ סוֹד
 הַחֲכָמָה מִיְּדֵי הַסְּמִיכָה, וַיְהִי כָּל הַתְּקָף לְכַתֵּב יַד יִשְׂרָאֵל,
 וְכָל הַמְשַׁפְּטִים וְהָעֶסְקִים יִהְיוּ נַעֲשִׂים עַל יְדֵי כְּתָב יִשְׂרָאֵל
 לְבָד, וַיִּתְחַזַּק בְּיוֹתֵר כְּתָב יִשְׂרָאֵל, עַד אֲשֶׁר אָפְלוּ כָּל מְשַׁפְּטִים
 וְהַנְּהַגָּתָם יִהְיֶה עַל יְדֵי כְּתָב יִשְׂרָאֵל, וְנִזְכָּה לַעֲשׂוֹת בָּהֶם
 מְשַׁפֵּט כָּתוּב.

וְתִזְכְּנוּ לְקַדֵּשׁ הָאֲוִיר עַל יְדֵי כְּתִיבַת יְדִינוּ, וַיְהִי
 הָאוֹתִיּוֹת מַחְכִּימוֹת שֶׁל קְדֻשַּׁת כְּתָב יִשְׂרָאֵל
 נִחְקָקִים וְנִרְשָׁמִים בְּהָאֲוִיר, וְעַל יְדֵי זֶה יִתְקַדֵּשׁ אֲוִיר הָעוֹלָם
 בְּקְדֻשַּׁת אֲוִירָא דְאַרְעָא יִשְׂרָאֵל, וַיִּקְרֶינָם מִקְרָא שְׂכָתוּב: "וְאֵהִי
 לָהֶם לְמִקְדָּשׁ מְעֻט", וַיְהִי כָּל מְקוֹמוֹת מוֹשְׁבוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
 קְדוֹשִׁים בְּקְדֻשַּׁת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְתִשְׁמְרֵנוּ וְתַעֲזָרְנוּ שְׂלֵא יִגְרְשׁוּ
 אוֹתָנוּ וְאֵת כָּל עַמָּךְ יִשְׂרָאֵל מִמְּקוֹמֵנוּ לְעוֹלָם.

וּתְזַכְּנוּ: לְהוֹלִיד בָּנִים חַיִּים וְקַיָּמִים לַעֲבוֹדְתְּךָ וּלְיִרְאַתְךָ
וּלְתוֹרַתְךָ, וְתַעֲזָרְנוּ שְׁתַּהֲיָה אֲכִילַתְנוּ וְזוּגֵנוּ
בְּקִדְשָׁה גְדוֹלָה, עַד שְׁנֹזְכָה לְהוֹלִיד גּוֹפִים זָכִים וְקִדּוּשִׁים,
שְׂיֵהִיו כָּלֶם רְאוּיִם לְקַבֵּל נִשְׁמוֹת גְּדוּלוֹת, נִשְׁמוֹת קִדּוּשׁוֹת,
שְׂיֵהִיָּה לָהֶם הַשָּׁגָה גְדוֹלָה, שְׂיִזְכּוּ לְהַשִּׁיג בְּעוֹלָם סוּד הָעֶבֶר,
לְדַעַת סוּד תְּהִלּוֹת הַגְּלָגָלִים וְכָל הַדְּבָרִים וְהַשְׁנוּיִם הַבָּאִים
עַל יָדָם בְּרִצּוֹנְךָ הַטּוֹב אֲשֶׁר אַתָּה מְנַהִיג אוֹתָם בְּרַחֲמִים עַל
יְדֵי הַנִּשְׁמוֹת וְהַשְׂכָּלִיִּים הַגְּבוּהִים. וַיְקַיֵּם מְהֵרָה מִקְרָא
שְׁכַתוֹב: "וַשְׁמֵרְתֶּם וַעֲשִׂיתֶם, כִּי הִיא חֻמַּתְכֶּם וּבִינַתְכֶם
לְעֵינֵי הָעַמִּים, אֲשֶׁר יִשְׁמַעוּן אֶת כָּל הַחֻקִּים הָאֵלֶּה, וְאָמְרוּ
רַק עִם חֻכְּם וְנִבּוֹן הַגּוֹי הַגָּדוֹל הַזֶּה".

וַעֲזָרְנוּ: בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים שְׁנֹזְכָה לְנַסֵּעַ לְצַדִּיקִים אֲמִתִּיִּים
עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה, וְשֵׁם יִהְיוּ נִכְלָלִים כָּל נַפְשוֹתֵינוּ
יַחַד בְּכָלִיּוֹת גְּדוֹל וּבְאַהֲבָה רַבָּה, וְנֹזְכָה לְאַהֲבַת הַחֲבֵרִים,
שְׂיֵהִיָּה בִּינֵינוּ שָׁלוֹם וְאַהֲבָה גְדוֹלָה בְּאַמֶּת, עַד שְׁנַהֲיָה כָלֵנוּ
נִכְלָלִים יַחַד בְּאַהֲבָה וְאַחֻוָּה וְרַעוּת בְּתוֹךְ נַפְשוֹת הַצַּדִּיקִים
הָאֲמִתִּיִּים תָּמִיד, וּבְפֶרֶט בִּימֵי רֹאשׁ הַשָּׁנָה הַקִּדּוּשִׁים וְנֹזְכָה
לְהַכִּיל יַחַד בְּתוֹךְ הָאֶבֶן שְׁתִּיָּה, בְּתוֹךְ קִדְשֵׁי קִדְשִׁים, בְּתוֹךְ

הַשֹּׁכֵל הַכּוֹלֵל, שֶׁהוּא חֲכָמָה עֲלֵאָה, וְעַל יְדֵי זֶה יִהְיוּ נִמְתָּקִין כָּל הַדִּינִים וְכָל הַצְמָצוּמִים מֵעֲלִינוּ וּמֵעַל כָּל עֲמָךְ בֵּית יִשְׂרָאֵל וְכָל מָקוֹם שֶׁנִּמְצָא אֵיזָה צְמָצוֹם וְדִין וּגְזֵרָה שְׂאִינָה טוֹבָה עַל עֲמָךְ יִשְׂרָאֵל בְּכָלֹל אוֹ בְּפֶרֶט, הַכֹּל יִהְיֶה נִמְתָּק וְנִתְּכַטֵּל עַל יְדֵי אוֹר הַשֹּׁכֵל הַכּוֹלֵל הַשֹּׁכֵל הָעֲלִיּוֹן הַיּוֹצֵא מִבֵּית ה', וַיִּהְיוּ נִמְתָּקִין כָּל הַדִּינִים בְּשִׁרְשָׁן.

וְתִכְתְּבֵנוּ: בִּימֵי רֹאשׁ הַשָּׁנָה הַקְדוּשִׁים לְחַיִּים טוֹבִים וְאַרְכִּים, לְשָׁנָה טוֹבָה וּמְתוּקָה, שְׁנִזְכָּה לַעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ בְּאַמֶּת, וּלְקַבֵּל עַל מַלְכוּתְךָ עָלֵינוּ תָּמִיד, חוּם וְחֶמֶל עָלֵינוּ, וְעֲזָרְנוּ לְהִיּוֹת כְּרִצּוֹנְךָ הַטּוֹב בְּאַמֶּת, זַכְנוּ שְׂיִהְיוּ נַפְשׁוֹתֵינוּ נִכְלָלוֹת יַחַד בְּאַהֲבָה גְּדוֹלָה בְּתוֹךְ נַפְשׁוֹת הַצַּדִּיקִים הָאֱמֵתִיִּים, עַד שְׁנִזְכָּה עַל יְדֵי זֶה לְשִׁמְחָה גְּדוֹלָה וְחֵדוּה רַבָּה וְעֲצוּמָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: "אוֹר צַדִּיקִים יִשְׂמַח". וּבִיּוֹתֵר בִּימֵי רֹאשׁ הַשָּׁנָה הַקְדוּשִׁים, נִזְכָּה לְשִׁמְחָה יִתְרָה וְעֲצוּמָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: "אֲכָלוּ מִשְׁמָנִים וּנְשָׁתוּ מִמֶּתְקִים וְשִׁלְחוּ מָנוֹת לְאִין נָכוֹן לוֹ, כִּי קָדוֹשׁ הַיּוֹם לְאַדְרֵינוּ, וְאֵל תַּעֲצֹבוּ, כִּי חֲדוֹת ה' הִיא מְעֻזָּכֶם", וְנֹאמַר: "אֲשֶׁרִי הָעַם יִדְעִי תְרוּעָה, ה' בְּאוֹר פְּנִיךָ יִהְלִכּוֹן, בְּשִׁמְךָ יִגִּילוֹן כָּל הַיּוֹם, וּבְצִדְקָתְךָ יְרוּמוּ כִּי תִפְאֶרֶת עֲזָמוֹ אָתָּה, וּבְרִצּוֹנְךָ תָּרוּם קִרְנֵנוּ, כִּי לֹה' מְגִנֵּנוּ,



וְלִקְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל מִלְכֵּנוּ", וְתַבְטִיל כָּל מִינֵי מְרִיבוֹת וּמַחֲלָקֹת
מַעֲלִינוּ וּמַעֲל כָּל עֲמָךְ בֵּית יִשְׂרָאֵל מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם, עֲזָרְנוּ
כִּי עָלֶיךָ נִשְׁעָנֵנוּ, הוֹרְנוּ דְרָכֶיךָ, הִדְרִיכֵנוּ בְּאַמְתָּךְ וּלְמִדָּנוּ, כִּי
אַתָּה אֱלֹהֵי יִשְׁעֵנוּ, אוֹתָךְ קוֹיֵנוּ כָּל הַיּוֹם.

וְזַכְּנִי לַהֲיוֹת נְאֻמָּן רוּחַ מְכֻסָּה דָּבָר, וְתִתֶּן לִי כַח מֵאֲתָךְ,
וְתִשְׁפִּיעַ עָלַי רוּחַ חֲכָמָה דִּקְדֻשָּׁה וְאַמוּנָה שְׁלֵמָה
בְּאַמֶּת. וְתִשְׁמְרֵנִי וְתִצִּילֵנִי שְׁלֵא אֶהְיָה חֵם וְשָׁלוֹם הוֹלֵךְ רָכִיל
מִגָּלָה סוֹד, רַק תִּתֶּן לִי כַח לְהַעֲלִים וּלְהַצְפִּין אֶת כָּל הַדְּבָרִים
נִשְׂאִין רִשְׁאִין לְגִלּוֹתָם.

חֹם וְחַמַּל עָלֵינוּ, וּמִלֵּא מִנְשְׂאֵלוֹתֵינוּ לְטוֹבָה בְּרַחֲמִים, כִּי
צָרְכֵנוּ מְרַבִּים מְאֹד, וְדַעַתְנוּ קִצְרָה לְבִאָרָם וּלְפָרְטָם,
עַל כֵּן יִהְיוּ בְּעֵינֶיךָ כְּאֵלוּ פִּרְטָנוֹם, כִּי לְפָנֶיךָ נִגְלוּ תַעֲלוּמוֹת
לֵב, וְהִמּוֹן נִסְתָּרוֹת שְׂמִבְרָא שִׁית.

וְתַמְלֵא עָלֵינוּ רַחֲמִים כִּי אַתָּה הוּא בֹּעַל הַרְחָמִים,
וְתִזְכְּנוּ לְאַמוּנַת חֲכָמִים בְּשִׁלְמוֹת בְּאַמֶּת בְּכָל
הַבְּחִינּוֹת, וְלַעֲצָה שְׁלֵמָה וַיִּשְׁרָה תְּמִיד בְּרִצּוֹנְךָ הַטּוֹב בְּאַמֶּת.
וְנִזְכֶּה לְלַמֵּד וּלְהַגִּיד בְּתוֹרָתְךָ הַקְּדוּשָׁה תְּמִיד, וּלְהוֹצִיא

מִשְׁפָּטֵי הַנְּהֻגֹת יִשְׂרָאֵל מִכָּל מָה שֶׁנִּלְמַד בְּסִפְרֵי תוֹרָתְךָ
הַקְדוּשָׁה. וְתוֹכְנוּ מִהֲרָה לִילֵךְ בְּכָל הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר הוֹרוּ אוֹתָנוּ
רַבּוֹתֵינוּ הַקְדוּשִׁים בְּסִפְרֵיהֶם הַקְדוּשִׁים, לְקַיֵּם כָּל דְּבָרֵיהֶם
הַנֶּאֱמָרִים בְּאַמֶּת וְצֶדֶק, וְאֵת הַכֹּל נַעֲשֶׂה יָפָה בְּעֵתוֹ, בְּכָל עֵת
וְעַתָּה, בְּמוֹעֶדוֹ וּבְזִמְנוֹ, כְּרִצוֹנְךָ וְכְרִצוֹן יִרְאִיךָ הַקְדוּשִׁים
וְהַטְהוּרִים. וְנִזְכֶּה לְבִלּוֹת יָמֵינוּ בְּטוֹב הָאֱמֶתִי וּשְׁנוּתֵינוּ
בְּנִעִימִים, לְבִלּוֹת כָּל יָמֵינוּ עַל הַתּוֹרָה וְעַל הָעֲבוּדָה הָאֱמֶתִיּוֹת
כְּרִצוֹנְךָ הַטוֹב.

וְתַמְשִׁיךְ שְׁלוֹם בְּעוֹלָם. וְתַבְטִיל כָּל הַדֵּינִים וְכָל הַגְּזֵרוֹת
שֶׁאֵינָן טוֹבוֹת מֵעַלֵּינוּ וּמֵעַל כָּל עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל
מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם.

וַיִּקְרָא מִקְרָא שְׁכָתוֹב: "יִשְׁלַח עֲזָרָךְ מִקֹּדֶשׁ, וּמִצִּיּוֹן
יִסְעָדֶךָ", וְתִקְנֵנוּ בְּעֵצָה טוֹבָה מִלְּפָנֶיךָ, וְתוֹשִׁיעֵנוּ
מִהֲרָה לְמַעַן שְׁמֶךָ, כָּאֲמֹר: "רַבּוֹת מַחְשָׁבוֹת בְּלֵב אִישׁ וַעֲצַת
ה' הִיא תִקּוּם, עֲצַת ה' לְעוֹלָם תִּעָמֵד, מַחְשָׁבוֹת לְבוֹ לְדוֹר
וָדוֹר, כִּי ה' צָבָאוֹת יַעֲזֵן וּמִי יִפָּר, וַיְדֹ הַנְּטוּיָהּ וּמִי יִשְׁיבָנָהּ,
מִי עֲמָקִים עֵצָה בְּלֵב אִישׁ, וְאִישׁ תְּבוּנָה יְדַלְּנָהּ, מַחְשָׁבוֹת



בְּעֵצָה תְּכוּן, וּבִתְחִבָּלוֹת עֲשֵׂה מְלַחֲמָה". וַיִּקְּנִים מִהֶרָה מִקְרָא
שְׂפָתוֹב: "יִתֵּן לָךְ כֹּל־בְּבֶךְ, וְכָל עֲצָתְךָ יִמְלֵא". "יִהְיוּ לְרָצוֹן
אֲמִרֵי פִי וְהִגִּיוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ ה' צוּרֵי וְגֹאֲלֵי".





ספר
לְקוּמֵי הַלְבוּת
עַל שְׁלַחַן עֲרוּךְ

מוסד מוסד על התנלות נפלאות חדושי תורתו של

אדמו"ר רבנו נתן אור האורות

זכר צדיק וקדוש לברכה

דָּרָגָה וְדָרָגָה מִכָּל מְקוֹם שֶׁהוּא, יִהְיֶה
מִי שִׁיחֵהוּ, וְכֹלֶם מִיִּסְדִּים עַל אֲדָנִי פֶה,
עַל־פִּי הַהִקְדָּמוֹת שֶׁקִּבְּלָתִי מִמֶּנּוּ ז"ל,
מִפִּיּוּ וּמִפִּי כְּתָבִיו הַקְּדוּשִׁים, הֲלֹא הֵמָּה
כְּתוּבִים בְּסִפְרֵי הַקְּדוּשִׁים, אֲשֶׁר כָּבֵר
נִתְפָּשְׁטוּ בְּיִשְׂרָאֵל. אֲשֶׁר־י שִׁיחֵהוּ בָּהֶם
לְעוֹלָם לֹא יִמוּט עַד־י בְּנֵה הַרְבוֹת אֲרִיאֵל
כַּעַת יֵאמֹר לִיעֲקֹב וּלְיִשְׂרָאֵל מֶה פָּעַל אֵל

עֲלֵיהֶם יִסְדָּתִי אִמְרוּתִי, עַל פִּי פִקְדוֹתֵי
ז"ל, לְבָאֵר וּלְחַדֵּשׁ בְּכָל הַלְכָה וְהַלְכָה
מִכָּל אַרְבַּעַת חֻלְמֵי הַשְׁלָחַן עֲרוּךְ, לְמִצְאָה
סִמְד וְעִנְיָן וְשֵׁם בְּכָל הַלְכָה וְהַלְכָה בְּדֶרֶךְ
חֲכָמַת הָאֱמֶת, בְּדֶרֶךְ חֲכָמָה וּמוֹסֵר הַשִּׁבְלִי
וְעִצִּיּוֹת נִפְלְאוֹת וְנוֹרָאוֹת וְהִתְחַזְּקוֹת עֲצוּם
וְנִשְׁגָּב עַד אֵין סוֹף וְאֵין תְּכֵלִית, שִׁיתְחַזֵּק
כָּל אָדָם לְהִתְקַרֵּב לַהֵשֶׁם יִתְבָּרַךְ בְּכָל

(נוסח שער דפוס ראשון)

מֵאֵת רַחֲמֵי־יָדוֹ הַרֵב הַנְּאוֹן הַצָּדִיק
בּוֹצִינָא קְדִישָׁא אִישׁ חַי רַב פְּעֻלָּהִים
מורנו ורבנו רבי נתן זצוק"ל

”דַּבְּרֵי רַבֵּנוּ זְכוֹרֵנוּ לְבִרְכָּה, הֵם עֲמָקִים וְרַחֲבִים מְאֹד.

וּבְכָל תּוֹרָה וְתוֹרָה יֵשׁ כַּמָּה וְכַמָּה הַקְדָּמוֹת וְעֲנִינִים וְחֲדוּשִׁים נִפְלְאִים,

וּבְכָל הַחֲדוּשִׁים שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ פָּקַח עֵינַי
לְחַדֵּשׁ בָּהֶם, כָּלֵם
קְשׁוּרִים וּמְהַדְקִים
בְּקִשְׁרִים הֶרְבֵּה
בְּדַבְּרֵי הַנּוֹרָאִים
וְהַקְדוּשִׁים.



וּבְכָל מָקוֹם שֶׁמִּתְרַחֵב הַדְּרוֹשׁ וְהַחֲדוּשׁ שֶׁחֲדָשְׁתִּי בְּעֶזְרַת ה' יִתְבָּרַךְ,

בְּכָל־צְרִיכִין לַחֲזוֹר בְּכָל פַּעַם לְכָל חֵלְקֵי
הַתּוֹרָה שֶׁגִּלָּה רַבֵּנוּ זְכוֹרֵנוּ לְבִרְכָּה,

שֶׁכְּלוּלָה מִחֲלָקִים וּפְרָטִים הֶרְבֵּה מְאֹד”

(הקדמת ליקוטי הלכות)

(א"יב יא, ו), כי "כל ביתה לבש שנים" (משלי לא, כא) - 'שנים' (תנחומא ח"י-שנה ד) :

כד. וְזֶה בְּחִינַת (משלי יד, א) : "חַכְמוֹת נָשִׁים בְּנֵתָה בֵּיתָה" - זו אשתו של און בן פֶּלֶת, "וְאִוֶּלֶת בִּידֶיהָ תִּהְרָסנוּ" - זו אשתו של קרח (פנהדרין קי.). כי כָּבֵד מִבְּאֵר לְעִיל, שְׁעָקָר בְּנֵן הַבֵּית צָרִיף לְהִיּוֹת בְּחֻמָּה, דְּהִינוּ לְזָכוֹת עַל-יְדֵי הַבֵּית לְקַשֵּׁר כָּל הַחִיצוֹנוּת אֶל הַפְּנִימִיּוֹת, שְׁזָהוּ בְּחִינַת כָּלֵל כָּל הַתּוֹרָה שְׁמִתְחַלֵּת בְּבֵית דְּבָרָאשִׁית שֶׁהוּא רֹאשׁ-בֵּית וְכֵנ"ל, וְאִזּוֹכִין לְחַיִּים, כִּי "הַחֻמָּה תַּחֲיָה", שְׁזָהוּ בְּחִינַת מִצְוֹת מְזוּזָה, שֶׁהוּא עֶקֶר תְּקוּנָה הַבֵּית וְשִׁמְרָתוֹ שְׁנֶאֱמַר בּוֹ (דְּבָרִים יא, כא) : "לִמְעַן יִרְבוּ יְמִיכֶם" וְכוּ', שְׁזָהוּ בְּחִינַת (קֹהֶלֶת ט, ט) : "רְאֵה חַיִּים עִם הָאִשָּׁה", כִּי מַחְמַת שֶׁהִיא סְמוּכָה לְבְּחִינַת חִיצוֹנוּת, עַל-כֵּן שָׁם צָרִיכִין לְזַהֵר בְּיוֹתֵר לְרְאוֹת לְהַמְשִׁיךְ חֻמָּה וְחַיִּים לְשֵׁם דִּיקָא, וְכַמְבָּאֵר לְמַעְלָה כָּל זֶה (בְּאוֹת ט"ז-יח). וְזָהוּ "חַכְמוֹת נָשִׁים בְּנֵתָה בֵּיתָה" - חַכְמוֹת נָשִׁים הֵם דִּיקָא בּוֹנֵין הַבֵּית עַל מְכוּנוֹ, כִּי שָׁם דִּיקָא צָרִיכִין לְזַהֵר לְקַשֵּׁר הַחִיצוֹנוּת אֶל הַפְּנִימִיּוֹת כְּדִי לְזָכוֹת לְחַיִּים וְכֵנ"ל, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה עֶקֶר בְּנֵן הַבֵּית שֶׁשֵּׁם מְכַנְיָסִין וּמְקַשְּׂרִין כָּל הַחִיצוֹנוּת אֶל הַפְּנִימִיּוֹת שֶׁהוּא בְּחִינַת בֵּית וְכֵנ"ל.

ענין סוד שלום בית

וְעַל-כֵּן דְּרָשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל מִקְרָא זֶה לְעַנְיָן מַחְלָקָתוֹ שֶׁל קֶרַח, כִּי מַחְלָקָת שֶׁל קֶרַח שְׁהִיָּה עַל-יְדֵי אִשְׁתּוֹ הִיא הַחֶפֶץ מִמֶּשׁ מִבְּחִינַת בְּנֵן הַבֵּית, כִּי עַל-יְדֵי מַחְלָקָתוֹ רָצָה לְהַפְרִיד, חֶסֶד וְשָׁלוֹם חֶסֶד וְשָׁלוֹם, הַפְּנִימִיּוֹת מִהַחִיצוֹנוּת וְכֵנ"ל, וְעַל-כֵּן נֶאֱמַר עַל אִשְׁתּוֹ שְׁגָרְמָה כָּל זֶה "וְאִוֶּלֶת בִּידֶיהָ תִּהְרָסנוּ", כִּי הִיא דִּיקָא גְּרָמָה בְּחִינַת הַרִיסַת הַבֵּית וְכֵנ"ל. אֲבָל אִשְׁתּוֹ שֶׁל און בֶּן פֶּלֶת שֶׁהִצִּילָה בְּעִלָּה מִהַמְחָלָקָת, עַל-כֵּן נֶאֱמַר עָלֶיהָ "חַכְמוֹת נָשִׁים בְּנֵתָה בֵּיתָה" - 'בְּנֵתָה בֵּיתָה' דִּיקָא, כִּי בְּנֵן הַבֵּית הוּא הַחֶפֶץ הַמַּחְלָקָת וְכֵנ"ל, וְזָהוּ בְּחִינַת שָׁלוֹם בֵּית :

הלכה ה

א. עֲנִיָּן הָאֲרַבְעָה שׁוֹמְרִים עַל-פִּי הַתּוֹרָה 'חֲדֵי רַבִּי שְׁמַעוֹן' בְּסִימָן ס"א, עֵינִי שָׁם :

כַּפָּרָה גְּדוּלָּה עַל יִשְׂרָאֵל, עַד כָּאֵן לְשׁוֹנוֹ, עֵינִי שָׁם. הֵינוּ כֵּנ"ל, כִּי פָּרָה אֲדָמָה שְׁמִטְהֶרֶת מִטְּמֵאֵת מֵת, זֶהוּ הַפֶּךְ טְעוֹת קֶרַח שֶׁחָלַק הַפְּנִימִיּוֹת מִהַחִיצוֹנוּת, כִּי עַל-יְדֵי מִצְוֹת פָּרָה אָנוּ רוֹאִין שְׁאֵפְלוּ בְּתַכְלִית הַחִיצוֹנוּת יְכוּלִין לִירֹד וּלְקַשֵּׁר גַּם אוֹתָן הַמְּקוֹמוֹת לְהַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ וְכֵנ"ל :

כִּי פָּרָה אֲדָמָה הִיא בְּחִינַת תַּכְלִית הַצִּמְצוּם, שֶׁהוּא בְּחִינַת תִּקְוָה הָאֲדָמִיּוּת שֶׁהוּא תִּקְוָה הַדִּין, בְּחִינַת תַּכְלִית הַצִּמְצוּם. אֲבָל בְּכַח הַמִּצְוָה הַזֹּאת הִיָּה כַח לְהַכְהִין שְׁיִמְתִּיק גַּם זֶה הַצִּמְצוּם, עַד שְׁדִיקָא עַל-יְדֵי הַצִּמְצוּם הַזֶּה בְּחִינַת (בְּמִדְבָר יט, יז) : עֶפֶר שְׂרַפַת הַחֲטָאִת, עַל-יְדֵי-זֶה דִּיקָא יִתְבָּרוּ הַחִיצוֹנוּת אֶל הַפְּנִימִיּוֹת, עַד שְׁיִטְהֶרוּ מִטְּמֵאֵת מֵת.

פרה אדמה היא בחינת תכלית הצמצום

וְזֶה בְּחִינַת עֵין אֶרֶץ וְאִזּוּב וְשִׁנֵּי תוֹלַעַת (בְּמִדְבָר פְּסוּק ו) שֶׁהִגְבִּיהַ שְׁנֵתָגָה כְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל אֶת עֲצָמוֹ כְּאִזּוּב וְכַתּוּלַעַת, כְּמוֹ שְׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (תנחומא, חֶקֶת ו), הֵינוּ שְׁצָרִיכִין לְצִמְצוּם אֶת הַמַּח וְלְכַלֵּי לְהַתְגַּאוֹת לְהִיּוֹת חֶסֶם בְּעֵינָיו - שְׁרִיצָה לְהַשִּׁיג הַכָּל יוֹתֵר מִשְׁכָּלוֹ רַק יְצַמְצֵם מִחוּ וְיִשְׁפִּיל אֶת עֲצָמוֹ כְּאִזּוּב וְכַתּוּלַעַת, וְיִסְמַךְ אֶת עֲצָמוֹ עַל אֲמוּנָה, וְעַל-יְדֵי-זֶה דִּיקָא זִוְכִין לְטַהֵר תַּכְלִית הַחִיצוֹנוּת וּלְקַשֵּׁר הַחִיצוֹנוּת אֶל הַפְּנִימִיּוֹת, שְׁזָהוּ בְּחִינַת חֲבוּר עֶפֶר שְׂרַפַת הַחֲטָאִת שֶׁהוּא בְּחִינַת תַּכְלִית הַצִּמְצוּם כֵּנ"ל, בְּפָרֹט שְׁנִשְׁרָף בָּאֵשׁ שֶׁהוּא בְּחִינַת תִּקְוָה הַדִּין - וּמַחְבִּירִין וְנוֹתְנִין אוֹתוֹ אֶל מִים חַיִּים, שֶׁהֵם בְּחִינַת מִימֵי הַחֲסָדִים, כִּי פְּנִימִיּוֹת וְחִיצוֹנוּת בְּשִׁרְשָׁן נִמְשָׁכִין מִחֲסֵד וּגְבוּרָה, כִּידוּעַ (עז חיים שער מ). וְעַל-יְדֵי-זֶה נִטְהָרִין מִטְּמֵאֵת מֵת שְׁעָקָר טְמֵאוֹת עַל-יְדֵי הַתְּרַחֲקוֹת הַפְּנִימִיּוֹת מִהַחִיצוֹנוּת שֶׁהוּא הַנֶּפֶשׁ מִהַגּוֹף. כִּי אָנוּ מְאֻמְנִים שֶׁהַמִּיתָה הִיא טוֹבָה גְּדוּלָּה, כִּי עַל-יְדֵי-זֶה נִזְכָּה לְחַבֵּר הַחִיצוֹנוּת אֶל הַפְּנִימִיּוֹת, שְׁזָהוּ עֶקֶר הַחַיִּים לְנִצָּח וְכֵנ"ל. וְזֶה בְּחִינַת (בְּמִדְבָר יט, יז) : "וְנָתַן עָלֶיךָ מִים חַיִּים", 'חַיִּים' דִּיקָא, כִּי נִטְהָרִין מִטְּמֵאֵת מֵת וְזִוְכִין לְחַיִּים וְכֵנ"ל :

לצמצם את המוח ולכלי להתנאות להיות חכם בעיניו

"על כל דבר פשע וכו' ישלם שנים לרעהו" (שמות כב), בְּחִינַת "חַיִּים שְׁנֵים יִשְׁלֹם", כִּי כָּפְלִים לְתוֹשִׁיָּה

כפלים לתושיה

צריכים לשוב
על פגם
אמונת
חכמים

והיוצא משם לענינו, שצריכין לשוב על פגם אמונת חכמים, ועל-ידי-זה נתרבין ספרים קדושים הרבה שכלם צריכין להעולם וכו', ועל-ידי-זה נשלמת התורה ונכללת התורה בבחינת לוחות האבן, בבחינת אבן שתיה, קדשי קדשים, שהוא בחינת חכמה עלאה, כי השכל נקרא קדש, וחכמה עלאה בחינת שכל הכולל דמתמן אוריתא נפקת, הוא בחינת קדשי קדשים וכו' ועל-ידי-זה נמתקין כל הצמצומים וכל הדינים שבעולם, כי עקר המתקת כל דין הוא על-ידי השכל השיף לו וכו', אבל על-ידי שכל הכולל ממתקין כל מיני דינין שבעולם, ואפלו כשמתקין הדין על-ידי השכליים פרטיים צריכין גם כן לקבל מבחינת שכל הכולל וכו' וכו'. וזה בחינת שתים עשרה אבני יעקב שנקללו באבן אחת בבחינת אבן שתיה וכו'.

ראש-השנה -
כל הנפשות
באים כל
אחד עם
צמצומו
ושכלו

וזה בחינת ראש-השנה שכל הנפשות באים כל אחד עם צמצומו ושכלו, ונכללין בהצדיק האמת שהוא בחינת שכל הכולל וכו', ששם נמתקין כל מיני דינין שבעולם וכו'. על-כן צריכין אלו הנפשות לזהר מאד מאד שיהיה אהבה ושלוש גדול ביניהם כדי שיוכלו להכליל יחד וכו', ועל-ידי-זה נמשך שמחה וכו', בבחינת (משלי יג, ט): "אור צדיקים ישמח" וכו', וזה בחינת (זהר נשא קכח): "חדו רבי שמעון וכו', פתח ואמר ה' שמעתי שמעתי שבעד גרתי, שם ראוי היה להתגרא). כי זה המקרא נאמר על רבי עקיבא ותלמידיו שנסתלקו על שלא היה אהבה ושלוש ביניהם וכו', 'אנן בחביבותא תליא' וכו' כנ"ל, עין שם כל זה היטב היטב:

כח השומרים
לשומר הדבר
מהזקות הוא
אמונה

ב. וזה בחינת שומרים, כי השומר צריך לשמר הדבר מחסרונות והזקות, וכל ההזקות באים מהדינים שבאים מהצמצומים (שער מאמרי ד"ל בבא קמא), כשאין זוכין להמתיק אותם, על-ידי השכלים הנמשכין על-ידי כל התקונים הנ"ל, הינו על-ידי פגם אמונת חכמים, כי אמונה הוא בחינת שמור, כמובא (זהר בחקתי קטו:), שהוא בחינת מדת לילה, בבחינת (תהלים צב, ג): "ואמונתך בלילות", שאז צריכין שמירה, ועל-כן מברכין אז (בתפלת ערבית) שומר עמו ישראל לעד, כי עקר השמירה על-ידי בחינת אמונה.

שמירת כל
הדברים היא
אמונת
חכמים

ועל-כן עקר הפתח של כל השומרים לשמר הדבר מהזקות וחסרונות הוא על-ידי אמונה - הינו אמונת חכמים שהוא יסוד האמונה, כמו שכתוב (שמות יד, לא): "ויאמינו ביה' ובמשה עבדו". כי על-ידי אמונת חכמים נתרבין הספרים של התורה הקדושה ונשלמת התורה ונמתקין כל הצמצומים וכל הדינים וכו'. ואז כשנמתקין כל הדינים - בודאי נשמר הדבר מכל ההזקות והחסרונות הבאים מהדינים כנ"ל, כי התורה שומרת הכל. וכמו שאמרו רבותינו ז"ל (בבא בתרא יז:): 'תלמידי חכמים אין צריכים לנטירותא', כי התורה שומרת אותם, על-כן עקר השמירה של כל העולם עם כל עשירותם וחפציהם הכל נמשך על-ידי אמונת חכמים, על-ידי שמאמינים בשלמות בהתלמידי חכמים אמתיים, שהם עוסקים תמיד לחדש בתורה ולהרבות ספרים קדושים בהתורה להשלים את התורה שתהיה נכללת בבחינת חכמה עלאה שכל הכולל, שעל-ידי-זה המתקת כל מיני דינים שבעולם, שעל-ידי-זה נשמר הכל מכל מיני הזקות וחסרונות וכנ"ל.

שלמות
וקיום
התורה הוא
על ידי אהבה
ושלום

אבל צריכין לזה שיהיה אהבה ושלוש גדול בין ישראל, כדי שיכללו כל הנפשות יחד בהצדיק האמת שהוא בחינת שכל הכולל, כי כל אחד ואחד הוא בחינת שכל פרטי, וכשמתחברין יחד באהבה ושלוש ונכללין בהצדיק האמת שהוא חכם הכולל, בחינת קדשי קדשים על-ידי-זה נמתקין כל הדינים על-ידי שכל הכולל וכו', כנ"ל. וזה בחינת "ואהבת לרעך כמוך" אמר רבי עקיבא זה כלל גדול בתורה (בראשית רבה כד, ז), כי בודאי אהבה ושלוש בין ישראל הוא כלל גדול בתורה, כי על-ידי-זה נכללין כל הנפשות יחד בבחינת שכל הכולל, בבחינת קדשי קדשים, שמשם יוצאת כל התורה, שעל-ידי-זה נשלמת התורה כנ"ל. נמצא שכל שלמות וקיום התורה על-ידי-זה על-ידי שישאל אוהבין זה את זה על-כן "ואהבת לרעך" וכו' - הוא כלל גדול בתורה, כנ"ל:

החלוקי
דינים שבין
הדי שומרים

ג. וזה בחינת החלוקי דינים שבין הארבעה שומרים, כי שומר חנם פטור מהכל (חזון משפט סימן רצא), ולהפך, השואל חייב בכל, אפלו באונסין (שם סימן שמ).

ושומר שָׂכָר וְהַשׂוֹכֵר חַיְבִין בְּגִנְבָּהּ וְאִבְדָּהּ וּפְטוּרִים בְּאֻנְסִין (שם סימן שג). כִּי עֵקֶר הַשְּׁמִירָה עַל-יְדֵי הַמִּתְקַת הַצְמָצוּמִים עַל-יְדֵי כָּל הַנָּ"ל, שֶׁעָקְרוּ תְּלוּי בִּאֲהָבָה וְשָׁלוֹם בֵּין יִשְׂרָאֵל, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה נִכְלָלִין יַחַד בַּשֶּׁכֶּל הַכּוֹלֵל שְׁמֵשׁ כָּל הַמִּתְקוֹת, כַּנִּ"ל.

שומר חנם
פטור מכל -
קנים מצות
ואהבת לרעהו

וְעַל-כֵּן הַשׂוֹמֵר חֲנָם פְּטוּר בְּכָל - כִּי הַשׂוֹמֵר חֲנָם אֵינוֹ מַחֲבִיב רַק לְשֹׁמֵר הַדָּבָר כְּרֵאוּי בְּלִי פְשִׁיעָה, וְאִם אֶף-עַל-פִּי-כֵן אֵרַע אִיזָה הֵזֶק וְחִסְרוֹן בְּהַדָּבָר הַמִּפְקָד אֲצֵלוֹ - אֵין אָנוּ תּוֹלִין הַהֵזֶק בּוֹ, מֵאַחֵר שֶׁהוּא שׂוֹמֵר חֲנָם וְחַיִּב עֲצָמוֹ בַּשְּׁמִירָת מְמוֹנוֹ שֶׁל חֲבֵרוֹ בְּחֲנָם בְּלִי שׁוֹם שָׂכָר, רַק מִצַּד אֲהָבָה וְרַעוּת שֶׁל חֲבֵרוֹ, וְכָךְ רֵאוּי לִהְיוֹת שָׁכֵל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל יֵאָהֵב אֶת חֲבֵרוֹ בְּאַמֶּת, וְיִהְיֶה מְמוֹנוֹ שֶׁל חֲבֵרוֹ חַיִּב עָלָיו כְּשֵׁלוֹ, כְּמוֹ שֶׁאִמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (אבות ב, יב): 'יְהִי מְמוֹן חֲבֵרְךָ חַיִּב עָלֶיךָ כְּשֵׁלְךָ' וְכוּ'. נִמְצָא, שֶׁמִּצְדוֹ אֵין שׁוֹם הֵזֶק, מֵאַחֵר שֶׁבְּזֶה הַשְּׁמִירָה קִיָּם מִצְוַת (ויקרא יט, יח): 'וְאֶהְבֶּתָ לְרֵעֶךָ כְּמוֹדְךָ', כִּי שֹׁמֵר מְמוֹן חֲבֵרוֹ בְּלִי שָׂכָר רַק מֵאֲהָבָה לְבַד, וְעַל-כֵּן מִצְדוֹ בּוֹדָאִי הִיא נִכְלָל בַּהֶשְׁכָּל הַכּוֹלֵל שְׁשֵׁם כָּל מִינֵי הַמִּתְקוֹת וְכוּ', שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה מִתְבַּטְּלִין כָּל הַהֵזֶקוֹת, וְעַל-כֵּן מִצְדוֹ אֵין פְּגַע וְאֵין הֵזֶק, וְעַל-כֵּן הַשׂוֹמֵר חֲנָם הוּא פְטוּר בְּכָל.

השואל - לא
ותר מעצמו
כלום, וחביב
בכל

וְכֵן לְהַפֵּךְ - הַשְּׁוֹאֵל חַיִּב בְּכָל, כִּי אָנוּ תּוֹלִין כָּל הַהֵזֶקוֹת בְּהַשְּׁוֹאֵל, וְלֹא בַּהֶמְשָׁאֵל שֶׁהַשְּׁאֵל כָּלִיו וְחִפְצָיו לְחֲבֵרוֹ בְּלִי שׁוֹם קְבֻלַּת שָׂכָר, רַק מִצַּד אֲהָבָת רַעִים, שֶׁכָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל מַחֲבִיב לְהֵטִיב וּלְגַמֵּל חֶסֶד עִם חֲבֵרוֹ. נִמְצָא, שֶׁזֶה הַמְשָׁאֵל קִיָּם אֲהָבַת חֲבֵרִים כְּרֵאוּי, עַל-כֵּן מִצְדוֹ אֵין הֵזֶק כַּנִּ"ל, עַל-כֵּן אֵין אָנוּ תּוֹלִין שׁוֹם הֵזֶק בַּהֶמְשָׁאֵל כִּי אִם בְּהַשְּׁוֹאֵל שֶׁכָּל הַנָּאָה שֶׁלוֹ (כְּבִיא מִצִּיעָא לז.) - שֶׁקָּבַל כָּל הַנָּאָה הַחִפֵּץ מִחֲבֵרוֹ בְּחֲנָם. וְהָרִי חֲבֵרוֹ קִיָּם בְּעֶסֶק זֶה מִצְוַת אֲהָבַת חֲבֵרִים כְּרֵאוּי שֶׁמִּצְדוֹ בְּטָלִים כָּל הַהֵזֶקוֹת. אֲבָל בְּהַשְּׁוֹאֵל לֹא רֵאוּנוּ שׁוֹתֵר לְחֲבֵרוֹ מִחֲמַת אֲהָבָה וְכָלְלִיּוֹת, עַל-כֵּן אָנוּ תּוֹלִין כָּל אַחֲרִיּוֹת הַהֵזֶקוֹת בְּהַשְּׁוֹאֵל וְלֹא בַּהֶמְשָׁאֵל, וְכַנִּ"ל:

ה. וְעַל-כֵּן הַשׂוֹמֵר שָׂכָר וְהַשׂוֹכֵר חַיְבִין בְּגִנְבָּהּ וְאִבְדָּהּ

וּפְטוּרִים מֵאֻנְסִין, כִּי הַשׂוֹמֵר שָׂכָר וְהַשׂוֹכֵר שְׁנֵיהֶם מְשַׁתְּפִין עִם הַבַּעַל-הַבֵּית בְּהִנָּאָתוֹ, כִּי הַשׂוֹמֵר שָׂכָר שׂוֹמֵר חִפֵּץ חֲבֵרוֹ אֲבָל לֹא בְּחֲנָם כִּי אִם בְּשָׂכָר, וְכֵן הַשׂוֹכֵר שֶׁחֲבֵרוֹ מְסַר לוֹ חִפְצוֹ לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ אֲבָל הִיא בְּשָׂכָר, עַל-כֵּן הֵם מְשַׁתְּפִין בְּאַחֲרִיּוֹת הַהֵזֶקוֹת, וְעַל-כֵּן הִטִּילָה הַתּוֹרָה עֲלֵיהֶם הֵזֶק גִּנְבָּהּ וְאִבְדָּהּ, וְעַל בַּעַל-הַבֵּית בְּעֲצָמוֹ שֶׁל הַחִפֵּץ הִטִּילָה עָלָיו אַחֲרִיּוֹת הָאֻנְסִין.

גנבה ואבדה
נמשך
מהדינים
הנמתיקים
בשכל הפרטי
השני לכל
דבר

וְגַם זֶה יִבְאֵר הֵיטֵב בְּעֶזֶר ה' עַל-פִּי הַתּוֹרָה הַנִּ"ל, כִּי מִבְּאֵר שֵׁם שֵׁשׁ שְׁנֵי מִינֵי הַמִּתְקַת הַדִּינִים, כִּי יֵשׁ שְׁמִתִּיקִין כָּל דִּין פְּרִטִי עַל-יְדֵי הַשֶּׁכֶּל הַשֵּׁנִי לוֹ וְכוּ', וְגַם זֶה עַל-יְדֵי שֶׁמִּקְבַּל הַשֶּׁכֶּל הַפְּרִטִי מֵהַשֶּׁכֶּל הַכּוֹלֵל, כְּמוֹ שֶׁמִּבְאֵר שָׁם. אֲבָל יֵשׁ דִּינִים שֶׁמִּתְקִין אוֹתָם עַל-יְדֵי בַחֲנִית שֶׁכָּל הַכּוֹלֵל בְּעֲצָמוֹ, שְׁשֵׁם נִמְתְּקִין כָּל מִינֵי דִינֵין שֶׁבְּעוֹלָם וְכוּ', כַּנִּ"ל. וְזֶה יָדוּעַ וּמִבְאֵר כְּבָר, שֶׁכָּל מִינֵי הַהֵזֶקוֹת, חֵס וְשָׁלוֹם, נִמְשְׁכִין מֵהַדִּינִים וְעַל-כֵּן הַשׂוֹמֵר שָׂכָר וְהַשׂוֹכֵר חַיְבִין בְּגִנְבָּהּ וְאִבְדָּהּ, כִּי גִנְבָּהּ וְאִבְדָּהּ נִמְשָׁךְ מֵהַדִּינִים שֶׁיְכוּלִין לְהַמְתִּיק אוֹתָם עַל-יְדֵי הַשֶּׁכֶּל הַפְּרִטִי הַשֵּׁנִי לְכָל דָּבָר, כִּי גִנְבָּהּ וְאִבְדָּהּ נִמְשָׁךְ רַק מֵהַסַּח הַדַּעַת, דִּהְיִינוּ שְׁאֵין מִמְשִׁיכִין הַשֶּׁכֶּל הֵיטֵב לְתוֹךְ הַדָּבָר הַנִּשְׁמָר, וְעַל-כֵּן הֵזֶק זֶה תּוֹלִין בְּהַשׂוֹמֵר שָׂכָר וְהַשׂוֹכֵר שֶׁקָּבְלוּ הַנָּאָה מֵהַחִפֵּץ, וְעַל-כֵּן חַל עֲלֵיהֶם הַשְּׁמִירָה הַבָּאָה עַל-יְדֵי הַמִּתְקָה שֶׁל הַשֶּׁכֶּלִּים פְּרִטִּים מֵאַחֵר שֶׁקָּבְלוּ הַנָּאָה פְּרִטִּיּוֹת מִהַחִפֵּץ.

הזקות אנסין
אי אפשר
להמתיקו רק
על-ידי שכל
הכולל

אֲבָל הַהֵזֶקוֹת שֶׁל אֻנְסִין שְׁבָאִים עַל-יְדֵי חֵיוֹת רַעוּת וְלִסְטִים מְזִין שֶׁהֵם בַּחֲנִית דִּינִים קָשִׁים וְחִזְקִים, שְׁאֵי אִפְשָׁר לְהַמְתִּיק וְלִבְטָלָם כִּי אִם עַל-יְדֵי שֶׁכָּל הַכּוֹלֵל, שְׁשֵׁם נִמְתְּקִין וְנִתְבַּטְּלִין כָּל הַדִּינִים קָשִׁים וְחִזְקִים שֶׁבְּעוֹלָם, כְּמוֹ שֶׁמִּבְאֵר שָׁם בְּהַתּוֹרָה הַנִּ"ל - זֹאת הָאֲחִרִּיּוֹת שֶׁל הַמִּתְקָן אֵלּוּ הַהֵזֶקוֹת אֵין תּוֹלִין כִּי אִם בְּהַבַּעַל-הַבֵּית בְּעֲצָמוֹ שֶׁל הַחִפֵּץ, שֶׁכָּל עָקֶר הַחִפֵּץ בְּכָלְלוֹתוֹ הוּא שֵׁלוֹ, כִּי רַק הוּא יָכוֹל לְקַבֵּל וּלְהַמְשִׁיךְ הַמִּתְקָה מֵהַשֶּׁכֶּל הַכּוֹלֵל שֶׁהוּא הַחֲכָם הַצָּדִיק הָאֵמֶת, שֶׁחַבֵּל צָרִיכִין לְקַבֵּל כָּל הַמִּתְקוֹת וְכָל הַשְּׁמִירוֹת מִמֶּנּוּ.

החכם בעל
הבית של
העולם וכלם
מקבלים
השמייה
ממנו

כי זה החכם האמת, שהוא בחינת שכל הכולל, הוא בחינת הבעל-הבית של כל העולם כלו, כי כלם מקבלים חיות ממנו, פידוע, וכל מי שיש לו איזה עשירות וחספצים וכלים - צריך לקבל השמירה ממנו, כי ממנו כל ההמתקות של כל הדינים, שמשם כל השמירות. על-כן אחריות של אגסין שבא מדינים קשים - אין תולין בהשומר שכן והשוכר שקבלו הנאות פרטיות מהחפץ, כי אם בבעל החפץ שהוא עקר הבעל-הבית של החפץ, שרק הוא צריך לקבל ולהמשיך ההמתקה מהבעל-הבית של כל העולם, שהוא בחינת שכל הכולל, שהוא הצדיק האמת, וכנ"ל:

יעקב ודוד
היו שומרים
וזה לבטל
דיני האגסין

ה. ועל-כן יעקב אבינו שהיה צריך להמשיך את התורה לבניו, כמו שכתוב (דברים לג, ד): "תורה צוה לנו משה מורשה קהלת יעקב". על-כן היה שומר, כי שמר את צאן לבן. כי על ידו עקר השמירה שבא על-ידי ההמתקה העליונה הנ"ל, על-ידי שנכללין כל הצמצומים בשכל הכולל בבחינת אבן שתיה, שזהו בחינת שתים עשרה אבני יעקב שנכללו באבן אחת וכו', (כמו שמבאר שם במאמר הנ"ל). וכן דוד המלך, עליו השלום, שהיה צריך למצא מקום הבית-המקדש, ועקר למצא נקדת האבן שתיה בבחינת קדשי קדשים, על-כן היה שומר והתגבר כנגד כל מיני אגסין שבעולם, כמו שכתוב (שמואל א' יז, לד): "ובא הארי והדב" וכו'. כי זכה להמתיק ולבטל כל הדינים קשים שהם בבחינת אגסין, על-ידי בחינת שכל הכולל בבחינת קדשי קדשים, שעסק כל ימיו ביגיעות גדולות לכלל שם, כמו שכתוב (תהלים קלב, א): "זכר ה' לדוד את כל ענותו וכו' אם אתן שנת לעיני וכו' עד אמצא מקום לה'", שהוא מקום אבן שתיה וכו', וכנ"ל:

קבלת
התורה בכל
שנה
בשבועות
מחדש

ו. וזה בחינת ספירה ושבועות שהוא קבלת התורה. כי עקר קבלת התורה בשבועות בכל שנה ושנה מחדש הוא בחינה הנ"ל - לזכות להרבות ספרים קדושים בתורה, להשלים את התורה שתהיה בבחינת לוחות האבן (שמות כד, יב), עד שתהיה נכללת בבחינת אבן שתיה קדשי קדשים, בבחינת שכל הכולל, ששם נמתקין ונתבטלין כל מיני דינים שבעולם וכו'.

כנ"ל, שזה עקר קבלת התורה מחדש בכל יום, כמו שכתוב (רש"י דברים ו, ו): 'בכל יום יהיו בעיניך בחדשים'. ובפרט בשבועות שאז עקר זמן קבלת התורה מחדש בכל שנה ושנה, כי התורה כבר קבלנו, אבל כל אדם בכל דור ודור צריך לקבל על עצמו בחינת קבלת התורה בכל פעם מחדש, דהינו שיתגבר לקיים את התורה שזה העקר, הינו שיתגבר עד שיזכה להוציא משפטי הנהגות ישרות בכל מקום שילמד שם וכו', כמו שכתוב שם בתחלת התורה הנ"ל, שזה זוכין על-ידי אמונת חכמים וכו', עין שם קשר כל התורה הנ"ל.

בספירה
עוסקין
להמשיך
השכליים
פרטיים

וזה עוסקין בימי הספירה ושבועות, כי בספירה עוסקין להמשיך השכליים פרטיים להמתיק הצמצומים והדינים הנמשכים מהם, כי ידוע שימי הספירה הם ימי דין שנמשכין מבחינת צמצום הנ"ל. ובכל יום ויום של ימי הספירה ממשכין מח ושכל כפי היום, כמבאר בפונות היטב (פרי-עץ-חיים, ספירת העמר), ועל-ידי כל מח ושכל ממתיקין הצמצום והדין של אותו היום וזה המח והשכל של כל יום ויום מימי הספירה הוא בבחינת שכל פרטי הנ"ל שממתיקין צמצום ודין פרטי וכו' כנ"ל, עד שבשבועות זוכין להכלל בשכל העליון שכל הכולל הנ"ל, שהוא בבחינת חכמה עלאה, דמתמן כל אוריתא נפקת (זהר משפטים קכא, ב), כי שבועות הוא יום החמשים בבחינת שער החמשים, שהוא בבחינת חכמה עלאה, בבחינת שכל העליון הכולל, שעל-ידי-זה נמתקין כל הדינים שבעולם, כי אז עקר קבלת התורה, שזוכין אז שתהיה התורה נכללת בבחינת אבן שתיה, בבחינת לוחות האבן וכו', כנ"ל.

בחינת מים
טהורים
הנמשכין
בשבועות

וזה בבחינת מים טהורים הנמשכין בשבועות, בבחינת מקנה של שבועות, בבחינת (יחזקאל לו, כה): "וזהרתי עליכם מים טהורים וטהרתם" וכו', כמוכא בכונת המקנה של שבועות, שהוא בבחינת מקנה של שער החמשים (פרי-עץ-חיים, שבועות, פרק א), הינו כנ"ל, כי שלמות התורה בבחינה הנ"ל הוא על-ידי בבחינת מים טהורים הנ"ל, כמבאר שם היטב בהתורה הנ"ל, עין שם. ועל-כן נקראים ימי הספירה לשון 'ספר',

כי כפי המלח והשכל שממשיכין בכל יום מימי הספירה - בן נתרבה בחינת ספר בתורה להשלים את התורה, עד שנזכר בשבועות לקבל הארה משכל הכולל, שזה עקר בחינת שבועות, כנ"ל:

ז. וכל זה זוכין על-ידי תשובה על פגם אמונת חכמים שעל-ידי זה נדון במוטרות עד שהעשנים סרוחין עולין אל המלח ומעקמין ומסבבין את מחו וכו', שממש כל הקלוקלים, שזה עקר בחינת גלולי מצרים שאנו עוסקין לטהר עצמנו מהם בכל ימי הספירה, כי כל גלות מצרים היה על-ידי חטא אדם הראשון כידוע - שפגם באמונה, כמוכא (פרי-עץ חיים, פסח, פרק א). ועקר הפגם היה בבחינת אמונת חכמים, כי אף-על-פי שהוא נכרא יחידי ולא היו אז עדין חכמים בעולם כי אם הוא לבדו, אף-על-פי-כן היה צריך ביותר לאמונת חכמים, דהינו להאמין בעצמו, וכמבאר בהתורה הנ"ל, שכשארין מאמינים בעצמו - הוא בחינת פגם אמונת חכמים, וכן מבאר (בסימן פו בלקוטי תניינא) על פסוק (שמות ו, ט): "מקצר רוח ומעבדה קשה", כי אם היה האדם מאמין בעצמו שנשמתו גבה מאד מאד, כי אפלו הנשמה של הפחות שבישראל גבה מאד, ובו תלויין כל העולמות עליונים ותחתונים - בודאי לא היה עובר שום עברה ולא היה פוגם שום פגם, בפרט אדם הראשון שהיה יחידי, שאפלו היה כל אמונת חכמים רק בבחינה זאת.

עקר פגם אדם הראשון היה בסוד אמונת חכמים בעצמו

כי אנחנו צריכים אמונת חכמים בכל הבחינות המבארים שם, להאמין בצדיקים אמתיים ולהאמין בחברו, ולדבר עמו ביראת שמים, בבחינת (מלאכי ג, ט): "אז נדברו יראי ה' איש אל רעהו ויקשב ה' וישמע ויכתב בספר" וכו'. כי בכל אחד מישראל יש נקדה טובה שהוא בחינת צדיק.

צריכים אמונת חכמים בכל הבחינות

וביותר צריך להתחזק ולהתגבר להאמין בעצמו, להאמין שגם מעט עבודתו ועסקו בתורה יקר מאד אצל השם-יתברך, בפרט מה שזכה להתקרב לצדיקים וכשרים אמתיים להאמין בהם - שזה יקר

צריך להתחזק ולהתגבר להאמין בעצמו

מאד מאד אצל השם-יתברך, כי אפלו אם יאמין בהשם-יתברך ובצדיקים ובחבריו הכשרים שכלם צדיקים, אבל אינו מאמין בעצמו, דהינו שאינו מאמין שאמונתו שמאמין בחכמים אמתיים וכו' יקר מאד מאד, גם זה פגם אמונת חכמים, ובאפן אחד פגם הזה גרוע מהכל, כאשר מצוי נגע המספחת הזאת בכמה בני אדם, שהם כשרים קצת ומתחילים להתקרב לאנשי אמת לחכמים וכשרים אמתיים, אבל אומרים על חבריהם - "הם בודאי כשרים וצדיקים, אבל מה מועיל לי כי אני יודע חסרוני בנפשי שאני מלא חטאים ועונות ופגמים", ועל-ידי זה נופל חס ושלום, ומתרחק לגמרי, חס ושלום, ונופל מאמונת חכמים לגמרי, עד שהרבה נעשו מתנגדים וחולקים על-ידי זה. נמצא שכל פגמו באמונת חכמים, על-ידי שלא האמין בעצמו.

כי מי שרוצה לחוס על חייו - צריך לבקש מהשם-יתברך עד שיתחזק באמונת חכמים כל-כך עד שיאמין גם בעצמו, דהינו שיאמין בגדל כח צדקתם של הצדיקים אמתיים עד שבודאי יתקנו גם אותו וייעלו אותו מעלה מעלה, אם יאחז עצמו להיות דבוק בהם כל ימי חייו, כי אמונתו בעצמה שמאמין בהצדיקים ומתקרב אליהם יקר מאד מאד, כי אמונה הוא רק בדבר שאין מבינים בשכל, כמו שמבאר במקום אחר (סימן סב). ועל-כן צריך להאמין בעצמו באמונה אף-על-פי שלפי שכלו וידיעתו בעצמו הוא רחוק מאד מהשם-יתברך, אף-על-פי-כן צריך להאמין באמונה שגם מעט הנקדות הטובות שבו יקרים מאד אצל השם-יתברך, וכאשר הבנתי כל זה משיחתו הקדושה ז"ל.

ובפרט אדם הראשון שהיה יחידי בעולם, שכל אמונת חכמים שלו היה תלוי בזה כנ"ל, ובפרט כי כל הפגם של אדם הראשון היה על-ידי חנה אשתו, שמתחלה בא הנחש עליה בערמה, כי היא הייתה צריכה להאמין באדם הראשון שדבריו אמת שהשם-יתברך צוה שלא לאכל מעץ הדעת, והנחש הכניס בה (ויהי מא) עד שפגרה בו ולא האמינה

לבקש מה' שיתחזק באמונת חכמים כל-כך עד שיאמין גם בעצמו

חנה פגמה באמונת חכמים באדם, והכניסה גם כן פגם זה

'לא נתנה התורה אלא לאוכלי המן', כי עקר קבלת התורה הוא כשזוכין להנצל ממותרות האכילה הנ"ל, שזהו בחינת אכילת מן כנ"ל, שאז המנח ברור וזך, ויודעים להוציא משפטי הנהגות ישרות מכל מקום שלומד שם כנ"ל, ועל-פני ירד המן באיר בימי הספירה שהם הכנה לקבלת התורה, כי עקר קבלת התורה על-ידי בחינת אכילת מן שאין בו מותרות וכנ"ל:

על ידי אמונת חכמים זוכים לחסד עליון שממתיק הכל

י. וזהו בחינת (תהלים לו, ו): ה' בהשמים חסדך ואמונתך עד שחקים - 'בהשמים חסדך' זה בחינת חסד עליון וגבה מאד, בחינת החסד העליון שממשיכין מהשכל הפולל, שהוא בחינת שבועות שהוא שכל עליון וחסד גבה מאד. וזהו בהשמים חסדך - כי זה השכל נקרא שמים לעצם גבהותו, בבחינת (ישעיה נה, ט): "כי גבהו שמים מארץ כן גבהו דרכי מדרכיכם ומחשבותי ממחשבותיכם", וזה החסד העליון שממתיק הכל זוכין על-ידי אמונת חכמים, כנ"ל.

עקר קבלת התורה זוכין הצדיקים אמתיים שאכילתם מברר

וזהו אמונתך עד שחקים - בחינת אמונת חכמים שמאמינים בצדיקים אמתיים שהם בחינת 'שחקים' - על שם ששם שחקין מן לצדיקים, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (תניין יב, ב), כי עקר צדקת הצדיקים הוא שהם בבחינת אוכלי המן - שכל מאכלם בבחינת מן הנבלע באיברים, כי אכילתם בחינת מאכל מברר שאין עולה ממנו שום מותרות ופסלות ועשנים סרוחים אל המנח לבלבל ולעקם דעתם, חס ושלום, שזה עקר בחינת אכילת מן עכשו, בחינת מה שאמרו רבותינו ז"ל: 'לא נתנה התורה אלא לאוכלי המן', והוא ידוע, שעכשו אין יורד המן לישראל, אף הכונה שעקר קבלת התורה זוכין הצדיקים אמתיים שאכילתם מברר. ואף-על-פי שעתה בהכרח יש בהאכילה פסלות ומותרות שמכרח לצאת לחוץ, אף-על-פי-כן אוכלים בקדשה ובטהרה גדולה כל-כך על-פי התורה, עד שאין עולים שום עשנים סרוחים ממותרות האכילה אל המנח, רק מבררים הטוב הנזכר בעצמו שנבלע באיברים. ושאר הפסלות נדחה לחוץ לגמרי ואינו עולה אל המנח כלל.

בדבריו ופגמה באמונת חכמים על-ידי-זה, ונסתה לדברי הנחש ואחר-כך גרמה עד שהכניסה כפירות גם בלב אדם הראשון בעצמו - שנפל בדעתו ולא האמין בעצמו בעצם כחו ומעלתו שהיתה גבה ונשגבה מאד, עד שאכל מעץ הדעת טוב ורע, שמאז נמשך זהמת הנחש, שמשם כל הפגמים של הדורות הקודמים דור המבול ודור הפלגה שמשם נמשך גלות מצרים, כידוע. וכל פגמי הדורות היה על-ידי פגם אמונת חכמים כמו שפתיב (איוב כד, יח): "לא יפנה דרך כרמים" וכו' וכמבאר במקום אחר (הלכות פסח, הלכה ו, אות א):

ח. ועל-פני היה עקר הפגם של אדם הראשון על-ידי אכילה, על-ידי שאכל מעץ הדעת טוב ורע, כי כל פגם אמונת חכמים נוגע בהאכילה שנדון במותרות וכו' - שעולים עשנים סרוחים אל המנח ומסבבין ומעקמין את דעתו וכו', (כמו שמבאר שם במאמר הנ"ל). ועל-פני הזהירו השם-יתברך על זה שלא יאכל מעץ הדעת שהיא בחינת אכילה פזאת - שעל ידה מתרבה המותרות ועולה אל המנח וכו'. והוא פגם בזה בעצמו, שפגם בבחינת אמונת חכמים, ואכל אכילה זאת של עץ הדעת טוב ורע. ואז תכף נמשך בלבול הדעת בעולם שנמשך ממותרות הנ"ל מעשנים סרוחים הבאים על-ידי המותרות כנ"ל, שזה עקר בחינת גזרת המיתה שנגזרה אז, בחינת (בראשית ב, יז): "ביום אכלך ממנו מות תמות". כי כל מיתת האדם נמשך על-ידי האכילה על-ידי המותרות, שעל-ידי-זה אי אפשר שיחיה האדם לעולם, ומשם היה כל גלות מצרים כנ"ל, ובימי ספירה עוסקין לטהר עצמנו מזהמתם וגלוליהם שנמשכין ממותרות הנ"ל:

ט. ועל-פני ירד המן לישראל בימי הספירה בט"ו באיר. ועד אותו היום אכלו מהעגה שהוא מצה שהוציאו מצרים שטעמו בה טעם מן, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (קדושין לח, א). כי 'לא נתנה התורה אלא לאוכלי המן' (תנחומא בשלח כ), כי המן הוא הפך פגם האכילה הנ"ל, כי המן הוא בחינת מאכל שאין בו שום פסלות ומותרות הנ"ל, כי המן היה נבלע באיברים, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (יומא עה, א). ועל-פני

עקר הפגם של אדם הראשון היה על-ידי אכילה

סוד ילא נתנה התורה אלא לאוכלי המן

עתה אכילת
הצדיקים
הגדולים
נפלאה ביותר

ועל-כן אכילתם בחינת אכילת מן ממש, אדרבה! עתה אכילת הצדיקים הגדולים נפלאה ביותר, שאוכלים מאכלים גשמיים כאלו שיש בהם מותרות כזה, ואף-על-פי-כן אוכלים בקדשה כזאת, עד שאין עולים שום עצנים סרוחים אל מחם, עד שאכילתם בחינת מן ממש, שזהו בחינת אמונתו עד שחקים, בחינת אמונת חכמים, שהם בחינת שחקים - ששם שוחקין מן לצדיקים וכו' כנ"ל, ועל-ידי-זה ה' בהשמים חסדך - שזוכין לחסד העליון בחינת שכל הכולל וכו', כנ"ל:

בכל מקום
שלמדת
הוצאת
משם משפטי
הנהגות
ישרות
לעצמי

יא. וזה (תהלים מ, ח): אז אמרתי הנה באתי במגלת ספר כתוב עלי וכו' שנאמר על מתן-תורה, כמו שפרש רש"י שם, כי כבר מבאר, שהאדם צריך להוציא משפט הנהגות ישרות מכל מקום שילמד שם. וזה זוכין על-ידי אמונת חכמים בשלמות. שאז אינו נדון במותרות ומאכלו זה, שעל-ידי-זה דעתו צחה וזכה ויכול למצא את עצמו בכל מקום שילמד שם, שיוציא משם משפטי הנהגות ישרות כנ"ל. וזהו אז אמרתי הנה באתי - הינו בחינת קבלת התורה, כמו שפרש רש"י שם. וזהו במגלת ספר כתוב עלי - שבכל מקום שלמדתי באיזה ספר היה הפל כתוב עלי - שמצאתי את עצמי בכל מקום שלמדתי באיזה מגלת ספר, כי בכל מקום שלמדתי הוצאתי משם משפטי הנהגות ישרות לעצמי וכו'. [וכן מבאר בדבריו ז"ל בעצמו על פסוק זה (סימן קכא), אף עתה על-פי התורה הנ"ל יתבאר המשך הפסוקים שאחריו בקשר נפלא]. ועל-ידי-זה הוספתי ספרים הרבה בתורה, כמו שמבאר שם, שעל-ידי אמונת חכמים נחשב שעושה ספרים הרבה, כי מתחלה לא היה זה הספר נחשב אצלו, והיה אצלו פלא ולמותר, ועכשיו חוזר ונחשב אצלו כל ספר וכו'. ובפרט על-ידי שזוכה עכשו להוציא משפטי הנהגות ישרות מהספרים שלומד בהם שעכשו נחשבים הספרים כשלו, כי מתחלה היה רחוק מהם מאד ועכשו נחשב כל ספר כשלו, כי לא המדרש הוא העקר אלא המעשה' (אבות א, יז). וכמו

שכתוב במדרש רבה פרשת 'בחקתי' (ויקרא רבה לה, ז) שהלומד לעשות נחשב כאלו עשאו לדברי תורה. וזהו במגלת ספר כתוב עלי - שנחשב כל ספר שנכתב עלי ובשבילי.

על-ידי
אמונת
חכמים
זוכים שיהיה
המאכל זה
בבחינת מן

ואז בודאי לעשות רצונך אלקי חפצתי ותורתך בתוך מעי, ופרש רש"י לענין קדשת האכילה של ישראל, כמו שפרש שם: 'כל מאכלי על-פיך', הינו כנ"ל, כי על-ידי אמונת חכמים זוכים שיהיה המאכל זה בבחינת מן, שלא יעלו המותרות אל המוח לבלבל, חס ושלום, וזהו ותורתך בתוך מעי - שהתורה מתקיימת 'בתוך מעי' דיקא. כי מי שפוגם באמונת חכמים אזי התורה אינה מתקיימת אצלו מחמת אכילת מעיו, שמתרבה אצלו המותרות, עד שעולים עצנים סרוחים ומעקמין את דעתו בסברות הפוכות מן האמת, ואינו יכול להוציא משפטי אמת מהתורה, נמצא שהתורה יוצאת ומתרחקת ממנו, מאחר שאינו יכול להוציא ממנה משפטי אמת, שזהו בחינת מה שאמרו רבותינו ז"ל (פנהדרן קו): 'תורתו של דואג מן השפה ולחוץ', מחמת שהיה מתנגד וחולק על דוד שהיה אז הצדיק האמת, ועל-ידי-זה כל תורתו של דואג היה על-ידי מותרות הנ"ל, בבחינת (שמואל א' כא, ח): 'ושם איש מעבדי שאול נעצר לפני' וכו', (כמו שמבאר שם במאמר הנ"ל). ועל-כן היה כל תורתו מהשפה ולחוץ, כי לא נתקיימה בתוך מעיו וכנ"ל. אבל הזוכה לאמונת חכמים, שזהו בחינת במגלת ספר כתוב עלי - שמתרבין הרבה ספרים בהתורה על ידו וכנ"ל, אזי לעשות רצונך וכו'. ותורתך בתוך מעי דיקא, כי מתקיימת במעיו דיקא, כי זוכה שאכילתו בבחינת מן - שאינם עולים המותרות אל המוח עד שזוכה לברר משפטי אמת שזה עקר קיום התורה וכנ"ל.

לשדש אכילת
ישראל -
שיהיה זה
כלי מותרות

וזה שפרש רש"י שם: 'כל מאכלי על-פיך', כי גם כל המצות התלויות באכילה כגון תרומות ומעשרות וחלה, וכל העשר מצות התלויות בפת, ואסור גבלות וטרפות ומינים טמאים וכו', הכל כדי

לקדש אכילת ישראל - שיהיה מאכלם זך בלי מותרות כדי שיוכלו להוציא משפטי אמת מהתורה, כנ"ל:

אכילת מצה מתקן מעיו של אדם

יב. וזה בחינת אכילת מצה שנצטוו תכף ביציאתן ממצרים, כי מצה בחינת מן כנ"ל, בחינת מאכל זך הנ"ל. ועל-כן אחר פסח אוכלים חמץ, כי מצה היא אסוּתא, כמו שאיתא בזהר הקדוש (תצוה קפג:), כי אכילת מצה מתקן מעיו של אדם, שאפלו כשאוכל אחר-כך חמץ - גם כן יכול לברר המאכל שלא יעלו המותרות אל המוח וכנ"ל, ועל-כן אחר קריעת-ים-סוף שהוא בשביעי של פסח התר החמץ, כי בקריעת-ים-סוף זכו לאמונת חכמים בשלמות, כמו שכתוב (שמות יד, לא): "ויאמינו בה" ובמשה עבדו". כי אף-על-פי שגם מקדם האמינו, כמו שכתוב (שם ד, לא): "ויאמן העם" וכו'. אף-על-פי-כן אחר-כך חזרו ונפלו מהאמונה קצת, כמו שאיתא בזהר הקדוש (בשלח נג:). ובשעת קריעת-ים-סוף חזרו והאמינו בשלמות בה' ובמשה עבדו, שהוא בחינת אמונת חכמים, על-כן אחר-כך יכולים לאכל חמץ, כי על-ידי אמונת חכמים נצולין ממותרות כנ"ל, הינו שאפלו כשאוכלים חמץ יכולים לברר המאכל שלא יעלו העשנים סרוחים אל המוח וכו' וכנ"ל:

ירד המן בימי הספירה שאז מכינים עצמם לקבלת התורה, כי עקר קבלת התורה על-ידי בחינת אכילת מן שהוא נבלע באיברים ואין בו מותרות כנ"ל, ועל-כן מתפללין בימי הספירה על ברכת הפרנסה, כמו שכתוב (תהלים סז, ז): ארץ נתנה יבולה יברכנו אלקים וכו'. כי עקר ברכת האכילה הוא - כשזוכין שיהיו המאכלים מבררים, שלא יעלו, חס ושלום, העשנים סרוחים אל המוח, שמשם בא בחינת רעבון מחמת שאין המאכל משיב פראוי את הנפש, כי כשהמאכל מברר ואין עולה שום פסלת אל המוח כי אם זכות וצחות רוחניות המאכל שעולה אל המוח אחר כמה ברורים, אז המוח מקבל חיות על-ידי המאכל, ואז נשפע מהמוח חיות ושפע לכל האיברים שהוא בחינת שביעה. אבל להפך, חס ושלום,

כשהמאכל אינו מברר, והעשנים סרוחים עולים אל המוח - אז המוח מבלבל ואין לו חיות פראוי, ואינו יכול להשפיע חיות ושביעה לכל האיברים.

בחינת כל הברכות בענין האכילה והשביעה

וזה בחינת כל הברכות בענין האכילה והשביעה הנאמר בפרשת 'בחקתי' וכיוצא, כמו שכתוב (ויקרא כו, ג): אם בחקתי תלכו ואת מצותי תשמרו ועשיתם אתם - דהינו שתהיו עמלים בתורה. ולדעת מדרש חכמים כמו שמפרש בפרוש רש"י שם, הינו בחינת אמונת חכמים. וזהו בחינת ועשיתם אתם. וכמוכא במדרש רבה המוכא לעיל (באות יא), שיהיה נחשב כאלו עשאו לדברי תורה כנ"ל, ואז ואכלתם לשבע - כי אז אינו נדון במותרות, שזה עקר השביעה והברכה במעים וכנ"ל. וזהו ונתתי שלום בארץ - כי על-ידי שעושין תשובה שלמה על פגם אמונת חכמים, על-ידי-זה נתרבין ספרים הרבה בהתורה, שעל-ידי-זה נכללת התורה בבחינת חכמה עלאה שכל הפולל וכו', על-ידי-זה נתרבה השלום בבחינת (זהר נשא קכח:): 'בחיבתא תליא' (באהבה תלוי הדבר), כי נכללין כל הנפשות בנפש החכם הפולל בבחינת קדשי קדשים וכו' כנ"ל:

קיום אהבת ישראל כשאין מקפידין ואין על זה בממונם

יד. וזה יהי ממון חברך חביב עליך פשלה ונתקן עצמך ללמוד תורה שאינה ירשה לך וכל מעשיך יהיו לשם שמים (אבות ב, יב); 'יהי ממון חברך חביב עליך פשלה' - זה בחינת אהבה וכלליות הנפשות כנ"ל - שיהיה כל אחד את חברו כנפשו, לקיים בשלמות מצות "ואהבת לרעך כמוך" - שהוא כלל גדול בתורה כנ"ל. ועקר האזהרה של אהבת החברים הוא ביותר בענין הממון, כי שם עקר הקנאה והשנאה כידוע לכל, ועל-כן מצות עשה ואהבת לרעך כמוך נסמך אחרי האזהרות שהזהיר בכמה לאוין לבלי לגע בממון חברו, רק אדרבא! לזהר לסייע ולחיותו, כמו שכתוב שם בפרשת 'קדושים' (ויקרא יט, יא-יח): "לא תגנבו ולא תכחשו וכו' לא תעשק ולא תגזל וכו' לא תקם ולא תטור" וכו', הינו לגמל חסד עם חברו ולעבר על מדותיו נגדו, שאף-על-פי שחברו

לקוטי הלכות

הלכות פקדון הלכה ה

חזון משפט

קלט

לא השאיל לו - יעבר על מדותיו וישאיל לו בלי הטחת דברים, שלא יאמר לו: 'איני כמותך' וכו'. ואחר-כך מסים על כל זה 'ואהבת לרעך כמוך', כי עקר קיום האהבה בין ישראל הוא כשאין מקפידין ואין מקנאין זה על זה בממונם. וזהו בחינת קשר וחבור המשנה הנ"ל 'יהי ממון חברך חביב עליך כשלך' - זה בחינת אהבה וכלליות הנפשות כנ"ל שעל-ידי-זה הם נכללין בחכמה עלאה שהוא שכל הכולל שזה עקר שלמות התורה, כנ"ל.

כשישראל נקבצין יחד באהבה ואחדות ביניהם ירשה לנו

וזה והתקן עצמך ללמד תורה שאינה ירשה לך - וקשה לכאורה, הלא מבאר בפסוק שהתורה ירשה לנו, כמו שכתוב (דברים לג, ד): 'תורה צוה לנו משה מורשה' וכו'? אף על-פי הנ"ל מתרץ היטב, כי עקר שלמות התורה הוא כשהתורה נכללת בשורשה, בבחינת שכל הכולל, קדשי קדשים, בבחינת 'לוחות האבן' כנ"ל, וזה תלוי באהבה בין ישראל, כנ"ל. וזהו 'תורה צוה לנו משה מורשה קהלת יעקב' - 'קהלת יעקב' דיקא, דהינו כשישראל נקהלין ונקבצין יחד באהבה ואחדות ביניהם שאז הם נכללין בשורש התורה כנ"ל, אז התורה ירשה לנו, כי אז דיקא יכולין להמשיך על עצמו קדשת התורה וכנ"ל, וכמו שמבאר שם בפירוש (פסוק ח): 'ויהי בישרון מלך בהתאסף ראשי עם' יחד וכו'. ופרש רש"י שם: 'בהתאספם יחד באגדה אחת ושלוש ביניהם' וכו'. אבל כשאין שלום חס ושלוש ויש מחלוקת, אזי כפי המחלוקת - כן הוא בחינת שכחת והסתלקות התורה, חס ושלוש.

כשיש קנאה ושנאה - אין התורה ירשה

ועתה מחבר היטב יהי ממון חברך חביב עליך כשלך - דהינו אהבה וכלליות נפשות ישראל יחד, על-ידי-זה דיקא והתקן עצמך ללמד תורה - כי על-ידי-זה עקר התקון של הנפש ללמד תורה, כי על-ידי-זה יכולין לכלל בשכל הכולל וכו', שזה עקר התקון להמשיך על עצמו קדשת התורה, כי שם שורש התורה וכו' כנ"ל. וזהו שאינה ירשה לך - 'לך' דיקא, הינו לך בעצמך, כשאיתה חולק עצמך, חס ושלוש, מהנפשות הנכללים בשכל הכולל, אזי אין התורה ירשה לך בודאי, כי התורה ירשה רק לקהלת יעקב בהתאספם יחד באהבה ושלוש כנ"ל, ולא לך לבדך

כשאיתה חולק עצמך על-ידי קנאה ושנאה שבאה על-ידי הממון, כנ"ל.

לשם שמים - להכלל בשכל הכולל

וזהו שמים: וכל מעשיך יהיו לשם שמים - 'שמים' זה בחינת שכל הכולל הנ"ל שגבה מאד, בחינת (ישעיה נה, ט): 'כי גבהו שמים מארץ' וכו', הינו שכל מה שאיתה עושה יהיה שתזכה להכלל בשכל הכולל הנ"ל, שהוא בחינת קדשי קדשים, בחינת שרש התורה, ששם נמתק ונתתקן הכל, כמו שמבאר שם בהתורה.

קיום התורה על-ידי שכללין יחד

וזה (אבות ד, יד): שחבריך יקיימוה בידך ואל בינתך אל תשען - כי עקר קיום התורה הוא על-ידי-זה שעל-ידי-זה נכללין יחד וכו' כנ"ל, וכמו שהזהיר האר"י ו"ל מאד על אהבת החברים (שער הגלגולים, הקדמה לח). ואל בינתך אל תשען. כי 'טובים השנים מן האחד שאם יפלו האחד יקים את חברו' וכו' (קהלת ד, ט"ו), שזה נאמר לענין קיום התורה, כמו שפרש רש"י שם, כי אינה ירשה לך בעצמך כי אם על-ידי הכלליות והשלום, כנ"ל:

אליהו יעשה שלום בעולם, וממילא יתבררו כל ההלכות

טו. ועל-כן עקר הגלות היה על-ידי שנאת חנם שהיה בבית שני, כמו שאמרו רבותינו ו"ל (יזא) ויעקר הגאולה תהיה על-ידי שייבוא אליהו תחלה ויעשה שלום, כמו שאמרו רבותינו ו"ל (עזרת ח, ז): 'אין אליהו בא לטמא ולטהר וכו' אלא לעשות שלום' וכו', הינו שלא יבוא לברר לנו ההלכות שאנו מספקין בהם, כמו שאמרו רבותינו ו"ל (שבת קלח): שאין הלכה ברורה ומשנה ברורה במקום אחד, רק לעשות שלום בעולם, ואז ממילא יתבררו כל ההלכות, כי על-ידי השלום והכלליות, על-ידי-זה התורה נכללת בשורשה, בשכל הכולל, בקדשי קדשים, ששם ברור כל ההלכות, בבחינת (דברים יד, ח): 'כי יפלא ממך דבר למשפט וכו' וקמת ועלית' וכו', כי עקר ברור כל ההלכות הוא מבחינת קדשי קדשים, ששם עומדים לוחות האבן בחינת שכל הכולל וכו', כנ"ל. נמצא, שבזה מישב ממילא מה שקשה לכאורה על מאמר רבותינו ו"ל הנ"ל שאין אליהו בא לטמא ולטהר וכו', הלא מבאר בכמה מקומות בדברי רבותינו ו"ל

אי אפשר
להבין
מהתורה רק
על-ידי
החכמים
האמתים
שדורשים
התורה

חכמה גדולה - כלם נמשכין מחכמות התורה, וכל חיותם וקיומם הוא על-ידי אמונת חכמים, כי החכמים האמתיים שבכל דור ודור מתיגעים וטורחים בכל פעם להשלים את התורה, לחדש בה חדושים אמתיים ולהרבות ספרים אין קץ בהתורה, שעל-ידי זה עקר שלמות התורה, כמבאר בהתורה הנ"ל, שזהו בחינת (קהלת יב, ט): "ואנן וחקר ותקן משלים הרבה" - שעשה אֲנִיָּם לתורה וכו', כמו שאמרו רבותינו ז"ל (שיר-השירים-רבה א, ח), שקשר חבל בחבל ונימא בנימא וכו'. וכן הביא שם במדרש עוד כמה משלים לזה, שאי אפשר להבין מהתורה כי אם על-ידי החכמים האמתים הדורשים את התורה ומחדשים בה חדושים אמתיים ומרבים ספרים קדושים בתורה. והעקר הם החכמים הצדיקים הקדושים שיוצאים כל דרכי התורה בשרשה עד שמוצאים ומגלים עצות עמוקות ודרכים ישרים ומשפטי אמת וכו' באופן שיוכל כל אחד מכל מקום שהוא להחיות את נפשו העיפה שנתרחקה כמו שנתרחקה, להנחותו לתחייה, לעוררו ולחזקו ולסעדו ולמצא לו פתח תקנה תמיד, שגם הוא ישוב ויתקרב להשם-יתברך שזה העקר, כי לא המדרש הוא העקר אלא המעשה.

שעקר ברור ההלכות המספקות עתה בידינו יהיה לעתיד על-ידי אליהו ומשיח! אף על-פי הנ"ל מבאר היטב, כי עקר התקון יהיה מה שאליהו יעשה שלום בעולם, ואז ממילא יתבררו כל ההלכות, וכן"ל:

הלכות אמנין

טז. וזה בחינת כל האמנין שומרי שכר הן (חשן-משפט, סימן שו, סעיף א), כי צריכין להאמין שכל חכמת האמנות של כל האמנין שבעולם - כלם נמשכין בשרשן מחכמת התורה, כי התורה היתה כלי אמנותו של יוצר בראשית, כמו שכתוב (משלי ח, ל): "ואהיה אצלו אמון" - אל תקרי אמון אלא אמן, כמבאר בדברי רבותינו ז"ל בכמה מקומות (זהר תרומה קסא), ובפרט במדרש-רבה פרשת בראשית (א, א). אבל השם-יתברך ברא את העולם בכונה שיהיה העולם דיקא מחסר תקון ושהאדם דיקא יתקן הכל, כמו שכתוב (בראשית ב, ג): "אשר ברא אלקים לעשות", דהינו שהשם-יתברך ברא את כל העולם ומלאו לעשות, שהאדם יעשה בכל דבר מלאכות ואמנות הרבה, שעל-ידי-זה דיקא יהיה כל תקון הבריאה. וכמו שאמרו רבותינו ז"ל במדרש (בראשית-רבה יא, ו): 'החטים צריכים לטחן, התרמסין צריכין תקון' וכו'. וכמו שרואין בחוש, שאין שום דבר שברא השם-יתברך שנוכל להשתמש בו לצרכינו בלי שיעשה בו האדם כמה עשיות ומלאכות ותקונים, כגון החטים אי אפשר לאכל כי אם על-ידי טחינה ורקידה ואפיה, ולכל זה צריכין כמה אמנות ומלאכות בכמה תחבולות שונות. וכן במלבושים שאי אפשר ללבש הפשתן והצמר כי אם על-ידי כמה וכמה מלאכות ואמנות שונות, וכן בכל דבר שבעולם. ובכל פעם בכל דור ודור נתחדשים כמה וכמה חכמות ותחבולות בענין האמנות וכלי האמנות למהר להוציא כלי למעשהו [שהוא מה שעושין תחבולות הרבה שקורין 'משינין' (מכונות)].

כל חכמת
האמנות
שבעולם -
שרשה
מחכמת
התורה

וכך אלו האמנות ותחבולות וכליהם שיש בהם

הצדיקים
עושים כמה
אמניות
ומלאכות
טראות
בהתורה

נמצא, שהצדיקים החכמים האמתיים עושים כמה אמניות ומלאכות נוראות בהתורה, ומשם נמשך הפח והחיות לכל בעלי אמנות ומלאכות בגשמיות, שכל חכמות האמנות ותחבולות שלהם - הכל נמשך מאמנות החכמים האמתיים שמחדשים בתורה, כנ"ל וכמו שאיתא בתקונים (תקון כו, מו): לענין בעלי הפוסקים: 'דקא פסקין מניה כמה הלכות וכו', כי התורה שנתן לנו מן השמים אין לה שלמות כי אם על-ידי החכמים האמתיים שמשלימין אותה על-ידי ספריהם הקדושים כנ"ל, ועל-כן כל הבריאה שברא השם-יתברך על-ידי התורה שנתן משמים הוא גם כן מחסר תקון כנ"ל, והחכמים הקדושים על-ידי החדושים האמתיים שלהם שעל-ידי-זה משלימין את התורה כנ"ל, משם נמשך כח לכל בעלי אמנות



בגין המשכן
וקדשותו היה
מהארון
הקדוש

כי בהמשכן עמד הארון עם לוחות האבן, ועקר בגין המשכן וקדשותו היה הכל מהארון הקדוש עם לוחות האבן שהוא בחינת קדשי קדשים, בחינת שכל הכולל שזכו שם, על-ידי ששם כל קבלת התורה בכתב ובעל פה, שכל זה זוכין על-ידי תשובה על פגם אמונת חכמים, כמבאר היטב בהתורה הנ"ל, עין שם. וזה בחינת 'יודע היה בצלאל לצרף האותיות שבהם נבראו שמים וארץ' (ברכות נה.), כי הכל אחד, כי בצלאל היה ראש לכל האמנים בחכמה נפלאה ונוראה, כמבאר בפרשה, וכל חכמתו באמונת היה על-ידי שהיה יודע האותיות שבהם נבראו וכו' ולצרפם כראוי, שזהו בחינת מעלת החכמים הקדושים שיודעין שרשי אותיות התורה, שבהם נברא הכל ויודעים לצרפם ולחדש על-ידי זה חדושים נוראים, ומשם נמשך התקון של כל הבעלי אמונות שפוללים במלאכת המשכן שראש האמנים היה בצלאל שהיה יודע האותיות וכו' :

עשר
השמיטה של
כל דבר הוא
אמונת
חכמים

יח. וכבר מבאר, שעקר השמירה של כל דבר הוא האמונה שהיא בחינת שמור, כי על-ידי האמונה, ועקר הוא אמונת חכמים שבזה תלוי כל האמונה, על-ידי זה נשלם התורה ונמתקין כל הדינים שבעולם, ועל-ידי זה נתבטל כל ההזקות של כל מזיקי עולם ונשמר כל דבר מהזק והפסד. ועל-פן האמנים הם שומרי שבר שחייבים בגובה ואבדה ופטורים מאנס, כי כשארע, חס ושלום, איזה הזק והפסד - זה נמשך מחמת פגם האמונה כנ"ל.

גובה ואבדה
פגם האמן
אנסיו - פגם
בעל החפץ

ועל-פן ההפסד של גובה ואבדה תולין בפגם האמונה של האמן, והפסד של אנסיו הבא על-ידי חיה רעה ולסטים מזין תולין בבעל החפץ. כי גובה ואבדה נמשך מפגם הדעת, כי הגובה בא על-ידי הסח הדעת שלא שמרו כראוי ולא שם דעתו היטב על החפץ לשמרו מגנבים, וכן האבדה היא בודאי על-ידי הסח הדעת, על-פן תולין זה ההזק בפגם האמן שפגם באמונת חכמים ולא האמין שכל חכמת אמונתו נמשך רק מפח החכמים האמתיים המחדשים בתורה, כנ"ל, ועל-ידי זה נפגם הדעת, שמשם בא הזק של גובה ואבדה שפא מפגם הדעת, כנ"ל.

ומלאכות שיתקנו את כל פרטי הבריאה בכמה אמונות ותחבולות, כנ"ל.

כי זה ידוע, שכל החיות שבעולם בכלל ובפרט הכל נמשך רק מהתורה, כמו שכתוב (בראשית א, א): בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ - 'בראשית דא אורייתא', כמו שאמרו רבותינו ו"ל (תקוני זהר, תקון כה, ע.). וכלליות הבריאה כמו שנבראה חיותה מהתורה כמו שנתנה מהשמים. ותקון הבריאה שמתקנים אותה על-ידי כמה מלאכות ותחבולות שונות, נמשך מהחכמים האמתיים, שלהם נתנה התורה לדרשה ולחדש בה וכו' שזה עקר תקון ושלמות התורה, כי בלא החכמים האמתיים אין יודעין מהתורה שום דבר. ומשם, מחכמת האמת של החכמים שעושים על-ידי זה כמה אמניות ומלאכות נפלאות בהתורה הקדושה - משם מקבלים כחם כל בעלי אמונות בגשמיות לתקן כל דבר בגשמיות, כנ"ל :

כל החיות
שבעולם
בכלל ובפרט
נמשך רק
מהתורה

יז. וזה בחינת מלאכת המשכן, כי כל המלאכות שבעולם כלולים בשלשים ותשע מלאכות, ושלשים ותשע מלאכות ממשכן גמרינן (שבת לא:), כי מלאכת המשכן הוא תקון וקיום וחיות של כל המלאכות והאמונות שבעולם, כי עקר כל מלאכת המשכן היה לתקן פגם האמונה שפגמו ישראל, והעקר היה על-ידי פגם אמונת חכמים, שלא האמינו במשה ואמרנו (שמות לב, א): "כי זה משה האיש לא ידענו מה היה לו", ועל-ידי זה פפרו גם בה' ועשו עבודה-זרה. והתקון היה על-ידי המשכן, כי על-ידי שכל אחד הביא נדבת לבו "זהב וכסף ונחשת" וכו' (שם כה, ג) שנמצא אתו, על-ידי זה תקן האמונה בכלל, כי מאחר שנותן את אשר לו לנדבת המשכן בשביל השם-יתברך, נמצא שמאמין בו יתברך שברא הכל, והוא צוה לבנות משכן. ועל-ידי כל האמנים ובעלי המלאכות שעסקו במלאכת המשכן - על-ידי זה תקנו בחינת אמונת חכמים, כי חזרו להאמין שכל האמניות והמלאכות שבעולם כלם שרשם בהתורה, כי נמשכים מחכמת החכמים האמתיים המחדשים בהתורה וכו' כנ"ל.

הנודב למשכן
נמצא
שמאמין בו
יתברך

הזק אגסין
נמשך מפגם
האמונה
בהשם
יתברך

אבל הזק אגסין שבא על-ידי חיה רעה ולסטים מזין שבאין בלי שום תחבולה רק בזרוע רמה להזיק - זה תולין בבצל החפץ, כי החפץ בעצמו כמו שהוא, מקדם שמתקן אותו האמן - הוא בבחינת בריאת הדבר שנברא כמו שהוא מחסר תקון, וחיותו מעצם התורה כמו שנתנה משמים פנ"ל, וגם עצם התורה יסודה אמונה, כמו שכתוב (תהלים קיט, פו): "כל מצותיך אמונה". ומשם מקבלים חיות כל החפצים שבעולם כמו שהם קדם שמתקנים אותם על-ידי האמנים. והאמונה הזאת היא בחינת אמונה בהשם-יתברך בעצמו ובעצם התורה שהשם-יתברך ברא הכל כמו שהוא על-ידי התורה, אבל שמתקנים הדבר על-ידי האמנים - זה בחינת התקון הנמשך על-ידי אמונת חכמים שמחדשים בהתורה ומשלימין התורה וכו' פנ"ל. ועל-כן ההזק של אגסין שבא על-ידי חיה רעה ולסטים מזין שבאים מזרוע - זה נמשך מפגם האמונה בהשם-יתברך ובעצם התורה בעצמה כמו שנתנה משמים, שזהו בחינת כופר בעקר, חס ושלום, ועל-כן באים עליו לסטים מזין וחיה רעה ורוצים לעקרו, כי פגם בעקר האמונה פנ"ל. ועל-כן הזק אגסין שבא על-ידי חיה רעה ולסטים תולין בפגם בעל החפץ שחיותו מאמונה הפשוטה וכנ"ל. אבל הזק גנבה ואבדה שבא על-ידי פגם הדעת תולין בפגם האמן שפגם באמונת חכמים שמשם כל חכמת האמונות, פנ"ל:

פגם אמונות
חכמים עד
שפוגמים
באמונה
ממש

יט. וזה בחינת (במדבר לג, ב): ויכתב משה את מוצאיהם למסעיהם על-פי ה' ואלה מסעיהם למוצאיהם. כי כל הנסיעות של ישראל הם בשביל קלקול האמונה, כמו שכתב הוא ז"ל (סימן מ) על פסוק (לג, א): "אלה מסעי בני ישראל" - שמסעי בני ישראל הם בשביל "אלה אלהיך ישראל" (שמות לב, ד) - שהוא חטא העגל, שעקר חטא העגל היה פגם אמונת חכמים, שאמרו: "כי זה משה האיש לא ידענו" וכו' וכנ"ל. עד שאמרו: "אלה אלהיך ישראל", כאלו הם מודים באלקים רק שאומרים 'אלה אלהיך'. וכל זה הוא בחינת פגם אמונת חכמים שאינם רוצים לילך בדרך החכמים הצדיקים האמתיים ואומרים שהם בעצמם יודעים דרך ה' - דרך התורה, עד שבאים

לכפירות גמורות, וקצתם פורקים על לגמרי פנראה בחוש בדורות הללו, ובשביל זה באים כל הנסיעות והטלטולים בכלליות ובפרטיות. וזהו בחינת הגליות שישראל גולים ומטלטלים וכו' ואין להם מנוח לכף רגלם, והכל מחמת קלקול האמונה שעקרה אמונת חכמים פנ"ל.

אבל באמת פונת השם-יתברך לטובה, כי כל הטלטולים והגליות והנסיעות לדרכים, הכל בשביל שיזכר כל אחד את עצמו על-ידי זה לשוב בתשובה שלמה על פגם אמונת חכמים, ואז הנסיעה היא כפרה ותקון על פגם אמונת חכמים שפולל כל הפגמים וכו' פנ"ל. כי על-ידי הנסיעות הוא מרים ומגביה כל המקומות שבא לשם להשם-יתברך בכח אמונת חכמים, וכמוכן בדבריו ז"ל בכמה מקומות (סימנים מ, סב) ובכתבי האר"י ז"ל, שזה סוד כל הגליות בכלל וכל הנסיעות בפרט של כל אחד ואחד, כמוכן בכונות ובהיאנו לשלום מארבע כנפות הארץ' וכמוכן בדברינו (שיחות הר"ן סימן פה) בספר ספורי מעשיות על ענין הנסיעות וכו', עין שם.

וזה בחינת מה שכתוב בלקוטי תנינא (סימן עו) על מה שישראל נקראים בני ה'גולה' שהוא ראשי תבות (זכריה ט, ז): ונשאר ג'ם הוא ל'אלקינו וכו', עין שם. וכן מה שמבאר בלקוטי תנינא (סימן נו), שמי שיש לו לב ישראל, בכל מקום שבא יש לו מקום וכו', וכן בכמה מקומות.

והכל בכח הצדיקי אמת שמאמין בהם באמת, כי בודאי איש פשוט אפלו אם הוא איש כשר - אין לו כח לזה, בפרט שיש מקומות שבא לשם, שהם רחוקים מאד מאד מהשם-יתברך, בפרט שרפם או כלם עכ"ם, וגם עם ה' המערכים ביניהם לומדים ממעשיהם, כמו שכתוב (תהלים קו, לה): "ויתעברו בגוים" וכו', יסלח ה' להם וישיבם אל האמת מהרה. על-כן גם האיש הפשוט הגולה ומטלטל ביניהם לא היה לו כח להתחזק, בפרט להגביה גם זה המקום להשם-יתברך ולתורתו, לילא ה' עוזו בכח הצדיקי אמת שמאמין בהם.

כל
הטלטולים
להזכיר לשוב
בתשובה
שלמה על
פגם אמונת
חכמים

בכל מקום
שבא יש לו
מקום

כשמאמין
בצדיקים
בכל מקום
שבא יכול
לתקן

כשפא
למקום רחוק
יתחזק
באמונת
חכמים

ועל-כן כשהוא בדרך, בפרט בדרך רחוק, בפרט כשמטלטל במקומות כאלו רחמנא לצלן, אזי צריך להתחזק מאד באמונת חכמים ולשוב בתשובה גמורה על פגם אמונת חכמים, ועל-ידי-זה מתקן פגם אמונת חכמים ונתוספין ספרים קדושים רבים בתורה, שעל-ידי-זה נשלם התורה בבחינת לוחות האבן, בבחינת אבן שתיה, קדשי קדשים וכו', שעל-ידי-זה נמתקין כל הדינים שבעולם, על-ידי בחינת חכמה עלאה, שכל הפולל, שהוא בחינת קדשי קדשים וכו', שהוא בחינת כלליות כל הנפשות יחד בהצדיק האמת שהוא בחינת חכם הפולל וכו', בבחינת 'אנן בחיבותא תליא'. ועל-ידי-זה בעצמו עולין כל המקומות שגלה ונתפזר לשם - למקומם ושרשם, שהוא נקודת אבן שתיה שממנה השתת העולם.

נתבטלים כל
הגבולים
בחינת
צמצומים
ודינים

ואזי נתבטלים כל הגבולים והמצרים, שהם בחינת צמצומים ודינים, שממש עקר כל הגליות והטלטולים, בבחינת (איכה א, ג): "כל רדפיה השיגוה בין המצרים", כי נכלל הכל בשרשו בבחינת אבן שתיה, קדשי קדשים - שממנה השתת העולם שממש נמשך כל גבול וגבול של כל אקלים ומדינה ועיר ועיר ושל כל מקום שבעולם, וכמו שפרש רש"י על פסוק (קהלת ב, ח): "ונטעתי בהם עץ כל פרי", ששלמה היה יודע הגידין לכוש וכו'. אבל כל אלו הגבולים והצמצומים של כל מדינה ושל כל מקום צריכין לחזר לשרשם לקדשי קדשים לאבן שתיה, ולהכלל שם יחד בתכלית האחדות עד שיהיו נכללין בשרשם בהבורא הכל יתברך. כי פשיש מחלקת וחלוק ביניהם, משם מתגברים המצרים שממם כל הצרים, רחמנא לצלן, שיונקים מהדינים והצמצומים כשאינן נמתקין ונכללין יחד, חס ושלום. ועל-כן עקר התקון על-ידי אמונת חכמים שזוכין על-ידי הנסיעות דיקא שעל-ידם שבים בתשובה וכו' פנ"ל, ואז נתברין הספרים בתורה ונשלם התורה וכו', עד שנכללין שם בחינת אבן שתיה קדשי קדשים וכו', פנ"ל:

כ. וזהו ויכתב משה את מוצאייהם למסעיהם על-פי ה' - 'ויכתב' דיקא, שמשה רבנו בגדל עצם כחו הכניס בישראל תשובה על אמונת חכמים כל-כך, עד שכתב בתוך ספר התורה הקדושה את כל הנסיעות של ישראל. נמצא, שעשה מהנסיעות של ישראל ספר תורה והשלים ספר התורה ביותר, שזה עקר התקון של הנסיעות וכו' פנ"ל. וכל זה על-ידי תקון המשכן שעשה, ששם עמד הארון בבית קדשי קדשים עם לוחות האבן. וזה הארון הקדוש נסע לפנייהם עם הכהנים והלוויים שסביביו, וכל ישראל נסעו אחריו ודבקו מחשבתם בהארון והלוחות - אחר דכל רעותין תקועין תמן (מקום שכל הרצונות דבוקים שם) (זהר ויקהל ריג:), ונכללו בשעת נסיעתם בבחינת קדשי קדשים בחינת לוחות האבן, שהוא הארון שנסע לפנייהם. ועל-כן היה הארון מקדים לפנייהם, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (תנחומא ויקהל ז), כי על ידו עקר תקון הנסיעות פנ"ל, ועל-ידי-זה זכו שנעשו מכל הנסיעות שלהם ספר תורה, כי נכללו כל המקומות של נסיעתם בהתורה בבחינת קדשי קדשים וכו' פנ"ל, שזהו בחינת ויכתב משה את מוצאייהם למסעיהם וכו' - 'ויכתב' דיקא, פנ"ל:

כא. ועתה תבין ותראה נפלאות, שזהו בחינת מה שאמרו חכמינו ז"ל (שבת קטז). ש"ויהי בנסע הארץ" נחשב לספר מיוחד בפני עצמו, והוא פלא מאד! מדוע זאת הפרשה הקטנה תהיה נחשבת יותר לספר אחד מספרי התורה, יותר משאר כל פרשיות התורה שיש בהם מצות רבות, והלא גם עשרת הדברות אינם נחשבים לספר בפני עצמו רק הם נכללים בספר 'שמות' או 'דברים'?! אף על-פי הנ"ל מוכן הדבר היטב, כי כל התורה כלולה באמונת חכמים שזכו לתקן על-ידי נסיעתם דיקא, על-ידי שנעשו אחרי הארון שהלך לפנייהם וכו', שעל-ידי-זה נתוספו ספרים הרבה, ועל-כן בכל המקומות שבאו לשם קבלו שם תורה הרבה, ועל-כן נעשו מהנסיעות בעצמם ספר תורה. ועל-כן נחשב "ויהי בנסע הארץ" לספר מיוחד, כי כל התורה תלויה בזה, דהינו באמונת

סוד שמושה
כתב נסיעות
ישראל בספר
תורה

נחשב "ויהי
בנסע הארץ"
לספר מיוחד,
כי כל התורה
תלויה בזה

חֲכָמִים שָׁזְכוּ עַל-יְדֵי הַנְּסִיעוֹת וְכו', כִּי עַל-יְדֵי הַנְּסִיעוֹת עָשׂוּ תְּשׁוּבָה עַל אַמוּנַת חֲכָמִים כִּנְל, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה נִתְּסַפֵּין סִפְרִים בַּתּוֹרָה כִּנְל, וְעַל-כֵּן פָּרַשְׁת "וַיְהִי בְּנִסְעֵ הָאָרֶץ" הוּא סִפְר בְּפָנֵי עֲצָמוֹ, כִּי עַל-יְדֵי הַנְּסִיעוֹת שֶׁהוּא תִקּוֹן אַמוּנַת חֲכָמִים נַעֲשֶׂה סִפְר, כִּנְל.

וְזֶהוּ (בַּמִּדְבָּר י, לה): וַיְהִי בְּנִסְעֵ הָאָרֶץ וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה קוּמָה ה' וַיִּפְצֹו אִיבֶיךָ וְכו' כִּי אִזּוּ בִשְׁעַת הַנְּסִיעָה, צָרִיכִין בִּכְח הָאָרוֹן הַקָּדוֹשׁ לְהַכְנִיעַ וּלְהַפְיֵץ אֶת הָאוֹיְבִים וְהַשׁוֹנְאִים הַיּוֹנְקִים מֵהַצְמָצוּמִים וְהַדִּינִים הַבָּאִים מֵהַמְּצָרִים, שֶׁיִּתְבַּטְּלוּ כָּל־עַל-יְדֵי שִׁיכְלוֹ בְּלוּחוֹת הָאָבֶן שֶׁבָּאָרוֹן וְכו' וְכו'ל. וְזֶהוּ וּבִנְחָה יֹאמֶר שׁוּבָה ה' רַבְבוֹת אֶלְפֵי יִשְׂרָאֵל - זֶה בַּחֲנִינָת כָּלְלוֹת יִשְׂרָאֵל בְּאַהֲבָה וְאַחֲדוּת, בַּחֲנִינָת 'אֲנִן בַּחֲבִיבוּתָא תִּלְיָא', הֵינּוּ כְּשֶׁמִּתְקַבְּצִין יַחַד רַבְבוֹת וְאֶלְפִים מִיִּשְׂרָאֵל, אִזּוּ עָקֵר הַתִּקּוּן וְהַמְּנוּחָה וְהַמְּרוּגָוָע, בַּחֲנִינָת שׁוּבָה ה' רַבְבוֹת אֶלְפֵי יִשְׂרָאֵל - בַּחֲנִינָת 'אֲנִן בַּחֲבִיבוּתָא תִּלְיָא', שֶׁנִּכְלָלִין כָּל הַנְּפִשׁוֹת בַּחֲכָם הַכּוֹלֵל, בְּשֶׁכָּל הַכּוֹלֵל, וְכו'ל:

בְּשַׁעַת הַנְּסִיעָה - בִּכְח הָאָרוֹן הַקָּדוֹשׁ לְהַכְנִיעַ הָאוֹיְבִים

כב. כִּי יֵשׁ כְּמָה מִיְּנֵי צְמָצוּמִים וְשִׁנּוּיִים בְּכְמָה בַּחֲנִינוֹת וְנִכְלָלִים בַּבַּחֲנִינָת אָדָם וּמְקוֹם וְזִמְנָן. כִּי יֵשׁ שִׁנּוּיִים רַבִּים בֵּין אָדָם לְחִבְרוֹ, כְּמוֹ שֶׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (בְּרֻכּוֹת נח.) לַעֲנִין בְּרַפְתָּ חֲכָם הָרָזִים וְכו' וְכַנְרָאָה בַּחוּשׁ. וְכֵן יֵשׁ שִׁנּוּיִים רַבִּים בֵּין מְקוֹם לְמְקוֹם וּבֵין הַמְּדִינוֹת וְהָעִירוֹת וְהָאֶקְלִימִים. וְכֵן יֵשׁ שִׁנּוּיִים רַבִּים בְּזִמְנָן בֵּין יוֹם לְחִבְרוֹ. וְכָל־עַל צָרִיכִים לְהַפְלִיל יַחַד בְּאַחַד בַּבַּחֲנִינָת אָבֶן שְׁתִּיָּה שְׁזָה עָקֵר הַתִּקּוּן. וְזֶה בַּחֲנִינָת הָעֲבוּדָה שֶׁל הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל בְּיוֹם כְּפוּר - שֶׁנִּכְלָלוּ כָּל הַמְּקוֹמוֹת בְּאַבֶּן שְׁתִּיָּה בְּיוֹם הַכְּפוּרִים, שֶׁהוּא כָּלְלוֹת כָּל הַיָּמִים עַל-יְדֵי הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל שֶׁהוּא כָּלְלוֹת כָּל יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּשְׁלַח וְנִבְחָר מֵהֶם [וְעֵינִן בְּמְקוֹם אַחֵר, מוּבָא מַעֲיָן זֶה בְּהַקְדָּמוֹת אַחֲרוֹת]:

כִּי הַצְמָצוּמִים צָרִיכִים לְהַפְלִיל בְּסוּד אָבֶן שְׁתִּיָּה

עֲבוּדָה-זָרָה, שֶׁנֶּאֱמָר בּוֹ (יִשְׁעִיָּה ל, כב): "צֵא תֹאמַר לוֹ" כְּמוֹ שֶׁכָּתַב רַבֵּנוּ ז"ל (סִימָן מ). אָבֶל כְּשֶׁזּוֹכִין לְשׁוּבָ כִּנְל, וְאִזּוּ הַטְּלָטוּל הוּא תִקּוּן, זֶה בַּחֲנִינָת נְסִיעָה, בַּחֲנִינָת (דְּבָרִים י, יא): "קוּם לֵךְ לְמַסַּע לְפָנֵי הָעָם", בַּחֲנִינָת "וַיְהִי בְּנִסְעֵ הָאָרֶץ", בַּחֲנִינָת "מַסַּעִי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל", שֶׁפָּרַשׁ רַש"י (בַּמִּדְבָּר לג, א) - שֶׁגַּם מְקוֹם הַמְּנוּחָה נִקְרָא נְסִיעָה וְכו', כִּי הַנְּסִיעָה עִם קִדְּשַׁת הָאָרוֹן זֶה בַּחֲנִינָת מְנוּחָה, כִּי עַל-יְדֵי-זֶה מִתְקַנִּים הַטְּלָטוּל, וְנִכְלָל בְּעָקֵר הַמְּנוּחָה וְהַנְּחִלָּה שֶׁהוּא קִדְּשֵׁי קִדְּשִׁים.

וְזֶהוּ מוֹצְאֵיהֶם לְמַסַּעִיהֶם וְאַחֲרֵי-כֵן כָּתַב לְהַפְּךָ מַסַּעִיהֶם לְמוֹצְאֵיהֶם, כִּי כֵן הַדְּבָר, שֶׁבַּתְחִלָּה הַטְּלָטוּל בַּבַּחֲנִינָת 'מוֹצְאֵיהֶם', בַּבַּחֲנִינָת 'צִיָּאָה בְּגוּלָה', אָבֶל צָרִיכִין לְרְאוֹת לְשׁוּבָ וְכו', עַד שֶׁהִצִּיָּאָה בְּגוּלָה תִּהְיֶה נִכְלָלָת בַּבַּחֲנִינָת 'מַסַּעִיהֶם', בַּחֲנִינָת "וַיְהִי בְּנִסְעֵ הָאָרֶץ" - שֶׁתִּהְיֶה נִכְלָלָת בַּבַּחֲנִינָת קִדְּשֵׁי קִדְּשִׁים וְכו'ל, וְאִזּוּ נִמְשָׁךְ מִשָּׁם מִבַּחֲנִינָת קִדְּשֵׁי קִדְּשִׁים תִּקּוּן וְהַמְּתַקֶּה מִבַּחֲנִינָת שֶׁכָּל הַכּוֹלֵל שְׁעַל-יְדֵי-זֶה נִמְתַּקֵּין וְנִתְּתַקְּנִין כָּל הַצְמָצוּמִים וְהַדִּינִים שְׁזָה עָקֵר תִּקּוּן הַטְּלָטוּלִים שֶׁהִיָּה בַּבַּחֲנִינָת 'מוֹצְאֵיהֶם', בַּבַּחֲנִינָת 'צִיָּאָה בְּגוּלוֹת. וְזֶהוּ וְאֵלֶּה מַסַּעִיהֶם לְמוֹצְאֵיהֶם - שֶׁמַּסַּעִיהֶם, בַּחֲנִינָת "מַסַּעִי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל", בַּחֲנִינָת "וַיְהִי בְּנִסְעֵ הָאָרֶץ" - הוּא תִקּוּן וְהַמְּתַקֶּה לְבַחֲנִינָת מוֹצְאֵיהֶם בְּגוּלָה, כִּי עַל-יְדֵי שֶׁכָּתַב מֹשֶׁה אֶת מוֹצְאֵיהֶם לְמַסַּעִיהֶם נַעֲשֶׂה מֵהֶם תּוֹרָה וְנִכְלָלוּ בְּשִׁרְשָׁם בַּבַּחֲנִינָת קִדְּשֵׁי קִדְּשִׁים. וְעַל-יְדֵי-זֶה נִמְשָׁךְ מִשָּׁם, מִבַּחֲנִינָת 'מַסַּעִיהֶם', מִבַּחֲנִינָת "וַיְהִי בְּנִסְעֵ הָאָרֶץ" - נִמְשָׁךְ מִשָּׁם תִּקּוּן וְהַמְּתַקֶּה, שֶׁמַּסַּעִיהֶם שְׁהִיו עַל-יְדֵי בַּחֲנִינָת "וַיְהִי בְּנִסְעֵ הָאָרֶץ" תִּקֵּן כָּל מוֹצְאֵיהֶם - כָּל 'צִיָּאָתָם וְטְלָטוּלָם בְּגוּלָה, כִּי נִתְבַּטְּלוּ כָּל הַמְּצָרִים וְהַדִּינִים וְנִתְרֻמָּם הַכָּל לְהַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ, בַּבַּחֲנִינָת "וְנִשְׁאַר גַּם הוּא לֹאֲלֻקִּינוּ", וְכו'ל:

צָרִיכִין לְרְאוֹת שֶׁהִצִּיָּאָה בְּגוּלָה תִּהְיֶה נִכְלָלָת בַּבַּחֲנִינָת מַסַּעִיהֶם

כד. וְזֶה (תְּהִלִּים קלט, טז): "גִּלְמִי רָאוּ עֵינֶיךָ" וְכו' וְשָׁם חוֹשֵׁב כָּל הַשְּׁלֵשׁ בַּחֲנִינוֹת שִׁנּוּיִים הִנְל בְּאַדָּם וּמְקוֹם וְזִמְנָן, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב שָׁם (פְּסוּקִים ח"י): אִם אָפֶסָּךְ שָׁמַיִם שָׁם אֶתָּה וְאַצִּיעָה שְׁאוּל הַגָּד, אִשָּׁא כְּנָפֵי שָׁחַר אֲשַׁכְנֶנָּה בְּאַחֲרִית יוֹם, גַּם שָׁם יִדְּךָ תִּנְחֲנִי וְכו', כָּל זֶה בַּחֲנִינוֹת כָּלְלוֹת שְׁנֵי הַמְּקוֹמוֹת, שְׁעַל כָּל־הוּא מוֹדָה לְהַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ שֶׁכָּל־כְּלוּלִים בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְהוּא בְּרַחֲמָיו

זִיּוֹד מוֹדָה לְה' בְּכָל סוּגֵי הַשְּׁנִיִּים וְח' מַחֲזָקוֹ שֶׁלֹּא יִפּוֹל

כג. וְזֶה וַיִּכְתֹּב מֹשֶׁה אֶת מוֹצְאֵיהֶם לְמַסַּעִיהֶם עַל-פִּי ה', וְאֵלֶּה מַסַּעִיהֶם לְמוֹצְאֵיהֶם - כִּי מוֹצְאֵיהֶם זֶה בַּחֲנִינָת הַגְּלוּת וְהַטְּלָטוּל, בַּחֲנִינָת 'צִיָּאָה בְּגוּלָה' שֶׁנִּמְשָׁךְ עַל-יְדֵי פָּגַם אַמוּנַת חֲכָמִים, שֶׁהוּא בַּחֲנִינָת פָּגַם

כְּשֶׁזּוֹכִין לְשׁוּבָ - הַטְּלָטוּל הוּא תִקּוּן

מחזקו ואוחזו בימינו שלא יפל ולא יטה ממנו יתברך על-ידי רבוי השנויים, כי הוא יודע ומאמין שכל השנויים שהם בחינת צמצומים, כלם כלולים בו יתברך בחינת אם אסק שמים שם אתה וכו' עד גם שם יך תנחני ותאחזני ימינך, שימינו יתברך בחינת חסדי ה' - אוחזו שלא יתגברו בו הדינים הבאים מהשנויים והצמצומים, כי כשמאמינים שכלם כלולים בו יתברך - נמתק הכל וכו' וכנ"ל.

כל השנויים הם אחד אצלו יתברך

ואמר אף חשך ישופני ולילה אור בעדני גם חשך לא יחשיך ממך ולילה פיום יאיר וכו' - זה בחינת שנוי הזמנים, ועקרו השנוי שבין יום ללילה, ועל זה אמר שהכל אחד אצלו יתברך, כי לילה פיום יאיר אצלו יתברך. ואחר-כך מדבר משנוי שבאדם עצמו ושבין אדם לחברו, כמו שכתוב: אורך על פי נוראות נפילתי וכו' גלמי ראו עיניך, שהם כלל כל בני אדם שהיו כלולים באדם הראשון, כמו שדרשו רבותינו ז"ל (סנהדרין לח.) על פסוק זה, הינו שכל השנויים שבין גלמי בני אדם - כלם ראו עיניך, כי כלם כלולים בך יחד.

התקו על ידי ספרים, וענין יום כפור הכלול מכל הימים

וזוהו ועל ספרך כלם יכתבו - 'על ספרך' דיקא, כי עקר התקו על-ידי רבוי הספרים שנתרבו בתורה הקדושה, שעל-ידי-זה נכללין בבחינת לוחות בבחינת קדשי קדשים. וזהו ימים יצרו ולא אחד בהם - 'זה יום הכפורים' (פסיקתא רבתי כג.), שכלול מכל הימים, שאז נכנס הפה הגדול לבית קדשי קדשים, שאז נכללו כל השנויים יחד, בבחינת שכל הכולל, שעל-ידי-זה נמתק הכל - כל מיני דינים שבעולם, שמשם הכפרה והסליחה לכל החטאים והעונות שבעולם, וכנ"ל:

בחקנות עמלק נתוסף ספר בתורה

כה. וזה (שמות יז, יד): "כתב זאת זכרון בספר" שנאמר לענין מחית עמלק, כי עמלק הוא זהמת הנחש, בחינת כפירות, שעקרו מתגבר בדרך, בבחינת (דברים כה, יח): "אשר קרך בדרך" וכו'. ועל-כן כשזכה משה להתגבר נגדו ולהכניס תשובה בישראל עד שהכניעו אותו, כמו שאמר רבותינו ז"ל (תנחומא בשלח כו): 'בתענית היו שרויים', על-כן אחר-כך נתהפך מהפך אל הפך, כי זכו על-ידי-זה דיקא להוסיף ספר

בתורה, בחינת "כתב זאת זכרון בספר" וכו', שדיקא על-ידי בחינת מלחמת עמלק שהיה בדרך - נתוסף ספר בתורה, כי על-ידי-זה שבו בתשובה, שעל-ידי-זה נתרבין ספרים בתורה וכנ"ל.

עמלק מתגבר כנגד האמונה הקדושה, והעקר כנגד אמונת חכמים

וזוהו "ושים באזני יהושע" וכו' - שיזכר זאת וימסר זאת לדורות, כי כן הוא בכל דור ודור, שכל מה שבחינת עמלק מתגבר כנגד האמונה הקדושה, והעקר כנגד אמונת חכמים להסתיר ולהעלים האמת לאמתו, השם יתברך ברחמיו והצדיקים אמתים לוחמים כנגדו ומכניסים הרהורי תשובה בישראל, עד שנמצאים בכל דור ודור אנשים פשרים באמת שמתקברים לצדיקים אמתים במסירת נפש ושבים בתשובה על פגם אמונת חכמים, שעל-ידי-זה נתוספין בכל פעם ספרים רבים בתורה, בבחינת (איוב לא, לה): "וספר כתב איש ריבי" כמבאר בהתורה הנ"ל, שעל-ידי-זה נכללת התורה בבחינת אבן שתיה, שעל-ידי-זה נמתק הכל, בבחינת (שם): "הן תוי שדי יעני" וכו' כמו שמבאר שם עין שם:

הלכות שכירות פועלים

העבדות והסרוו הפרנסה נמשך מחטא אדם הראשון

כו. וזה בחינת (דברים כד, טו): "כיומו תתן שכרו" וכו'. כי זה השכיר נפל לבחינת עבדות מחמת דחקות הפרנסה - שהכרח להשכיר עצמו לעבד אצל חברו. ועקר העבדות נמשך מפגמים הנ"ל, שעקרו פגם אמונת חכמים, כי עקר העבדות והסרוו הפרנסה נמשך מחטא אדם הראשון שנגזר עליו (בראשית ג, יט): "בזעת אפך תאכל לחם" וכו' על שפגם באמונת חכמים כנ"ל, כי כל ההשפעות נמשכים על-ידי התורה, כידוע. ועקר שלמות התורה הוא על-ידי אמונת חכמים, שעל-ידי-זה נתרבין הספרים של התורה הקדושה ונשלמת התורה ונכללת בבחינת קדשי קדשים בבחינת שכל הכולל, שעל-ידי-זה נמתקין כל הדינים והצמצומים שבעולם כנ"ל, ועל-ידי-זה נמשך הממון והפרנסה בשפע גדול, כי השפע והעשירות נמשך משמאל כמו שכתוב (משלי ג, טז): "בשמאלה עשר וכבוד", ושמאל בחינת צמצום ודין, ועל-כן (פסחים קיח.): 'קשין מזונותיו של אדם' מאד, מחמת שנמשך משמאל מבחינת דינים וצמצומים,

הלחת" (שמות לב, טז), שדרשו רבותינו ז"ל (אבות ו, א) מזה - 'שאיין לך בן חורין אלא מי שעוסק בתורה', וזהו "חרות על הלחת" דיקא, בחינת לוחות האבן הנ"ל, בחינת כלליות התורה באבן שתיה קדשי קדשים שכל הפולל הנ"ל, כי עקר החרות משם, כי משם המתקת כל מיני דינים שבעולם, שעל-ידי-זה מתבטל בחינת "בזעת אפך תאכל לחם", שבא מחטא אדם הראשון שפגם באמונת חכמים כנ"ל, שעל-ידי-זה מתבטל כל בחינת עבדות וזוכין לחרות. וכל זה זוכין על-ידי אמונת חכמים, שהוא עקר עסק התורה, כי אי אפשר לעסק בתורה כי אם על-ידי אמונת חכמים, וכמו שאמרו רבותינו ז"ל (שם משנה ו): 'באמונת חכמים' וכו'.

על-כן צריכין יגיעה להמתיק הדין ולהמשיך שפע המזון. ועל-כן עקר התקון על-ידי אמונת חכמים שעל-ידי-זה נשלם התורה ונמתקין כל הדינים שהם בחינת שמאל, ואז נמשך שפע המזון הפא משם.

ועל-כן צריך כל אחד להחזיק את התלמיד חכם בגופו ובממונו, בבחינת (דברים לג, יח): שמח זבולן בצאתך ויששכר באהלך, כי עקר האמונה תלויה במזון, כמו שמבאר במקום אחר (סימן כג), ועל-כן עקר שלמות אמונת חכמים הוא, בשמפזר מזונו להחזיק את התלמיד חכם ולהתקרב אליו, ואז זוכה לאמונת חכמים בשלמות, שעל-ידי-זה נכלל בבחינת שכל הפולל, שמשם נמשך כח לכל השכליים הפרטיים להמתיק כל דין וצמצום על-ידי השכל השייך לו, ואז נמשך לכל אחד שפע המזון בשפי, על-ידי שנמתק הדין בחינת שמאל שמשם המזון כנ"ל.

שלמות אמונת חכמים כשמפזר מזונו להחזיק התלמיד חכם

וזה שמח זבולן בצאתך ויששכר באהלך - שזה נאמר על המחזיק את התלמיד חכם, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (בראשית רבה צט, ח), שזה עקר שלמות אמונת חכמים כנ"ל. וזהו (דברים לג, יט): עמים הר יקראו וכו' - הינו שכל העמים יקראו ויתאספו להר המוריה לבית המקדש, שעקר קדשתו בחינת קדשי קדשים, כי עקר התקון שיתבטלו כל המצרים של כל העמים - שלא יהיו מצרים לישראל, אדרבא! כלם ימשכו עצמם לבית המקדש לבחינת קדשי קדשים לבחינת שכל הפולל, בחינת חכמה עלאה, שמשם נמשך המתקה לכל הדינים והצמצומים שבעולם שמהם יונקים העכו"ם. ועל-ידי גדל ההמתקה - גם העמים מתבטלים ונמשכים כלם אל הר המוריה בחינת עמים הר יקראו שם יזבחו וזבחי צדק וכו'. וכל זה נמשך על-ידי שמח זבולן בצאתך על-ידי בחינת אמונת חכמים וכו' כנ"ל. וזהו כי שפע ימים יינקו וכו' כי על-ידי-זה נמשך השפע בשפי על-ידי שנמתקו כל הדינים, וכנ"ל:

נמשך השפע בשפי על-ידי שנמתקו כל הדינים

כו. ועל-כן כל אחד כפי מה שזוכה לאמונת חכמים - בן הוא זוכה לחרות, לבטל מעצמו על עבדות וגיעת הפרנסה וכנ"ל. וזהו בחינת "חרות על

כפי מה שזוכה לאמונת חכמים - בן הוא זוכה לחרות

הזמירה התורה לתת לו שכירתו ביומו דיקא

כח. נמצא, שעקר בחינת העבדות שעל-ידי-זה בא זה השכיר להשפיר עצמו לחברו בשביל פרנסתו הוא על-ידי פגם אמונת חכמים כנ"ל, ועל-כן הזהירה התורה לתת לו שכירתו ביומו דיקא - "ולא תבא עליו השמש" (דברים ד, כד) או אם פלגה עבודתו בלילה לתת לו קדם הבקר דיקא (חשן-משפט, סימן שלט, סעיף ג), כמו שכתוב (ויקרא יט, ג): "לא תלין פעלת שכיר אתך עד בקר". כי עקר פגם העבדות מה שבא זה לידי מדה זאת להשפיר עצמו ליומו, הוא בא על-ידי רבוי השנויים שפרא השם-יתברך - שפולילים באדם ובמקום ובזמן וכמובא לעיל מזה (באבות כב, כד). כי באמת כל שרש השפע נמשך משכל הכולל הנ"ל, שהוא בחינת האבן שתיה, שמשם המעין היוצא מבית ה', שהוא בחינת "הנהר היצא מעדן" וכו' (בראשית ב, י), שהוא בחינת שרש כל ההשפעות שבעולם, כי ממנו נמשכין צנורות וכלים לכל אחד ואחד כפי האדם והמקום והזמן. ועקר הפלי והצנור של כל אחד הוא השכל והחכמה של כל אחד, כי עקר השפע נמשך כפי הדעת, כמו שמבאר במקום אחר (סימן נח).

ועל-כן 'לא מצא הקדוש-ברוך-הוא כלי מחזיק ברכה לישראל אלא השלום' (עקצין ג, יב), כי כשיש שלום בין ישראל וכל ישראל אוהבין זה את זה וכלם נכללין באחד בהצדיק האמת בשכל הפולל, בבחינת אבן השתיה, אזי נפתחין כל צנורות השפע

כשיש שלום והתכללות - נמשך שפע גדול

ונמשך רב טוב וּשְׁפַע גָּדוֹל לְכָל אֶחָד כָּפִי הַפְּלִי שֶׁלוֹ שֶׁהוּא שָׂכְלוּ. כִּי שָׂכְלוּ נִשְׁלַם בְּשִׁלְמוֹת גָּדוֹל וּמֵאִיר בְּאוֹר גָּדוֹל, עַל-יְדֵי שֶׁנִּכְלָל עִם חֲבֵרוֹ יַחַד בְּהִשְׁכָּל הַכּוֹלָל, שֶׁמֶשֶׁם מְקַבְּלִים כָּל הַשְׂכָּלִיּוֹת כָּלָם, שֶׁהֵם בַּחֲנִינַת כָּלִים וְצִנּוּרוֹת לְקַבֵּל רַב טוֹב וּשְׁפַע גָּדוֹל.

אָבֵל, חֵס וְשָׁלוֹם, לְהַפֵּךְ כְּשֶׁאֵין שָׁלוֹם בֵּין יִשְׂרָאֵל, וְיֵשׁ מַחֲלָקָת, חֵס וְשָׁלוֹם בֵּינֵיהֶם, אֲזִי אֵי אֶפְשָׁר לָהֶם לְהַכְלִיל בְּהִשְׁכָּל הַכּוֹלָל וְלִינֵק מִשָּׁם לְהַשְׁלִים שָׂכְלוֹ, שֶׁהוּא עֶקֶר הַפְּלִי כִּי אֵי אֶפְשָׁר לְהַכְלִיל שֵׁם כִּי אִם עַל-יְדֵי אֲהָבָה וְאַחֲדוּת, בְּבַחֲנִינַת 'אֶנֶן בְּחִיבוּתָא תִּלְיָא' וְכֵן"ל, מִכָּל שָׂכֵן וְכָל שָׂכֵן כְּשֶׁחוֹלְקִין, חֵס וְשָׁלוֹם, עַל הַצַּדִּיק הָאֵמֶת בְּעֶצְמוֹ שֶׁהוּא בַּחֲנִינַת שָׂכָל הַכּוֹלָל, אֲזִי נִפְגְּמִין הַשְׂכָּלִיּוֹת שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, וְאֵין לוֹ כָּלִי וְצִנּוּר לְקַבֵּל הַשְׁפָּע, וּמִתְגַּבְּרִין, חֵס וְשָׁלוֹם, הַצִּמְצוּמִים וְהַדִּינִים, כִּי אֵין בּוֹ כַח לְהִמָּתֵיק הַדִּין וְהַצִּמְצוּם, כִּי עֶקֶר הַמִּתְקָתוֹ הוּא עַל-יְדֵי הַשָּׂכָל וְכוּ' וְכֵן"ל, וְאֲזִי נִתְעַכֵּב הַשְׁפָּע וּמַעֲט הַשְׁפָּע שִׁיּוּרְדַת אֵינֶה יוֹרֶדֶת בְּסֹדֶר לְמָקוֹם הָרְאוּי, עַד שֶׁרַב הַשְׁפָּע יוֹרֶדֶת לְעִבּוּ"ם וְרִשְׁעִים, חֵס וְשָׁלוֹם, כְּמוֹ שֶׁאֵיתָא בַּזֶּהר הַקָּדוֹשׁ (תְּרוּמָה קנב:), וְיִשְׂרָאֵל נִזְוָנִין מִתְמַצִּית, שִׁזְהוּ בַּחֲנִינַת צָרוֹת הַחֶרֶב וְהַגָּלוּת שֶׁבָּא עַל-יְדֵי פָגַם אֱמוּנַת חֲכָמִים, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: "וַיְהִי מִלְעֲבִים בְּמִלְאֲכֵי אֱלֹקִים" וְכוּ', שֶׁנִּתְמַעֲטָה הַשְׁפָּע מִיִּשְׂרָאֵל וְנִתְהַפְּכָה לְזָרִים, כְּמוֹ שֶׁאֵנּוּ מְקוֹנְנִים עַל זֶה: 'נִחַלְתָּנוּ נִהַפְּכָה לְזָרִים בְּחִינַת לְנִכְרִים' וְכוּ' (אִיכָה ה, ב). וְכָל זֶה מִמַּחֲמַת שִׁתּוּמִים הֵיינוּ וְאֵין אָב אֱמוּנָתֵנוּ כְּאֶלְמָנוּת (שָׁם פְּסוּק ג), שֶׁהוּא בַּחֲנִינַת מָה שֶׁנִּסְתַּלְקוּ וְנִעְלָמוּ מֵאֲתָנוּ הַצַּדִּיקִים הָאֱמִתִּיִּים, שֶׁהֵם בַּחֲנִינַת שָׂכָל הַכּוֹלָל, שֶׁהוּא בַּחֲנִינַת אָב וְאִם, בַּחֲנִינַת אָב בְּחִכְמָה וְאִם לְבִינָה וְכֵן"ל. וְאֲזִי גַם מַעֲט הַשְׁפָּע בְּצִמְצוּם שִׁיּוּרְדַת לְיִשְׂרָאֵל - אֵינֶה בְּסֹדֶר, כִּי נִתְעַבְּבוּ הַצִּנּוּרוֹת וְהַתְּגַבְּרוּ הִכְלִי הַתְּמוּרוֹת, עַד שֶׁשְׁפַע שֶׁל זֶה יוֹרֶדֶת לְחֲבֵרוֹ, וּמִזֶּה בָּא גָדֹל הַעֲנִיּוֹת וְהַדַּחֲקוֹת שֶׁל הַעֲנִיִּים וְהָאֲבִיּוֹנִים.

כְּשֶׁחוֹלְקִים עַל הַצַּדִּיק נִתְמַעֲטָה הַשְׁפָּע

חִזּוֹר וְנִמְשָׁךְ מִשָּׁם שְׁפַע לְכָל אֶחָד כְּרָאוּי לוֹ, וְאֲזִי יָכוֹל לְחִזּוֹר וּלְקַבֵּל הַשְׁפָּעָתוֹ, כִּי בְּיָדָיו יֵשׁ לוֹ גַּם כֵּן צִנּוּר שֶׁיָּכוֹל לְקַבֵּל שְׁפָעוֹ, רַק שֶׁנִּסְתָּם וְנִתְבַּלְבַּל מִמַּחֲמַת פָּגַם אֱמוּנַת חֲכָמִים. אָבֵל כְּשֶׁיָּשׁוּב בְּתִשּׁוּבָה שֶׁלֹּא בְּאֵמֶת עַל פָּגַם אֱמוּנַת חֲכָמִים - יָשׁוּב אֵלָיו צִנּוּר הַשְׁפָּעָת פְּרִנָּסָתוֹ, כִּי יַחֲזוֹר וְיִשְׁלַם שָׂכְלוֹ שֶׁהוּא עֶקֶר הַכָּלִי וְהַצִּנּוּר, וְכֵן"ל:

כֵּן. כִּי עֶקֶר חֲסִדוֹן הַפְּרִנָּסָה הוּא מִמַּחֲמַת חֲסִדוֹן הַדַּעַת כֵּן"ל, כִּי כָפִי שִׁלְמוֹת דַּעַתוֹ - כֵּן הוּא מִתְחַזֵּק בְּבִטְחוֹן, כְּמוֹ שֶׁמִּבְּאֵר בְּמָקוֹם אַחֵר (סִימָן רכח), שֶׁעֶקֶר הַבִּטְחוֹן הוּא עַל-יְדֵי הַדַּעַת וְכוּ'. כִּי בְּאֵמֶת אֶפְלוּ עֲכָשׁוּ בַּגָּלוּת הַמֶּר הַזֶּה וּבְדַחֲקוֹת הַפְּרִנָּסָה, וּבְפֶרֶט עֲצָם הַדַּחֲקוֹת שֶׁל הַעֲנִיִּים וְהָאֲבִיּוֹנִים. אֶף-עַל-פִּי-כֵן אֵין עֲצָה וְתַחְבּוּלָה כִּי אִם בְּטַחֲוֹן חֶזֶק, וְכֵן שֶׁשְׁמַעְתִּי מִפִּי הַקָּדוֹשׁ, שֶׁאָמַר בְּזֶה הַלְשׁוֹן (חֲזִי מוֹדַר"ן סִימָן תקא): נִאֲהָר בְּטַחֲוֹן! (רַק בְּטַחֲוֹן) כִּי גַם עֲתָה בְּעֶצֶם הַדַּחֲקוֹת - הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ זֵן וּמִפְרִנָּס וּמִכְלָל אֵת כָּל אֶחָד וְאֶחָד דְּבַר יוֹם בְּיוֹמוֹ, כִּי לֵית יוֹם דְּלִית בּוֹ טוֹב (וְהָרַגְשָׁא קכג), 'וּמֵאֵן דְּבָרָא יוֹמָא בְּרָא מְזוֹנָא' (מִי שֶׁבָּרָא אֵת הַיּוֹם - בְּרָא גַם אֵת מְזוֹנּוֹ) (תְּנַחֲמָא בְּשִׁלַּח כ), וְכֵן שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים סח, כ): "בְּרוּךְ אֲדֹנֵי יוֹם יוֹם יַעֲמֹס לָנוּ הָאֵל יִשְׁוַעְתָּנוּ סֵלָה", וְהַכָּל נִמְשָׁךְ מִשָּׂכָל הַכּוֹלָל, שֶׁהוּא בַּחֲנִינַת אוֹר הַגָּנוּז מִשְׁשֶׁת יָמֵי בְּרָאשִׁית, שֶׁאֶף-עַל-פִּי שֶׁנִּגְנְזוּ, אֶף-עַל-פִּי-כֵן לֵית יוֹם דְּלֵא נִהִיר בֵּיה אוֹר הַגָּנוּז בְּהַעֲלֵם גָּדוֹל, כְּמוֹ שֶׁאֵיתָא בַּזֶּהר הַקָּדוֹשׁ (תְּרוּמָה קמח:) כִּי אֶלְמָלָא אֲתַגְנִיז מִכָּל וְכָל - לֹא הָיָה עֲלֵמָא אֲתַקִּים אֶפְלוּ רַגַע חֲדָא (אִם הָאוֹר הַגָּנוּז הָיָה נִגְנֵז לְגַמְרֵי - הָעוֹלָם לֹא הָיָה יָכוֹל לְהִתְקַיֵּם אֶפְלוּ רַגַע אֶחָד).

וְזֶה בַּחֲנִינַת (אִיכָה ג, יח-כג): וְאָמַר אָבִד נִצְחִי וְתוֹחֲלָתִי מֵה' וְכוּ' זֹאת אֲשִׁיב אֵל לְבִי עַל-כֵּן אוֹחִיל חֲסִדִּי ה', כִּי לֹא תִמְנֶנּוּ כִּי לֹא כָלוּ רַחֲמֵי חֲדָשִׁים לְבָקָרִים רַבָּה אֱמוּנָתְךָ - הֵיינוּ שֶׁכָּפִי עֲצָם מְרִירוֹת הַגָּלוּת בְּגִשְׁמִיּוֹת וְרוּחָנִיּוֹת בְּגוֹף וְנַפֶּשׁ וּמִמּוֹן וְעֶצֶם דַּחֲקוֹת הַפְּרִנָּסָה, וְצָרוֹת מַצָּרוֹת שׁוֹנוֹת, רַחֲמָנָא לְצִלָּן - הִיָּה כְּמַעֲט אָפֶס תִּקְוָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב מִקֶּדֶם מַעֲצָם רַבּוּי הַצָּרוֹת מִתְחַלֵּת (פְּסוּק א): אֲנִי הַגִּבֹּר רָאָה עֲנִי בְּשִׁבְט וְכוּ', (פְּסוּק טו): הַשְׁפִּיעֵנִי בְּמִרוּרִים וְכוּ' עַד אֲשֶׁר נִדְמָה

אֵין עֲצָה וְתַחְבּוּלָה כִּי אִם בְּטַחֲוֹן חֶזֶק

הַחֲסִדִּים הַעֲלִיּוֹנִים שֶׁאֵינֶם תְּמִיִּם לְעוֹלָם נִמְשָׁכִים מִשָּׂכָל הַכּוֹלָל

כְּשִׁיבוֹב בְּתִשּׁוּבָה עַל פָּגַם אֱמוּנַת חֲכָמִים - יָשׁוּב אֵלָיו צִנּוּר הַשְׁפָּעָת פְּרִנָּסָתוֹ

חסרון דעתו שפא לידי מדה זאת להשפיר עצמו, בא מחמת זה, מחמת שבימים שעברו היה לו דחקות הפרנסה מאד, ונקטן דעתו כל-כך עד שנפל מהבטחון עד שהכרח להשפיר עצמו, על-כן צריכין להזהר לתן לו על כל פנים שכירותו ביומו כי הוא חיותו, כמו שכתוב "כי עני הוא ואליה הוא נשא את נפשו" (דברים כד, טו) - כדי להמשיך חיותו לשרש נפשו ביומו דיקא שלא יהיה נסתם הצנור של זה היום, שאז בקל יכול לפתח לו צנורי השפע בימים הבאים.

אבל כשלא יתן לו שכירותו ביומו, והוא כבר נפל לעבדות, וגם שכירותו לא נתן לו ביומו טרם ישתנה הזמן של היום, אזי יהיה, חס ושלום, נסתם צנור השפע של זה היום, שאז יהיה קשה מאד לפתח עוד צנורי השפע שלו, בבחינת (בבא קמא פ:) 'דלת הננעלת לא במהרה היא נפתחת'. ועל-כן בותר עניא אזלא עניותא' (שם צב.), כי כל מה שהעניות מתגבר עליו - נקטן דעתו ביותר ונקטן בטחונו ביותר ונסתמין ביותר כלי השפע שלו פנ"ל, ובפרט זה שפבר נקטן דעתו כל-כך עד שנפל לעבדות. על-כן הזהירו לבלי לעכב שכירותו עד שיבא השמש ויהיה שנוי עת, שאז צריכין לזהר ביותר שלא לתן יניקה להצמצומים והדינים היונקים מחסרון הדעת. על-כן צריכין לתת לו שכרו ביומו, כדי להשלים נפשו וחיותו שהוא דעתו, ואז יכול לזפות לצאת מעבדות ולפתח צנורי השפע שלו, על-ידי שנשלם נפשו ודעתו ביומו דיקא, וכנ"ל:

לא. **ובל** זה מרמז לעקר האדם - שהוא הדעת האמתי לעסק בתורה ותפלה ועבודת ה' בכל יום ויום, ולא ידחה עצמו מיום לחברו, וכמו שמבאר (סימן ערב) על פסוק (תהלים צה, ז): "היום אם בקלו תשמעו" - 'היום' דיקא, וזהו (דברים כד, טו): "ביומו תתן שכרו ולא תבוא עליו השמש" וכו'. כי הנפש היא אצל האדם בבחינת שכיר יום, כי הנפש עושה כל פעלת הגוף, כי אין להגוף שום תנועה וחיות כי אם על-ידי הנפש.

לי שאפס תקוה, חס ושלום, בבחינת ואמר אבד נצחי ותוחלתי מה' אף זאת אשיב אל לבי על-כן אוחיל חסדי ה' כי לא תמנו וכו', הינו החסדים העליונים שאינם תמים ואינם כלים לעולם, שהם נמשכים משכל הפולל הנ"ל, מבחינת אור הגנוז שנמשך בהעלם גדול בכל יום, בבחינת חדשים לבקרים רבה אמונתך:

ל. **אבל** מחמת מרירות דחקות הפרנסה של זה העני והאביון שפא מפגם אמונת חכמים, שעל-ידי-זה אין יכול שכלו לינק משכל הפולל הנ"ל, ועל-ידי-זה נסתם שכלו, עד שנפל מהבטחון כל-כך, עד שפא למדה זאת - להשפיר עצמו ליומו בשביל פרנסתו, שזהו בבחינת עבדות ממש, וכל זה נמשך מהצמצומים והדינים, שעקר התגברותם על-ידי השנויים שבאדם ומקום וזמן, עד שנדמה לו כאלו ביום זה אי אפשר שימשך לו פרנסה במקום שהוא שם, כי אם על-ידי שישפיר את עצמו ביום זה. ובאמת לאמתו הוא שטות גדול, כי כל יגיעת וטרחת הפרנסה של כל אחד הוא מחמת שטות וחסרון הדעת פנ"ל, בבחינת (במדבר יא, ח): "שטו העם ולקטו" - 'בשטותא', כמו שאיתא בזהר הקדוש (בשלה גס), ומוכא בדברינו במקום אחר (סימן נו), מפל שכן להשפיר עצמו לעבד. וכל זה מחמת שנדמה לו שכפי מה שעובר עליו - אין לו תקנה לפרנסת יומו כי אם על-ידי שישפיר עצמו, ואינו משים אל לבו לא דעת ולא תבונה, הלא עוד היום גדול ומי ידע איזה שפע יכול לירד אליו בזה היום, כי 'מאן דברא יומא ברא מזונא' וכנ"ל, אף דעתו נקטן עד שהכרח להשפיר עצמו, וזה נמשך רק מרובי השנויים שמשם אחיזת הצמצומים והדינים, פנ"ל.

ועל-כן הזהירה התורה לתת לו שכירתו ביומו - "ולא תבוא עליו השמש" (דברים כד, טו), כי השם-יתברך מרחם על הכל, ועל-כן הזהירה התורה לבלי לעכב שפע שכירותו עד שיעבר היום, כדי שלא יסתם הצנור של זה היום קדם שיבא יום שלאחריו. שאז יהיה קשה מאד לפתח צנור השפע שלו, כי כל

נסתם שכלו של המשכיר עצמו מרב דחקות

פשהעניות מתגברת נקטנת הדעת ונסתם השפע

הדעת האמתי לעסק בתורה ותפלה ועבודת ה' בכל יום ויום

הזהירה התורה לבלי לעכב שפע שכירותו עד שיעבר היום



לא לגזול את
הנפש אלא
לתת לה קצת
מיון

וּמִי שְׁזוּכָה לִילֵךְ בְּדֶרֶךְ הַקֹּדֶשׁ פָּרְאוּי לְבִטֵּל הַגּוֹף
לְגַמְרֵי לִגְבֵי הַנֶּפֶשׁ, אֲזִי הַנֶּפֶשׁ הִיא בִּבְחִינַת
מָלָךְ, כִּי הוּא מוֹלֵךְ עַל הַגּוֹף, וְאִזּוּ הוּא בֶן חוּרִין,
בְּבִחִינַת (שְׁבַת יז): 'כָּל יִשְׂרָאֵל בְּנֵי מַלְכִים הֵם'. אָבֵל
כְּשֶׁחַס וְשָׁלוֹם אֵינוֹ מְבִטֵּל גּוֹפּוֹ לְגַמְרֵי נִגְדַּנְּשׁוּ, אֲזִי
הַנֶּפֶשׁ אֲצֵל הַגּוֹף כְּעֶבֶד - שְׁעוֹשָׂה הַנֶּפֶשׁ כָּל פְּעֻלַּת
הַגּוֹף כְּעֶבֶד וּכְשֹׁכִיר, וְזֶה בִּבְחִינַת (אִיּוֹב ז, ב): "כְּעֶבֶד
יִשְׂאֵף צֶל וּכְשֹׁכִיר יִקְוָה פְּעֻלוֹ", וְאֲזִי צָרִיף הָאָדָם
לְרַחֵם עַל נַפְשׁוֹ, שְׁעַל כָּל פָּנִים, לֹא יִגְזֹל וַיַּעֲשֶׂק, חַס
וְשָׁלוֹם, לְגַמְרֵי, אֵת נַפְשׁוֹ, וְלִתֵּן לוֹ עַל כָּל פָּנִים
שְׁכִירוּתוֹ, דְּהֵינּוּ שְׁעַל כָּל פָּנִים יִתֵּן לְהַנֶּפֶשׁ בְּכָל יוֹם
כַּמָּה מְצוֹת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים וְתוֹרָה וְתַפְלָה וְכוּ' כְּפִי
חֻבַּת הַיּוֹם.

הַעֲקָר צְרִיכֵי
לְזַהֵר לְצִאֵת
חֻבַּת הַיּוֹם

כִּי בּוֹדָאִי מִהֲרָאוּי שְׁיַעֲשֶׂה רַק צְרִכֵי הַנֶּפֶשׁ וַיְבַטֵּל
הַגּוֹף לְגַמְרֵי, כְּמוֹ שְׁאִיתָא בְּזִהַר הַקְּדוּשׁ (תְּרוּמָה
קמא:): "זְכָאָה מָאֵן דְּלֹא אֶתְהַנִּי מְדִילִיה כְּלוּם" (אֲשֶׁרִי
מִי שְׁלֹא נִחְנָה מִשְׁלוֹ כְּלוּם), כִּי צָרִיף לְסַתֵּם עֵינָיו מִחִיּוֹ
דְּהָאִי עֲלֵמָא לְגַמְרֵי, וְאִזּוּ הוּא בִּבְחִינַת מָלָךְ וְכֵן חוּרִין
כַּנֶּ"ל. אָבֵל כְּשֶׁלֹּא זָכָה לְזֶה וְהַנֶּפֶשׁ בִּבְחִינַת עֶבֶד
וּשְׁכִיר כַּנֶּ"ל, אֲזִי צָרִיף הָאָדָם לְזַהֵר עַל כָּל פָּנִים שְׁלֹא
לְעַשְׂקוֹ וְשְׁלֹא לְגַזֵּל לְגַמְרֵי, חַס וְשָׁלוֹם. וְזֶהוּ בִּבְחִינַת
(דְּבָרִים כד, י): "לֹא תַעֲשֶׂק שְׁכִיר עֲנִי וְאֶבִּיּוֹן מֵאֲחִיד" וְכוּ',
וְלֹא זֶה אֵף זֶה, אֶתְהָ צָרִיף לְזַהֵר "בְּיוֹמוֹ תִּתֵּן
שְׁכָרוֹ" וְכוּ', שְׁלֹא תֵאֵמַר שֶׁתַּסְלֵק שְׁכִירַת הַנֶּפֶשׁ לְאַחַר
הַיּוֹם, כְּמוֹ שְׁמַצוּי בְּכַמָּה בְּנֵי אָדָם, שְׁאוּמְרִים: "הַיּוֹם
אִי אֶפְשָׁר לְהַתְּפַלֵּל הַיּוֹם אִי אֶפְשָׁר לְלַמֵּד וְלַעֲסֹק
בַּעֲבוּדַת ה'", וּמְדַחֵין עֲצָמָן מִיּוֹם לַיּוֹם. וְעַל זֶה מְזַהֵר
הַפְּסוּק בְּיוֹמוֹ תִּתֵּן שְׁכָרוֹ - בְּיוֹמוֹ דִּיקָא וְלֹא תְּבוּא עֲלִיו
הַשְּׁמֶשׁ, כִּי הַעֲקָר צְרִיכִין לְזַהֵר לְצִאֵת חֻבַּת הַיּוֹם,
בְּבִחִינַת "הַיּוֹם אִם בָּקִלוֹ תִּשְׁמְעוּ", כִּי לִית יוֹם דְּלִית
בֵּה טוֹב וְכוּ', וּכְמוֹ שְׁמַבְאָר בְּמָקוֹם אַחֵר (סִימָן פד), כִּי
בְּכָל יוֹם מֵאִיר אוֹר הַגָּנוֹז וְכוּ', וְנִמְשָׁף סִיּוֹעַ גְּדוֹל
מִלְּעֵלָא וְכוּ', בְּבִחִינַת "חֲסִדֵי ה' כִּי לֹא תִמְנֹנוּ וְכוּ'
חֲדָשִׁים לְבָקָרִים" וְכוּ'.

לְהַמְשִׁיךְ עַל
עֲצָמוֹ חֲסִדֵי
ה' בְּאִפְּו
שְׁחִיחָה עֲצָמוֹ
בְּרוּחָנוּת
וְנִשְׁמִיּוּת

וְכָל זֶה זוֹכִין עַל-יְדֵי אֲמוּנַת חֻכְמִים בְּשִׁלְמוֹת,
שְׁעַל-יְדֵי-זֶה נִחְשָׁבִים בְּעֵינָיו כָּל הַסְּפָרִים
הַקְּדוּשִׁים שֶׁל הַתּוֹרָה, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה זוֹכָה לְקַבֵּל וְלִינֹק

מִשְׁכָּל הַכּוֹלֵל, מִבְּחִינַת אָבֵן שְׁתִּיָּה, שְׁשֵׁם נִמְתָּק הַכָּל
כָּל מִינֵי דִינִים וְצִמְצוּמִים שְׁבַעוּלָם, וְאִיף שְׁנִמְצָא דִין
וְצִמְצוּם הַכָּל נִמְתָּק עַל-יְדֵי שְׁכָל הַכּוֹלֵל כַּנֶּ"ל, כִּי
בִּבְחִינַת שְׁכָל הַכּוֹלֵל מֵאִיר לְכָל הַשְׁכָּלִיּוֹת הַפְּרִטִיִּים שֶׁל
כָּל אֶחָד וְאֶחָד, וְלְכָל הַצְנוּרוֹת וְהַצְמִצוּמִים שֶׁל כָּל
אָדָם וְשֶׁל כָּל מָקוֹם וּמָקוֹם וְשֶׁל כָּל יוֹם וְיוֹם,
וְעַל-יְדֵי-זֶה יָכוֹל כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּכָל יוֹם וְכָל
מָקוֹם שֶׁהוּא - לְהַמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ חֲסִדֵי ה' תְּמִיד,
בְּאִפְּו שְׁחִיחָה עֲצָמוֹ בְּרוּחָנוּת וְנִשְׁמִיּוּת, וַיִּשְׁלִיף מַעְלִיו
מְרִירוֹת דְּאִגּוֹת הַפְּרָנְסָה, רַק יְכַטֵּחַ בְּשֵׁם ה', שְׁבּוֹדָאִי
יֵשׁ חֲסִד נִפְלֵא שְׁמֵאִיר גַּם בְּיוֹם זֶה, וּבּוֹדָאִי יִהְיֶה לוֹ
פְּרָנְסַת יוֹמוֹ וְלֹא יִחְשַׁב מִיּוֹם לְחִבְרוֹ כָּלֵל. וְכֵן בַּעֲבוּדַת
ה' יְכַטֵּחַ וַיַּחֲכֶה, כִּי בּוֹדָאִי גַם הַיּוֹם יוֹכֵל לְחַטֵּף אֵיזָה
טוֹב אֲמַתִּי, וַיַּחֲתֹר וַיְכַסֵּף בְּרָצוֹן חֲזָק עַד שְׁיִזְכָּה גַם
בְּיוֹם זֶה לְטוֹב אֲמַתִּי וְלֹא יֵאבֹד יוֹם מִמֵּיּוֹ, חַס וְשָׁלוֹם.

וְאֶבְרָהָם זָקֵן -
בֹּא בְּנִימִים -
קִינּוֹ הַחֲכָמָה
הָאֲמַתִּיָּת

וְזֶה בִּבְחִינַת (בְּרָאשִׁית כד, א): וְאֶבְרָהָם זָקֵן בֹּא בְּנִימִים -
'זָקֵן' זֶה בִּבְחִינַת שְׁכָל הַכּוֹלֵל, בִּבְחִינַת 'זֶה קִנְיָה
חֲכָמָה' (קְדוּשִׁין לב:), כִּי שֵׁם עָקָר קִנְיָן הַחֲכָמָה הָאֲמַתִּיָּת,
כִּי זֶה הַשְּׁכָל הַכּוֹלֵל הוּא בִּבְחִינַת זָקֵן, בִּבְחִינַת עֲתִיק,
בִּבְחִינַת תְּלִיסָר תְּקוּנֵי דְקִנְיָא, כִּידוּעַ (עֲצָחִים, שְׁעַר כט, פָּרָק
ט ועוד). וְזֶהוּ וְאֶבְרָהָם זָקֵן בֹּא בְּנִימִים - שְׁהַמְשִׁיךְ וְהַבִּיא
בִּבְחִינַת זָקֵן, בִּבְחִינַת שְׁכָל הַכּוֹלֵל לְתוֹף הַיָּמִים, שְׁבָכָל
יוֹם מִימֵי חַיָּיו הִיָּה מְקַשֵּׁר עֲצָמוֹ לְשְׁכָל הַכּוֹלֵל שֶׁהוּא
בִּבְחִינַת זָקֵן כַּנֶּ"ל, וְעַל-יְדֵי-זֶה וְה' בְּרַךְ אֵת אֲבְרָהָם
בְּכָל, כִּי מָשָׁם נִמְשָׁכִין כָּל הַהַשְׁפָּעוֹת, כִּי מָשָׁם נִמְשָׁכִין
כָּל צְנוּרוֹת הַשְּׁפַע, כַּנֶּ"ל:

עֲקָר הַכְּבֻדּוֹת
מִחֲמַת
שְׁחִיחָה קוֹשָׁה
וְכַבֵּד עֲלָיו

לב. כִּי עֲקָר הַכְּבֻדּוֹת וְהַדְּחָקוֹת שֶׁל כָּל אֶחָד, הֵן
בְּפְרָנְסָה וְהֵן בַּעֲבוּדַת ה', הוּא רַק מִחֲמַת
שְׁחִיחָה קוֹשָׁה וְכַבֵּד עֲלָיו, שְׁבָכָל יוֹם נִדְמָה לְהָאָדָם,
בְּפָרְט לְהַעֲנִיִּים וְאֶבְיוֹנִים, שְׁבַעַת הַזֹּאת, בְּפָרְט בְּזֶה
הַיּוֹם, אִי אֶפְשָׁר לְהַרְוִיחַ וְלִמְצָא פְּרָנְסָתוֹ, וְכֵן בַּעֲבוּדַת
ה', עַל-פִּי הָרֹב נִדְמָה לְכָל אֶחָד בְּכָל יוֹם שְׁחִיחָה קוֹשָׁה
לְהַתְּפַלֵּל וְכוּ', וְעַל-כֵּן נִקְרָא מִי שֶׁהַשְּׁעָה דְּחוּקָה לוֹ
'קוֹשֶׁה יוֹם', כְּמוֹ שְׁכַתוּב (אִיּוֹב ל, כה): "אִם לֹא כִכְתִּיתִי
לְקוֹשֶׁה יוֹם עֲגָמָה נִפְשִׁי לְאֶבִּיּוֹן", כִּי הָאֶבִּיּוֹן הוּא
בִּבְחִינַת 'קוֹשֶׁה יוֹם', וְכָל זֶה מִחֲמַת חֲסִדוֹן הַדְּעַת,
מִחֲמַת פָּגַם אֲמוּנַת חֻכְמִים, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה אֵינוֹ זוֹכָה

שִׁיקְבַּל הַשְּׂכָל הַשִּׁיף אֵלָיו בְּזֶה הַיּוֹם בְּזֶה הַמָּקוֹם, מִשְׁכָּל הַכּוֹלָל. וְעַל-כֵּן הַיּוֹם קָשָׁה עָלָיו, בְּחִינַת אֶף בִּי יָשׁוּב יִהְפֹּךְ יָדוֹ כָּל הַיּוֹם, וְכֵן הוּא בַּעֲבוּדַת ה'.

מי ששָׁב
בתשובה על
פגם אמונת
חכמים -
זוֹכָה
להתחזק
בבטחון תוך
בכל יום

אָבֵל מִי שֶׁשָּׁב בַּתְּשׁוּבָה עַל פָּגַם אֱמוּנַת חֲכָמִים וּמִבְטָל דַּעְתּוֹ נִגְדַּת דַּעַת הַצַּדִּיק הָאֵמֶת הַחֲכָם הַכּוֹלָל - זוֹכָה לְהִתְחַזֵּק בַּבְּטָחוֹן חֶזֶק כָּכָל יוֹם וַיּוֹם, אִיף שֶׁהוּא בְּגוֹף וְנַפֶּשׁ בְּגִשְׁמִיּוֹת וְרוּחָנִיּוֹת, בְּבַחֲבִינַת (תהלים נו, ד): יוֹם אֵירָא אֲנִי אֵלֶיךָ אֲבָטָח, שְׁדִיקָא בְּיוֹם אֵירָא - בְּיוֹם שְׁאֲנִי מַתִּירָא, שְׁנִדְמָה שֶׁהַיּוֹם קָשָׁה הַפְּרִנְסָה מְאֹד מְאֹד, וְכֵן בַּעֲבוּדַת ה' וְכוּ', אִזְ דִּיקָא אֲנִי אֵלֶיךָ אֲבָטָח - שְׁבוּדָאֵי לֹא תַעֲזֹב אוֹתִי, כִּי בְּיָדָאֵי גַם לַיּוֹם זֶה יֵשׁ צָנוּר הַשֹּׁפַע בְּמָקוֹם אֲשֶׁר אֲנִי שָׁם, לְהַמְשִׁיף שֹׁפַע טוֹבָה וְחֶסֶד טוֹב מִשְׁכָּל הַכּוֹלָל שֶׁשָּׁם נִמְתָּק הַכָּל וְכוּ' כִּנ"ל, בְּבַחֲבִינַת מַה שְׁאָמַר יְרֵמְיָה, אַחֵר שְׁאָמַר: אֲנִי הַגֹּבֵר רֵאָה עָנִי בְּשֹׁכֵט עֲבָרְתוֹ אֶף בִּי יָשׁוּב יִהְפֹּךְ יָדוֹ כָּל הַיּוֹם וְכוּ' וְכוּ' עַד אֲשֶׁר וָאֵמַר אֲבָד נִצָּחִי וְתוֹחֲלִיתִי מֵה' וְכוּ' זֹאת אֲשִׁיב אֶל לְבִי וְכוּ' חֲסִדִּי ה' כִּי לֹא תִמְנֶנּוּ וְכוּ' שֶׁהוּא הַחֶסֶד הַנִּמְשָׁף מִשְׁכָּל הַכּוֹלָל שֶׁמִּמֶּתִּיק הַכָּל, שֶׁמֶשֶׁם נִמְשָׁף חֶסֶד גָּדוֹל בְּגִשְׁמִיּוֹת וְרוּחָנִיּוֹת גַּם לַיּוֹם זֶה בְּמָקוֹם שְׁאֲנִי שָׁם וְכוּ' כִּנ"ל, שֶׁזֶּהוּ בְּחִינַת "בְּרוּךְ אֲדֹנָי יוֹם יוֹם יַעֲמֹס לָנוּ הָאֵל יִשְׁוּעָתָנוּ סִלָּה" וְכוּ' כִּנ"ל, וְהוּא בְּחִינַת מַה שְׁכָּתוּב שָׁם אַחֲרֵי-כֵן חֲדָשִׁים לְבָקָרִים רַבָּה אֱמוּנָתְךָ, וּפִרְשׁ רַש"י, שֶׁהַחֲסִדִּים מִתְּחַדָּשִׁים בְּכָל יוֹם מִתְּחַדָּשׁ וְהֵינּוּ כִּנ"ל וְהֵבֵן הַיֵּטֵב, כִּי אֲסוּר לַחֲשֹׁב מִיּוֹם לַחֲבָרוֹ כָּלֵל, וְעַל יוֹם זֶה צָרִיכִין לְבַטֵּחַ בַּה', וְכוּ' כִּנ"ל.

על-ידי
אמונת
חכמים
באמות נמותק
ונתתקן הכל

וַיֵּשׁ בְּזֶה הַרְבֵּה לְדַבֵּר, וְהַעֲקָר שְׁעַל-יְדֵי אֱמוּנַת חֲכָמִים בְּאֵמֶת נִמְתָּק וְנִתְתָּקֵן הַכָּל, וְעַל-כֵּן בְּכָל מַה שֶׁעוֹבֵר עַל הָאָדָם, הֵן בַּפְּרִנְסָה הֵן בַּעֲבוּדַת ה', וְנִדְמָה לוֹ שְׂאִי אֶפְשָׁר לוֹ לַעֲבֹד הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ מִחֲמַת דַּחְקוֹת הַפְּרִנְסָה וְרַבּוּי הַבְּלָבוּלִים וְהַרְעִיּוֹנִים הָעוֹבְרִים עָלָיו, יִדַּע שֶׁכָּל זֶה נִמְשָׁף מִהַעֲשָׂנִים סְרוּחִים הַמְּבַלְבְּלִים דַּעְתּוֹ, שֶׁנִּמְשָׁף מִפָּגַם אֱמוּנַת חֲכָמִים וְכוּ' כִּנ"ל, עַל-כֵּן בְּכָל פַּעַם שֶׁעוֹבֵר עָלָיו מַה שֶׁעוֹבֵר - יִזְכֹּר עֲצָמוֹ לָשׁוּב בַּתְּשׁוּבָה שְׁלֵמָה עַל אֱמוּנַת חֲכָמִים, שִׂיאָמִין בְּאֵמֶת בְּכָל סִפְרֵי הַצַּדִּיקִים וְהַחֲכָמִים

הָאֱמִתִּיִּים, עַד שְׁיִזְכָּה לֵינֵק מִשְׁכָּל הַכּוֹלָל שְׁעַל-יְדֵי-זֶה נִמְתָּק וְנִתְתָּקֵן הַכָּל וְכוּ' כִּנ"ל:

נוסעים
לצדיקים על
ראש-השנה

לג. **וְכָל** זֶה הוּא בְּחִינַת רֹאשׁ-הַשָּׁנָה, כְּמוֹ שְׁמִבְּאָר שָׁם בְּהַתּוֹרָה הַנ"ל, כִּי רֹאשׁ-הַשָּׁנָה הוּא יוֹם רֹאשׁוֹן לְכָל הַשָּׁנָה, וְכָלֹל מִכָּל הַיָּמִים שֶׁל כָּל הַשָּׁנָה, וְאִזּוֹ צָרִיכִין לְהַמְתִּיק כָּל הַצְּמֻצוֹת וְהַדִּינִים שֶׁל כָּל אִישׁ וְאִישׁ שֶׁל כָּל יָמֵי הַשָּׁנָה וְשֶׁל כָּל הַמְּקוֹמוֹת שֶׁבָּעוֹלָם, וְזֶה אִי אֶפְשָׁר כִּי אִם עַל-יְדֵי הַצַּדִּיק הָאֵמֶת בְּחִינַת שְׁכָל הַכּוֹלָל, וּבְשִׁבִּיל זֶה נּוֹסְעִים לְצַדִּיקִים עַל רֹאשׁ-הַשָּׁנָה.

בחינת
תקיעת שופר
בראש-השנה

וְזֶה בְּחִינַת תְּקִיעַת שׁוֹפָר בְּרֹאשׁ-הַשָּׁנָה, כִּי הַתּוֹרָה נִתְּנָה בְּקוֹל שׁוֹפָר, כִּי קוֹל שׁוֹפָר נִמְשָׁף מִשְׁכָּל הַכּוֹלָל כְּמוֹכֵן בַּפְּרִנְסָה (פרי-עץ-חיים, שופר), וְעַל-כֵּן מִשָּׁם נִתְּנָה תּוֹרָה וְכוּ' כִּנ"ל. וְעַל-כֵּן שׁוֹפָר מְקַבֵּץ נְדָחִים, כְּמוֹ שְׁכָתוּב (ישעיה כז, יג): וְהָיָה בְּיוֹם הַהוּא יִתְקַע בְּשׁוֹפָר גָּדוֹל וּבָאוּ הָאֲבָדִים בְּאֶרֶץ אֲשׁוּר וְהַנְּדָחִים וְכוּ' וְהַשְׁתַּחֲוּוּ לָהּ בְּהַר הַקֹּדֶשׁ בִּירוּשָׁלַיִם הֵינּוּ בְּבֵית-הַמִּקְדָּשׁ שֶׁשָּׁם הָאֵבֶן שְׁתִּיָּה, כִּי לְשֵׁם צָרִיכִין לָשׁוּב וּלְהִתְקַבֵּץ כָּל הָאוֹבְדִים וְהַנְּדָחִים, כִּי שָׁם תִּקְוֶנָם בְּבַחֲבִינַת שְׁכָל הַכּוֹלָל שֶׁמִּמֶּתִּיק וּמִתְתָּקֵן הַכָּל כִּי כָּל הַמְּקוֹמוֹת וְכוּ' נִכְלָלִין שָׁם וְכוּ' כִּנ"ל, וּמִשָּׁם עָקַר הַחֲרוּת, בְּחִינַת חֲרוּת שֶׁל יוֹבֵל, שְׂאִזּוֹ תוֹקְעִין הַשׁוֹפָר, בְּחִינַת תְּקַע בְּשׁוֹפָר גָּדוֹל לַחֲרוּתָנוּ.

הממשיך על
עצמו קדשת
ראש-השנה -
אין צריך
לדאג ולטרח
הרבה בשביל
פרנסה

וַיַּעֲלֶי-בֶן מִי שֶׁזוֹכָה לְהַמְשִׁיף עַל עֲצָמוֹ קִדְשַׁת רֹאשׁ-הַשָּׁנָה - אֵין צָרִיף לְדַאֵג וּלְטַרַח הַרְבֵּה בְּשִׁבִּיל פְּרִנְסָה, כִּי זוֹכָה לְבְטָחוֹן לְהֵאָמִין שֶׁכָּל פְּרִנְסָתוֹ קְצוּבָה מִרֹאשׁ-הַשָּׁנָה, וְכֵמוֹ שְׁאָמַר רַבּוּתֵינוּ ו"ל (ביצה טז): כָּל פְּרִנְסָתוֹ שֶׁל אָדָם קְצוּבָה מִרֹאשׁ-הַשָּׁנָה - כִּי אִזּוֹ מֵאִיר שְׁכָל הַכּוֹלָל שֶׁמֶשֶׁם כָּל צְנוּרוֹת הַשֹּׁפַע וְכוּ' כִּנ"ל. וְזֶהוּ חוּץ מִהוֹצָאוֹת שְׁבַת וַיּוֹם טוֹב וְהוֹצָאוֹת בְּנִי לְתַלְמוּד תּוֹרָה - כִּי בְשִׁבַּת וַיּוֹם טוֹב אִזּוֹ עוֹלִין בְּעֲלִיּוֹת גָּדוֹלוֹת וְאִזּוֹ נִכְלָלִין בְּבַחֲבִינַת שְׁכָל הַכּוֹלָל עַל-יְדֵי קִדְשַׁת הַיּוֹם, וְעַל-כֵּן לְהוֹצָאוֹת שְׁבַת וַיּוֹם טוֹב אֵין צָרִיכִין לְקַבֵּל מִרֹאשׁ-הַשָּׁנָה כְּפִי מַה שְׁקָצוּב שִׁימְשָׁף לוֹ שֹׁפַע בְּכָל יוֹם וַיּוֹם דֶּרֶךְ הַצְּנוּרוֹת וְהַפְּלִים הַנִּמְשָׁכִין מִשְׁכָּל הַכּוֹלָל, כִּי עַל-יְדֵי שְׁבַת וַיּוֹם טוֹב בְּעֲצָמוֹ נִמְשָׁף הַשֹּׁפַע מִשְׁכָּל הַכּוֹלָל כְּפִי מַה שֶׁזוֹכָה לְהֵאָמִין בְּקִדְשַׁת

שֶׁבֶת וַיּוֹם טוֹב וּלְהַרְבוֹת בְּהוֹצָאָתָם, כִּי הֵם בְּעֶצְמָן
בְּבַחֲנִית שֶׁכָּל הַכּוֹלֵל, וְכֵן בְּהוֹצָאָת בְּנָיו לְתַלְמוּד
תּוֹרָה. כִּי תַלְמוּד תּוֹרָה הִיא עֶקֶר הַמִּשְׁכָּת הַשֹּׁפֵעַ
מִשְׁכָּל הַכּוֹלֵל שֶׁשֵּׁם כָּל הַתּוֹרָה כִּנּוּיָּהּ. וְעַל-כֵּן אֵין
הוֹצָאוֹת אֵלּוּ קְצוּבִים בְּצִמְצוּם מֵרֹאשׁ-הַשָּׁנָה רַק כְּפִי
שְׁזוּכָה לְהוֹצִיא בְּשִׁבְלֵם כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב שָׁם, שָׁאֵם פּוֹחַת
פּוֹחֲתִין לוֹ וְאֵם מוֹסִיף מוֹסִיפִין לִיה:

שֶׁכָּל הַכּוֹלֵל
שְׁזוּכִין עַל-
יְדֵי הַתְּקִיעוֹת

לד. וְזֶה בַּחֲנִינָה (תַּהֲלִים פט, טז): אֲשֶׁר־יִדְעִי תְּרוּעָה
ה' בְּאוֹר פְּנִיָּה יִהְיֶה כוֹחַ; בְּאוֹר פְּנִיָּה - זֶה בַּחֲנִינָה
שֶׁכָּל הַכּוֹלֵל שְׁזוּכִין עַל-יְדֵי הַתְּקִיעוֹת, כִּי שֶׁכָּל הַכּוֹלֵל
הוּא עֶקֶר אוֹר הַפָּנִים, בַּחֲנִינָה (מִשְׁלִי טז, טז): "בְּאוֹר פְּנִי
מִלֶּךְ חַיִּים" - חַיִּים הֵם הַמִּחִין, בְּיָדוּעַ (עַץ חַיִּים, שַׁעַר כט,
פֶּרֶק ט), שְׁנִמְשְׁכִין מֵאוֹר הַפָּנִים שֶׁהֵם שֶׁכָּל הַכּוֹלֵל. וְזֶהוּ
יִהְיֶה כוֹחַ - בַּחֲנִינָה הַהֲלוֹךְ וְהַנְּסִיעוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל, שֶׁעַל-
יְדֵי-זֶה זוֹכִין לְתַקֵּן אֲמוּנַת חֻכְמִים, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה זוֹכִין
לְשֶׁכֶל הַכּוֹלֵל, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב לְעִיל (אוֹתִיּוֹת יט-כג) עַל
פְּסוּק (בַּמִּדְבָּר לג, ב): "וַיִּכְתֹּב מֹשֶׁה אֶת מוֹצְאֵיהֶם
לְמַסְעֵיהֶם" וְכוּ', וּבַפֶּרֶט כְּשֶׁנּוֹסְעִים לְהַצְדִּיק הָאֲמִתּוּת,
שֶׁהוּא בְּעֶצְמוֹ בַּחֲנִינָה שֶׁכָּל הַכּוֹלֵל, וְהַעֲקָר כְּשֶׁנּוֹסְעִים
אֵלָיו עַל רֹאשׁ-הַשָּׁנָה וְכוּ' וְכוּ'. וְזֶהוּ בְּשִׁמְךָ יִגְלוֹן
כָּל הַיּוֹם (תַּהֲלִים פט, יז) - בַּחֲנִינָה שֶׁמִּחָה הַמְּבַאֵר בְּהַתּוֹרָה
'חֲדִי רַבִּי שִׁמְעוֹן' הֵנּוּ שְׁזוּכִין עַל-יְדֵי הַפְּלִלִיּוֹת
וְהַהֲבָה שֶׁנִּכְלָלִין הַנִּפְשוֹת בְּהַצְדִּיק הָאֲמִתּוּת בְּשֶׁכֶל
הַכּוֹלֵל וְכוּ', כְּמוֹ שֶׁמְבַאֵר שָׁם, עֵין שָׁם:

עַל יְדֵי פָּנִים
אֲמוּנַת
חֻכְמִים
נִמְשַׁכֶּת עֲנִיּוֹת

לה. וְזֶה שֶׁהַתְּפִלָּה הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל בַּיּוֹם כְּשֶׁנִּכְנָס
לְבֵית קֹדֶשׁ קִדְּשִׁים לְמָקוֹם הָאֵבֶן שְׁתִּיָּה -
שֶׁלֹּא יִצְטָרְכוּ עִמָּךְ יִשְׂרָאֵל זֶה לָזֶה וְלֹא לָעַם אַחֵר, וְלֹא
תְּפִיל אִשָּׁה פְּרִי בְטָנָהּ, וְלֹא יַעֲדִי עַבֵּד שֶׁלֹּטֵן מִדְּבִית
יְהוּדָה (וְלֹא יַעֲבֹר וַיִּתְּבֹטֵל הַשְּׁלֹטוֹן מִשִּׁבְט יְהוּדָה) (יִזְמָא נג): -
כִּי מֵה שִׁיִּשְׂרָאֵל הֵם עֲנִיִּים עַד שֶׁנִּצְרָכִים זֶה לָזֶה אוֹ
לָעַם אַחֵר, חֶס וְשְׁלוֹם - זֶה נִמְשָׁךְ מִבַּחֲנִינָה הֵנּוּ, לְ
מִפְּגַם אֲמוּנַת חֻכְמִים, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה אֵין יְכוּלִים לְהַפְּלִיל
בְּבַחֲנִינָה שֶׁכָּל הַכּוֹלֵל, שֶׁהוּא בַּחֲנִינָה אֵבֶן שְׁתִּיָּה, וְאֵין
יְכוּלִים לְהַמְשִׁיךְ הַשֹּׁפֵעַ לְכָל אֶחָד וְאֶחָד כְּפִי הַצְנֹר
שֶׁלוֹ, וְאֵין נִתְּבַלְבֵּלִין הַצְנֹרוֹת עַל-יְדֵי הַמַּחֲלָקֶת שֶׁהוּא
הַפָּגַם וְהַהֲפָךְ מֵאֲמוּנַת חֻכְמִים, וְאֵין יוֹרֶדֶת הַשֹּׁפֵעַ
לְחוּץ לְהַעֲכוּם, חֶס וְשְׁלוֹם, כְּמוֹ שֶׁאִיתָא בְּזֵהר

הַקִּדּוּשׁ (תְּרוּמָה קנב): שֶׁבְּגָלוֹת הֵם מְקַבְּלִים רַב הַשֹּׁפֵעַ
וְיִשְׂרָאֵל נִזְוָנִין מִתְּמַצִּית וְזֶה בֹּא עַל-יְדֵי פָּגַם אֲמוּנַת
חֻכְמִים שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה עֶקֶר הַגָּלוֹת כִּנּוּיָּהּ. וְגַם מְעַט
הַשֹּׁפֵעַ הַיּוֹרֶדֶת לְיִשְׂרָאֵל הִיא מִתְּחַלֶּפֶת מִזֶּה לָזֶה, כִּי
הַצְנֹרוֹת נִתְּעַרְבּוּ עַל-יְדֵי פָּגַם אֲמוּנַת חֻכְמִים, כִּנּוּיָּהּ.

וְזֶה בַּחֲנִינָה גָּדֹל מְעַלֵּת צְדָקָה שֶׁהַזְהִירָה הַתּוֹרָה עָלֶיהָ
כְּפִי פְּעָמִים, כִּי צָרִיכִין לְתַן לְהַעֲנִיִּים חֶלֶק שֶׁיִּשׁ
לָהֶם בְּהַשֹּׁפֵעַ שֶׁלוֹ, כִּי בּוֹדָאֵי גַם לָזֶה הַעֲנִי וְהָאֲבִיּוֹן
יֵשׁ צְנוּר שֶׁל שֹׁפֵעַ, וְאֵם הַעוֹלָם הִיא מִתְּנַהֵג כְּרָאוּי -
לֹא הִיא שׁוֹם אֲבִיּוֹן בְּעוֹלָם, כִּי הִיא יוֹרֵד לְכָל אֶחָד
הַשֹּׁפֵעַתוֹ מִשְׁכָּל הַכּוֹלֵל דֶּרֶךְ הַצְנֹר וְהַפְּלִי שֶׁלוֹ, וְכְמוֹ
שִׁיְהִיָּה לְעֵתִיד בְּאֲמִתּוּת, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (דְּבָרִים טו, ד): "אֶפְסָ
כִּי לֹא יִהְיֶה בְּךָ אֲבִיּוֹן כִּי בְּרֹךְ יִבְרָכְךָ ה'" וְכוּ', וְכְמוֹ
שֶׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (סִפְרֵי רָאָה אט): 'בְּזִמְנָן שִׁיִּשְׂרָאֵל
עוֹשִׂין רְצוֹנוֹ שֶׁל מָקוֹם אֲבִיּוֹנִים בְּאַחֲרִים' וְכוּ'. הֵינּוּ
כִנּוּיָּהּ, כִּי אֵז הַשֹּׁפֵעַ יוֹרֶדֶת רַק לְיִשְׂרָאֵל שֶׁקָּבְלוּ אֶת
הַתּוֹרָה וּמְקִימִין אוֹתָהּ, שָׁאֵז הֵם נִכְלָלִין בְּשֶׁכֶל הַכּוֹלֵל,
וְנִמְשָׁךְ הַשֹּׁפֵעַ רַק לָהֶם לְכָל אֶחָד וְאֶחָד כְּפִי הַצְנֹר
שֶׁלוֹ. כִּי בּוֹדָאֵי יֵשׁ לְכָל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל כְּפִי וְצְנוּר לְקַבֵּל
רַב הַשֹּׁפֵעַ כִּי כָל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל יֵשׁ לוֹ חֶלֶק בְּהַתּוֹרָה
שִׁיּוּצָאָה מִשְׁכָּל הַכּוֹלֵל.

אֲבָל עֶקֶר הַעֲנִיּוֹת הוּא מִחֲמַת שִׁפְגָּמוֹ בְּהַתּוֹרָה
עַל-יְדֵי פָּגַם אֲמוּנַת חֻכְמִים, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה
נִתְּעַרְבּוּ וְנִתְּבַלְבְּלוּ הַצְנֹרוֹת כִּנּוּיָּהּ, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה רַב
הַשֹּׁפֵעַ יוֹרֶדֶת לְעַכּוּם וּמְעַט הַשֹּׁפֵעַ הַבָּאָה לְיִשְׂרָאֵל
אֵינָה יוֹרֶדֶת כְּפִי עַד שֶׁהַשֹּׁפֵעַ שֶׁל זֶה אֶצֶל זֶה. וְעַל-כֵּן
זֶה יֵשׁ לוֹ עֲשִׁירוֹת גָּדוֹל וְזֶה עֲנִי וְאֲבִיּוֹן, וּבְאֲמִתּוּת
בְּשִׁרְשׁוֹ עֲשִׁירוֹת שֶׁל זֶה רַבּוֹ מִחֶלֶק הַעֲנִי, רַק עַל-יְדֵי
פָּגַם הֵנּוּ נִתְּבַלְבֵּל הַסֵּדֶר וְיִרְדָּה לָזֶה, כְּמוֹ שֶׁבְּעֶקֶר
הַשֹּׁפֵעַ שֶׁכָּלָה הִיא שֶׁל יִשְׂרָאֵל וְעַכְשָׁיו בְּעוֹנוֹתֵינוּ
הַרְבֵּים רַב הַשֹּׁפֵעַ אֶצֶל הַעַכּוּם. נִמְצָא, שֶׁהַעַכּוּם
אוֹכְלִין הַשֹּׁפֵעַ שֶׁל יִשְׂרָאֵל בְּבַחֲנִינָה (שׁוֹפְטִים ו, א): "וְהָיָה
אִם זָרַע יִשְׂרָאֵל" וְכוּ' כִנּוּיָּהּ, וְכְמוֹ שֶׁכְּתוּב (דְּבָרִים כח,
א): "פְּרִי אֲדָמָתְךָ וְכָל יִגְיעֶךָ יֵאָכֵל" עַם אֲשֶׁר לֹא
יָדַעְתָּ, הַשֵּׁם-יִתְּבָרֵךְ יִרְחַם מַעֲתָה, כְּמוֹ כֵּן בֵּין יִשְׂרָאֵל
בְּעֶצְמָן הַעֲשִׁירִים אוֹכְלִים חֶלֶק הַעֲנִיִּים וְכוּ'.

צָרִיכִין לְתַן
לְהַעֲנִיִּים
חֶלֶק שֶׁיִּשׁ
לָהֶם בְּהַשֹּׁפֵעַ
שֶׁלוֹ

עֶקֶר הַעֲנִיּוֹת
הוּא מִחֲמַת
שִׁפְגָּמוֹ
בְּהַתּוֹרָה

עקר אמונת
חכמים תלוי
בפמיון שנותן
להם

על-בן הזהירה התורה מאד להחזיר ולתת להעני חלקו בטיוב לבב ובשמחה ובסבב פנים יפות, כמו שכתוב (שם טו, י): "ולא ירע לבבך בתתך לו כי בגלל הדבר הזה יברכה ה' אלקיך וכו'". כי באמת הוא לטובה גדולה להעשיר כשמרבה בצדקה וחוזר להעני חלקו, כי אז כפי מה שמקיים מצות צדקה הוא חוזר ופותח הצנורות של השפע שיהיה נמשך בהם השפע כסדר, מאחר שמחזיר להעני חלקו, ובפרט כי העקר מצות הצדקה הוא לתן בשפי להתלמיד חכם העוסק בתורה באמת, שזה עקר אמונת חכמים כי עקר האמונה תלויה בממון, כשמפזר ממנו לתלמיד חכם האמת, בזה מראה אמונתו השלמה בהחכמים אמתיים, ועל-ידי אמונת חכמים חוזרים הצנורות לילך כסדר וכו' וכנ"ל, ואז יורדת השפע בשפי גדול לכל אחד ואחד. כי אפלו העשיר שמקבל עתה רב שפע. אבל כשהוא שלא כסדר מחמת בלבול הצנורות אזי לא תתקיים אצלו זמן רב השפעתו, וגם על-פי רב יש עכובים הרבה מחמת שאין השפע יורדת כסדר. אבל כשנותן צדקה ואז נפתחין הצנורות ויורדת השפע פראוי כסדר, אז יורדת השפע לכל אחד בשפי גדול לנצח, מאחר שיורדת כסדר פראוי.

וזהו כי בגלל הדבר הזה יברכה ה' אלקיך וכו' על-בן אנכי מצוך לאמר פתח תפתח את ירך וכו' - פתח תפתח דיקא, כי על-ידי-זה נפתחין הצנורות, ועל-ידי-זה יברכה ה' אלקיך, כי על-ידי-זה יורדת השפע בברכה גדולה כסדר בלי עכוב כלל וכנ"ל. ועל-בן במקום קדשי קדשים שהוא האבן שתיה, בחינת שכל הכולל, שם דיקא היה מתפלל הכהן הגדול ביום הכפורים 'שלא יצטרכו עמך ישראל זה לזה וכו', הינו שיזכו ישראל לקבל השפע משם מאבן שתיה משכל הכולל - שכל אחד יקבל דרך הצנור שלו, שלא יצטרכו ישראל זה לזה - שלא יסתמו ולא יתבלבלו הצנורות כנ"ל. ולא לעם אחר - שלא תרד השפע, חס ושלום, לעם אחר על-ידי בלבול וסתירת הצנורות וכנ"ל.

שלא יצטרכו
ישראל זה
לזה - שלא
יסתמו ולא
יתבלבלו
הצנורות

וזהו ולא תפיל אשה פרי בטנה - כי הפלת נפלים בא חס ושלום, על-ידי פגם המחלקת שהוא

הפלת נפלים
באה על-ידי
פגם
המחלקת

בחינת פגם אמונת חכמים, בבחינת (שמות יא, ח): "וכי ינצו אנשים ונגפו אשה הרה", וכמוכן בהתורה על פסוק זה (בלקוטי תנינא בסימן כ), כי על-ידי המחלקת נעשין מפרסמים קדם זמנם, וגורמים מה שגורמים כמו שמבאר שם, ואזי אין העולם מתנהג פראוי, ועל-ידי-זה מתגברים המפרסמים של-שקר לגמרי, שזה עקר פגם אמונת חכמים. ועל-בן התפלל במקום האבן שתיה 'ולא תפיל אשה פרי בטנה', שזה נתתקן על-ידי שכל הכולל, שהוא בחינת אבן שתיה כנ"ל.

וזהו ולא יעדי עבד שלטון מדבית יהודה - שמהם יצא משיח בן דוד שכל עקר התקון על ידו, כי בחינת דוד משיח הוא בחינת אמונת חכמים, בחינת תורה שבעל פה, בחינת (ישעיה נה, א): "חסדי דוד הנאמנים", בחינת (שמואל-א' טז, יח): "זה עמו" - 'שהלכה כמותו בכל מקום' (סנהדרין צג,); שעל ידו יתקיים "ולא יחצו לשתי ממלכות עוד" (יהושע לו, כב) המזכר בהתורה הנ"ל, כי אז יחזר הארון עם לוחות האבן על מקומם, על מקום האבן שתיה שהיה דוד מתייגע כל ימיו על זה, שימצא מקום האבן שתיה ששם עומדים לוחות האבן, שעל-ידי-זה נמתק הכל, כמו שכתוב (תהלים קלב, א): "אם אעלה על ערש יצועי אם אתן שנת לעיני וכו' עד אמצא מקום לה" וכו', ועל-בן על-ידי הממשלה של בית יהודה שהוא בחינת התנוצצות משיח בן דוד על-ידי-זה מתקן כל הנ"ל. ואז יחזר השפע לכל אחד פראוי כמו שכתוב שם במזמור הנ"ל: "זאת מנוחתי עדי עד" וכו', הינו במקום האבן שתיה שזכה למצא על-ידי יגיעתו, ואז "צידה ברוך אברהם אבינוה אשביע לחם", כי על-ידי קדשת האבן שתיה שעומדים שם לוחות האבן, על-ידי-זה מתבטל העניות והאביונות, כי יורדת השפע לכל אחד כסדר בשפי גדול וכנ"ל:

לו. וזה אתם נצבים היום בלכם לפני ה' אלקיכם ראשיכם שבטיכם זקניכם וכו' עד כל איש ישראל, ומונה עשרה בחינות, שהם כנגד עשרה קדשות שבארץ-ישראל, שהם כלליות הקדשה, הינו שקדם ראש-השנה קורים פירשה זאת, להודיע שכל

על-ידי
הממשלה של
בית יהודה
יחזר השפע
לכל אחד

כלם צריכים
להתקבץ
ולכלל יחד
באחבה בתוך
הקדשה
העליונה

לקוטי הלכות

הלכות פקדון הלכה ה

חשן משפט

קמו

נפשות בית ישראל גדולים וקטנים ובינונים וכו' שפלוילים בעשר בחינות הנ"ל - כלם צריכים להתקבץ ולכלל יחד באהבה בתוך הקדשה העליונה בתוך בחינת קדשי קדשים אבן שתיה שכל הכולל, שהוא בחינת משה בחינת הצדיק האמת שצריכין לנסע אליו על ראש השנה וכו' וכנ"ל, שזה בחינת תקון אמונת חכמים, שעל ידי זה נתרבין הספרים הקדושים, שעל ידי זה נשלמת התורה וכו' כנ"ל.

ועל ידי זה שנכללין בבחינת אבן שתיה שכל הכולל כנ"ל, על ידי זה זוכין כל אחד ואחד להחיות שכלו, עד שיוכל להמתיק כל מיני דינים וצמצומים על ידי שכל הכולל, שממש נמשך החיות והשכל לכל נפש ונפש ולכל מקום ומקום ולכל יום ויום.

כי כל השנויים שבאדם ומקום וזמן שמהם כל אחיזת הדינים שמהם אחיזת כל העונות, חס ושלוש, וכל הפגמים והבלבולים והעקמימות שבלב וכו' - הכל נמתק ונתבטל על ידי שכל הכולל, ששם שרש הכל, שזוכין לזה על ידי התשובה שעושין על אמונת חכמים, שעל ידי זה נכללין שם בשכל הכולל, ומשם נמשך המתקה לכל אחד ואחד במקומו ביומו ושעתו, שידע כל אחד כפי מה שהוא במקומו בביתו או בדרך באיזה מקום שהוא, וכפי מה שהוא באותו היום ובאותה השעה והרגע, שבאותה הרגע והשעה יוכל לדבק עצמו במקומו שהוא שם להשם - יתברך וכו'.

וזה אתם נצבים היום - זה בחינת אדם ומקום וזמן. **אתם** - הינו אדם בחינת כלליות הנפשות. **נצבים** - בחינת מקום. **היום** - בחינת זמן. **כלכם לפני ה' אלקיכם** - שאתם כלכם בכל מקום ומקום שאתם נצבים שם במקומכם באותו היום והשעה, כלכם צריכים לידע שאתם נצבים ועומדים היום לפני ה' אלקיכם וכנ"ל, וזה על ידי הכלליות בצדיק האמת שהוא בחינת קדשי קדשים אבן שתיה. וזה בחינת ראשיכם שבייכם וכו' - שהם עשר בחינות כנגד עשר קדשות, שעל ידי שנכללין יחד באהבה נכללין בהאבן שתיה ששם שרש העשר קדשות שרש התורה

על ידי שנכלל באבן שתיה זוכה כל אחד להחיות שכלו

הכל נמתק ונתבטל על ידי שכל הכולל

בכל מקום שאתם נצבים שם באותו היום והשעה

וכו', כנ"ל. וזהו לעברך בברית ה' וכו' - הינו להמשיך על עצמו כלליות התורה משרשה מחכמה עלאה משכל הכולל וכו', אשר אנכי פורת עמך היום - בחינת "היום אם בקולו תשמעו" הנ"ל, להתגבר להתחיל בכל יום ובכל שעה ובכל רגע וכנ"ל.

וזה (דברים כט, יד): **ולא אתכם לבדכם וכו' כי את אשר ישנו פה כו' ואת אשר איננו פה עמנו היום** - כי צריך כל אדם לידע בכל יום ובכל שעה ורגע מימי חייו, שתלויים בו כל הנפשות של כל הדורות העתידין לצאת ממנו, ובהם תלויין כל נפשות בית ישראל, כי כל ישראל ערבים זה לזה (שבויעות לט), וצריך להמשיך על עצמו תקון והמתקה על ידי שכל הכולל שזוכין על ידי אמונת חכמים, והעקר על ידי ראש השנה וכו' כנ"ל. כי חייב כל אדם לומר בשבילי נברא העולם, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (סנהדרין לו) ובזמן שאדם זוכה זוכה לו וילדותיו וילדות דורותיו עד סוף כל הדורות, ולהפך - להפך, רחמנא לצלן, כמו שאמרו רבותינו ז"ל שם.

וכי זה אי אפשר לתקן כאשר יודע כל אחד בנפשו להיכן נתעה וכו', כי אם על ידי הצדיק האמת, בחינת שכל הכולל וכו' כנ"ל, ששם נכללין כל הנפשות את אשר ישנו פה ואת אשר איננו פה. וזהו עמנו היום כי עקר התקון על ידי בחינת היום, בחינת "היום אם בקולו תשמעו" המבאר בדבריו ז"ל בסימן רע"ב, ומובא לעיל, שצריכין לידע שאין לאדם בעולמו כי אם אותו היום ואותו רגע לבד, כמו שכתוב (איוב ז, יח): **"ותפקדנו לבקרים לרגעים תבחננו"**. וכמו שאמרו רבותינו ז"ל, ומובא בפרוש רש"י בכמה מקומות בפסוק: **"היום אנכי מצוך בפרשת תבא"**, ובקריאת שמע בפסוק **"אשר אנכי מצוך היום"** ובשאר מקומות, שפרש רש"י שם, ש'בכל יום יהיו בעיניך כחדשים', ותדקדק בכל ספר 'דברים' ותמצא שבכל מקום שמזהיר את ישראל על קיום התורה - שמזכיר בכל פעם תבת "היום", להורות ולהעיר את כל אחד שהעקר להתחיל להתקרב היום, הינו בכל יום ושעה שעומד בו, וכנ"ל.

צריך לידע שתלויים בו כל הנפשות של כל הדורות

עקר התקון על ידי בחינת היום

הסבת ושמע
- שצריך
לקטות אגו
היטב היטב

וְזֶה (דברים כז, ט): וידבר משה כו' אל כל ישראל לאמר
הסבת ושמע ישראל היום הזה נהיית לעם, ופרש
רש"י שם גם כן בבאור יותר: 'בכל יום יהיה דומה
בעיניך פאלו היום נכנסת עמו בבית', הינו כנ"ל.
וזהו הסבת ושמע וכו' - שפרשו לשון הטא אגו
ושמע היטב היטב, הינו שדבר זה צריכין להטות אגו
ולבבו לשמע ולהבין ולקבלו בלבב היטב, שהיום הזה
נהיית לעם, דהינו בכל יום ובכל שעה וכנ"ל.

בכל למודי
התורה
הקדושה
צריכין
בתחלה למד
ואחר כך
לעון היטב

וְזֶה בחינת מה שדרשו רבותינו נ"ל (ברכות סג): על
פסוק זה: הסבת - 'הס ואחר-כך פתת', שפרשו,
שבכל למודי התורה הקדושה צריכין בתחלה ללמד
ואחר-כך לעון היטב, בחינת (שבת סג): 'לגמר והדר
לסבר', ועל-כן נסמך זה הפסוק הסבת לפסוק היום
הזה נהיית לעם, להודיע, שזה הענין היום הזה נהיית
לעם - לידע ולזכר בכל יום ובכל שעה שהיום הזה
נהיית לעם וכו', וכנ"ל - זה הענין צריכין להאזין
ולזכור היטב בבחינת 'הס ואחר-כך פתת'. כי צריכין
לקבלו בכלליות בפשיטות ואחר-כך לכתת ולעון בו
היטב בכל שעה ורגע - לידע בכל שעה שעתה עוברת
שעה מימי חיי, ויזכיר עצמו שיש שכל הכולל שייכול
להמתיק ולתקן הכל, ועל-ידי-זה יוכל להמשיך על
עצמו לקיים היום הזה נהיית לעם לה' אלקיך היום
דיקא, וכן בכל יום ושעה ורגע בחינת (איב ז, יח):
"לרגעים תבחננו" וכו', וכנ"ל:

העבודה של
כל חדש
תשרי הקדוש
וחנורא מאד

לו. וזה בחינת העבודה של כל חדש תשרי הקדוש
והנורא מאד, כי פבר בארגו, שזה בחינת
ראש-השנה כנ"ל, כי עוסקין אז להמתיק הדינים
על-ידי שגללין בשכל הכולל, על-ידי ששבין אז
בתשובה על פגם אמונת חכמים, שעל-ידי-זה נתרבין
הספרים הקדושים ונשלם התורה וכו', שזהו בחינת
תקיעת שופר שמעוררין להקלות של מתן-תורה, כדי
להמשיך בחינת שלמות התורה בחינת שכל הכולל
שממתיק הכל וכו' וכנ"ל.

ניסיעה
לצדיקים
לראש השנה
ועבודת
עשרת ימי
תשובה

וְעַל-כֵּן נוסעין לצדיקים על ראש-השנה, כי הם
בבחינת שכל הכולל, בחינת אבן שתיה
קדשי קדשים וכו' וכנ"ל. ואחר-כך בכל עשרת ימי
תשובה עוסקין בזה, ששבין בכל יום בתשובה על

פגם אמונת חכמים שהוא יסוד הכל, וכל מה ששבין
יותר בתשובה - נשלם האמונה יותר ויותר, ונתרבין
הספרים הקדושים יותר ויותר, כמבאר בהתורה 'חד
רבי שמעון' הנ"ל, שעל-ידי כל תשובה ותשובה
נתרבין הספרים יותר ונכללין יותר ויותר בבחינת
שכל הכולל.

וְזֶה בחינת מה שפתוב בכונות (פרי-ענינים, ראש השנה, ב"י ימ"ר
תשובה
ננסרת
המלכות בכל
יום
פרק ב) שבכל עשרת-ימי-תשובה ננסרת המלכות
בכל יום, ונבנית פרוצופה בשלמות, פי מלכות היא
בחינת אמונה (תקוני זמר ה.), שצריכין לבנותה בשלמות
בכל האיברים, פי צריכין אמונה בכל האיברים מראש
ועד עקב, כמו שמבאר במקום אחר, בהתורה 'ויהי
ידי אמונה עד בא השמש' (סימן צא).

עַד אשר בערב יום-כפור נשלם בנין האמונה, ואז
זוכין ביום הפורים הקדוש להמשיך קולות
פנימיים יותר ממקום עליון ונורא מאד, כמבאר
בכונות (פרי-ענינים, יום הפורים, פרק א), הינו כי אז
מקבלים קולות של מתן-תורה ממקום עליון וגבה
ביותר, כי אז נשלמת התורה יותר ויותר בתכלית
השלמות, עד שזוכין אז להמשיך לוחות האבן למטה,
כי ביום הפורים נתנו לוחות האבן, כי אז עקר
שלמות הכלליות בבחינת אבן שתיה קדשי קדשים,
ועל-כן אז נכנס הכהן הגדול לפני ולפנים למקום
האבן שתיה קדשי קדשים לכפר על ישראל, כי אז
נכללין שם בשלמות, כנ"ל:

לח. וזה בחינת שלשה ספרים נפתחין בראש-השנה,
צדיקים נכתבין ונחתמין לאלתר לחיים,
רשעים לאלתר למיתה, בינונים תלויים ועומדים עד
יום כפור (ראש השנה טז). וכבר תמחו המפרשים על
מאמר זה, ורבו מפרשים שעקר הפונה על חיים
נצחיים. ועל-פי דרכנו יתבאר היטב בעזר ה', כי כל
אלו שזוכין לאמונת חכמים ונוסעים לצדיקים
אמתיים על ראש-השנה, כלם נקראים בשם צדיקים
על שם הצדיק שהם מקרבים אליו, כי המחבר לטהור
- טהור (פלים יב, ב), ועל-כן הם נחתמין לאלתר לחיים,
כי הצדיק האמת כוללם מיד בראש-השנה בשכל
הכולל בבחינת קדשי קדשים, כמבאר בהתורה הנ"ל.

הפאמיים
ונוסעים
לצדיקים
לראש-השנה
נקראים
'צדיקים' על
שם הצדיק
שהם
מקרבים
אליו

כח הצדיק
להמשיך
חיים
למקרביו

כִּי הצדיק האמת יש לו כח יותר מן הכהן הגדול שנכנס לפני ולפנים כמו שאמרו רבותינו ז"ל (הוריות יג.) : "יקרה היא מפנינים" (משלי ג, טו) - שהחכם האמת יקר מכהן גדול שנכנס לפני ולפנים, ועל-ידי זה נחתמין לאלתר לחיים, כי משם נמתקים כל מיני דינים שבעולם כנ"ל. כי הם זוכין בודאי לחיים אמתים, שעקרום הוא כשזוכה להוציא הנהגות ישירות ומשפטי אמת מכל מה שלומד, כי נצול מהעשנים סרוחים המעקמין את המוח וכו', מאחר שזכה לאמונת חכמים ומקרב לצדיקים וכו"ל.

תכף שאכל
מעץ הדעת
נפגמה
האכילה -
התחילה
המיתה

כִּי עקר המיתה נמשכת מחטא אדם הראשון שפגם באמונת חכמים כנ"ל על-ידי פגם האכילה, שמאז נמשכו עשנים סרוחים המעקמין את הלב, שמשם המיתה, בחינת (בראשית ב יז) : "כי ביום אכלך ממנו מות תמות", שפרושו, אף-על-פי שלא מת עד כמה מאות שנים, אף מאחר שתכף שאכל מעץ הדעת נפגמה האכילה - התחילה המיתה מאותו היום - שמכרח למות על-ידי קלקול האכילה, וכנ"ל. רק הצדיקי אמת והנלוים אליהם מתקנים בחייהם פגם זה, וזוכין להוציא משפטי הנהגות ישירות מכל מקום שלומדים, אשר זה חיייהם, בחינת (דברים ל, כ) : "כי הוא חייך", רק שבסוף מרחים למות בעטיו של נחש, או מחמת שלא כל אחד מתקן בשלמות פגם הגדול הזה. אבל על כל פנים הם חיים חיים אמתיים בעולם-הזה ובעולם-הבא מאחר שאין כח להעשנים סרוחים לעקם את לבם שזה עקר בחינת המיתה, וכנ"ל.

רשעים
החולקים על
הצדיק אין
להם חיים
כלל

וְעַל־כֵּן להפך - רשעים גמורים, שהם החולקים גמורים על הצדיק האמת, שהם עקר הרשעים, מאחר שהם הפך הצדיק האמת, כי הפך הצדיק הוא רשע, ועל-כן בודאי נחתמין לאלתר למיתה, כי כשחולקין על הצדיק ואין להם אמונת חכמים - הם בבחינת מיתה תמיד, כי אין להם חיים כלל, מאחר שהעשנים סרוחים מעקמין את לבם שמשם המיתה, כנ"ל.

הבינונים
והצדיקים
בענין
ההתקרבות
לצדיק

בִּיְנוֹנִים - הם אלו שאינם מקרבים לצדיקי אמת אבל אינם חולקים, גם כן הם תלויין ועומדים עד יום כפור, שאז נכנס הכהן הגדול לפני

ולפנים, להאכין שתיה קדשי קדשים שכל הכולל, ואז אם זוכין לשוב - נמתק מעליהם הדין על-ידי הכהן הגדול מבחינת שכל הכולל וכו' כנ"ל. כי עקר ההמתקה והחיים משם, מבחינת שכל הכולל, "כי שם צוה ה' את הברכה חיים" (תהלים קלג, ג). רק המקרבין לצדיק שנקראים 'צדיקים' - נכללים שם מיד בראש-השנה, והבינונים תלויים עד יום כפור שאז נכנס הכהן הגדול לשם, כנ"ל:

לט. **וְאַחַר** ראש-השנה ויום כפור שבהם נתרבו הספרים הקדושים ונשלם התורה וכו' כנ"ל, אחר-כך עושין סכות ויוצאין מהבית לישב בספה ומקיימין מצות נטילת ארבעה מינים בידיהם. הכל כדי שיכללו ישראל יחד באהבה ושלוש גדול באמת, כמובא לעיל, שזה בחינת מה שנוסעים לצדיקים על ראש-השנה, בחינת 'אנן בתכיבותא תליא' וכו'. וזה בחינת סכות שעושין אחר ראש-השנה ויום כפור, בחינת סכת שלום, בחינת אהבת חסד, כי אז נמשכין כל החסדים, בחינת אהבה ושלוש.

וְעַל־כֵּן יוצאין מהבית ומטלטלין עצמן לספה כדי לתקן על-ידי-זה כל הטלטולים של כל הנסיעות של כל השנה, שיהיו כל הנסיעות בקדשה גדולה, שיהיה תקון על פגם אמונת חכמים, עד שיהיו נכתבין ספרים קדושים על ידם, בבחינת "ויכתב משה את מוצאיהם למסעיהם על-פי ה'" וכו' וכנ"ל (באות יט). ואפלו מי שאינו נוסע לדרכים, בודאי בהכרח שיטלטל עצמו לילך לחוץ בעירו בשביל עסקיו ופרנסתו, ובכל הטלטולים והנסיעות צריך לחשב ולכוון לתקן אמונת חכמים להרבות ספרים קדושים בתורה.

כִּי שרש הנסיעה בקדשה, מה שהשם-יתברך מסבב שיצטרף האדם לילך לחוץ ולסע ממקום למקום בעירו או לעיר אחרת, מכל שכן למקומות רחוקים כל אחד כפי טלטולו ונסיעתו, הכל בשביל שלמות התורה בבחינה הנ"ל, כי שרש כל דבר הוא התורה הקדושה פידוע כי חוץ מזה הכל הכל. ועל-כן צריכין להאמין שעקר כונת השם-יתברך מה שמסבב שיסע

האדם הוא רק בשביל שלמות התורה כנ"ל, הינו שהאדם צריך לצאת מביתו לילך או לנסע למקום אחר, כדי שיוכל להתועד עם אדם אחר או עם כמה אנשים - לדבר עמם מהתכלית האמתי והנצחי, שיעורו זה את זה אל האמת לאמתו כי זה כל האדם. וכל אדם צריך לדבר עם חברו ביראת שמים בכל יום ובכל עת, ועל-כן מסבב השם-יתברך שילך ויסע האדם הכל רק בשביל זה.

רק זה ידוע, שכל הדברים שבזה העולם בהכרח שיתלבשו במה שמתלבשים והקלפה קודמת לפרי, על-כן על-פי רב מתלבשים הנסיעות והטלטולים בעסקי חל. אבל החפץ באמת, צריך לשום לבו לשרש הדבר שבקדשה, כי בודאי כל דבר יש לו שרש בקדשה. על-כן צריך כל אחד לשום לב להאמין, שעקר נסיעתו וטלטולו כדי שיתועד עם בני אדם, אולי יוכל לדבר עמם דברי אמת, או שיקבלו הם ממנו או שיקבל הוא מהם, או שיקבלו ויאירו זה בזה בבחינת ומקבלין דין מן דין (תרגום יונתן ישעיה ו, ג), כי בכל אחד מישאל יש נקדה טובה וצריך לנקבל הארה ממנו להאיר בנפשו לכל יישן את ימיו שנת עולם, חס ושלום וכו'.

נסיעתו
שיתועד עם
בני אדם,
אולי יוכל
לדבר עמם
דברי אמת

וזה עקר שרש כל הנסיעות שבעולם, וכמו שכתוב בפרשת קריאת-שמע: "ודברת בם בשבתך בביתך ובלכתך בדרך" (דברים ו, י), ודרשו רבותינו ז"ל (יומא יט:): 'בם' - ולא בדברים בטלים. פי בכל הסבובים שהשם-יתברך מסבב עם האדם, הן בשיבתו בביתו הן בלכתו בדרך בשכבו ובקומו - צריך רק לדבר בדברי תורה. ועקר דברי תורה הוא להשתדל להכניס בעצמו ובאחרים קיום התורה, שנוזפה מעתה לשמר ולעשות ולקיים וכו', כי זה העקר בידוע, ורק בשביל זה הם הנסיעות, כנ"ל.

עקר שרש כל
הנסיעות
שבעולם

ותקון זה ממשיכין על-ידי מצות ספה הקדושה, פי ספה היא בחינת ענני כבוד שהלכו לפני ישראל כשנסעו במדבר, שכל נסיעתם היה על-פי ה' - להמשיך שלמות התורה שקבלו אז, עד שנעשה מנסיעתן בעצמו בחינת ספר, בחינת "ויכתב משה את מוצאיהם למסעיהם" וכו' כנ"ל, ובבחינה זאת צריך כל אחד לסע כנ"ל. וזה בחינת ספה בחינת ענני כבוד,

תקון הנסיעה
על ידי מצות
ספה

שנמשכין מבחינת (ויקרא טז, ב): "פי בענן אראה על הכפרת" מבחינת קדשי קדשים בחינת שכל הפולל פי עקר הנסיעה צריך שתהיה רק בשביל זה, כנ"ל.

וזה בחינת (משלי ו, כב): בהתהלךך תנחה אותך - שצריך האדם בנסיעתו לקדש מחשבתו לקשרה אל התורה, לכוון בנסיעתו שנוסע בשביל אהבה ושלום להתועד עם בני ישראל לעסק בדברי תורה באמת, כדי שהתורה תלך לפניו ותנחהו, בחינת בהתהלךך תנחה אותך - שזהו בחינת הארון עם לוחות האבן, שהיה נוסע לפני בני ישראל, בחינת "ויהי בנסע הארון", כנ"ל.

וכל זה הוא בחינת ספה, שהוא בחינת ענני כבוד של נסיעת ישראל בחינת אהבה ושלום, פי עקר האהבה והשלום עם ישראל הוא, כשמדברין ועוסקין יחד בדברי תורה ויראת שמים באמת, פי להפך, חס ושלום, "אין שלום אמר ה'" וכו' (ישעיה מח, כב), ועקר השלום הוא התורה, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (ברכות טד:): 'תלמידי חכמים מרבין שלום בעולם' וכו'.

ועל-כן הספה בבחינת אהרן הכהן - שבזכותו הלכו הענני כבוד, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (תענית טז:): 'הוא וזממבאר בזה הקדוש (אמור קג), פי אהרן עסק בזה ביותר, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (אבות א, יב): 'הוי מתלמידיו של אהרן אוהב שלום ורודף שלום אוהב את הבריות ומקרבן לתורה' פי זה עקר האהבה והשלום כנ"ל, וכל זה בחינת ספה, כנ"ל.

וזה בחינת (ויקרא כג, מב): "כל האזרח בישאל ישוב בספות", ודרשו רבותינו ז"ל מזה (ספח כז:), שכל ישראל יוצאין בספה אחת, הינו פי זה עקר מצות ספה - שיכוון להכלל באהבה ושלום גדול עם כל ישראל, עד שיהיה נחשב כאלו כל ישראל יושבין בספה אחת, פי עקר הספה כדי לתקן הנסיעות שיהיה בקדשה, שיהיה פונתו רק בשביל להתועד זה עם זה וזה עם זה, כדי שיכללו כל ישראל זה בזה באהבה ושלום גדול ויכירו כלם את האמת לאמתו לשוב אל ה' באמת וכו'.

וזה בחינת (דברים לג, א): "והם תפנו לרגלך ישא מדברתיך", כמו שדרשו רבותינו ז"ל (פסא בתרא ח:): 'אלו תלמידי חכמים שמכתתין עצמן מעיר לעיר

צריך
בנסיעתו
לקדש
מחשבתו
לקשרה אל
התורה

ספה היא
בחינת
האהבה
והשלום

הספה
בבחינת
אהרן הכהן

עקר מצות
ספה - שיכוון
להכלל
באהבה
ושלום גדול
עם כל
ישראל

תלמידי
חכמים
שמכתתין
עצמן לעסק
בדברי תורה

בחינת נטילת
ארבעה
מינים בידיים

ומדוּף לְדוּף לְעֶסֶק בְּדַבְרֵי תוֹרָה, הֵינּוּ כַּנִּל כִּי רַק
בְּשִׁבִּיל זֶה צָרִיכִין לְכַתֵּת רִגְלָיו לִילָף וּלְסַע כּו':

מ. וְזֶה בְּחִינַת נְטִילַת אַרְבָּעָה מִיָּנִים בְּיָדִים, כְּמוֹ
שֶׁכָּתוּב (וַיִּקְרָא כג, מ): "וּלְקַחְתֶּם לָכֶם" וְכו' -
כְּדִי לְהַאִיר הָאֶרֶץ הַיָּדִים שֶׁקָּבְלוּ יָדֵי הַפְּתִיבָה מִיָּדֵי
הַסְּמִיכָה, כְּמִבְּאֵר בְּהַתּוֹרָה הַנִּל. כִּי הָאֲרָבָעָה מִיָּנִים
בָּאִים לְתַקֵּן כָּל הַפְּגָמִים שֶׁנִּפְגְּמוּ עַל-יָדֵי פֶגֶם אֱמוּנַת
חֻכְמִים, וְעָכְשׁוּ עַל-יָדֵי קִדְשֵׁי רֹאש־הַשָּׁנָה וְיוֹם כְּפוּר
שֶׁשָּׁבוּ בְּחֻשׁוֹבָה עַל פֶּגֶם אֱמוּנַת חֻכְמִים וְנִתְרַבּוּ סְפָרִים
בְּתוֹרָה וְכו', עֲתָה עוֹסְקִים בְּאַרְבָּעָה מִיָּנִים לְתַקֵּן כָּל
הַקְּלוּלִים שֶׁנִּפְגְּמוּ עַל-יָדֵי פֶגֶם אֱמוּנַת חֻכְמִים, עַל-
יָדֵי שֶׁנִּסְמְכוּ מִנְּהִיגִים שְׂאִינִם הַגּוֹנִים, כִּי מִבְּאֵר שֶׁם
שְׁעַל-יָדֵי-זֶה גּוֹרְמִין שֶׁנִּחַלֵּשׁ כְּתָב יִשְׂרָאֵל וְכו', וְעַל-
יָדֵי-זֶה מְגַרְשִׁין אֶת יִשְׂרָאֵל וְכו' שֶׁזֶּה בְּחִינַת גְּרוּשׁ
מֵאֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל וְכו', וְעַל-יָדֵי-זֶה נִלְקַח סוּד הָעֵבֹר
מֵאֲתָנוּ וְכו' וְעַל-יָדֵי-זֶה אֵין לוֹ עֲצָה שְׁלָמָה וְכו'. וְכָל
זֶה צָרִיכִין לְתַקֵּן עַל-יָדֵי הַמִּים טְהוּרִים שֶׁמִּמֶּשְׁכִּינִין
בְּרֹאש־הַשָּׁנָה וְיוֹם כְּפוּר עַל-יָדֵי הַתְּשׁוּבָה עַל פֶּגֶם
אֱמוּנַת חֻכְמִים, שְׁעַל-יָדֵי-זֶה נִתְרַבֵּין הַסְּפָרִים שֶׁל
הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה (כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב שֶׁם בְּמִקְרָא הַנִּל).

בסכות
מתקנים
הקלוקלים
שנפגמו על-
ידי פגם
אמונת
חכמים

וְזֶה בְּחִינַת נְטִילַת אַרְבָּעָה מִיָּנִים בְּסִכּוֹת - שְׁעוֹסְקִין
אֲזַי לְתַקֵּן אֱמוּנַת חֻכְמִים וְלְהַרְבּוֹת סְפָרִים
לְהַשְׁלִים אֶת הַתּוֹרָה. כִּי בָּאֵלּוּ הַיָּמִים אֲנִי עוֹסְקִין בְּכָל
שָׁנָה לְסִים וְלְהַשְׁלִים אֶת הַתּוֹרָה בְּסוּף יָמֵי הַסִּכּוֹת
בְּשִׁמְחַת תּוֹרָה, דִּהְיִינוּ שֶׁתִּהְיֶה הַתּוֹרָה נִשְׁלֶמֶת
בְּשִׁלְמוֹת גְּדוֹל בְּבְחִינָה הַנִּל, כִּי בְּשִׁבִּיל זֶה מִתְחַלֵּלִין
וּמְסִימִין אֶת הַתּוֹרָה בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה מִחֻדָּשׁ, כְּדִי
לְהַשְׁלִים אֶת הַתּוֹרָה בְּשִׁלְמוֹת גְּדוֹל בְּיוֹתֵר, שֶׁתִּהְיֶה
נִכְלָלַת בְּיוֹתֵר בְּבְחִינַת אֶכָּן שְׁתִּיָּה וְכו', עַד שֶׁנִּזְכָּה
שֶׁיָּשׁוּב הָאֶרְמוֹן עַל מְכוּנוֹ וְיִחַזְרוּ לִוְחוֹת הָאֶכָּן לְמִקּוֹם
הָאֶכָּן שְׁתִּיָּה, שְׂאֲזִי הִיָּה עֶקֶר תִּקּוֹן הָעוֹלָם. וְאֲנִי בְּנִי
יִשְׂרָאֵל עוֹסְקִין בְּזֶה בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה, וְעַל-כֵּן בָּאֵלּוּ יָמֵי
הַסִּכּוֹת שְׁעוֹסְקִין בְּזֶה לְהַשְׁלִים וּלְסִים אֶת הַתּוֹרָה,
וְעֶקֶר הַשְׁלָמוֹת הוּא עַל-יָדֵי רַבּוּי הַסְּפָרִים הַקְּדוּשִׁים
שֶׁהִמְשַׁכְּנוּ עַל-יָדֵי הַתְּשׁוּבָה שֶׁל רֹאש־הַשָּׁנָה וְיוֹם
כְּפוּר כַּנִּל, עַל-כֵּן עֲתָה בְּסִכּוֹת מִתְקַנִּים כָּל הַקְּלוּלִים
הַנִּל שֶׁנִּפְגְּמוּ עַל-יָדֵי פֶגֶם אֱמוּנַת חֻכְמִים שֶׁהֵם כְּתָב
יִשְׂרָאֵל וְכו'.

וְעַל זֶה מְרַמְזִין הָאֲרָבָעָה מִיָּנִים, כִּי לֹאֵב - בְּחִינַת

תִּקּוֹן הַכְּתָב, בְּחִינַת (מִשְׁלֵי ג, א): "כְּתָבְכֶם עַל לוּחַ לְבָבְךָ".
אֲתוּרוֹ פְּרִי עֵץ הָדָר - בְּחִינַת הַמִּשְׁכָּת קִדְשֵׁי אֶרֶץ-
יִשְׂרָאֵל שֶׁהוּא הַיָּפִי וְהַהֲדוּר שֶׁל כָּל הָעוֹלָם, בְּחִינַת
(תְּהִלִּים מח, א): "יָפָה נוֹף מְשׁוּשׁ כָּל הָאֶרֶץ" וְכו', וְשֶׁם
כָּל הַפְּרוֹת טוֹבִים שֶׁהֵם שִׁבַּח אֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל. וְעַנְף עֵץ
עֲבוֹת - זֶה בְּחִינַת סוּד הָעֵבֹר שֶׁהוּא עַל-יָדֵי שְׁמוּלִידִין
נִשְׁמוֹת גְּדוּלוֹת וְכו' (כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב שֶׁם בְּמִקְרָא הַנִּל). וְזֶה
בְּחִינַת הַהֲדָס - שֶׁיֵּשׁ לוֹ רִיחַ טוֹב מְאֹד שֶׁהוּא בְּחִינַת
נִשְׁמוֹת גְּדוּלוֹת, שֶׁהֵם בְּחִינַת רִיחַ טוֹב, שֶׁהוּא חִיּוּת
הַנִּשְׁמָה, כְּמוֹ שֶׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (בְּרִכּוֹת מג:): וְכַמּוֹכָא
בְּדַבְּרֵינוּ ז"ל כְּמָה פְּעָמִים (סִימָנִים א, ח, תְּנִינָא).

ההדס הוא
סוד תיקון
המשפט

וְעַל-כֵּן הַהֲדָס מְשַׁלֵּשׁ, בְּחִינַת תִּקּוֹן הַמִּשְׁפָּט שֶׁהוּא
בְּשִׁלְשָׁה, כִּי עֶקֶר הָרִיחַ טוֹב נִמְשָׁף עַל-יָדֵי
שְׁמִתְקָנִים הַמְּאֻכָּלִים מַעֲשֵׂינִים סְרוּחִים שֶׁלֹּא יִקְלָקְלוּ
אֶת הַמִּשְׁפָּט, שְׁעַל-יָדֵי-זֶה אֵי אֶפְשָׁר לְהוֹלִיד נִשְׁמוֹת
גְּדוּלוֹת שֶׁיִּהְיוּ בְּקִיָּאִים בְּסוּד הָעֵבֹר (כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב שֶׁם בְּמִקְרָא
הַנִּל), וְעַל-כֵּן הַהֲדָס שֶׁהוּא הַתִּקּוֹן לְזֶה - יֵשׁ לוֹ רִיחַ
טוֹב, הַפֶּךְ הַעֲשָׂנִים סְרוּחִים הַנִּל, וְהוּא מְשַׁלֵּשׁ,
בְּחִינַת תִּקּוֹן הַמִּשְׁפָּט שֶׁהוּא בְּשִׁלְשָׁה, בְּחִינַת (דְּבָרִים יז,
יא): "לֹא תִסּוּר מִן הַדָּבָר וְכו' יָמִין וּשְׂמָאל", רַק
לְהַתְּנֵהֵם כִּפִּי בְּחִינַת אֱמֶתֶת הַמִּשְׁפָּט שֶׁהוּא בְּחִינַת
עֲמוּדָא דְּאִמְצָעִיתָא, שֶׁיָּמִין וּשְׂמָאל נִכְלָל בּוֹ. וְעַל-כֵּן
הַמִּשְׁפָּט אֱמֶת בְּחִינַת מִשְׁפָּטִי הַנִּהְגוֹת יִשְׁרוֹת הֵם
בְּחִינַת מִשְׁפָּט בְּשִׁלְשָׁה שֶׁהוּא בְּחִינַת הַדָּס הַמְשַׁלֵּשׁ,
וְכַנִּל.

את חכמתנו
מגלים בריח
ההדס,
מרחוק

גַּם רִיחַ הַהֲדָס מְרַמֵּז עַל מָה שֶׁכָּתוּב שֶׁם עַל פֶּסוּק
(דְּבָרִים ד, ו): "כִּי הוּא חֻכְמָתְכֶם וּבִינְתְּכֶם לְעֵינֵי
הָעַמִּים" - 'לְעֵינֵי הָעַמִּים' דִּיקָא, שְׁמָרְאִין לָהֶם רַק
שֶׁהִסּוּד אֲצִלְנוּ וְכו' עֵין שֶׁם, וְזֶה בְּחִינַת רִיחַ -
שְׁמָרְאִין לָהֶם רַק שִׁירִיחוֹ הָרִיחַ מְרֻחָק, כִּי עֲצָם
הַחֻכְמָה אֵין מְגַלִּין לָהֶם רַק 'כְּמָאן דְּאֶרַח רִיחָא'
מְרֻחָק, בְּחִינַת (שִׁיר-הַשִּׁירִים א, א): "לְרִיחַ שְׁמִנִּיָּה טוֹבִים
שֶׁמֶן תּוֹרַק שְׁמֶךְ" וְכו'.

שלמות
העצה הוא
על-ידי מים
טהורים

וְעַל-כֵּן נַחַל - זֶה בְּחִינַת נִצָּח וְהוֹד, בְּחִינַת רִגְלִין,
כְּמוֹכָא (שְׁעַר הַהַקְדָּמוֹת פא:), בְּחִינַת עֲצוֹת
שְׁלָמוֹת, כִּי הָעֲצוֹת בְּחִינַת רִגְלִין, בְּחִינַת (שְׁמוֹת יא, ח):
"וְכָל הָעָם אֲשֶׁר בְּרִגְלֵיךְ" - 'הַהוֹלִכִים אַחֵר עֲצָתְךָ'
וְכו' (רַשִּׁי שֶׁם), כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּמִקּוֹם אַחֵר (סִימָן יז),
וְעַל-כֵּן הֵם עֹרְכֵי נַחַל שְׁגוּלִים עַל הַמִּים, כִּי עֶקֶר

שלמות העצה הוא על-ידי מים טהורים הנ"ל
שנמשכין מהנחל נובע וכו':

מא. וזה בחינת הנענועים שמנענעים עם הארבעה
מינים לכל השש קצוות - לגלות ולהודיע
אלקותו בכל ארבע רוחות העולם ולמעלה ולמטה,
כמו שמסימין אחר גמר הנטילה (ושעיה ד, כד): "למען
דעת כל עמי הארץ כי ה' הוא האלקים אין עוד".
וכל זה מודיעין על-ידי התורה הקדושה שנשלמת
אז כנ"ל, שעל-ידיה עקר ידיעת אלקותו יתברך
בעולם, הינו על-ידי רבוי הספרים הקדושים של
הצדיקי אמת שמחדשין בתורה בכל דור, וכותבין
ספרים קדושים הרבה, שעל-ידיה נשלם התורה
וכו', כנ"ל.

הנענועים הם
סוד הודיעת
אלקותו
בעולם

וזה בחינת הנענועים, שהם בחינת תנועת הקלמוס
באור שעל-ידיה נתקדש האור בקדשת ארץ-
ישראל, כמבאר בתורה הנ"ל, כי הלולב בבחינת
קלמוס הפותב דברי תורה, בחינת "פתכם על לוח
לבד" הנ"ל, והשלשה מינים שאצל הלולב הם
בחינת תלת אצבעין דאחזין בקלמוסא (ושלש האצבעות
האחזות בקלמוס), המובא בתקוני-זהר, שעל-ידיה
נבקע ימא דאורייתא (נבקע ים התורה), כמו שכתוב
בתקוני-זהר (תקון כא, מג.) וברעיא-מהימנא (פי תצא רעו):
'ובגין כך בקנה דילך דאיהו קלמוסא בוע ימא
דאורייתא' וכו' (ומשום כך, בקנה שלך, שהוא הקלמוס -
נקרע ים התורה). וזה בחינת מה שמקיפין את הספר
תורה עם הארבעה מינים כי הארבעה מינים בידיהם
שמנענעין בהם הם בחינת פתיבת ספרים קדושים
שהם שלמות התורה וכו':

הנענועים
תנועת
הקלמוס
באור הפותב
דברי תורה

מב. וזה בחינת (ספה מא.): בראשונה היה הלולב נטל
במקדש שבועה, ובמדינה יום אחד, משחרב
בית-המקדש התקין רבי יוחנן בן זפאי שיהיה הלולב
נטל במדינה שבועה זכר למקדש. והדבר תמוה
לכאורה, כי הלא עקר קיום המצות בשלמות הוא
בארץ-ישראל ובבית המקדש, כמבאר בכמה מקומות
ובכל ספר 'דברים', שבכל פעם שמזהיר אותם על
קיום התורה הוא מזכיר את ארץ-ישראל וכו', ומה
ראה רבי יוחנן בן זפאי להוסיף במצות נטילת לולב
אחר החרבן שיהיה נטל גם במדינה שבועה, ואם
רצה לעשות זכר למקדש היה די שיתקן שיהיה

ברור טעם
פונת רבי
יוחנן שתקן
שיטלו לולב
במדינה זו

נטל בירושלים שבועה גם אחר החרבן זכר למקדש,
ומדוע תקן להוסיף אחר החרבן שיהיה נטל בכל
מקום שבועה?

עקר מצות
נטילת לולב
ומינוי להאיר
הארת
שלמות
התורה
בעולם

אך באמת על-פי מה שכתבנו, שעקר מצות נטילת
לולב ומינויו הוא "להודיע לבני האדם גבורותיו
וכבוד הדר מלכותו" (תהלים קמה, יב) - שזהו בחינת
הדור האתרוג, דהינו להמשיך ולהאיר הארת שלמות
התורה בעולם וכו', וזה הדבר עקרו נתתקן רק
בבית-המקדש במקום האבן-שתייה, שהוא בית קדשי
קדשים, ששם עומד הארון עם לוחות האבן וכו'
וכנ"ל, ומשם מודיעין אלקותו יתברך על-ידי שלמות
ספרי התורה שנכללין שם, שעל-ידיה מודיעין
ומפרסמין אלקותו יתברך לכל באי עולם, כמו
שכתוב (שם מח, ב): "גדול ה' ומהלל מאד בעיר
אלקינו הר קדשו" וכו'.

עקר תקון
נטילת לולב
נעשה באי
דסקות

ועל-כן בראשונה היה הלולב נטל במקדש שבועה
ובמדינה יום אחד - כי עקר התקון הנעשה
על-ידי נטילת לולב נעשה ביום ראשון של סכות,
שאז מאיר החסד העליון הכולל כל החסדים, כמובא
(פרי-עץ-חיים, לולב, פרק ג), בחינת (שם מב): "יומם יצוה
ה' חסדו" וכו', ועל-כן די נטילת לולב במדינה
יום אחד, שבאותו היום - מאירין ומודיעין על-ידי
נטילת לולב ומינויו כי 'ה' הוא האלקים' על-ידי
תקונים הנ"ל שנעשו בראש-השנה ויום כפור וכו'
כנ"ל, והוא מספיק לכל השנה.

נטל במקדש
שבועה -
להודיע
לרחוקים
מאד

אך במקדש היה נטל שבועה כי מבית-המקדש היו
צריכים להודיע לכל באי עולם לכל הרחוקים
מאד מאד, כי עקר ההודעה לכל באי עולם הוא
מהבית-המקדש, מבית קדשי קדשים וכו', וכמו
שכתוב (דברים לג, יט): "עמים הר יקראו" וכו', ועל-כן
היו צריכין נטילת לולב במקדש שבועה, כדי להמשיך
ולהאיר הדעת הקדוש בכל בחינת שבועה, בכל שבועה
אקלומים, ובכל שבועה ארצות, ובכל מה שנברא
בשבועת ימי בראשית. והכל נמשך משלמות ספרי
התורה שנשלם באלו הימים, שהם שבועה ספרים עם
פרשת "ויהי בנסע הארץ", בחינת (משלי ט): "חצבה
עמדיה שבועה", שעל-ידיה מודיעין ומפרסמין
אלקותו יתברך למעלה ולמטה, בכל שבועה וקיעים
למעלה, ובכל שבע ארצות למטה, ובכל שבועה מדורי



נפלאים בכל דור להמשיך הארת הדעת הקדוש גם בתקף הגלות והחרבן.

ועל-כן גם בעת החרבן שלח לנו את התנא הקדוש רבן יוחנן בן זכאי שהוא מהמקבלים את התורה, שכל התורה שנתן לנו משה רבנו נמשכה אז בדורו על ידו, כמו שחשב שם במשנה אבות (א, א) את המקבלים עד רבי יוחנן בן זכאי שקבל מהלל ושמאי, ועל-כן ראה רבי יוחנן בן זכאי את תקף החרבן והחשף, שאי אפשר להאיר הדעת על-ידי עבודת בית-המקדש, כי נחרב בעונותינו, על-כן ראה ושם על לב לתקן הדבר, ועל-כן התקין שיהא נטל במדינה שבעה וכו'.

כי רבי יוחנן בן זכאי בעצם השגתו וידיעתו, שידע שגם עתה רחמי השם-יתברך אינם פלים לעולם, וגם עתה הוא יתברך עמנו, כמו שכתוב (ויקרא כו, מד): "ואף גם זאת בהיותם בארץ איביהם לא מאסתי" וכו'. והבין שהגלות אף-על-פי שהוא צרה גדולה, אף-על-פי-כן הכל לטובה, כדי שעל-ידי הגלות והטלטול נשים לב לתקן פגם האמונה שעקרה אמונת חכמים וכו", שאז נתהפך הגלות והטלטול לטובה כנ"ל, שנתרבין ספרים קדושים על-ידי-זה - שהם שלמות התורה, שעל-ידי-זה מודיעין אלקותו יתברך לכל באי עולם וכמו שכתוב (יחזקאל יא, טז): "כי הרחקתים בגוים וכי הפיצותם בארצות ואהי להם למקדש מעט", כי קדשת הבית-המקדש בחינת קדשי קדשים, בחינת שכל הפולל, נמשך דיקא על-ידי הטלטולים בחינת "פי הרחקתים בגוים" וכו', כנ"ל.

ועל-כן התקין רבי יוחנן בן זכאי שאחר החרבן והגלות יהיה הלולב נטל במדינה שבעה זכר למקדש, כי עכשו צריכין להמשיך הארת הדעת הקדוש לרחוקים מאד בכל מדינה ומדינה, וזה נעשה על-ידי הגלות והטלטול דיקא, שנתהפך לטובה על-ידי פח הצדיקי אמת, בחינת רבי יוחנן בן זכאי שהוא בחינת משה, שהוא היה אז הצדיק האמת שתקן תקונים נפלאים שיתרבו ספרים קדושים להשלים את התורה, עד שנוכל בכל מדינה ומדינה להודיע לחברו וחברו לחברו את הדעת הקדושה, עד

גיהנם ובכל מיני נפילות שבעולם חס ושלום הפוללים בשבע, בחינת (שם כד, טז): "כי שבע יפול צדיק וקם", להחיות הכל בשבעה משיבי טעם הנמשכין מהספרים הקדושים כנ"ל, שהם שלמות התורה שכלולים בשבעה ספרים של התורה, ומחמת שכל עקר הידיעה הזאת לרחוקים הוא רק מהבית-המקדש על-כן היה הלולב נטל במקדש שבעה, כי לזה צריכין שבעה ימים - להודיע לרחוקים מאד, לכל בחינת שבעה הנ"ל.

וזה בחינת שבעים פרי החג שהם כנגד השבעים אמות (סנה גה,); כדי להודיע גם להם אלקותו וממשלתו יתברך. וכל זה היה ממקום הבית-המקדש, ששם היו מקריבין השבעים פרים אלו. ועל-כן צריכין שבעה ימים - כדי למעט ולצמצם השכל בכל יום יותר, כדי שיוכלו לקבל הרחוקים ביותר, שזהו בחינת שמתמעטין והולכין כפרי החג, כי ביום הראשון מקריבין שלשה עשר פרים כנגד שלש עשרה מדות שהתורה נדרשת בהם, שמשם נתחברין כל הספרים הקדושים של התורה, ואז עקר ההודעה לכל באי עולם, אבל ביום שני ממעטין ומקריבין רק שנים-עשר, כדי להודיע להרחוקים ביותר, שאי אפשר להודיע להם כי אם על-ידי מעוט וצמצום הדעת יותר. וכן ביום שלישי צריכין להודיע להרחוקים עוד יותר ויותר - על-כן ממעטין הקרבנות עוד יותר, וכן בכל יום ויום אחר-כך, כי כל מה שמודיעין להרחוקים ביותר - צריכין להקטין ולמעט הדעת יותר ויותר, כדי שיוכלו הרחוקים ביותר לקבלו.

ועל-כן היה הלולב נטל במקדש שבעה, כי להודיע הדעת הקדוש לכל הרחוקים ביותר בכל שבעה ארצות ושבעה אקלימים צריכין שבעה ימים וכו". ומשחרב בית-המקדש ונטל כבוד מבית חיינו ונחרב בית קדשי קדשים ונגזז הארון משם, ונחשף הדעת עד שנדמה שחס ושלום אפס תקוה, ואי אפשר להאיר עוד הדעת האמתי בעולם מאחר שבית-המקדש חרב בעונותינו, שמשם עקר המשכת הדעת וכו", אבל בעבודתנו לא עזבנו אלקינו, ושולח לנו צדיקים אמתיים בכל דור ודור שעושים תקונים

שבעה ימים - כדי למעט ולצמצם השכל בכל יום יותר

משחרב בית המקדש מאירים הצדיקים הדעת על ידי תקוניהם

ראה רבי יוחנן תקף החרבו ושם על לב לתקן הדבר

על-ידי הגלות נשים לב לתקן פגם האמונה שעקרה אמונת חכמים

עכשו צריכין להמשיך הארת הדעת הקדוש לרחוקים מאד

חלקו בהתקון של ראש-השנה וכו', שאז הכל שבו בתשובה וכו' פנ"ל, שעל-ידי-זה נשלם התורה וכו' וכנ"ל, וזהו בחינת תקן השמחה אז בחינת שמחת תורה, כי אז נכללין יחד באהבה רבה, שעל-ידי-זה נתרבה השמחה, בחינת "אור צדיקים ישמח", וכנ"ל:

הלכות חכירות וקבלנות

תקון עבודת השדה שיצליח בעבודתו נמשך מהחכמים אמתיים

מה. וזה בחינת חכירות וקבלנות - מה שתולין ההפסד בהחזר ומקבל יותר מהפועל-הבית, כמבאר בשלחן ערוך, ומוכא לעיל. כי עקר תקון עבודת השדה שיצליח בעבודתו נמשך מהחכמים אמתיים העוסקים בתורה באמת, ומתנגעים בה עד שמחדשים בהתורה חדושים אמתיים המביאים לידי מעשים טובים, ומחברים ספרים קדושים שעל ידם נשלם התורה פנ"ל, ומהם נמשך תקון עבודת השדה, כי התורה הקדושה נקראת שדה וכרם וגן ופרדס כמובא בפסוקים רבים ובמאמרי רבותינו ז"ל (שמות רבה כו, ט). כי כל אחד צריך להתיגע בתורה עד שיעשה פרות, שלא יהיה עץ יבש, חס ושלום, רק יהיה בבחינת (בראשית א, יא): "עץ פרי עשה פרי למינו", כמובא (והר נח סב:), דהינו שיחדש בתורה ויוציא מהתורה עצות אמתיות לעצמו ולחבריו ומשפטי הנהגות ישרות וכו' וכנ"ל. ומאלו החכמים אמתיים נמשך הפח והחיות לכל העובדים בשדה שיצליחו בעבודתם, ועל-כן כל תקונם על-ידי אמונת חכמים שמשם כל חיותם וכנ"ל.

"עבד אדמתי ישובע לחם" - לחמא דאורייתא

כי קלקול השדה חס ושלום נמשך מחטא אדם הראשון, מבחינת (בראשית ג, יז): "ארוהה האדמה בעבורך" וכו', רחמנא לצלן, כי פגם באמונת חכמים פנ"ל. ועל-כן כל התקון על-ידי אמונת חכמים, כי החכמים היגעים בתורה פנ"ל - הם בבחינת (משלי יב, יא): "עבד אדמתי ישובע לחם" - לחמא דאורייתא (והר מקץ קצט:), כי הם מתנגעים לעשות פרות ולהצליח בעבודתם, כי עליהם נאמר (תהלים א, ג): "והיה כעץ שתול על פלגי מים אשר פריו יתן בעתו" וכו' - על-כן על ידם כל תקון השדה והפרם וכו', וכנ"ל. ועל-כן כשיש חס ושלום הפסד וקלקול בהשדה שנשתדף וכו', שזה נמשך מפגם אמונת חכמים פנ"ל, על-כן

שיאיר הדעת האמתי בכל העולם, שזה בחינת נטל במדינה כל שבועה - שהתקין בחכמתו כי עתה שחרב בית-המקדש חל הדבר על כל מדינה ומדינה ועל כל אחד ואחד, שבכל מקום שהוא גולה ומטלטל לשם שימשיף הארת הדעת להרחוקים מאד מאד.

והפ"ל בכת הצדיק האמת שבדור, שהוא בחינת רבי יוחנן בן זכאי, שעשה אז תקונים נפלאים בתורתו שהרפיץ בישראל אז, עד שהתקין שיהיה לולב נטל במדינה כל שבועה, כי צריכין בכל מדינה להמשיף ולהאיר הדעת להרחוקים על-ידי רבוי הספרים הקדושים, שזהו בחינת נטילת לולב פנ"ל, כי הגלות והטלטול נתהפך לטובה פנ"ל, בבחינת מה שאמרו רבותינו ז"ל (פסחים טז:): "לא גלו ישראל אלא כדי שיתוספו עליהם גרים", וכמו שכתוב (זכריה ט, י): "ונשאר גם הוא לאלקינו", וכמובא לעיל מזה והבן היטב:

מג. וזה בחינת שמחת בית השואבה, בחינת (ישעיה יב, ג): "ושאבתם מים בששון ממעיני הישועה" שנמשך מבחינת מים טהורים הנ"ל, שעל-ידי-זה נתרבין הספרים הקדושים וכו', שעל-ידי-זה נתרבה השמחה, בחינת (משלי יג, ט): "אור צדיקים ישמח", בחינת 'חדי רבי שמעון', כמו שכתוב שם בהתורה הנ"ל, עין שם היטב:

מד. ועל-כן בשמיני עצרת ושמחת תורה שאז הוא גמר התקון של ראש-השנה ויום כפור, כמבאר בפגנות (פרי עץ חיים, סבות, פרק א), הינו שאז נגמר ונשלם בחינת תקון המלכות שהיא בחינת אמונה בידוע וכנ"ל, על-כן אז מסימין את התורה ומתחילין את התורה מחדש, וכל אחד מיישראל עולה לתורה, וכן כל אחד נוטל ספר תורה בידו ומקיף את הבימה בשמחה - הכל להראות שזה הוא בחינת התקון הנפלא שהמשכנו מראש-השנה עד הנה, שהכל הוא בחינת תקון אמונת חכמים, שעל-ידי-זה נתרבין ספרים קדושים בתורה, שעל-ידי-זה נשלם התורה בשלמות גדול פנ"ל, ועל-כן עתה הכל שמחין עם התורה, וכל אחד נוטל ספר תורה בידו - להורות שכל אחד מיישראל יש לו חלק בשלמות הספר תורה, כפי

להמשיך ולהאיר הדעת להרחוקים על-ידי רבוי הספרים הקדושים

בחינת שמחת בית השואבה

ענין שמחת תורה שהיא שלמות תקון המלכות

על-פי רב תולין תקלקלה בהחזקר ומקבל, כי הוא כבר נפל לבחינת עבדות, מאחר שהשכיר עצמו לעבד בשדה אחרים, שנה נמשך מפגם אמונת חכמים, כמבאר לעיל באות כח בהלכות שכירות פועלים, על-פני תולין בו ביותר קלקול השדה שנמשך מפגם זה כנ"ל, כי עקר תקון השדה שתעשה פרות ותצליח כראוי הוא על-ידי החכמים האמתיים כנ"ל, וצריכין להאמין בהם, כי על-ידי האמונה השלמה בחכמים - נתרבין הספרים של התורה כנ"ל, ונחשב כאלו הוא בעצמו חדשם וחדשם, ועל-ידי-זה יעשה שדהו פרות ויצליח וכנ"ל, אמן ואמן:

הלכות שומר שְׂכָר

הלכות שומר שְׂכָר הַלֵּכָה א' - נכלל בהלכות פקדון הלכה א:

הלכה ב

ובו יתבאר ענין חנפה

על-פי התורה ואת הערכים צויתי דכפףך' בלוקטי תנינא סימן ד' עין שם כל הענין:

א. והכלל בקצור, שעל-ידי צדקה זוכין להכניע מצח הנחש שהוא שרש חכמת הטבע, שיונק מזקני הדור שאין בהם שלמות, כי עקר הזקנה הוא להוסיף בכל יום יום אור קדשה ודעת, שכל יום ויום שפא אחר-כך יאיר ביותר בעבודת ה', אבל כשאין מוסיפין אור קדשה ודעת בכל יום, אזי אפלו כשמזקין נקרא (איוב יד, א): "קצר ימים". ומזקנים כאלו שאין בהם שלמות - מהם יונק מצח הנחש, שרש חכמת הטבע. ועל-ידי צדקה מבטלין יניקות מצח הנחש שרש חכמת הטבע, ואזי נתגלה מצח הרצון שיונק מזקנים שפקדשה, בחינת (ישעיה ט, יד): "זקן ונשוא פנים", כמבאר שם, ואזי נתגלה ונשמע קול הקריאה של הימים-טובים מקראי קדש שקוראין ומגלין את הרצון, עין שם.

על-ידי צדקה זוכין להכניע מצח הנחש

ועל-ידי התגלות הרצון שנתגלה שהכל ברצונו יתברך ואין שום חיוב הטבע כלל, על-ידי-זה נעשה יראה, והיראה היא כלי לקבל השפעת החדש ששופע תמיד. ואזי כששופע חסדו עלינו, אזי אין צריכין לעשות שום עסק ומלאכה ומשא ומתן בשביל פרנסה, כי נתקנים (ישעיה סא, ה-ו): "ועמדו זרים ורעו צאנכם ובני נכר אפריכם וכרמיכם ואתם כהני ה' תקראו" וכו', עין שם. נמצא, שזוכין על-ידי צדקה שאין צריכין לבלות זמן על שום עסק ומלאכה ומשא ומתן בשביל פרנסה, ויכולין לעסוק בעבודת ה' תמיד.

על-ידי התגלות הרצון נעשה יראה - כלי לקבל השפעת החדש

ועל-ידי צדקה זוכין להרחיב כל הפתחים של כל ההתחלות, כי כל ההתחלות קשות, כי בשעת ההתחלה צריכין לעשות פתח מחדש, עין שם. ועל-ידי צדקה מרחיבין כל הפתחים שצריכין לעשות בשעת ההתחלה, בבחינת (דברים טו, ח): "פתח תפתח", עין שם כל זה באר היטב:

על-ידי צדקה זוכין להרחיב כל הפתחים

ב. וזה בחינת חנפה, כי עקר חנפה הוא להכניע מלכות יון הרשעה שעמדה על ישראל להשפיתם תורתך וכו', כי מלכות יון הרשעה הם בחינת חכמי הטבע, שכל חכמתם נקראת חכמת יון, והם רצו להתגבר על ישראל לבטל התורה, חס ושלום, ולהגביר חכמת הטבע בעולם, חס ושלום. כי כל התורה הוא בחינת אמונת הרצון שאנו מאמינים שהכל ברצונו יתברך, שזהו יסוד כל התורה בלה כידוע, והם רצו לבטל אמונת הרצון, חס ושלום, כלליות התורה, ולהמשיך חס ושלום חכמת הטבע.

מלכות יון, חכמי הטבע רצו להתגבר על ישראל לבטל התורה

ועל-פני אנו צריכין בכל דור ודור, בכל שנה ושנה להכניע מלכות יון הרשעה, הינו חכמת הטבע בימי חנפה הקדושים הללו. ועקר הכניעת חכמת הטבע והתגברות התגלות הרצון הוא על-ידי שמקשרין כל הרצונות לשרש הרצון, שהוא בחינת מצח הרצון שמתגבר על-ידי זקני הדור שפקדשה כנ"ל, ועקר הזקנה דקדשה הוא בחינת זקן - זה קנה חכמה (קדושין לב,): דהינו להוסיף בכל יום אור קדשה ודעת, כי כך צריך האדם לנהג כל ימי חייו, שכל יום ויום שהוא מזקין יותר - יאיר ביותר בעבודת ה',

הכניעת חכמת הטבע כשמקשרין כל הרצונות לשרש הרצון

השתלשלות התורה

סדר השתלשלות והתגלות המאמר "חדי ר' שמעון"

חיי מוהר"ן אות נט

מאמר מה שהעולם נוסעין על ראש השנה
סימן רי"א נאמר סמוך לראש השנה תקס"ח.
ובראש השנה (שחל ביום ש"ק וביום א')
נאמר מאמר חדי רבי שמעון סימן ס"א, ושם
מבאר ביותר ענין זה שנוסעין על ראש השנה
לצדיקים, וענין כולוהו במחשבה אתפרידו, רק
שפכאן בסימן רי"א מרמז גם מענין נסיעה על
קברי צדיקים, בבחינת ויקח משה את עצמות
יוסף וכו'.

פל"ח סא אות י'

קדם ראש השנה דבר עם הר"ר נתן זצ"ל,
וגלה לפניו הענין המבאר בלקוטי תנינא סימן
פ"ו שעל ידי קטנות אמונה צריכין לתעניתים
ועבודות קשות, והר"ר נתן זצ"ל עומד
ומשתומם ומחשבותיו תמהים, כי הוא ידע
בנפשו שהוא חזק באמונה וכו' והשיב לו רבנו
ז"ל על מחשבותיו וענה ואמר לו, ואם יש לך
אמונה וכו' אין לך אמונה בעצמך והזכיר אז
מאמר רז"ל (סוטה מ"ח:) מי גרם לצדיקים
וכו' קטנות אמונה שהיה בהם, הינו שלא היה

להם אמונה בעצמם בשלמות וכו' ואחר כך
בראש השנה נכלל ענין זה גם כן במאמר חדי
ר"ש הנ"ל, שיש צדיקי הדור שאמונתם שלמה
בדאי, ואף על פי כן יש עליהם מחלקת וכו'
מחמת שאין להם אמונה בעצמן וכו'.

גם בעתים הללו גלה הענין המבאר בסי' רי"א
מה שנוסעין על ראש השנה לצדיקים, כי עקר
המתקת הדינים הוא על ידי קדשת המחשבה
כמו שכתוב (עין זהר ח"ב רנ"ד:) כולוהו
במחשבה אתפרידו, ואי אפשר לבוא למוחין
זבים אלא על ידי התקשרות לצדיקים כמובא
בזהר (שמות י"ג) ויקח משה את עצמות יוסף
עמו וכו' וענין זה נכלל גם כן אחר כך בראש
השנה במאמר הנ"ל כמה שפאר שם באות ו'
שכל המתקות של כל הצמצומים והדינים הוא
על ידי השכל כי כלם במחשבה אתפרידו וכו'.

ואחר כך באות ז' מבאר שזה בחינת מה
שנוסעין על ר"ה לצדיקים וכו' והנה עד
זמן הנ"ל לא היה שום גלוי דעת ממנו ז"ל
אודות ספרו הקדוש לקוטי מוהר"ן אם ברצונו
להדפיסו, אדרבא היה נראה מדעתו להפוך
קצת ואחר ראש השנה הנ"ל נסע ללעמברג

הרבה בדרעתו במה לזכות את העולם ולהאיר להם קצת מהרשימה הקדושה שקבל מרבינו ז"ל, ונתברר לו שהוא רק על ידי שיכתב ספרים רבים בענין זה ופיצם בישראל וכו', שכל זה הוא על ידי בחינת ידי הפתיכה כנ"ל ובאמת כל הפח הזה של ידי הפתיכה שלו הכל הוא רק בכח ההארה הגדול של הרוח חכמה שהאיר עליו רבנו ז"ל על ידי בחינת ידי הסמיכה שזה בחינת (דברים ל"ד) כי סמך משה את ידיו עליו (ובאשר אמר לו רבנו ז"ל בפרוש כמו שמבאר במקום אחר) נמצא מבאר שרמזו רבנו ז"ל בזה המאמר גם כן בחינת סמיכה להר"ר נתן ז"ל, כאשר באמת היה מנהיג ישראל אמתו וזכה את הרבים מאוד אחר פטירתו של רבנו ז"ל, וכמעט שעקר ההשארה של רבנו ז"ל הוא רק על ידו.

שיחות הר"ן סימן ק"מ

בשאלה לי ענין הנדפס בלקוטי תניינא סימן פ"ו על פסוק "מקצר רוח ומעבודה קשה", שעל ידי קטנות אמונה צריכין לעבודות קשות וכו' עין שם, עמדתי לפניו במשתומם ומחשבותי היו תמהים בענין זה, כי נדמה לי שיש לי אמונה קצת. ענה ואמר בלשון גערה קצת, באומר ואם יש לך אמונה, אין לך אמונה בעצמך ("האסטי אין דיר קיין אמונה גיט"), והזכיר מיד מאמר רבותינו זכרונם לברכה "כי מי בן ליום קטנות" - 'מי גרם לצדיקים שיתפזבו שלחנם לעתיד לבוא, קטנות שהיה בהם בעצמן, שלא האמינו בהם בעצמן'. ורש"י זכרוננו לברכה פירש שם

ומשם שלח לכאן להדפיס ספרו הקדוש, ונדפס בשנה הנ"ל שנת תקס"ח, ומאז דבר הרבה מענין זה ממעלת וחיובות מאמריו הקדושים שבספרו הקדוש, והזהיר מאוד להתמיד ולהגות בהם במבאר במקום אחר וגם זה נכלל במאמר הנ"ל בענין וספר כתב איש ריבי וענין שכבר יש כמה ספרים עכשו וגם עתידים להיות עוד כמה ספרים וכלם צריכין להעולם, וצריכין להאמין בהם וללמוד ולהגות בהם ולהחזיק אותם בחשיבות גדול וכו' וכן הצדיקים שיש להם אמונת חכמים בשלמות צריכין גם כן להתחזק ולהאמין בעצמן, היינו בהחידושי תורה שלהם שהם עצמן מחדשין ולהחזיק אותם בחשיבות וכו'.

פל"ח סא אות י"ח

יש לבאר בזה מענין ידי הפתיכה וידי הסמיכה, כי הר"ר נתן ז"ל היה כתבן וסופר גדול וחבר ספרים הרבה, וגם כתב כמעט כל חבוריו הקדושים של רבנו ז"ל, ורבנו ז"ל בעצמו אמר עליו שיש לו חלק גדול בהספר לקוטי מוהר"ן, וכמעט שכל הספר הוא שלו (הינו על ידי הגעגועים והתשוקות גדולות וחזקות מאוד שהיו לו לשמע חדושי תורה מרבינו ז"ל וגדל זהירות וזריזות השתדלותו בזה לכותבן ולהעתיקם) ושמעתי מפיו הקדוש בפרוש, שכל חיותו והתחזקותו בעבודת ה' אחר פטירת רבנו ז"ל הוא רק על ידי הפתיכה שצוה עליו רבנו ז"ל לחדש תמיד חדושי תורה ולכותבן בספר, וגם נשמע מפיו הקדוש שחקר

בפשוטו קטנות אמונה. אבל מדקדוק לשון הגמרא שאמרו שם קטנות שהיה בהם נראה מבאר דברי רבנו זכרנו לברכה שעקר קטנות האמונה שלהן היה בהן בעצמן. ויש לפרש לפי זה שלא האמינו בהקדוש ברוך הוא שהוא טוב לכל והם חשוכים וגדולים בעיניו יתברך. ומחמת זה היה בהם קטנות. וזה היה עקר קטנות האמונה שלהם מה שלא האמינו בהם בעצמן. ויש לבנו גם פרוש רש"י לזה:

והכלל המובן מדבריו שהאדם צריך שיהיה לו אמונה בעצמו שגם הוא חביב בעיני השם יתברך, כי לפי גדלת טובתו של השם יתברך גם הוא גדול וחשוב בעיניו יתברך. וכבר מבאר ענין זה כמה פעמים שאין זה ענוה להיות במחין דקטנות חס ושלום וצריכין לבקש הרבה מהשם יתברך לזכות לדרכי ענוה באמת וכו'. (עין בלקוטי תניינא סימן כ"ב ובסימן ע"ב ועוד בכמה מקומות:

גם אחר כך בסמוך אחר שאמר ענין הנזכר לעיל, הגיע ראש השנה ואמר אז התורה חדי רבי שמעון, סימן ס"לא בחלק ראשון, ושם הזכיר ענין חסרון אמונה בעצמו, עין שם באות ה' מה שכתוב שם. ויש שיש עליהם מחלקת מחמת שאין להם אמונה בעצמן וכו' :

ליקוטי מוהר"ן ח"ב סימן פו

דע, שעל ידי שהעולם הם מקטני אמנה, על כן הם צריכים לתענית, דהינו עבודות קשות. כי בודאי ידוע, שאפשר לעבד השם יתברך בכל

דבר, כי אין הקדוש ברוך הוא בא בטרוניא עם בריותיו' (עבודה זרה ג), אך מה שצריכין לפעמים לעבודות קשות, הוא בבחינת מה שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (סנהדרין עד:): 'בשעת שמד אפלו אערקתא דמסאני יהרג ואל יעבר'. נמצא שאף שבאמת אין ראוי שיהרג על זה, אך מחמת שהוא שעת שמד, והם מתגברים ורוצים דיקא להעבירו על דת ולהביאו לכפירות, חס ושלום, על כן הוא מכרח למסר נפשו אפלו על דבר קל. והעבודה זרה והכפירות הם בבחינת (תהלים קל"ה): "אף אין יש רוח בהם" שאין בהם שום רוח כלל. והקטני אמנה הם בבחינת "מקצר רוח", שהוא כמו ממצע, דהינו שאין להם אמונה שלמה, שהיא בחינת מאריך רוחו, כמו בא במקום אחר (בלקוטי א סימן קנה), ואף על פי כן אינם כופרים לגמרי, שאין להם שום רוח כלל, רק הם כמו ממצע, ורוחם קצרה בחינת מקצר רוח. וזהו (שמות ו): "מקצר רוח ומעבדה קשה" שמחמת שהם בבחינת "קצר רוח", מחמת שהם קטני אמנה כנ"ל, על ידי זה צריכין לעבודות קשות ולתעניות כנ"ל. כמו שבשעת השמד שהיא קלקול אמונה לגמרי, צריכין אפלו למסר נפשם אפלו על דבר קל, כמו כן כשיש קטנות ופגם באמונה, צריכין לעשות עבודות קשות כנ"ל. ויש כמה בחינות בקטני אמונה. כי יש אפלו צדיקים שהם קטני אמנה, כמו שדרשו רבותינו, זכרונם לברכה (סוטה מח:): על פסוק: "כי מי בז ליום קטנות" 'מי גרם לצדיקים' וכו' :

ליקוטי מוהר"ן סימן ריא

מה שהעולם נוסעין על ראש השנה לצדיקים, כי עקר המתקת הדינין אינו אלא על ידי קדושת וטהרת המחשבות, כי שם שרשם. (כמו שכתוב) (כמוכא בזהר): כלא במחשבה אתבררו. ואי אפשר לבוא למחין זפים אלא על ידי התקשרות לצדיקים, (כמוכא) (כמו שכתוב) בזהר: "ויקח משה את עצמות יוסף", 'משה הוא בחינת מחין, ויוסף הוא בחינת צדיק', הינו שאין שלמות למחין אלא על ידי התקשרות לצדיקים. וראש השנה הוא מקור הדינים של כל השנה, וצריך לטהר את מחשבתו כדי להתתיקם, ובשביל זה נוסעין לצדיקים כדי לזכות לקדושת המחשבה:

ימי מוהרנ"ת ח"א אות כה

בסוף אלול, סמוך לראש השנה, היו מצפים במאהלוב, שיבוא חותני לביתו, ואני התחלתי להכין עצמי לנסע לברסלב על ראש השנה, וזוגתי ידעה מזה, ורצתה למנע אותי, ולא הועיל כלל ונסעתי לרפנו וזכרנו לברכה קדם שבת שלפני סליחות, ובאתי לקהלת נעמירוב על שבת, ואכלתי אצל אחותי, אך הייתי גם בבית אבי, גרו יאיר, לקבל פניו וכבר התחיל להתפזר עמי קצת, כי ראה וידע, שבודאי לא ימנע אותי, וגם הבין, שפונתי לשמים במוצאי שבת נסעתי מיד לברסלב, ובאתי קדם הסליחות לברסלב, וזכיתי לראות פני קדשו בעת שנכנס לבית המדרש לומר סליחות עם

הצבור, ואחר הסליחות נכנסתי אצלו ודבר עמי הרבה, בחדרי השם, וישבתי כל השבוע בברסלב, עד שהגיע ראש השנה שנת תקס"ח, שחל אז ביום שבת קדש בראש השנה שמעתי מפיו הקדוש תורה הקדושה "חדי רבי שמעון וכו' (לקוטי מוהר"ן סימן ס"א), ושם, באותה התורה, גלה מענין הספר שנעשה על ידי מחלקת בחינת וספר כתב איש ריבי וכו', ולא ידענו אז מה מרמו:

שיש"ק החדש ח"ג אות תרכא

בהמבאר בפנים בסעיף ב' בענין המפרסמים של שקר, לבלי לתן להם פח ותקף וכו' שעל ידי זה חס וחלילה גוזרין מלמעלה לגרש את ישראל ממקומם שנתישבו שם מכבר וכו', ועל ידי זה נתן תקף ועז לכתבים של העכו"ם וכו' - כל אלו הענינים התרחשו אז באותו עת, שיצאו גזרות רעות על כמה עירות וכפרים שבאוקראינה שהכריחו את היהודים שבהם לצאת ממקומם ולדור במקומות אחרים, ואז באותה עת התפרסמו כמה מפרסמים שאינם ראויים לאותו פרסום, ועל זה סבב דבריו בזה המאמר:

ביאור הליקוטים סי' ס"א אות מ"ח

אדונינו מורנו ורפנו וזכרנו לברכה גלה והמשיך תקון ההשגה הזאת (- היינו מאמר ס"א) בראש השנה הראשון כשהגיע עליו המחלה שנסתלק מאתה (שנת תקס"ח), והפליא

להמשיך בה סמיכה לתלמידו מוהרנ"ת זכרוננו
 לברכה [כמוכא מזה בספר פרפראות לחכמה]
 ותקון הפתיכה וההדפסה לספרו שנדפס
 בשנה הזאת (עיין בחיי"מ סעיף קפ"ד). וגם
 אחר כך ביום הסתלקותו סבב ה' יתברך
 שנשמע לתלמידו מוהרנ"ת זכרוננו לברכה
 הנזכר לעיל, בצעקתו ותפלתו הושענא "אבן
 שתיה" וכו' (ראה ימי מוהרנ"ת ח"א, סעיף
 ס"ב). וכן אחר כך בשנמלאו ימי תלמידו
 הנזכר לעיל היתה הסתלקותו בהשגת התורה
 הזאת (ראה בסוף על"ת במכתב הסתלקותו
 של ר' נתן, ובליקו"ה הל' ר"ח הל"ז בסופו).
 והרבה להזהיר אז מאד על מצות ההדפסה
 והפתיכה (ראה במכתב שם), כמאמר הפתוח
 הנזכר לעיל "עשות ספרים הרבה אין קץ". גם
 נראה ומבואר מדבריו בעל פה שהוא הצדקה
 אשר גדלה כמו כן חיובה ורוממותה וכו':

עלים לתרופה מכתב קכח

אם ירצה השם כשיבוא ר' יעקב לביתו יכול
 להיות שישמע ממנו דבורים טובים. ותהלה
 לאל אתמול בשבת דברנו הרבה מענין העצה
 שכל אדם צריך עצות הרבה להציל נפשו וכו'.
 וחזרתי התורה חדי רבי שמעון ודברנו דבורים
 וחדושים נפלאים. אך מי יודע אם יוכל לאמרם
 לך כראוי. דברי אביך הדורש שלומך תמיד
 באהבה ומעטיר בעדך. נתן מברסלב

יקבל חמשה קנטרסים, הינו אחד מתחלה
 בסדר, וארבעה במקום שעומד שם כי אי

אפשר לשלח עתה בסדר הרבה. ואין נפקא מנה
 בזה, ותזרו עצמך להעתיקם מהרה ולשלחם
 לפה. והשם יתברך יעזר לך שתקימם באמת
 ותוציא מהם עצות אמתיות עצות עמקות
 בכל יום ובכל עת, להתחזק תמיד בהשם
 יתברך ובתורתו.

עלים לתרופה מכתב רנד

כלל דברינו היה שעקר תקון שלמות העצה
 הוא על ידי הספר הקדוש בחינת וספר כתב
 איש ריבי וכו' (איוב לא). על כן צריכין לזהר
 מאד ללמוד הספר הקדוש הזה בכל יום ולבקש
 ולחפש שם עצות טובות אמתיות. ועל-ידי זה
 יזכה ללמוד כל הספרים הקדושים המכרחים
 שהם ספרי הפוסקים וכו'. יתר מזה אין
 פנאי להאריך.

עלים לתרופה מכתב שכב

תשוקתך מכריחוני לכתב לך מעט מאשר
 דברנו אתמול בסעדה שלישית. שכל בחינת
 סבה וד' מינים הקדושים, הכל להשלים
 ולהוציא לאור הספרים הקדושים של הצדיקי
 אמת בכל דור שעל ידי זה נשלם התורה וכו',
 שבוה אנו עוסקים באלו הימים להשלים את
 התורה בשמיני עצרת ושמחת תורה שהוא
 סוף גמר והתקון של ראש השנה ויום הכפורים
 כמוכא בפגנות. וכל מצוות ד' מינים בידיהם,
 להאיר ידי הסמיכה בידי הפתיכה העוסקים
 בכתיבת כתב ישראל, בפרט הכותבים ספרים

שִׁירוֹיִחַ וַיִּתֵּן צִדְקָה לְהִיּוֹת בְּכָל־ל תּוֹמְכֵי אוֹרֵי־תֵּא
הַעוֹסְקִים לְהוֹצִיא לְאוֹר סִפְרִים הַקְדוּשִׁים וְכו'.

וְגַם צָרִיד לְכוֹן אוֹלֵי יַפְנֶע עִם אִיזָה אָדָם לְדַבֵּר
עִמּוֹ מִהִתְבָּלִית, וּלְהוֹדִיעַ לוֹ מֵאַמְתַּת הַחַדוּשִׁים
שֶׁל הַתְּגָלוֹת הַתּוֹרָה שֶׁל צִדִּיקֵי אֲמַת שְׁבִדּוֹר
וְכו'. וְעוֹד יֵשׁ הֶרְבֵּה בָּזֶה. וְעַל יְדֵי זֶה זֹכִין
לְשִׁמְחָה בְּחִינַת "אוֹר צִדִּיקִים יִשְׁמַח" בְּחִינַת
זְמַן שְׁמִחָתָנוּ. וּשְׁלֵמוֹת גִּמּוּר הַשְׁמִיחָה בְּיוֹתֵר
הוּא בְּשִׁמְחַת תּוֹרָה שְׂאֵז מִשְׁלִימִין הַתּוֹרָה,
וְכָל אֶחָד נוֹטֵל סֵפֶר תּוֹרָה בְּיָדוֹ וְשִׁמַּח בָּהּ עַל
חֻלְקוֹ שֶׁיֵּשׁ לוֹ בְּהַשְׁלֵמַת הַתּוֹרָה בְּבִחִינַת הַנ"ל.

וְשִׁים לְבָד לְהִבִּין הַיֵּטֵב כָּל הַנ"ל וּתְדַבְּרוּ
מִזֶּה בְּיוֹם טוֹב הַקְדוּשׁ הַבָּא עָלֵינוּ לְטוֹבָה,
וּתְזַכְּרוּ מִה שֶׁדַּבְּרָנוּ מִזֶּה בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה הָעֶבֶר,
וּתְתַחַזְּקוּ מְאֹד לְשִׁמְחָה עַל חֻלְקֵכֶם בְּכָל הַנ"ל,
כִּי "חֲדוֹת ה' הוּא מַעֲזֵכֶם" עַד יִשְׁקִיף וַיֵּרָא ה'
מִשְׁמַיִם שֶׁנִּזְכָּה בְּחֶסֶד לְהוֹצִיא מִכַּח אֶל הַפֶּעַל
תְּשׁוּקַתְכֶם שֶׁהוּא רְצוֹנוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּאַמְתָּ. נִגְיֵלָה
וְנִשְׁמָחָה בִּישׁוּעָתוֹ.

נתיב צדיק, מכתב מא

כִּד שְׁמַעְתִּי מֵאֲדוֹנֵנוּ מוֹרְנוּ וְרַבֵּנוּ מוֹרְנוּ הָרַב
נָתַן זָכַר צִדִּיק לְבִרְכָּה קוֹדֶם הַסְתַּלְקוּתוֹ הַקְדוּשׁ
וְהַטְּהוֹר, וְכִד אָמַר בְּלִשׁוֹנוֹ הַקְדוּשׁ: "שְׁבִרְוֵךְ
הַשֵּׁם יֵשׁ לָנוּ עֲתָה שְׁלֹשׁ הֵלָכוֹת מְבוֹרָרוֹת: עַל
רֹאשׁ הַשָּׁנָה צְרִיכִין לְנַסֵּעַ, וְשִׁלְחַן עֲרוֹךְ צְרִיכִין
לְלַמּוֹד, וְהַתְּבוּדוֹת צְרִיכִין בְּכָל יוֹם:

קְדוּשִׁים שֶׁל הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה שְׁעַל יְדֵי זֶה נִבְקַע
יָם הַחֲכָמָה שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד לְהַכְנִים בְּלִבּוֹ
יְדִיעַת הָאֱמוּנָה הַקְדוּשָׁה, עַד אֲשֶׁר יִתְקַיֵּם וַיֵּדַע
כָּל פֶּעוּל כִּי אֵתָה פְּעִלְתּוֹ וְכו'. כִּמּוֹ שְׁמַסִּימִין
אַחֵר נְטִילַת לִילָב לְמַעַן דַּעַת כָּל עַמֵּי הָאָרֶץ
כִּי ה' הוּא הָאֱלֹקִים וְכו'. וְהַנֶּעֱנוּעִים הַקְדוּשִׁים
הֵם בְּחִינַת תְּנוּעַת הַקְלָמוֹס בְּאוֹר הַמּוֹבָא
בְּהַתּוֹרָה "חֲדֵי רַבִּי שְׁמַעוֹן" (לִק"א ס' סא)
שְׂאֵנוּ עוֹסְקִים בָּהּ עֲתָה. וְהַג' מִיָּנִים שְׂאֵצֵל
הַלִּילָב הֵם בְּחִינַת ג' אֲצָבָעִין דְּאֶחָזִין בְּקְלָמוֹסֵא
הַמּוֹבָא בְּתַקּוּנֵי זֶהר, כִּדִּי לְהַשְׁלִים הַתּוֹרָה
בְּבִחִינַת לִוְחוֹת הָאֶבֶן כְּתוּבִים בְּאֲצָבַע אֱלֹקִים.
וְשִׁיד לָזֶה מֵאֲמַר הַתַּקּוּנִי זֶהר: וּבְגִין כִּד בְּקִנְהָ
דִּילָךְ דְּאִיהוּ קְלָמָסֵא בּוֹעַ יִמָּא דְּאוֹרֵי־תֵּא [וּבְגִלָּל
זֶה בְּמַטָּה שְׁלָךְ שֶׁהוּא קוֹלָמוֹס, בְּקַע אֶת יָם
הַתּוֹרָה]. וְהַכָּל לְהוֹדִיעַ וּלְסַפֵּר לְכָל בָּאֵי עוֹלָם
גְּבוּרָתוֹ וְנִפְלְאוֹתָיו וְחֶסֶדָּיו שֶׁעוֹשֶׂה עִמָּנוּ בְּכָל
דּוֹר וָדוֹר שֶׁשׁוֹלַח לָנוּ צִדִּיקִים אֲמִתִּיִּים כְּאֵלוֹ
שְׁמַנְגָלִים לָנוּ חַדוּשֵׁי תּוֹרָה נוֹרָאִים וְנִפְלְאִים
כְּאֵלוֹ, שְׁעַל יְדֵי זֶה נִמְשָׁךְ קִיּוֹם הַתּוֹרָה שְׁעַל
יְדֵי זֶה נִתְּגַלָּה אֱלֻקּוּתוֹ יִתְבָּרֵךְ.

וְזֶה בְּחִינַת הַסֶּפֶה בְּחִינַת עֲנִי כְּבוֹד שֶׁהָלָכוּ
לִפְנֵי יִשְׂרָאֵל בְּנִסְיַעֲתָם בְּמִדְבָּר וְהָאָרוֹן עִם
הַלִּוְחוֹת הָאֶבֶן לִפְנֵיהֶם. שְׁבִבְחִינָה זֹאת צָרִיד
אִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי לִילָד בְּדֶרֶךְ, הֵן רְחוֹק הֵן קְרוֹב,
אוּ בְּעִירוֹ כְּשֶׁהוֹלֵךְ בְּשִׁבִּיל מִשָּׂא וּמִתָּן וּפְרִנָּסָה
כְּגוֹן לְבֵית הַפֶּאֶסֶט וְכו', שְׁצָרִיד לְכוֹן כִּדִּי













לע"נ

האשה הצדקנית

שרה דינה

ב"ר אברהם דן ע"ה



לע"נ

האשה הצדקנית

שרה קיילא

ב"ר שלמה אהרן ע"ה



לע"נ

נפתלי

ב"ר יצחק ז"ל



לע"נ

ר' אברהם שלמה

ב"ר יוסף יהודה

וזוגתו רחל לאה

ב"ר יהודה לייב ז"ל



לע"נ

ר' אברהם דן ב"ר צבי

וזוגתו

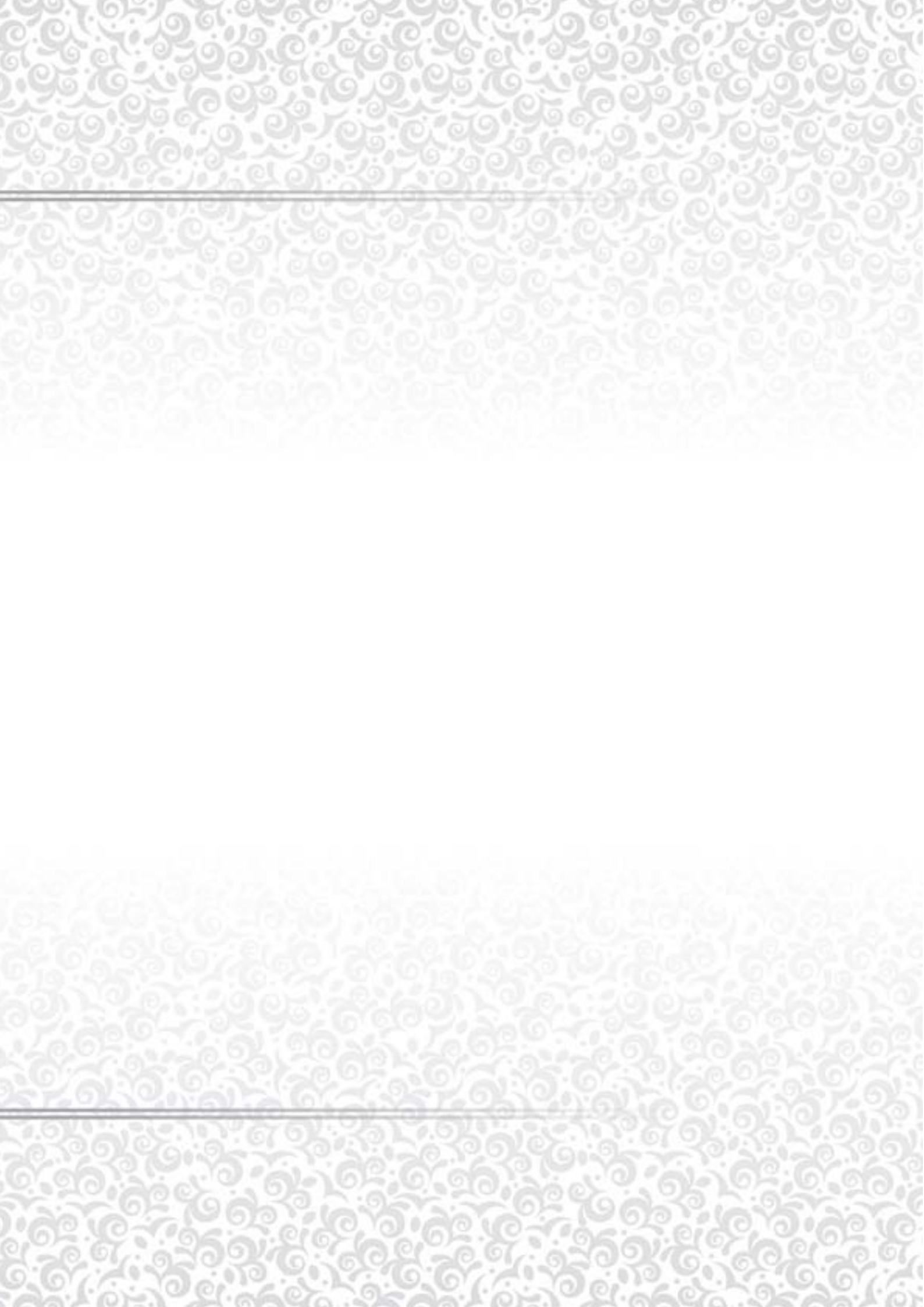
מרת חיה ב"ר יונה ז"ל



לע"נ

ר' יוסף ברוך ב"ר

אברהם שלמה ז"ל



ליקוטי מוהר"ן • תורה ס"א • חרי"ק • שיעורי
לוי



לטייל בתורתו

לעידוד העמקה והתבוננות
בליקוטי מוהר"ן